

အရှင်ဇနကဘိဝံသ

၏

အမှတ် (၂၀) ကျမ်းစာ

အာသာသွေ့

(ဓမ္မဒါန)

၁၃၃၉ ခု

ဧကန်သလင်းလ

၁၉၇၇ ခု

စက်တင်ဘာလ

၂၄၇၀၉

အရှင်ဇနကာဘိဝံသ

၏

အမှတ်(၂၀)ကျမ်းစာ

ဘာသာသေ့

(ဘာသာသေ့ကို အခြေခံ၍ သာသနာပြုကြရန်
ညွှန်းပြထားပါသည်)

၁၃၃၉-ခု
တော်သလင်းလ

တတိယအကြိမ်

၁၉၇၇-ခု
စက်တင်ဘာလ

၂၀၀၀

၁၃၂၂ ခု၊ ပဌမအကြိမ်....၅၀၀၀

၁၃၂၃ ခု၊ ဒုတိယအကြိမ်....၅၀၀၀

၁၃၃၉ ခု၊ တတိယအကြိမ်....၂၀၀၀

မာတိကာခေါင်းစဉ်

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာနံပါတ်

အချိန်ခါနီး

ဘုရားဖြစ်ကြောင်း ကရုဏာတော်	....	....	၁
ချမ်းသာပေးနိုင်မှ တာရှည်ခံမည်	....	....	၂
ရှေးဆရာတော်များအမြင်	....	....	၂
အလုပ်-လုပ်ဘို့အချိန်	....	....	၄
ငွေ ၅ သောင်းဒါယကာ	....	....	၅
စဉ်းစားဘွယ်ရာ အဖြာဖြာ	....	....	၅
ဘာသာသွေးအခြေခံ၍ ပြုပြင်ရန်	....	....	၆
ဘာသာသွေးနှင့် သွေးကောင်းသူ	....	....	၇

၁။ ပါရမီပြည့်၍ ထီးနန်းစံတော်မူခဏ်း

ဘာသာအစ ပါရမီက	....	....	၉
ဝေဿန္တရာဘဝ	....	....	၁၀
ပါရမီဖြစ်ဘို့သတိထားဘွယ်	....	....	၁၀
ပါရမီပြည့်မှ ဘုရားဖြစ်	....	....	၁၁
ဘုရားရှင်၏အဆင်းတော်	....	....	၁၂
ဘုန်းနှင့်သမ္ဘာပါနေပုံ	....	....	၁၄
ကလေးဘဝဈာန်ရပုံ	....	....	၁၅
ထီးနန်းစံတော်မူပုံ	....	....	၁၆

၂။ ရဟန်းပြု၍ တရားကျင့်တော်မူခဏ်း

တရားရှာခြင်း	....	....	၁၈
ဆရာကြီးက ချီးမြှောက်ပုံ	....	....	၁၉
တရားကျင့်ဘို့ဒေသ	....	....	၂၀
ဒုက္ကရစရိယာ ကျင့်တော်မူခြင်း	....	....	၂၁

(တတိယအကြိမ်)

(ခ)

မာတိကာခေါင်းစဉ်

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာနံပါတ်		
မူးမေ့သွားခြင်း	....	....	၂၅
အစာလျှော့ခြင်း	....	....	၂၆
မာရ်နတ်လာ၍ပြောခြင်း	....	....	၂၈
အကျင့်ပြောင်းပုံ	....	....	၃၀
၃။ ဘုရားဖြစ်တော်မူခဏ်း			
ဘုရားဖြစ်မည့်နေ့ အစီအစဉ်	....	....	၃၁
ဗောဓိညောင်ပင်အောက်ထိုင်တော်မူခြင်း	....	....	၃၂
စိတ်အစဉ်၏ဂုဏ်များ	....	....	၃၃
ပုဗ္ဗနိဝါသဉာဏ်	....	....	၃၃
ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်	....	....	၃၄
အာသဝက္ခယဉာဏ်	....	....	၃၅
သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော် အစွမ်း	....	....	၃၇
ဘုရားကိုအာရုံပြုပါ	....	....	၃၉
၄။ သာသနာတည်စေတော်မူခဏ်း			
မာရ်နတ်လာ၍လျှောက်ခြင်း	....	....	၄၁
ရဟန်းကောင်းများ	....	....	၄၄
အရှင်ဥပါလိ	....	....	၄၄
အကျင့်ပဓာန	....	....	၄၆
ညီတော်နှင့်သားတော်ရဟန်းပြု	....	....	၄၇
လူစည်းစိမ်ထက်ကောင်းလို့	....	....	၄၈
အနာထပိုဏ်၏ ညီနှင့်သား	....	....	၄၉
ဘိက္ခု သာဝက	....	....	၅၀
မိထွေးတော်နှင့် မင်းသွီးငါးရာ	....	....	၅၁
ယဿော်ဇော၊ ခေမာ၊ ဥပ္ပလဝဏ်	....	....	၅၂
(တတိယအကြိမ်)			

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာနံပါတ်

ဘိက္ခုနီများဝန်ဆောင်ပုံ	....	....	၅၅
ဥပါသကာပရိသတ်	....	....	၅၅
အနာထပိဏ်သူဌေး	....	....	၅၆
စိတ္တသူကြွယ်	....	....	၅၈
ဥပါသကာများ ဝန်ဆောင်ပုံ	....	....	၅၈
ဥပါသိက ပရိသတ်	....	....	၅၉
ဥဇ္ဈတ္တရာ	....	....	၅၉
သာမာဝတီ, ဥတ္တရာ	....	....	၆၁
ပရိသတ်စုံညီ၍ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူခြင်း	....	....	၆၂
၅။ ရှေးမထေရ်များကြိုးစားခဏ်း			
ပဌမ သံဂါယနာစသည်	....	....	၆၄
ဓမ္မာသောကမင်း၏ ဘာသာသွေး	....	....	၆၇
ဒုဋ္ဌဂါမဏီမင်း၏ဘာသာသွေး	....	....	၆၈
၆။ မြန်မာနိုင်ငံရှေ့ပိုင်းသာသနာခဏ်း			
ရှင်အာရဟံနှင့်အနော်ရထာ	....	....	၆၉
မြန်မာဆရာဒကာများ	....	....	၇၀
သာသနာပြုမင်းကင်းဝေးချိန်	....	....	၇၀
ဆာ အာသာဗယ်ရာနှင့် ဘုန်းကြီးကျောင်း	....	....	၇၁
ဘုန်းတော်ကြီးစာသင်ကျောင်းများ	....	....	၇၂
အိမ်စာသင်ကျောင်းများ	....	....	၇၃
စဉ်းစားဘွယ်	....	....	၇၄
ရှေးရိုးကျောင်းများ	....	....	၇၇
သာသနာဆက်ခံခဲ့ပုံ	....	....	၇၈
လောက၏ ဖြစ်တတ်သော သဘော	....	....	၇၈

(တတိယအကြိမ်)

အကြောင်းအရာ စာမျက်နှာနံပါတ်

ဘုန်းကြီးတို့အမျိုး	....	....	၇၉
တိုင်းပြည်များ	....	....	၈၀
၇။ မြန်မာနိုင်ငံ နောက်ပိုင်း သာသနာ			
ဘုန်းကြီးကျောင်းများ နိမ့်ကျခဲ့ပုံ	....	....	၈၂
မြို့စာသင်ကိုယ်တော်များ	....	....	၈၄
ဘုန်းကြီးကျောင်းထွက်များ	....	....	၈၅
ဘုန်းကြီးကျောင်းကိုအားမကိုး	....	....	၈၆
ငြီးငြူသံနှင့် ပယ်လှန်သံ	....	....	၈၆
သတိရဘွယ် ကောင်းခဲ့သောအချိန်	....	....	၈၇
၈။ သာသနာ့အန္တရာယ်ကာကွယ်နည်း ပြခဏ်း			
ကျောင်းသားမရှိပြီ	....	....	၈၈
အန္တရာယ်ကိုဘယ်လိုတားမလဲ	....	....	၈၉
သူနာကြိုက်ဓာတ်စာ	...	....	၈၉
ကြိုတင်၍ စဉ်းစားဘွယ်	....	....	၉၀
ဘာသာန္တရသင်နေကြပြီ	....	....	၉၁
ဆရာကင်း၍ပျက်စီးရခြင်း	....	....	၉၁
အခြေခံကောင်းလျှင်မပျက်	....	....	၉၃
ဆရာကောင်းထံနည်းခံပါ	....	....	၉၆
မန္တလေးနှင့်ပခုက္ကူ	....	....	၉၇
မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော်ထံ	....	....	၉၈
တိတ်ဆိတ်သော တောကျောင်း	....	....	၉၉
မိမိ၏စိတ်ဆန္ဒ	....	....	၁၀၀
ကြိုးစားပါလျက် အထင်သေး	....	....	၁၀၁
စာချုပ်ပုဂ္ဂိုလ် များသြဇာနည်းခြင်း	....	....	၁၀၂

(တတိယအကြိမ်)

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာနံပါတ်

စာသင်သားများရည်ရွယ်ချက်	....	....	၁၀၂
ဒကာများ၏ ပကာသန	....	....	၁၀၃
၉။ တာဝန်ကျေပွန်ရန်နှင့် ညွှန်ပြခန်း			
အစိုးရတာဝန်	....	....	၁၀၄
ကျေးရွာ ဆရာဘုန်းကြီးများတာဝန်	....	....	၁၀၅
သီလရှင်များတာဝန်	....	....	၁၀၅
ဘာသာခြားသီလရှင်များ	....	....	၁၀၆
သီလရှင်များ၏ ဝန်ဆောင်ကျောင်းတိုက်	....	....	၁၀၇
ကျန်းမာရေးပညာသင်ပါ	....	....	၁၀၇
တာဝန်ဆောင်ရခြင်းအကျိုး	....	....	၁၀၈
ကြံ့ခိုင်သောသာသနာ	....	....	၁၀၉
၁၀။ ခေတ်ပညာတတ်များစဉ်းစားဘွယ်			
အမျိုးကိုအထင်မသေးနှင့်	....	....	၁၁၀
ဘာသာကိုလဲ အထင်မသေးနှင့်	....	....	၁၁၀
လက်တွေ့ မဟုတ်လျှင် မယုံဘူးလား	....	....	၁၁၁
အစစ်အမှန်သည် ပယ်စရာမဟုတ်	....	....	၁၁၂
အိမ်တော်ဝန် ဥူးစံဖေ၏ကိုယ်တွေ့ဝတ္ထု	....	....	၁၁၄
နိုင်ငံခြားမှာ နောက်ပိုင်းမချမ်းသာ	....	....	၁၁၅
တရားတော်၏ သုခ	....	....	၁၁၆
နောက်ဘဝမရှိဟု ယူသူ ၂ ဘက်ရှုံး	....	....	၁၁၇
နောက်ဘဝရှိဟု ယူလျှင် ၂ ဘက်အကျိုးရ	....	....	၁၁၈
အမျိုးသားသူတော်ကောင်း	....	....	၁၁၈
ပညာတတ်ထက်မြက်သူများ	....	....	၁၁၉
လူ့ဘဝထက်ဆောင်နိုင်သောဘဝ	....	....	၁၂၀

(တတိယအကြိမ်)

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာနံပါတ်		
အမျိုးသမီးသူတော်ကောင်းများ	....	....	၁၂၁
၁၁။ သာသနာပြုဒကာများသိဘွယ်			
ဂေါပကအဖွဲ့	....	....	၁၂၂
အသုံးဝင်သောပစ္စည်း	....	....	၁၂၂
မအပ်သောငွေ	....	....	၁၂၃
ငွေမှဖြစ်သောပစ္စည်း	....	....	၁၂၄
သာသနာပြုသတိ	....	....	၁၂၅
ငွေသည်အဆိပ်	....	....	၁၂၅
ပေးသာပေးကောင်း မတောင်းကောင်း	....	....	၁၂၆
တောင်းသာတောင်းကောင်းမပေးကောင်း	....	....	၁၂၇
ပေးလည်းပေးတောင်းလည်းတောင်းကောင်း....	....	....	၁၂၈
ပေးလည်းမပေး, တောင်းလည်းမတောင်းကောင်း	....	....	၁၂၉
ဘုန်းကံရှိမှသာသနာပြုနိုင်	....	....	၁၃၀
၁၂။ သံဃာတော်များအားလျှောက်ထားခဏ်း			
သာသနာကိုအထင်မကြီး	....	....	၁၃၁
ကျောင်းတိုက်များ	....	....	၁၃၂
နှစ်တိုနှစ်ရှည်စီမံကိန်း	....	....	၁၃၃
စီမံကိန်း ၂ မျိုး၏အကျိုးရ	....	....	၁၃၄
ဖြစ်နိုင်ပါ့မလား	....	....	၁၃၅
မိမိကျောင်းတိုက်ပြုပြင်ပုံ	....	....	၁၃၆
၁၃။ ဆရာတော်များထံ ခွင့်ပန်ခဏ်း	....	....	၁၄၅
၁၄။ နိဂုံးခဏ်း	....	....	၁၅၁

အချိန်ဒါနိက

သဉ္ဇောဒိတော ကာရုညေန၊
နာထော ပရတ္ထ မာဝဟော၊
ကာရောပယာတ နိဗ္ဗာနံ၊
ဩသဇ္ဇ ဒုက္ကရံ ကရံ။

နာထော- ငါ၏ ကိုးကွယ်၊ ငါ့ကိုကယ်၍၊ ငါ့နှယ်မခြား၊
လူနတ်များ၏၊ ကိုးစားသခင်၊ ဘုရားရှင် ကိုယ်တော်မြတ်သည်။
ကာရုညေန- သတိအပင်း၊ ဆင်းရဲခြင်းကြောင့်၊ ပြင်းပြလှစွာ၊
မဟာ ကရုဏာ တော်သည်။ သဉ္ဇော ဒိတော - မရှောင်သာ
အောင်၊ ခါခါ ထပ်ထပ်၊ နှိုးဆော်အပ်သည် ဖြစ်၍၊ ကရော
ပယာတ နိဗ္ဗာနံ - လက်လှမ်း မှီလောက်၊ အနီးရောက် လျက်၊
မျက်မှောက်ပြုရန်၊ မြတ်နိဗ္ဗာန်ကို၊ ဩသဇ္ဇ - အလွယ်တကူ၊
လှမ်းမယူဘဲ၊ ဗိုလ်လူတက်တာ၊ စွန့်လွှတ်ခွါ၍၊ ဒုက္ကရံ-သမန်
လူများ၊ မကြံအားအောင်၊ ထူးခြားလွန်ကဲ၊ ပြုနိုင်ခဲ့သော
ပါရမီ ဖြည့်မှုကို၊ ကရံ ကရောဇ္ဇော- လေး သင်္ချေကိုန်း၊ ကပ်
တသိန်းမျှ၊ ထိန်းသိမ်းဆင့်ဆင့်၊ ပြုကျင့်တော်မူလျက်၊ ပရတ္ထ -
လူနတ်အများ၊ ချမ်းသာပွားဘို့၊ တရားဖြင့်အေး၊ ကြီးပွားရေးကို၊
အာဝဟော ကိုယ်ဆင်းရဲမှု၊ လစ်လျူရှု၍၊ အမှုပါအောင်၊
ဆောင်တော်မူခဲ့ပါသည်။

ဘုရားဖြစ်ကြောင်း ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် သုမေဓာရသေ့ ဘဝ၌
ကရုဏာတော် ဒီပင်္ကရာ မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးတွေ့ရစဉ်
နိဗ္ဗာန်ကို မြင်နိုင်လောက်အောင် ဥာဏ်

ပါရမီ ရင့်သန်ပြီး ဖြစ်နေလေပြီ။ သို့သော် သတိအများကို
သနားတော် မူသော မဟာကရုဏာ၏ နှိုးဆော် တိုက်တွန်း

မကြောင့် လက်လှမ်း၍ မှီလောက်အောင် နီးကပ်နေသော နိဗ္ဗာန်ကို ယူတော်မမူခဲ့ပါ။ ထိုမျှလောက် နီးကပ်သောနိဗ္ဗာန်ကို စွန့်ခွာတော်မူ၍ ကိုယ်အင်္ဂါကို စွန့်လှူခြင်း၊ စသော သာမန် လူတို့ ကြံရုံမျှမကြံရဲသော ဒါနပါရမီ စသည်တို့ကို ဖြည့်ကျင့်၍ ပြည့်စုံလုံလောက်မှု သဗ္ဗညုတ ဥာဏ်တော်ကို ရသော ဗုဒ္ဓအစစ် ဖြစ်တော်မူခဲ့ပါသည်။

ချမ်းသာပေးနိုင်မှ
တာရှည်ခံမည်

ဤသို့ ဆင်းရဲ သူများကို သနား ချစ်၍ ဘုရား ဖြစ်အောင် အဆင်းရဲ ခံတော်မူ ခဲ့သော ဗုဒ္ဓ မြတ်စွာ သည် ကိုးကွယ်သူ တို့၏ ဆင်းရဲဘို့ရန် ဖြစ်ပေါ်လာသည်မဟုတ်ပါ။ ထိုဘုရားရှင်၏ သာသနာတော်သည်လည်း သာသနာပြုဒါယကာဒါယိကာမ တို့၏ ဆင်းရဲဘို့ရန် မဟုတ်ပါ။ စင်စစ်အားဖြင့် ကိုးကွယ်ကြသူ သာသနာပြု ကြသူတို့၏ ဤဘဝ၌၎င်း၊ နောင် သံသရာ၌၎င်း စိတ်ချမ်းသာမှုရဘို့သာ ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာ တော်သည် လူအများ၏ ချမ်းသာမှုကိုဆောင်နိုင်မှသာဤနိုင်ငံ၌ တာရှည်တည်နိုင်မည်။ လူအများ၏ ချမ်းသာကို မပေးနိုင်လျှင် အသုံးချလို့မရ၍ ရှေးဟောင်း ပစ္စည်းတခု အနေဖြင့် ပြတိုက်၌ ထားရသော ပစ္စည်းကဲ့သို့ မိမိတို့ ဘုန်းကြီး များလည်း အလွန် မကြာသောနောင်အခါဝယ် ရှေးဟောင်းပစ္စည်းများ ဖြစ်ကြရ ပါလိမ့်မည်။

ရှေးဆရာတော်များ
အမြင်

ဤအချက်ကို မိမိရှေ့ကဆရာသမားကြီး များလည်း မြင်တော်မူခဲ့ကြပါသည်။ ထို သို့ မြင်တော်မူသောကြောင့် ပြုပြင်ရေး များကို ညွှန်ကြားတော်မူခဲ့ကြပါသည်။
(တဘိယအကြိမ်)

၁။ ဒုတိယ ရွှေကျင်သာသနာပိုင် မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံဆရာတော် ဘုရားကြီးသည် ဘုန်းကြီးကျောင်းသားကလေးများကို ဂဏန်းသင်္ချာ သင်ပေးကြဘို့ရာ ရွှေကျင် ဝိသာနုရက္ခ ကျမ်း၌ တဂိုဏ်းလုံးအတွက် ညွှန်ပြတော်မူခဲ့၏။

၂။ မန်လည်ဆရာတော်၊ ကျောက်ပန်းတောင်း ဆရာတော်၊ အရှေ့ မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက်အုပ် ဆရာတော်စသော ဆရာတော်ကြီးများသည် သာသနာ ပြုလိုသော စော်ဘွားကြီး၏ ပင့်လျှောက်ချက်ဖြင့် သီပေါမြို့၌ ဆုံစည်းတော်မူကြ၏။ ထိုအခါ သာသနာရေး ဆွေးနွေးကြရာဝယ် ဂဏန်းသင်္ချာကို သင်ပေးထိုက် မပေးထိုက် ပြဿနာပေါ်လာ၍ ဆရာတော်ပေါင်းများစွာ၏ ရှေ့မှောက်၌ မန်လည်ဆရာတော်က “သင်ပေးထိုက်ပါတယ်၊ သို့သော် အစိုးရထံမှ လခယူ၍ သင်ပေးတာတော့ မကောင်းဘူး” ဟု အမိန့်ရှိကြောင်းကို မြောင်းမြဆရာတော်ထံမှ တဆင့် ကြားသိရ၏။

၃။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ် ဖြစ်ခါနီးအချိန်တုန်းက ပါဠိဘာသာ ပညာရေးအတွက် စုံစမ်းရေးကော်မတီပေါ်လာခဲ့ဘူး၏။ (ထိုကော်မတီ၏ အကြံပေးချက်အရ ယခု စာချတန်း စာမေးပွဲပေါ်လာရသည်။) ထိုကော်မတီ၌ ပါဝင်သော အဘယာရာမ ဆရာတော်သည် “အစိုးရ၏ မူလတန်းကို ပါဠိဘာသာနှင့်တွဲ၍ သာမဏေများအတွက် ပဌမငယ်မဝင်မီ ရှေ့ပြေးစာမေးပွဲ လုပ်ပေးသင့်သည်”ဟု အကြံပေးခဲ့ဘူးပါသည်။

(တတိယအကြိမ်)

၄။ မိမိသည် သာသနာတော်အရေးကို မြှော်တော့၍ လွတ်လပ်ရေးရတော့မည်ဟု ကြွေးကြော်ချိန်တုန်းကပင် (လွတ်လပ်ရေး ရသောအခါ ပြုပြင်ဘို့ရန်) အနာဂတ် သာသနာရေးကျမ်းစာကို ဆရာသမားများ၏ အယူ အဆအတိုင်း ရေးသားခဲ့ပါသည်။

၅။ ဆဋ္ဌသံဂါယနာ၏ အစပိုင်းမှာလည်း သံဂါယနာတင် နှင့် တပါတည်း ကျေးရွာသာသနာပြုကိစ္စလည်း ပြီးစီး နိုင်သော နည်းလမ်းကို ကြံစည် ခဲ့ပါသည်။ သို့သော် အများက သဘောတူမည် မထင်၍ ထိုအကြံကို အချို့ အားသာ ပြောပြခဲ့ပါသည်။

အလုပ်လုပ်ဘို့ အချိန် ယခုအကြိမ် ဤစာစောင်ဖြင့် သာသနာရေးကို ညွှန်ပြခြင်းကား တကယ်အလုပ်-လုပ်ကြဘို့နှင့် မိမိလည်း တတ်အားသမျှ လုပ်ကိုင်နေရာဝယ် အားတက်ဘွယ် အကူအညီများ လမ်းစပေါ်လာ၍ ညွှန်ပြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဆက်ပါဥြးမည်။-မိမိသည် အနာဂတ်သာသနာ ရေးကို မရေးသားမီကပင် မိမိတတ်အားသမျှ သာသနာပြုပြင် မှုကို ကြိုးစားပါသည်။ ယခုအချိန်မှာ ကြိုးစားသလောက် ရောက်တန်သမျှ ခရီးရောက်ပါ၏။ သို့သော် “မိမိပြုပြင်မှုသည် အများစုသို့ မရောက်လျှင် မိမိကွယ်လွန်သောအခါ ပြုပြင်ထား သမျှသည်ပင် ပျက်ပြယ်စရာရှိ၏”ဟု တွေးတောကာ သာသနာ ပြုပြင်ရေးကို မကြာမကြာ ဟောပါသည်။ ထိုသို့ဟောတိုင်းပင် များစွာသော ဒါယကာတို့က “ဖြစ်ဘို့ခဲယဉ်းသည်၊ အစိုးရက ပြုပြင်မှုဖြစ်မည်”ဟု မှတ်ချက်ချသွားကြပါသည်။

(တတိယအကြိမ်)

၆၄၅ သောင်း တနေ့သော ညနေအချိန်၌ကား - မင်းကုန်း
ဒါယကာ ရန်ကင်းချောင်း၏ ကျောင်း ဒါယကာလည်း

ဖြစ်၊ မန္တလေးမြို့ ရွှေကျင် ငါးတိုက် အဝင်
ရမည်းသင်း ကျောင်းတိုက်၏ တိုက်ဒါယကာလည်းဖြစ်၊ မိမိ
ကျောင်း၏ တိုက်ဒါယကာလည်းဖြစ်သော ဒကာ မောင်ကိုသည်
ပွဲစား ဒကာထွန်းကြည်နှင့် အတူ ကျောင်းသို့ ရောက်လာ၏။
သူသည် မိမိ၏ သာသနာပြုစကားကို မကြာမကြာ ကြားရသူ
ဖြစ်၏။ ထိုနေ့၌လည်း စပ်မိစပ်ရာ သာသနာပြုကိစ္စကို ပြော
ရင်းက သာသနာကို တိုးချဲ့ပြုပြင်ရာ၌ မိမိတဉ်းတည်းက ငွေ
၅သောင်း မတည်၍ အခြားမိတ်ဆွေများကိုလည်း တိုက်တွန်း
မည့်အကြောင်း လျှောက်ထားပါသည်။

စဉ်းစားဘွယ်ရာ ထိုသို့ လျှောက်ထားပြီးလျှင် “စာသင်သား
အဖြာဖြာ များကို ခေတ်နှင့်လျော်အောင် စာသင်မည်
ဆိုရာ၌ ဘယ်ပုံသင်ဘို့ ရည်ရွယ်ပါသလဲ”

စသည်ဖြင့် လျှောက်ထား၏။ ထိုအခါ “သူသည် ငွေများစွာကို
အကုန်ကျ ခံမည့်သူဖြစ်၍ သာသနာပြုပြင်ရေးကိစ္စကို အတိကျ
နားလည်လိုပေလိမ့်မည်” ဟု သူ့ဘက်ကနေ၍ စဉ်းစားမိ၏။
မိမိ ဘက်ကလည်း “ထိုကဲ့သို့သော ငွေများသည် ဝိနည်း
တော်နှင့် လျော်ညီစွာ အပ်အပ်စပ်စပ် မဟုတ်လျှင် အသုံးမပြု
ကောင်းပေ။ ဝိနည်းနှင့်မလျော်ဘဲ သာသနာပြုရလျှင်လည်း
စ-ကတည်းက ဘုရားအလိုတော် မကျသောကြောင့် သာသနာ
တော်ကို ပြုရာမရောက်ဘဲ ဖျက်ရာရောက်၍ နောက်ဆုံး၌ အကျိုး
မရဘဲ အပြစ်သာ ရစေရာရှိ၏” ဟု စဉ်းစားမိပါသည်။ ထိုသို့
စဉ်းစားမိ၍ “ဘုန်းကြီး ရည်ရွယ်ချက်ကို အပြည့်အစုံ ဖော်ပြ

(တတိယအကြိမ်)

ဘာသာသွေးနှင့်
သွေးကောင်းသူ

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ၄၅၀ ကာလကြာအောင်
ဟောပြောတော်မူအပ်သော တရားတော်ကို
“ဗုဒ္ဓဘာသာ” ဟု ခေါ်၏။ ထို ဗုဒ္ဓ
ဘာသာ၏ အဆီအနှစ်ဖြစ်သော အကျင့်ကောင်း အကျင့်မှန်ကို
“ဗုဒ္ဓဘာသာသွေး” ဟု ခေါ်၏။ [တကယ်သွေး မဟုတ်သော်
လည်း မိဘသွေးက သားသွေးများ၌ ဆက်သွားသကဲ့သို့၊ ထို
အကျင့်လည်း ဗုဒ္ဓဘာသာ သက်ဝင် ယုံကြည်သူတို့၏ စိတ်၌
ဆက်၍ဆက်၍ လိုက်ပါနေသောကြောင့် သွေးနှင့် တူရကား
(ဥပစာ တင်စား၍) ထိုကျင့်စဉ်ကို သွေး ဟု ခေါ်ထားသည်။]
ထိုဗုဒ္ဓဘာသာကို ယုံကြည်မှု၊ ဗုဒ္ဓဘာသာ တရားတော်အတိုင်း
ဒါန သီလ ဘာဝနာကို ကြိုးစားမှု၊ ဗုဒ္ဓဘာသာကို ဂုဏ်
ရှိအောင် နေထိုင်ပြောဆို ပြုလုပ်မှု၊ ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် ဆိုင်ရာ
ကိစ္စ၌ (မိရိုးဘဝာ မဟုတ်ဘဲ) အကျိုးအပြစ် စိစစ်ဝေဖန်
တတ်သောဉာဏ်ရှိ၍ အကျိုးရှိကိုသာရွက်ဆောင်လိုမှု၊ ဘာသာ
ထိလျှင် မချီအောင် နာတတ်မှု၊ ဤအချက်စုနှင့် ပြည့်စုံ၍
ဘာသာတိုးပွားအောင် ကြိုးစားသူကို “ဘာသာသွေးကောင်း
သူ” ဟု ဆိုရပေသည်။ ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓဘာသာ သက်ဝင်သူ
တိုင်း၌ ဘာသာသွေး အေးစက်စက် မရှိစေဘဲ သာသနာပြုလို
သောစိတ် ထက်သန်ဘို့ရန် “ဘာသာသွေး” ဟူသော ဤ
စာစောင်ကို ရေးသားလိုက်ပါသည်။

၁၃၂၁-ခု
တပေါင်းလ

အရှင်ဇနကာဘိဝံသ

— ၀၀၀ —

(တတိယအကြိမ်)

ဘာ သာ သွေး

၁။ ပါရမီဖြည့်၍ ထီးနန်းစံတော်မူခဏ်း

ဘာသာအစ
ပါရမီက

သာသနာသွေး ဘာသာသွေးကို စဉ်းစားလျှင် ဘုရားရှင်ကို တွေ့ရမည်။ ဘုရားရှင်ကို စဉ်းစား ပြန်လျှင် ဘုရားအလောင်းတော်၏ ဘဝပေါင်း များစွာက ပါရမီဖြည့်ခဲ့ရပုံကို တွေ့ရမည်။ ထို့ကြောင့် “ဘာသာ သွေးအစ ပါရမီက” ဟု ဆိုထိုက်ပါသည်။ “ပါရမီ” ဟူသော စကားသည် ပါဠိစကားတည်း။ မြန်မာလို “မြင့်မြတ်သူတို့၏ အလုပ်” ဟု ဆိုလို၏။ ဒါနကိုပြုပြု၊ သီလကို စောင့်စောင့်၊ ဘာဝနာကို ပွားပွား၊ ပတ်ဝန်းကျင်က အထင်ကြီးအောင် ဂုဏ်ပကာသနကို ရှေ့ထား၍ မပြုမလုပ်ဘဲ “လောကတ္ထစရိယ- လူအများ ချမ်းသာအောင် ပြုကျင့်မှု၊ ဥာတတ္ထစရိယ-အမျိုး သားတို့ ကြီးပွားအောင် ပြုကျင့်မှု၊ ဗုဒ္ဓိအတ္ထစရိယ - မိမိစိတ် ဖြူစင်အောင် ဥာဏ်ပညာ ရင့်လာအောင် ဒါနပြုမှု၊ သီလ စောင့်မှု၊ မေတ္တာစသော ဘာဝနာပွားမှု” ဤအမှုတို့ကို ပါရမီ (မြင့်မြတ်သူတို့၏ အလုပ်) ဟု ဆိုသည်။ ထိုမြင့်မြတ်သူတို့၏ အလုပ်(ပါရမီ)ကို စဉ်းစားလျှင် မိမိတို့၏ ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာ အမှုများ၌ ထိုပါရမီ ဖြစ်-မဖြစ်ကို သိနိုင်ပြီ။ ပါရမီမဟုတ်သော ဒါန သီလ ဘာဝနာ အလုပ် ဟူသမျှကား (နိဗ္ဗာန်တိုင်အောင် သံသရာမှ ကျွတ်လွတ်ရေးကို မမြော်တော့ နိုင်သောကြောင့်) အမြော်အမြင် သေးနုသူတို့၏ အလုပ်သာဖြစ်သည်။

(တတိယအကြိမ်)

ဝေဿန္တရာ အများသိပြီးဖြစ်သော ဝေဿန္တရာမင်း ဘဝကို
 ၁၀ စဉ်းစားကြစို့။ ၄ နှစ်သားအရွယ် လမမယ်ဘဝ
 ဦးပင် ဆင်ထားသော တန်ဆာများကို အထိန်း
 တော်တို့အား ချွတ်၍ပေး၏။ ရှစ်နှစ်သားအရွယ်၌ မျက်စိမှစ၍
 နှလုံးသားတိုင်အောင် ကိုယ်အင်္ဂါများကို ပေးလိုသော ဆန္ဒ
 ဖြစ်၏။ ၁၆ နှစ်အရွယ်ရောက်သောအခါ မဒ္ဒ^၁ မင်းသွီးနှင့်အတူ
 မင်းအဖြစ်ကို ခံယူပြီးနောက် မြို့တံခါး ၄ ပေါက်၊ မြို့အလယ်နှင့်
 နန်းတော်တံခါးအနီးဝယ် အလှူရုံကြီးခြောက်ရုံ ဆောက်လုပ်၍
 ဆင်းရဲသူအများ စားကြသောက်ကြဘို့ရန် နေ့စဉ် ၆ သိန်းကျန်
 အလှူကြီးကို ပေးလှူ၏။ နောက်ဆုံး၌ မိုသ်ခေါင်သော ကလိဂ်
 တိုင်းသူပြည်သားတို့သည် “ဆင်ဖြူတော်ရောက်ရာ၌မိုသ်ခေါင်
 ၏” ဟု အယူရှိ၍ ပုန်ကားရှစ်ယောက်ကို ဆင်ဖြူတော် အလှူခံဘို့
 စေလွှတ်ကြလေသော် ထို ပုန်ကားတို့အား ဆင်ဖြူတော်ကို
 လှူလိုက်၏။ နေ့စဉ် ဒါနနှင့် ဆင်ဖြူတော်လှူသောအခါဖြစ်သော
 စေတနာ စိတ်ဆန္ဒတို့သည် ဆင်းရဲသူ ဆင်းရဲသားတို့ စားကြ
 သောက်ကြနှင့် ချမ်းသာသူရစေလို၊ ကလိဂ် တိုင်းသူပြည်သား
 လူအများတို့ ချမ်းသာစေလိုသော ဆန္ဒပင် မဟုတ်ပါလော။

ပါရမီဖြစ်ဘို့ ဤသို့ ဝေဿန္တရာမင်း၏ စေတနာ ဆန္ဒနှင့်
 သတိထားဘွယ် အလားတူစွာ ဆင်းရဲသူများကို ချမ်းသာ
 စေလိုသော ဆန္ဒဖြင့်၎င်း၊ သာသနာတိုင်း
 ဖြစ်လျှင် သာသနာတော်ထွန်းကား၍ လူအများ ကျေးသိစေ
 လိုသော ဆန္ဒဖြင့်၎င်း၊ မိမိ စိတ်၌ နှမြောဝန်တို့တတ်သော
 မစ္ဆေရ အညစ်အကြေးမှကင်းဝေး၍ စိတ်စင်ကြယ်စေလိုသော
 (တတိယအကြိမ်)

ပါရမီဖြည့်မှ
 ဘုရားဖြစ်

ဘုရား အလောင်းတော်သည် ဒါန၊ သီလ
 စသော ကောင်းမှုဆယ်လီကို ပါရမီစစ်စစ်
 ဖြစ်အောင် ဖြည့်ကျင့်ရာ၌ တချို့ပါရမီကို
 အသက်စွန့်၍ ဖြည့်ကျင့်တော်မူခဲ့ရ၏။ ယခုခေတ် ဒါနရှင် ဆိုသူ
 များသည် “အလှူဒါန၌ ရက်ရက်ရောရောရှိပါပေ၏” ဟု ချီးမွမ်း
 ခံရသော်လည်း သားသွီးနှင့် ဇနီးကို လှူသော ဒါန - မိမိ
 အသက်ကို သူတပါး စားဘို့ စွန့်လှူသော ဒါနကား မရှိချေ။
 ဥပုသ်သီလ စောင့်ကြရာ၌၎င်း၊ သည်းခံရာ၌၎င်း၊ မိမိအသက်ကို
 စွန့်၍ စောင့်သော သီလ၊ သည်းခံသော ခန္တီ လည်း မရှိချေ။
 ကြီးစွာသောစည်းစိမ်ကို စွန့်၍ တယောက်ထည်း တောထွက်ခြင်း

(တတိယအကြိမ်)

ဟူသော နေက္ခမ္မပါရမီ ဖြည့်သူလည်း အထင်အရှား မရှိချေ။ ဘုရား အလောင်းတော်ကား အသက် စွန့်၍၎င်း၊ ထီးနန်း စည်းစိမ်ကိုစွန့်၍၎င်း၊ ပြုကျင့်ရသော သီလ ခန္တိ နေက္ခမ္မစသော ပါရမီတို့ကို ဘဝများစွာ ပြုကျင့်တော်မူခဲ့ပြီးမှ အများ သိပြီး ဖြစ်သော သိဒ္ဓတ်မင်းသား ဘဝသို့ ရောက်တော် မူခဲ့ရသည်။ ထိုနောက်ဆုံး ဘဝ၌လည်း ထီးနန်း စည်းစိမ်ကို စွန့်လွှတ်၍ တောထွက်တော်မူပြီးမှ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကိုရ၍ ဗုဒ္ဓစင်စစ် ဖြစ်တော်မူခဲ့ရပေသည်။ [ပါရမီဖြည့်ကျင့်ရာ ဘဝနှင့် အဖြစ် တော်စဉ်ကိုဗုဒ္ဓဝင် အမေးအဖြေ စာအုပ်ကလေး၌ အကျဉ်းချုပ် ပြထားပြီ။]

ဘုရားရှင်၏
ရှင်အဆင်းတော်

ဘုရားရှင်၏အမျိုးတော်သည် ခတ္တိယမျိုး တည်း။ ထိုခတ္တိယ အမျိုးသည် အခြား အမျိုးနှင့် မရောသောကြောင့် အသမ္ဘိန္န ခတ္တိယမျိုးဟု ထင်ရှား၏။ ထိုအမျိုး၌ ဘုရားအလောင်းတော် ပဋိသန္ဓေ တည်ချိန်ဝယ် မာယာဒေဝီ မိဖုရားခေါင်ကြီးသည် ရှစ်ပါးသီလ ဥပုသ်ကို စောင့်သုံးလျက် စိတ်စက်ဖြူစင်နေ၏။ [ဤနေရာ၌ အမျိုး၏ မြင့်မြတ်ခြင်း၊ မယ်တော်၏ ဖြူစင်ခြင်းကို သတိထားခဲ့ပါ။] ထို ပဋိသန္ဓေ မတည်ခင် ဘုရားအလောင်း တော်သည် တုသိတာနတ်ပြည်မှ စုတေခါနီးဝယ် သက္ကာတို့ အပေါ်၌ မေတ္တာပွားလျက်ရှိ၏။ ထိုသို့ မေတ္တာ ရှေ့ထား၍ စုတေသည်နှင့် တပြိုင်နက် ကာမာဝစရ ပဋိသန္ဓေ စိတ်တို့တွင် အကောင်းဆုံးဖြစ်သော စိတ်ဖြင့် မယ်တော်ဝမ်း၌ စွဲပိုက်သန္ဓေ တည်နေခဲ့ပါသည်။ ထိုသို့ ပဋိသန္ဓေ တည်နေရာဝယ် ဘဝ များစွာက ဆည်းပူးခဲ့သော ပါရမီတော်တို့သည် နောက်ဆုံး

(တတိယအကြိမ်)

အကျိုးပေးရမည့် ဘဝဖြစ်၍ အသားအရေတော်နှင့် တကွ မျက်လုံးတော် မျက်ခုံးတော် နဖူးတော် မျက်နှာတော် လက် ခြေတော်မှစ၍ တကိုယ်တော်လုံး အလှဆုံးဖြစ်အောင် အကျိုး ပေးလိုက်ကြသောကြောင့် ဖွားမြင်လာသောအခါ မင်းသား ကလေး၏ ရုပ်အဆင်းဝယ် ဇိုးဇဉ်းအနည်းငယ်မျှ အပြစ်မပါ၊ တကမ္ဘာလုံးတွင် အသားဆုံးဖြစ်၍ ဖွားမြင်လာပေသည်။

ပစ္ဆိမံ ဖလဒါနေန၊ ဗဟံ ပစိတပါရမီ၊

ယဿ ဝေသံ သုမာပေန္တိ၊ ကေနာပိ အသမံ သမံ။

ဗဟံ - ဤ၍ ဤမျှ၊ ဂဏန်းချ၍၊ မရနိုင်ညှိ၊ အတိုင်းမရှိ လေအောင်၊ ပစိတပါရမီ-လေးသင်္ချေကိန်း၊ ကပ်တသိန်းမျှ၊ ထိန်းသိမ်း စုဆောင်း၊ ပါရမီတော် အပေါင်းတို့သည်၊ ပစ္ဆိမံ ဖလဒါနေန - ဖြစ်ပျက် ဖန်ခါ၊ သံသရာဝယ်၊ ခန္ဓာကိုယ်ရေး၊ အဆုံးစွန် အကျိုးပေးသော အားဖြင့်၊ ယဿ ဘဂဝတော- အကြင် ရွှေဘုန်းတော်သခင်၊ ရှင်တော်မြတ်ဘုရား၏၊ ဝေသံ- ရွှေမျက်နှာတော်၊ လက်ခြေတော်နှင့်၊ ကိုယ်တော်သဏ္ဌာန်၊ ပုံဟန်ထင်ပေ၊ အသွင် အပြင်တော်ကို၊ ကေနာပိ-လူမင်း နတ်မင်း၊ ဗြဟ္မာမင်းဝယ်၊ ဘယ်သူတယောက်နှင့်မျှ၊ အသမံ- လက္ခဏာတော် ကြီးငယ်၊ အသွယ်သွယ်ဖြင့်၊ ဘယ်ဝယ်တိုင်း ကာ၊ မနိုင်သောသည်ဖြစ်၍၊ သမံ-တကိုယ်တော်လုံး၊ ရွှေတုံး ရွှေနှစ်၊ ဇမ္ဗူရာဇ်သီရိ၊ နာရဏီမျှ၊ သာကီစင်သွေး၊ အယဉ် ကျေးဆုံး ဖြစ်ရလေအောင်၊ သုမာပေန္တိ-တက်သစ် လစန်း၊ ပွင့်သစ်ပန်းသို့၊ ဆန်းအဖုံဖုံ၊ စခန်းစုံအောင်၊ အစွမ်းကုန် ဖန်ဆင်းလိုက်ကြပေသည်တကား။

(တတိယအကြိမ်)

ဘုန်းနှင့်သမ္ဘာ ဖွားမြင်လာသော ဘုရားအလောင်းတော်ကို
 ပါနေပုံ “သိဒ္ဓတ္ထ” ဟု မှည့်ကြ၏။ [သိဒ္ဓ-ပြီးစီးသော+
 အတ္ထ-အကျိုး၊] အကျိုးအားလုံးပြီးစီးသော
 မင်းသားဟု ဆိုလိုသည်။ ရှေးရှေးဘဝများစွာတို့က ပြုခဲ့သော
 ကောင်းမှု အဆောက်အဦများကို “သမ္ဘာ (သမ္ဘာရ)” ဟု
 ခေါ်၏။ ထိုကောင်းမှု သမ္ဘာရကြောင့် ဥာဏ်ပညာကြီးခြင်း၊
 သူတပါးတို့ကို လွှမ်းမိုးအုပ်စိုးနိုင်ခြင်း၊ အကျင့်တရား ပြည့်စုံ
 ခြင်း၊ အခြွေအရံများခြင်း၊ ချစ်ခင်ဘွယ် ရုပ်လက္ခဏာ ရှိခြင်း၊
 အလိုရှိသော အရာကို တောင့်တသည့် အတိုင်း ရနိုင်ခြင်း၊
 သူတပါးတို့ အားကိုးလောက်ခြင်း စသော (ဘဂဝါဂုဏ်တော်၌
 လာသော) ဂုဏ်များကို ဘုန်း (ဖုန်း) ဟု ခေါ်၏။

ဘုရားအလောင်းတော်သည် ဖွားမြင်စကပင် ထိုဘုန်းသမ္ဘာ
 အထိုက်အလျောက် ပါနေလေပြီ။ ထို့ကြောင့်ပင် သုဒ္ဓေါဒန
 မင်း၏ ဆရာဖြစ်သော အသိတ ရှင်ရသေ့သည် မင်းသားကို
 ကြည့်လို၍ နန်းတော်သို့ လာသောအခါ မင်းသားကလေးကို
 ခမည်းတော်ကြီးက ပွေ့ချီလျက် အရှင်ရသေ့အား ရှိခိုးရန်
 လက်ကလေးနှစ်ဘက်ကို လက်အုပ်ချီဘို့ပြင်နေစဉ် ခြေကလေး
 ၂ ဘက်သည် အရှင်ရသေ့၏ ဥူးခေါင်းပေါ်သို့ မြောက်တက်
 သွားလေသည်။ [ထိုဘဝ၌ မင်းသားက ရှိခိုးရမည့်သူ မရှိ။]
 ထိုအခါ သားတော်ကလေး၏ အံ့ဩဘွယ်ကိုမြင်၍ ခမည်းတော်
 ကိုယ်တိုင် သားတော်ကို လက်ဥူးချီမိလေသည်။ [အသိတ အရှင်
 ရသေ့ ကလည်း ကော်မုချ ဗုဒ္ဓ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်-ဟု မိန့်မြှောက်တော်
 မူသည်။]

(တတိယအကြိမ်)

ကလေးဘဝ၌ ဘုရားအလောင်းတော်သည် ဘုန်းနှင့် သမ္ဘာ
 ဈာန်ရပုံ ပါရှိခြင်းကြောင့်ဖွားမြင်ခါစပင် မြောက်အရပ်
 သို့ကြ၍ “ငါသည်အမြတ်ဆုံး” စသော စကား
 ကြီး ၃ ခုန်းကို မိန့်မြွက်ပုံ၊ နတ်ဗြဟ္မာအများ ဥးခိုက်ကြပုံကို
 ဗုဒ္ဓဝင် အမေးအဖြေ၌ ရေးခဲ့ပြီ။ အခါတပါး၌ကား သုဒ္ဓေါဒန
 မင်းသည် လယ်ထွန်မင်္ဂလာ ပြုလုပ်၏။ ထို လယ်ထွန်မင်္ဂလာ
 ပြုလုပ်ရာ ဌာန၏ မနီးမဝေး၌ အရိပ်ကောင်းသော ဇမ္ဗူ
 သပြေပင် အောက်ဝယ် အကာအရံပြု၍ မင်းသားကလေးကို
 အထိန်းတော်များနှင့် အတူ ထားပြီးလျှင် လယ်ထွန်မင်္ဂလာ
 ပြုရာအရပ်သို့ သွားကြ၏။ အတော်ကြာလျှင် အထိန်းတော်
 များလည်း လယ်ထွန်မင်္ဂလာ ကြည့်လို၍ ခေတ္တခဏ သွားကြ
 လေသော် မင်းသားကလေးသည် ထိုင်နိုင်သော အရွယ်သို့
 မရောက်သေးသော်လည်း လူသူတိတ်ဆိတ်သော ထိုအချိန်မှာ
 တင်ပလွင်ခွေ၍ ထွက်သက်ဝင်သက်ကို အရံပြုလေရာ ပဌမ
 ဈာန်ကို ရလေသည်။ (ဤသို့ ဈာန်အရမြန်ခြင်းကား ရှေးဘဝ
 များစွာ၌ အထုံပါလာခြင်းကြောင့်တည်း။) ထိုသို့ ဈာန်ဝင်စား
 နေစဉ် အထိန်းတော်များ ပြန်လာ၍ တင်ပလွင် ခွေကာ
 ငြိမ်သက်စွာ ထိုင်နေပုံကို တအံ့တဩ မြင်ကြရသဖြင့် ခမည်း
 တော်ထံ အမြန်သွား၍ သံတော်ဥး တင်ကြလေသည်။ ခမည်း
 တော် လိုက်လာ၍ ဆင်းတုတော်ကလေး သဘွယ် ထက်ဝယ်
 ဖွဲ့ခွေ ထိုင်နေပုံကို မြင်ရသဖြင့် လက်အုပ်ချီကာ ရှိခိုးမိရှာ
 လေသည်။ (ဤရှိခိုးခြင်းကား ကလေးဘဝ၌ ၂ ကြိမ်မြောက်
 ရှိခိုးခြင်းတည်း။ ထို ရပြီးသောဈာန်လည်း နောက်ထပ် မကြိုး
 စားသဖြင့် မကြာမီ ကွယ်ပျောက်သွားလေသည်။) —

(ဓာတိယအကြိမ်)

ထီးနန်းစံပုံ တဆယ့်ခြောက်နှစ်အရွယ်သို့ ရောက်သောအခါ
 ၄ အသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်းထက်ကစ၍ပါရမီ
 ဖြည့်ဘက်ဖြစ်သော နှမတော် တဝမ်းကွဲ ယသော်ဓရာ မင်းသွီး
 နှင့်အတူ ရာဇအဘိသိက်ကို ခံယူ၍ အခြွေအရံ များစွာဖြင့်
 ထီးနန်းကို စံတော်မူ၏။ ဆောင်း နွေ မိုးသုံးဟု ဥတု ၃ ပါးနှင့်
 လိုက်လျောသော နန်း ၃ ဆောင်တွင် နွေရာသီစံနန်း၌ စံမြန်း
 ပုံမှာ လွန်စွာ ကြည်နူးဘွယ်ကောင်းပါပေသည်။—

၁။ နန်းတော်၏ အရပ် ၄ မျက်နှာဝယ် ကြာမျိုးစုံဖြင့်
 တင့်တယ်သော မင်္ဂလာကန်တော်များ ဖန်ဆင်းထား၏။
 ထိုကန်တော်များ၌ ငှက်မျိုးစုံတို့ လာရောက် ပျော်မြူး
 ကြ၏။ အရှေ့ကန်တော်မှငှက်တို့သည် နန်းတော်အထက်
 ခရီးဖြင့် အနောက်ကန်တော်သို့ မြူးပျော် ကြွေးကြော်
 လျက် ပျံသန်းကြ၏။ အနောက်ကန်တော်မှ အရှေ့
 ကန်တော်သို့၎င်း၊ တောင်မှ မြောက်သို့၎င်း ထိုနည်း
 အားဖြင့် ပျံသွားကြလေသည်။

၂။ နွေရာသီစံနန်းအတွင်းဝယ် စိုစိုပြေပြေ ဧပြေမြေ ရှိအောင်
 ရေအပြည့်အိုးအသစ်များကိုကြာညိုပန်းတို့ဖြင့်ဖုံးလွှမ်း၍
 လေသောက် ပြုတင်း ပေါက်တို့၏ အနီး အပါး၌
 တည်ထားကြကုန်၏။ ဘုရားအလောင်း၏ စက်ရာအနီး
 အပါး၌ကား နံ့သာညှန်ဖြင့် ပြည့်သောရွှေအိုး၊ ငွေအိုး
 များကို ထား၍ ထိုအိုးများ၌ ကြာညိုပန်းရံများကို
 စိုက်ပျိုးထားကြကုန်၏။ ထိုထို ဤဤ နေရာတို့၌လည်း
 ကြေးအိုးကြီးများတွင် နံ့သာညှန်ထည့်၍ ကြာညိုပန်း၊
 (တတိယအကြိမ်)

ပဒုမ္မာကြာပန်း၊ ပုဏ္ဏရိက်ကြာပန်းပင် တို့ကိုစိုက်ပျိုးထား
ကြကုန်၏။ နေရောင်ကြောင့် ပန်းပင်များ ပွင့်ကြကုန်၏။
ပျားပိတုန်းတို့သည်နန်းတော်တွင်းသို့ဝင်ရောက်၍ပန်းဝတ်
ရည်များကို လှည့်လည်စုတ်ယူကြကုန်၏။ နန်းတော်တရပ်
လုံးကား ပန်းရနံ့တို့ဖြင့် သင်းပျံ့နေလေသည်။

၃။ ၂ထပ်နံရံတို့၏အလယ်၌ ရေပိုက်လုံးများတပ်ဆင်ထား၏။
နန်းတော်၏အထက်ဆုံးအထပ်နှင့်ညီမျှသောကောင်းကင်
လွင်ပြင်ဝယ် မဏ္ဍပ်သဘွယ် အမိုးပြုလုပ်၍ ထိုအမိုး၌
ဇာပေါက်ကလေးတွေ ဖေါက်ထား၏။ ထိုမဏ္ဍပ်၏ တနေ
ရာ၌ ကျဲရေများကို အပေါ်ကဖြန့်ကြက်ထား၏။ ရေစက်
ဖြင့် ရေပြန်မှ တက်လာသော ရေတို့သည် မဏ္ဍပ်ပေါ်ဝယ်
ဖြာလျက် ဇာပေါက်တို့မှ မိုးခင်းရွာသကဲ့သို့ ကျ၍ နေစဉ်
ကျဲရေများပေါ်သို့ကျော်ကန်ခဲကလေးများကိုပစ်တင်ကာ
မိုးခင်းရွာသံများဖြစ်လာစေ၏။ ဤနည်းအားဖြင့် နွေအခါ
ကိုပင် မိုးတိုင်းကဲ့သို့ စိတ်ရွှင်စရာ ဖြစ်စေလေသည်။

၄။ ထိုကဲ့သို့ မိုးခင်းအတုများ ရွာချနေစဉ် ဘုရားအလောင်း
တော်သည် ညိုသောကိုယ်ဝတ် ညိုသောအပေါ်ခြုံကိုဝတ်
ရုံ၍ ရေကစားထွက်တော်မူလာ၏။ ယသော်ဓရာနှင့်အတူ
အခြွေအရံ မောင်းမတစုလည်း ညိုသော အဝတ်များကို
ဆင်တူဝတ်၍ အညိုရောင်ပန်းများကိုပန်ဆင်လျက် မဏ္ဍပ်
အတွင်းဝယ် နွေရာသီအပူဝေးဘို့ အေးမြသောရေစင်ဖြင့်
ဘုရားအလောင်း၏ စိတ်တော်ကို ဖြေဖျော်ကြလေသည်။
[မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသ၊ မဂဏ္ဍိယသုတ္တဋ္ဌကထာ။]

(တတိယအကြိမ်)

၂။ ရဟန်းပြု၍ တရားကျင့်တော်မူခဏ်း

တရားရှာခြင်း တဆယ့်ခြောက်နှစ် အရွယ်တော်မှစ၍ ထီးနန်း စည်းစိမ်ကို စံစားလျက် သက်တော် ၂၈ နှစ် ရှိသော အခါ ဥာဏ် ပညာလည်း ရင့်သန် လာသောကြောင့် (အများ ကြားဘူးသည့် အတိုင်း သုဒ္ဓါဝါသ ဗြဟ္မာမင်းတို့ ဖန်ဆင်း၍ ပြုအပ်သော) “သုအို၊ သုနာ၊ သုသေ၊ ရဟန်း” တို့ကိုမြင်ရ၍ ထိတ်လန့်သော (သံဝေဂ) ဥာဏ်ဖြင့် ထီးနန်း စည်းစိမ်ကို စွန့်လျက် တောထွက်တော် မူခဲ့လေသည်။ ထိုသို့ တောထွက်၍ ရဟန်းပြုပြီးနောက် မကြာမီပင် များစွာသော ရသေ့ဂိုဏ်းကြီး၏ ဥျားစီးဆရာကြီးဖြစ်သော အာဠာရ ရသေ့ကြီးထံ ချဉ်းကပ်၍ တရားစဉ်ကို နာယူလေသည်။

နာယူပြီးသော အခါ ဤတရားအစဉ်ကို ဆရာကြီးသည် စာသဘော အားဖြင့် ယုံကြည်ရုံသာ မက၊ ကိုယ်တိုင် ကျင့်၍ ရပြီးသား ဖြစ်ပေသည်-ဟု အယူရှိသောကြောင့် မိမိလည်း အားထုတ်လို၍ ဆရာကြီးထံ ချဉ်းကပ် မေးပြန် လေသည်။ ဆရာကြီးသည် မိမိမှာ အာကိဉ္ဇညာယတနဈာန်ကို ရကြောင်း ပြောပြ၏။ ထိုအခါ ဘုရား အလောင်းတော်သည် “အာဠာရ ဆရာကြီးမှာသာ ဤတရားအပေါ်၌ ယုံကြည်ချက်သဒ္ဓါရှိသည် မဟုတ်၊ ငါ့မှာလည်း သဒ္ဓါရှိ၏။ အာဠာရ ဆရာကြီးမှာသာ ဝီရိယ၊ သတိ၊ သမာဓိ၊ ပညာရှိသည် မဟုတ်၊ ငါ့မှာလည်း ရှိ၏” ဟု စိတ်ကို လှုံ့ဆော်လျက် ကြိုးစား အားထုတ်လေရာ ရက် အနည်းငယ် အတွင်း မှာပင် အာကိဉ္ဇ ညာယတနဈာန် တိုင်အောင် တရားပေါက်လေသည်။

(တဘိယအကြိမ်)

ဆရာ ကြီးက
ချီးမြှောက်ပုံ

တရား ပေါက်ပြီးသော အခါ ဆရာကြီးထံ သွား၍ တရား အကြောင်း ပြောပြလေရာ၊ ဆရာကြီးသည် ရုပ်အဆင်းကို မြင်စကပင် “မဟာပုရိသ = ယောကျ်ားထူး ယောကျ်ားမြတ်” ဟု အယူရှိခဲ့၍၊ ရက်အနည်းငယ်ဖြင့် မိမိသိအပ်သော တရားကို သိသော အခါ လွန်စွာ အားရလေသည်။ ထို့ကြောင့် မိမိဂိုဏ်းသား တပည့်များကို ခေါ်ပြီးလျှင် “တဝက်သော အစုသည် ငါ့အထံ တရား မေး၍၊ တဝက်သော အစုက မဟာပုရိသ (ဟောဒီ ယောကျ်ားထူး ယောကျ်ားမြတ်) အထံ တရားမေးကြပေတော့၊ ဤဂိုဏ်းကြီးကို ငါတို့ ၂ ပါး ခေါင်းဆောင်ကြမည်” ဟု ဆို၍ ဘုရားအလောင်းကို ဆရာကြီးက မိမိနှင့် တန်းတူ ထားလျက် မြှောက်စား လေသည်။ ဆရာကြီး၏ ဒကာ-ဒကာမ တို့သည် အလှူဒါနပြုဘို့ လာကြ၏။ ထိုအခါလည်း ကောင်းမွန်သော အစားအသောက် အိပ်ရာနေရာများကို ဘုရားအလောင်းအား လှူစေ၍ မိမိကား အကြွင်းအကျန်များကိုသာ အလှူခံလေသည်။

ဘုရားအလောင်းတော်သည် ဤမျှလောက် အမြောက်အစား ခံရသော်လည်း ရအပ်ပြီးသော တရားကို စဉ်းစားသောအခါ အရူပဗြဟ္မာဘုံသို့ ရောက်ရုံသာ ပို့ဆောင်နိုင်သော တရားဖြစ်၍ အို နာ သေရေးကံ လွတ်အောင် စွမ်းဆောင်နိုင်သော တရား မဟုတ်သေးကြောင်း သိရကား ထို စျာန်ဝါရားမှ ငြီးငွေ့ကာ ဖဲခွါ၍ လာခဲ့လေသည်။ [ထို့နောက် “ဥဒကာရသေ့” ဟု ထင်ရှားသော ဂိုဏ်းဆရာကြီးအထံ သွားပြန်၍ အလားတူ အားထုတ် ပြန်ရာ အာကိဉ္ဇညာယဘနဈာန်ထက် မြင့်သော နေဝသညာ (တတိယအကြိမ်)

နာသညာယတန စျာန်ကို ရပြန်၏။ ဥဒက ဆရာကြီးကား ဂိုဏ်းကြီးကိုပင် လွှဲအပ်၍ ချီးမြှောက်လေသည်။ သို့သော် ရှေးနည်းအတိုင်းပင် အားမရသေး၍ ခွဲခွါခွဲပြန်လေသည်။]

မှတ်ချက်။ ။ ဘုရားအလောင်း တောထွက်လာချိန်မှာ ထိုဆရာကြီး ၂ ပါးသည် အထင်ရှားဆုံး ဂိုဏ်းဆရာကြီးများ ဖြစ်ကြဟန်တူ၏။ ထို့ကြောင့် ထိုဆရာကြီး ၂ ပါးထံ ဘုရားအလောင်း ချဉ်းကပ်တော်မူခြင်း ဖြစ်လိမ့်မည်။ ထိုဆရာကြီးတို့ ရအပ်ပြီးသော တရားထူးများလည်း လောကီစျာန် တရားတွင် ထိပ်တန်း အကျဆုံးဖြစ်၏။ ထိုမျှလောက် ထိပ်တန်းရောက်ပြီး ဆရာကြီး ၂ ပါးသည် ဘုရား အလောင်းတော်၏ အပေါ်၌ (မိမိတို့ထက် သာလွန်၍ တက်လမ်းရှိသူ ဖြစ်သောကြောင့်) ဣဿ၊ မစ္ဆရိယ = မနာလို ဝန်တို့ ဖြစ်မည် ဆိုလျှင် ဖြစ်စရာ ကောင်းပါပေသည်။ သို့သော် ထိုသို့ မဖြစ်ဘဲ အားရ ဝမ်းသာ ချီးမြှောက် နိုင်ကြသည့်အတွက် ထိုဆရာကြီး ၂ ပါး၏ စိတ်နေ စိတ်ထားကို လေးစား ပူဇော်မိပါသည်။ [ဘုရား အလောင်း ဘုရားဖြစ်၍ တရားဟောဘို့ စဉ်းစားတော်မူချိန်မှာ ထိုဆရာကြီး ၂ ပါးသည် ရုပ်ခန္ဓာ ကိုယ်မရှိသော အရူပဗြဟ္မာဘုံ ရောက်နေ ပြီဖြစ်၍ ဘုရားရှင်လည်း တရားဟောသော အားဖြင့် ကျေးဇူး ဆပ်ခွင့်ရတော်မမူ။]

တရားကျင့်၍ အလောင်းတော်သည် ဥဒက ရသေ့ထံမှ ခွဲခွါခွဲပြီး နိဗ္ဗာန် တရားမြတ်ကို ရှာလျက် လှည့်လည် တော်မူလေရာ မဂဓတိုင်း သေနာနိဂုံးသို့ ရောက်တော်မူသည်။ ထိုနိဂုံးအနီး၌ သူတော်သူမြတ်တို့ မွေ့လျော် (တတိယအကြိမ်)

ပျော်ဘွယ် ကောင်းသော မြေ၊ စိတ်ကြည်နူးဘွယ် ကောင်းသော တောအုပ်၊ အဆွင်သွင် စီးဆင်း နေသော နေရဉ္စရာ မြစ်၏ အလွန် ကောင်းသော ရေဆိပ်နှင့် ပတ်ဝန်းကျင် အနီးအပါး၌ ဆွမ်းခံ၍ လွယ်ကူမည့်ရှာကို တွေ့တော်မူလေရာ၊ ထိုနေရာ၌ပင် တရားကျင့်ဘို့ရန် စိတ်ကို ပိုင်းဖြတ်တော်မူလျက် ပဏ္ဏသာလာ = သစ်ရွက်ကျောင်းကလေးကို စီစဉ်တော်မူပါသည်။ [ထိုအချိန်၌ ရသေ့ပြုနှင့်ကြသော ပဉ္စဝဂ္ဂီ(ငါးပါးအစု)က ဘုရားအလောင်း တော်ကို ပြုစု လုပ်ကျွေးကြသည်။]

ဒုက္ကရစရိယာ ဘုရား အလောင်းတော်သည် အလွန်မကြာ
ကျင့်တော်မူခြင်း သေးသော ရက်အတွင်းက ကပ္ပိလဝတ် နေပြည် နွေရာသီစံနန်းတော်၌ အခြေအရံ များစွာ၏ အပြုအစု အယုအယ အဖြေအဖျော်ကို ခံယူကာ သလေးဆန်မွှေးကိုသာ သုံးဆောင်တော် မူလျက် အသက်သာ ဆုံး အချမ်းသာဆုံး စံစားခဲ့လေသည်။ ယခုအခါ တောအုပ် အလယ် သစ်ရွက်မိုး သစ်ရွက်ကာ ကျောင်းသခံမ်း ကလေးဝယ် ရတတ်သမျှ ဆွမ်းအာဟာရဖြင့် မျှတကာ အဆင်းရဲဆုံး ဒုက္ကရ စရိယာ အကျင့်ကို ကျင့်တော်မူပါတော့မည်။ [ဒုက္ကရ-သာမန် လူတို့ မပြုနိုင် မကျင့်နိုင် လောက်အောင် ခဲယဉ်း လှသော + စရိယာ - အကျင့်၊ ထို ဒုက္ကရစရိယာ ကျင့်တော်မူပုံကို မူလ ပဏ္ဏာသ သစ္စက သုတ် စသည်မှာ လာသည့် အတိုင်း ပြပါမည်။]

၁။ ဘုရား အလောင်းတည် “ကောင်းသော (ကုသိုလ်) စိတ်ဖြင့် မကောင်းသော (အကုသိုလ်) စိတ်ကို နှိပ်စက်အံ့” ဟု ကြံတော်မူပြီးလျှင် အကြိတ်၍ တောက်ခေါက်၍ မကောင်းစိတ် (တတိယအကြိမ်)

မဖြစ်နိုင်အောင် စိတ်ကို နှိပ်စက်ပေး၏။ ထိုအခါ ကြိုင်းကြားမှ ချွေးများယိုကျလာ၏။ ဥပမာ အားကောင်းသော ယောက်ျား တယောက်က အားနည်းသော ယောက်ျား တယောက်ကို ဥးခေါင်းကိုင်၍ဖြစ်စေ၊ ပခုံးကိုင်၍ဖြစ်စေ ဖိနှိပ်သောအခါ ကြိုင်းကြားမှ ချွေးယိုလာသကဲ့သို့တည်း။ ထိုအခါ၌ လုလ္လဝီရိယ လည်း အလွန်ကောင်း၏။ သတိလည်း အလွန်စွဲမြဲ၏။ သို့သော် ဆင်းရဲစွာ အားထုတ်မှုက တကိုယ်လုံးကို ထိုးဆွသကဲ့သို့ ဖြစ်နေ သောကြောင့် တကိုယ်လုံး ပူရိန်ကာ ငြိမ်းမှုကို မရပါချေ။ ထို မျှလောက် တကိုယ်လုံး ဒုက္ခ ဖြစ်နေ သော်လည်း အားထုတ် လိုသော စိတ်ကား ကုန်ခန်း၍ မသွားပါ။

၂။ ဘုရား အလောင်းတော်သည် “အပါနက ဈာန်ကို ဖြစ်စေအံ့”ဟု ကြံတော်မူ၍ မလျော့သော လုလ္လဖြင့် ထွက်သက် ဝင်သက် တို့ကို ပါးစပ် နှာခေါင်းတို့မှ မထွက် မဝင်နိုင်အောင် ချုပ်တည်းထားလေသည်။ [အသက်မရှူမရှိဘဲ နေခြင်းကိုပင် အပါနကဈာန် (အရှူ အရှိက် မရှိသော ဈာန်)ဟု ခေါ်၏။] ထိုသို့ မရှူမရှိဘဲ ချုပ်တည်းထားသော အခါ လေတို့သည် နားပေါက်တို့မှ ထွက်ကုန်၏။ ထိုလေထွက်သံသည် ပန်းဘဲသမား တို့၏ ဖါးငုံမှ လေထွက်သံလောက်ပင် ပြင်းထန်၏။ ထိုအချိန်မှာ လုလ္လဝီရိယလည်း အလွန်ကောင်း၏။ သတိလည်း အလွန်စွဲမြဲ၏။ သို့သော် ဆင်းရဲစွာ အားထုတ်မှုက တကိုယ်လုံး ထိုးဆွ သကဲ့သို့ ဖြစ်သောကြောင့် တကိုယ်လုံး ပူရိန်ကာ ငြိမ်းမှုကို မရပါချေ။ ထိုမျှလောက် တကိုယ်လုံး ဒုက္ခဖြစ်နေသော်လည်း အားထုတ်လိုသော စိတ်ဆန္ဒကား ကုန်ခန်း၍ မသွားပါ။

(တတိယအကြိမ်)

၃။ ဘုရား အလောင်းတော်သည် “အပါနကဗျာန်ကိုပင် ထပ်မံ၍ ဖြစ်စေအံ့” ဟု ကြံတော်မူ၍ မလျော့သော လုလ္လဖြင့် ထွက်သက် ဝင်သက်တို့ကို ပါးစပ်၊ နှာခေါင်း၊ နားပေါက်တို့မှ မဝင် မထွက်နိုင်အောင် ချုပ်တည်း၍ ထားပြန်၏။ ထိုသို့ မရှူ မရှိုက်ဘဲ ချုပ်တည်း၍ ထားသောအခါ အလွန်ပြင်းထန်သော လေတို့သည် ဥျားခေါင်းသို့တက်၍ တိုးဝှေ့ကုန်၏။ ထိုသို့ လေ၏ တိုးဝှေ့ပုံမှာ အားကောင်းသော ယောက်ျားက ထက်စွာသော စူးဖြင့် ဥျားထိပ်၌ မွေနေသကဲ့သို့ ဖြစ်လေသည်။ ထိုသို့ ဖြစ်သော် လည်း နောက်မဆုတ်ဘဲ အားထုတ်မြဲ အားထုတ်၏။ သတိလည်း အလွန်စွဲမြဲ၏။ သို့သော် ဆင်းရဲစွာ အားထုတ်မှုက တကိုယ်လုံး ထိုးဆွဲထားသကဲ့သို့ ဖြစ်သောကြောင့် တကိုယ်လုံး ပူရှိန်ကာ ခန္ဓာကိုယ်၏ ငြိမ်းမှုကို မရပါချေ။ ဤမျှလောက် ကိုယ်ဆင်းရဲမှု ဖြစ်ပါသော်လည်း ကြိုးစားလိုသော စိတ်ဆန္ဒကား ကုန်ခန်း၍ မသွားပါ။

၄။ ဘုရား အလောင်းတော်သည် “အပါနကဗျာန်ကိုပင် ထပ်မံ၍ ဖြစ်စေအံ့” ဟု ကြံတော်မူ၍ မလျော့သော လုလ္လဖြင့် ထွက်သက် ဝင်သက်ကို ပါးစပ်၊ နှာခေါင်း၊ နားပေါက်တို့မှ မဝင် မထွက်နိုင်အောင် ချုပ်တည်း၍ ထားပြန်၏။ ထိုသို့ မရှူ မရှိုက်ဘဲ ချုပ်တည်း၍ ထားသောအခါ အလွန် ပြင်းထန်သော ခေါင်းကိုက် ဝေဒနာတို့သည် ပေါ်လာကုန်၏။ ထိုခေါင်းကိုက် ဝေဒနာ၏ ပြင်းထန်ပုံမှာ အားကောင်းသော ယောက်ျား တယောက်က သားရေကြိုးဖြင့် ဥျားခေါင်းကို ရစ်ပတ်၍ တင်း ကြပ်စွာ စည်းထားသကဲ့သို့ ထင်ရလေသည်။ ထိုသို့ ဖြစ်သော် လည်း နောက်မဆုတ်ဘဲ အားထုတ်မြဲ အားထုတ်၏။ သတိ

(တတိယအကြိမ်)

လည်း အလွန်ကောင်း၏။ သို့သော် ဆင်းရဲစွာ အားထုတ်မှုက တကိုယ်လုံး ထိုးဆွထားသကဲ့သို့ ဖြစ်သောကြောင့် တကိုယ်လုံး ပူရှိန်ကာ ငြိမ်းမှုကိုမရပါချေ။ ဤမျှလောက် ကိုယ်ဆင်းရဲမှု ဖြစ်ပါသော်လည်း ကြိုးစားလိုသော စိတ်ဆန္ဒကား ကုန်ခန်း၍ မသွားပါ။

၅။ ဘုရား အလောင်းတော်သည် “အပါနကဗျာန်ကိုပင် ထပ်မံ၍ ဖြစ်စေအံ့” ဟု ကြံတော်မူ၍ မလျော့သော လုလ္လံဖြင့် ထွက်သက်ဝင်သက်တို့ကို ပါးစပ်၊ နှာခေါင်း၊ နားပေါက်တို့မှ မဝင်မထွက်နိုင်အောင် ချုပ်တည်း၍ ထားပြန်၏။ ထိုသို့ မရှူ၊ မရှိက်ဘဲ ချုပ်တည်း၍ထားသောအခါ အလွန်ပြင်းထန်သော လေတို့သည် ဝမ်းဗိုက်ကို ဖြတ်တောက်သကဲ့သို့ ထိုးကျင်ကုန်၏။ ဥပမာ- ကျွမ်းကျင်သော နှားသတ်သမားက သို့မဟုတ် နှားသတ်သမား၏ လက်ထောက် တပည့်ကြီးက ထက်စွာသော နှားသတ်ဒါးဖြင့် ဗိုက်ကို ဖြတ်လှီးလိုက်သကဲ့သို့ ကျင်နာလေသည်။ ထိုသို့ဖြစ်စေသော်လည်း နောက်မဆုတ်ဘဲ အားထုတ်မြဲ အားထုတ်၏။ သတိလည်း အလွန်ကောင်း၏။ သို့သော် ဆင်းရဲစွာ အားထုတ်မှုက တကိုယ်လုံး ထိုးဆွထားသကဲ့သို့ ဖြစ်သောကြောင့် တကိုယ်လုံး ပူရှိန်ကာ ငြိမ်းမှု မရပါချေ။ ဤမျှလောက် ခန္ဓာကိုယ် ဒုက္ခရောက်နေသော်လည်း ကြိုးစားလိုသော စိတ်ဆန္ဒကား ကုန်ခန်း၍ မသွားပါ။

၆။ ဘုရား အလောင်းတော်သည် “အပါနကဗျာန်ကိုပင် ထပ်မံ၍ ဖြစ်စေအံ့” ဟု ကြံတော်မူ၍ မလျော့သော လုလ္လံဖြင့် ထွက်သက် ဝင်သက်တို့ကို ပါးစပ်၊ နှာခေါင်း၊ နားပေါက်တို့မှ
(တတိယအကြိမ်)

မဝင်မထွက်နိုင်အောင် ချုပ်တည်း၍ထားပြန်၏။ ထိုသို့ မရှူမရှိုက်ဘဲ ချုပ်တည်း၍ထားသောအခါ တကိုယ်လုံး ပြင်းပြင်းထန်ထန် ပူလောင်လာလေသည်။ ဥပမာ-အားကြီးသော ယောက်ျား ၂ ယောက်တို့က အားနည်းသော ယောက်ျား တယောက်ကို လက်မောင်း ဘက်ကိုင်၍ မီးကျိုးအစဉ်ကျက်နေအောင် ကင်သော အခါ ဖြစ်ပေါ်၍လာသော ကိုယ်ပူကဲ့သို့ ဖြစ်လေသည်။ ထိုသို့ဖြစ်သော်လည်း နောက်မဆုတ်ဘဲ အားထုတ်မြဲ အားထုတ်၏။ သတိလည်းအလွန်ကောင်း၏။ သို့သော် ဆင်းရဲစွာ အားထုတ်မှုက တကိုယ်လုံး ထိုးဆွ ထားသကဲ့သို့ ဖြစ်သောကြောင့် တကိုယ်လုံး ပူရှိန်းကာ ငြိမ်းမှုကို မရပါချေ။ ဤမျှလောက် ခန္ဓာကိုယ် ဒုက္ခရောက်နေသော်လည်း ကြိုးစားလိုသော စိတ်ဆန္ဒကား ကုန်ခန်း၍မသွားပါ။

မူးမေ့သွားခြင်း ထိုကဲ့သို့ ခန္ဓာကိုယ်၌ ပြင်းပြသော အပူ ဖြစ်လာသော အခါ မိုက်ကနဲ ဖြစ်၍ စကြန်သွားရာမှ ထိုင်လျက် လဲကျသွားလေသည်။ ထိုသို့ ထိုင်လျက် နေပုံကို မြင်ကြရသော အနီးအပါးက နတ်တို့သည် ထင်မြင်ချက် အမျိုးမျိုးဖြင့် ပြောဆိုကြကုန်၏။ တချို့နတ်များက “ကာလင်္ကတော သမဏော ဂေါတမော = ရဟန်း ဂေါတမ သေပြီ” ဟု ပြောကြ၏။ အချို့နတ်များကား “နကာလင်္ကတော သမဏော ဂေါတမော = ရဟန်းဂေါတမသည် သေ၍ မပြီးသေး၊ အပိစ ကာလံကရောတိ = သေနေတုန်းရှိသေးတယ်” ဟု ပြောကြ၏။ တချို့နတ်များကမူ “န ကာလင်္ကတော သမဏော ဂေါတမော, နာပိ ကာလံကရောတိ = ရဟန်းဂေါတမသည် သေပြီးလည်း မဟုတ်, သေနေတာလည်း မဟုတ်၊ အရဟံ

(တတိယအကြိမ်)

သမဏော ဂေါတမော = ရဟန်း ဂေါတမသည် ရဟန္တာ ဖြစ်ပြီ၊ ဝိဟာရောတွေဝ သော အရဟတော = ဒီနေပုံမျိုးဟာ ရဟန္တာ၏ နေပုံသာ ဖြစ်သည်”ဟု ပြောကြလေသည်။ ထိုသို့ ပြောကြသည့်တိုင် သေပြီဟုထင်သောနတ်က သုဒ္ဓေါဒနမင်းထံ သွား၍ “အသင်မင်း၏ သားတော် တရားအားထုတ်ရင်း သေပြီ” ဟု ပြောသည်။ သုဒ္ဓေါဒန မင်းက “ဗုဒ္ဓ ဖြစ်ပြီးမှ သေတာလား၊ မဖြစ်ဘဲ သေတာလား” ဟု ပြန်၍ မေးလျှင် “ဗုဒ္ဓမဖြစ်ဘဲသေတာ”ဟု နတ်ကပြော၏။ “ဗုဒ္ဓ မဖြစ်သေးလျှင် သေတယ်ဆိုတာ မယုံဘူး”ဟု ပြောလိုက်လေသည်။

အစာလျှော့ခြင်း ပြန်၍သတိရလာသောအခါ “အစာ မစားဘဲ ကျင့်အံ့”ဟု အကြံဖြစ်တော် မူ၏။ ထိုအခါ နတ်တို့က “အစာအာဟာရကို လုံးလုံး မစားဘဲ ဖြတ်ထားလျှင် မွေးညှင်းပေါက်တို့မှ နတ်ဩဇာ သွင်းပေးမည်” ဟု ပြောကြသောကြောင့် လုံးလုံး အစာမဖြစ်ဘဲ နည်းနည်း စားတော်မူ၏။ ပဲနောက်၊ ပဲပိစပ်၊ ပဲလွန်း၊ ပဲကြီး တို့၏ အနှစ် ရည်ကိုသာ တလက်နပ်လောက် သောက်တော်မူ၏။ ထိုအခါ၌ အလွန်ပိန်ချုံးသွားလေ၏။ အလွန် ပင်ပန်းနွမ်းနယ်၏။....

၁။ ဘုရားအလောင်း၏ အင်္ဂါကြီးငယ်တို့သည် အရိုးဆက် အဆစ်နေရာက မောက်၍ အဆစ်မဟုတ်သော နေရာ တို့၌ ပိန်၍နေကုန်၏။ ဥပမာ—အာသီတိမည်သော နွယ်၊ ကာလ မည်သော နွယ်တို့၏ အဆစ်များနှင့်တူသည်။

၂။ ဘုရား အလောင်း၏ တင်ပါးတို့သည် ကုလားအုတ် ခွာကြီးများလို ဝစ္စမင်္ဂ (ကျင်ကြီးစွန့်သော) နေရာက အတုင်းသို့ ချိုင့်ဝင်နေကုန်၏။

(တတိယအကြိမ်)

- ၃။ ကျောက်ကုန်း (ကျော) အရိုးတို့သည် အနိမ့် အမြင့် ဖြစ်နေကုန်၏။ ပုတီးအလုံးကြီးတွေကို ကြိုးဖြင့် သိကုံး ထားသောအခါ ပုတီးလုံး ၂ လုံး အကြား၌ ချိင့်နေ သကဲ့သို့၊ အရိုးတို့၏ အကြား၌ အသားတွေ နိမ့်နေ ရကား ပုတီးအလုံးကြီးတွေ သိကုံးထားပုံနှင့်တူ၏။
- ၄။ နံရိုးတို့သည် အကြား အကြား၌ အသားတွေ နိမ့်ကျ သွားကုန်ရကား ဇရပ်အိုက အချင်ရနယ်များလို့ မပြေ မပြစ် ဖြစ်နေကုန်၏။
- ၅။ မျက်လုံးအိမ် အတွင်းရှိ မျက်လုံးတို့သည် အတွင်းသို့ ဝင်နေကြသဖြင့် ရေတွင်းနက်၌ ရေပွက်ကလေးများ ကဲ့သို့ မြင်ရကုန်၏။
- ၆။ ဥျားခေါင်းအရေသည်ကား ဗူးခါးသီးနှုကို ခူး၍ နေ လှန်းထားသောအခါ တွန့်နေသကဲ့သို့ တွန့်၍ ညှိုးနှမ်း နေ၏။
- ၇။ ဝမ်းဗိုက်တော်သည် ကျော၌ ကပ်နေရကား ဝမ်းရေကို ကိုင်လိုက်လျှင် ကျောရိုးကိုပါ ကိုင်မိ၏။ ကျောရိုးကို ကိုင်လိုက်လျှင်လည်း ဝမ်းရေကိုပါ ကိုင်မိသည်။
- ၈။ “ကျင်ကြီး ကျင်ငယ် စွန့်မည်” ဟု ထိုင်လိုက်သောအခါ ကျင်ငယ်ဖြစ်နိုင်သော အာဟာရ ရည်က ဝမ်းထည်း၌ မရှိသောကြောင့် ကျင်ငယ်လုံးဝမထွက်နိုင်ဘဲ ကျင်ကြီး သော်မှ တစေ့နှစ်စေ့ခန့် အလွန်ဆင်းရဲစွာ ထွက်ရ၏။ တကိုယ်လုံး ချွေးထွက်၍ မူးမိုက်ကာ မှောက်လျက် လဲရလေသည်။

(တတိယအကြိမ်)

၉။ ခန္ဓာကိုယ် သက်သာစေလို၍ လက်ဖြင့် ပုတ်လိုက်လျှင် အရင်းကပုတ်နေသော အမွှေးတို့သည် ဆိုယ်မှ ကွာ၍ လက်၌ ငြိမ့်ပေါ်လာကုန်၏။

၁၀။ ဘုရားအလောင်းတော်၏ ပင်ကိုယ်အဆင်းသည် သိင်္ဂီရွှေ အဆင်းကဲ့သို့ ဝါဝင်း၏။ သို့သော် ထိုတရားကျင့်ချိန်မှ မြင်ရသူတို့ကား “ကာဠော သမဏော ဂေါတမော= ရဟန်းဂေါတမဟာ အသားမဲကြီးဘဲ” ဟု ပြောကြ၏။ တချို့က “သမော သမဏော ဂေါတမော= ရဟန်း ဂေါတမဟာ အသားညိုကြီးဘဲ” ဟု ပြောကြ၏။ တချို့ကမူ “မဂ္ဂုရစ္ဆဝိ သမဏော ဂေါတမော= ရဟန်း ဂေါတမဟာ ငါးခူ၏အရေအရောင်မျိုးဘဲ” ဟု ပြောကြသည်။ [မဟာသီဟနာဒသုတ် ပါဠိအဋ္ဌကထာဋီကာ]

မာရ်နတ်လာ၍ ဘုရားအလောင်းတော်သည်ထိုမျှလောက် မကျင့်ဘို့ မြောမြင်း အပင်ပန်း ခံ၍ ကျင့်တော်မူသောအခါ မာရ်နတ်လာ၍ သနားသည့်ဟန်ဖြင့် ဒုက္ခရ အကျင့်ကို မကျင့်ဘို့ရန် ပြောသည်မှာ— အိုသိဒ္ဓတ္ထ.... အသင် သည် အလွန်ပို၍ အားနည်းလှပြီ၊ အစိတ်တထောင်နှင့် တစိတ် စိတ်လျှင် သေဘက်ကတထောင်လောက်ရှိ၍ တစိတ်လောက်သာ အသက်ရှင်ဘို့ ရှိတော့သည်။ သေဘို့ရန် အလွန် နီးကပ်နေပြီ၊ အသက်တာရှည် နေရခြင်းဆိုတာ အလွန်ကောင်း အလွန်မြတ် ပါသည်။ အသက်ရှည်လျှင် ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို များစွာပြုရ ပါလိမ့်မည်။ မြတ်သော အကျင့်ကို (ဥပုသ်သီလကို) ကျင့်၍ ယဇ်မီးပူဇော်နေမည်ဆိုလျှင် ကုသိုလ်ကောင်းမှုတွေ များစွာ (တတိယအကြိမ်)

တိုးပွားဘွယ် ရှိပါသည်။ ယခု အသင်ပြုနေတဲ့ ပဓာန အလုပ် (ကမ္မဋ္ဌာန်းအစားထုတ်မှု)ဆိုတာ အလွန်အထမြောက်ဘို့ ခဲယဉ်း ပါသည်။ ဤသို့ တကယ်အကျိုးလိုလား၍ သနားသည့် ဟန်ဖြင့် ကရုဏာသံပါပါ ပြောဆိုလာလေသည်။

ဘုရားအလောင်း အို မာရ်နတ်.... ငါသည် သင်ပြောတဲ့ ကုသိုလ်မလိုချင် ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို အဏုမြူလောက်မျှ အလိုမရှိ၊ [သန္တိပဒ-နိဗ္ဗာန်တရားမြတ်ကို အလိုရှိသည်-ဟူလို။] အသင်ယခုပြောတဲ့ စကားမျိုးကို ကုသိုလ် လိုချင်နေသူတို့ကိုသာ ပြောထိုက်သည်။ ငါ့မှာ သန္တိကိုယုံကြည် သော သဒ္ဓါလဲရှိ၊ ကျင့်မှုလဲရှိ၊ လုံ့လဝီရိယလဲရှိ၊ ပညာလဲရှိ၏။ ငါ့ကိုယ်မှာ ဖြစ်နေသော စိတ္တဇ (စိတ်ကြောင့် ဖြစ်သော) ဝါယောဓာတ်အပူသည် မြစ်ရေတွေကိုပင် ခြောက်သွေ့စေနိုင် သောကြောင့် ခန္ဓာကိုယ်မှာ ရှိသော အသွေးကို အဘယ်မှာ မခြောက်ခန်းစေဘဲရှိမှာလဲ။

သွေးများခြောက်သွားလျှင်သလိပ်သည်းခြေလဲခြောက်သွားမှာဘဲ၊ အသားလဲကုန်သွားမှာဘဲ၊ ထိုသို့ အသား အသွေးတွေ ခြောက်ကပ် သွားလျှင် ငါ၏စိတ်ဟာ တိုး၍ ကြည်လင်စရာရှိသည်။ သတိပညာ သမာဓိတရားလည်း တိုး၍ ထက်မြက်တည်ကြည်စရာရှိသည်။ ငါဟာ အခုလိုအလွန်ပြင်းထန်သော ဒုက္ခဝေဒနာကိုခံရသော်လည်းနောက်သို့ ပြန်၍ ထီးနန်းစံလိုသောစိတ်ဆန္ဒမရှိပါ။ ငါ၏သဒ္ဓါ(ယုံကြည်ချက်) သန့်ရှင်းပုံကို အသင်မာရ်နတ်ဘဲ စဉ်းစားကြည့်ပါတော့။ ဤသို့ပြန်၍ ပြောဆိုပြီးလျှင် မာရ်နတ်၏ကိုလေသာစစ်တပ် အဆက်ဆက်တက်၍ လာကြောင်းကို၎င်း၊ ထိုကိုလေသာစစ်တပ်ကြီးကို အပြီးတိုင်ချေမှုန်း မည့်အကြောင်းကို၎င်း စိတ်ထက်သန်စွာ မိန့်မြွက်တော်မူလေသည်။

(တတိယအကြိမ်)

အကျင့်ပြောင်းပုံ အတိတ်ရှေးက ဖြစ်ခဲ့ကြသော ရသေ့ သို့မဟုတ် ပုဂံဏားတို့သည် အဆင်းရဲ ခံ၍ ကျင့်ကြရာယံ ဤမျှလောက်သာ ကျင့်နိုင်ခဲ့ကြပေမည်။ ယခု ငါခံစားရသော ဒုက္ခထက်ပို၍ကား ဆင်းရဲခံ၍ ကျင့်နိုင် ကြမည်မဟုတ်၊ နောင်အနာဂတ်၌လည်း ယခုထက်ပို၍ ကျင့်နိုင် ကြလိမ့်မည်မဟုတ်၊ ယခု ပစ္စုပ္ပန်ခေတ်၌လည်း ငါခံစားရသော ဆင်းရဲထက်ပို၍မကျင့်နိုင်ကြ၊ ဤမျှလောက်ဒုက္ခခံ၍ကျင့်ပါလျက် ငါသည် တရားထူးကို မရပါတကား၊ တရားထူးကို ရဘို့ရန် လမ်းကြောင်းမှာ တမျိုးဖြစ်စရာရှိ၏ဟု အကြံတော် ဖြစ်ပြီးလျှင် ခမည်းတော်၏ လယ်ထွန်မင်္ဂလာ ပြုချိန်က ပဌမဈာန်ကိုရ၍ ချမ်းသာပုံကို သတိရသဖြင့် “ထိုဈာန်သည်ပင် တရားထူးရဘို့ မှန်ကန်သော လမ်းကြောင်း ဖြစ်သည်”ဟု အသိဉာဏ်ဖြစ်ပေါ် လာ၏။ ထိုအခါ ဤမျှလောက်သော ဆင်းရဲပင်ပန်းနေသော ခန္ဓာကိုယ်ဖြင့် ထိုဈာန်ကိုရဘို့မလွယ်ကြောင်း သိတော်မူရကား ရှေးကကဲ့သို့ ဆွမ်းအာဟာရကို ပြန်၍ စားသောက်လေသော် မကြာမီပင် အားအင် ပြည့်တင်းလာလေသည်။

မှတ်ချက်။ ။ပဉ္စဝဂ္ဂိ ရသေ့ ငါးဥျး တို့သည် ဘုရား အလောင်းတော်၏ အလွန်ဆင်းရဲစွာ ကျင့်စဉ်အခါ၌ “ကေနံ တရားထူး ရတော့မည်” ဟု မြော်လင့်၍ လွန်စွာ အားရကြ ကုန်၏။ ဆွမ်းအာဟာရကို ပြန်၍ စားသော အခါ၌ကား “ပစ္စည်းပေါ်အောင်ကျင့်ပြီး၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းမှ ပြန်လည်ခဲ့ပြီ” ဟု အယူရှိကာ ဘုရားဖြစ်ဘို့ရန် မြော်လင့်ချက် မရှိကြတော့ဘဲ ဗာရာဏသီမြို့အနီး မိဂဒါဝုန်တောသို့ ရွှေ့သွားကြလေသည်။

(တတိယအကြိမ်)

၃။ ဘုရားဖြစ်တော်မူခဏ်း

ဘုရားဖြစ်မည်နေ့ အစီအစဉ် ပဉ္စဝဂ္ဂီ ငါးဥးတို့ (တကူးလကွယ်နေ့ လောက်၌) ခဲ့ခါ၍ သွားကြသောအခါ ဘုရား အလောင်းတော်သည် ကိုယ်တော် တပါးတည်း ဆိတ်ငြိမ်မှုရသောကြောင့် တရားအားထုတ်ရာ၌ သမာဓိလည်း အထူးတိုးတက်လာလေသည်။ ထိုသို့ ကိုယ်တော် တပါးတည်း ၁၅ ရက်မျှကြိုးစားခဲ့ပြီးနောက် ကဆုန်လပြည့်နေ့ ဝယ် သုဇာတာ၏ ဃနာနို့ဆွမ်းကို ဘုဉ်းပေးတော်မူပြီးလျှင် နေ့လည် အချိန်၌ ထိုအနီးရှိ တောအုပ်ဝယ် တရားအားထုတ် တော်မူသောအခါ....

၁။ ပဌမဈာန်ကို ရတော်မူ၏။ ထိုဈာန်၏ အစွမ်းကြောင့် စိတ်တော်ဝယ် ကာမနှင့်စပ်သော တဏှာ လောဘ စိတ်ဓာတ်များကင်းကွာနေ၏။ ဒေါသ မောဟနှင့်စပ် သော စိတ်ဓာတ်များလည်း ကင်းကွာနေ၏။ အာနာ ပါဏ(ထွက်သက်ဝင်သက်) အာရုံတခုအပေါ်၌ စူးစိုက် သော စိတ်အစဉ်သာ ဖြစ်နေလေသည်။

၂။ ထို့နောက် ဆက်၍အားထုတ်သောအခါ ဒုတိယဈာန်ကို ရတော်မူ၏။ ထိုဈာန်၏ အစွမ်းကြောင့် စိတ်၏ လှုပ်ရှား မှုကို ပြုတတ်သောဝိတက်-ဝိစာရတို့သည် ငြိမ်သက်သွား ကုန်၏။ စိတ်သည် အလွန်ကြည်လင်တော်မူ၏။ သမာဓိ လည်းပို၍ အားကောင်းတော်မူလာ၏။ နှစ်သက်မှုပီတိ၊ စိတ်ချမ်းသာမှု သုခတို့သည် ထင်ထင်ရှားရှား ဖြစ်လာ ကုန်၏။

(တတိယအကြိမ်)

၃။ ထို့နောက် တိုး၍ အားထုတ်သောအခါ တတိယဈာန်ကို ရတော်မူ၏။ ထိုဈာန်၏ အစွမ်းကြောင့် နှစ်သက်မှုပီတိ သည်ပင် ကွယ်ပျောက်၍ သုခချည်းသက်သက် ချမ်းသာ လျက်ရှိ၏။ ထိုသုခအစွမ်းကြောင့် တကိုယ်လုံးလည်း ချမ်းသာ၊ သတိလည်း အလွန်ကောင်း၊ ဥာဏ်ပညာ လည်း အလွန်ထက်မြက်လာသည်။

၄။ ထို့နောက် တိုး၍ အားထုတ်သောအခါ စဟုတ္ထဈာန်ကို ရတော်မူ၏။ ထိုဈာန်၏အစွမ်းကြောင့် ချမ်းသာမှုသုခ သည်လည်း ငြိမ်းသွားပြန်၏။ စိတ်အစဉ်လည်း သုခ သဘောအားဖြင့် သာယာမှု မရှိတော့ဘဲ ဥပေက္ခာ သဘောအားဖြင့် လစ်လျူ ရှုလျက် ရှေ့ကထက် ပို၍ ထက်မြက်လာလေသည်။ ထို့နောက်အရူပဈာန်ကိုလည်း ရတော်မူသည်။

ဗောဓိညောင်ပင်အောက် ညနေချမ်းအချိန် ရောက်သောအခါ
 ထိုင်တော်မူခြင်း ထိုတောအုပ်မှ ဗောဓိ ညောင်ပင်
 ရှိရာသို့ ကြွတော်မူပြီးလျှင် လမ်းခရီး
 တွင် ပုန်ဏားတယောက်လှူလိုက်သောမြက်စိမ်းကလေးများကို
 ခင်း၍ “ဗုဒ္ဓမဖြစ်သမျှ ဤနေရာမှ မထတော့အံ့” ဟု ဓိဋ္ဌာန်
 တော်မူလျက် ဗောဓိညောင်ပင်အောက်၌ ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေထိုင်နေ
 တော်မူ၏။ ထိုအခါ မာရ်နတ်လာ၍ သမာဓိ ပျက်အောင်
 နှောင့်ရှက်ပြန်၏။ ထိုသို့ နှောင့်ရှက်သည်ကို မေတ္တာတော်
 အရင်းခံထား၍ ပါရမီများကိုညွှန်ပြလျက် နေမဝင်မီအချိန်တွင်
 အေးအေးဆေးဆေး အောင်မြင်တော်မူလေသည်။

(တတိယအကြိမ်)

စိတ်အစဉ်၏ ဂုဏ်များ စျာန်တရားကို ရပြီးသော ဘုရားအလောင်းတော်၏ အလွန် သမာဓိ အားကောင်းသော စိတ်အစဉ်သည် (၁) ရှေ့ရော နောက်ပါ ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်နေ၏။ (၂) စင်ကြယ်သောကြောင့် အရောင် ထွက်သကဲ့သို့ ဖြူစင်နေ၏။ (၃) ကိလေသာ မရှိ။ (၄) ကိလေသာ မရှိသောကြောင့် ညစ်နွမ်းစေတတ်သော အညစ်အကြေးမှကင်းရှင်း၏။ (၅) စိတ်အစဉ်သည် နုနုညံ့ညံ့ ရှိ၏။ (၆) နုနုညံ့ညံ့ရှိသောကြောင့် လိုရာအာရုံသို့ ဆွဲဆောင်ဘို့ လွယ်ကူနေ၏။ [ဥပမာ ----- အညစ်အကြေးကင်း၍ နုညံ့ ပျော့ပျောင်းသော ရွှေစင်ရွှေကောင်းသည် လိုရာတန်ဆာကို ပြုဘို့ ရန် ကောင်းမွန်သကဲ့သို့ ဖြစ်၏။] (၇) ပြခဲ့သော ဂုဏ်များကို ခဏခေတ္တ ရခြင်းမဟုတ်၊ ထိုဂုဏ်များ၌ ခိုင်မြဲ တည်တန်နေ၏။ ထိုဂုဏ်များ ပျောက်ပြယ်၍မသွားနိုင်။ (၈) ထိုဂုဏ်များ၌ ခိုင်မြဲသောကြောင့်ပင် ထိုဂုဏ်များ၏ လှုပ်ရှားခြင်းမရှိ။ ဤသို့ ဂုဏ် ရှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော စိတ်အစဉ်သည် စိတ်နှင့်ဆိုင်ရာဝယ် (ဘယ်ကိစ္စကိုမဆို) ညွတ်လိုက်လျှင် ထိုညွတ်လိုက်ရာ အာရုံသို့ ရောက်သွားလောက်အောင် ကောင်းမွန်လျက်ရှိလေပြီ။

ပုဗ္ဗေနိဝါသ ဥာဏ် [ပုဗ္ဗေ-ရှေးရှေးဘဝ များစွာ၌+နိဝါ-နေခဲ့ရ တွေ့ခဲ့ကြုံခဲ့ရသမျှကို+ဥာဏ-သိသောဥာဏ်။]

ဘဝများစွာကမ္ဘာများစွာတို့က ဖြစ်ပျက်ခဲ့သောအကြောင်းအရာကို၎င်း၊ ထိုဘဝတုန်းက ပတ်ဝန်းကျင်၌ တွေ့ခဲ့ ကြုံခဲ့ ဆုံခဲ့သမျှသော အာရုံများကို၎င်း ပြန်ပြောင်း၍ အောက်မေ့နိုင်သော အသိဥာဏ်ကို “ပုဗ္ဗေနိဝါသနုဿတိ အဘိညာဉ်” ဟုခေါ်၏။ ဘုရားအလောင်းသည် ညစ်ကြေးမတင်

(တတိယအကြိမ်)

လွန်သန့်စင်၍ ကြည်လင်နုညံ့သော စိတ်ဖော်အစဉ်ကို ပုဗ္ဗ
 နိဝါသသို့ ညွတ်ပေးတော်မူရာ၊ ရှေးဖြစ်ဟောင်းကို အောက်မေ့
 နိုင်သော အဘိညာဉ်(ဥာဏ်ထူး) ဖြစ်ပေါ်လာလေသည်။ ထို
 အဘိညာဉ်ကို ရသောအချိန်မှာ (တညဉ့်ကို ၃ ပိုင်း-ပိုင်း၍
 ရှေ့ပိုင်း) ပဌမယာမဖြစ်သည်။ ထိုပဌမယာမအချိန်၌ ထိုပုဗ္ဗ
 နိဝါသဥာဏ်ဖြင့် လွန်ခဲ့သောဘဝမှစ၍ သုမေဓာရှင်ရသေ့ဘဝ
 တိုင်အောင်၎င်း၊ ထို့ထက် ရှေးကျသော ကမ္ဘာများစွာက
 ဖြစ်ပျက်ခဲ့သမျှတို့ကို၎င်း၊ သိမြင်တော်မူ၏။ ထို ရှေးကျသော
 ဘဝတို့မှ ပြန်၍ ဆက်ကာဆက်ကာ အောက်မေ့လာခဲ့ရာ
 ဘုရား ဖြစ်မည့် ဘဝ မရောက်မီ ဝေဿန္တရာမင်း ဘဝနှင့်
 ထိုဘဝမှ စုတေ၍ဖြစ်ရသော တုသိတာနတ်ပြည်၌ နတ်မင်းဘဝ
 တို့ကို မြင်တော်မူလေသည်။

ဒိဗ္ဗစက္ခုဥာဏ် [ဒိဗ္ဗ-နတ်မျက်လုံးနှင့် တူသော+စက္ခု-အဆင်း
 ကို မြင်နိုင်သော ဥာဏ်။] နတ်မျက်လုံးသည်
 သေးငယ်သော အဆင်းကို၎င်း၊ ဝေးသော အဆင်းကို၎င်း
 မြင်နိုင်သကဲ့သို့ နတ်မျက်လုံးထက်ပင် ပို၍ မြင်နိုင်သော ဥာဏ်
 ကို “ဒိဗ္ဗစက္ခုဥာဏ်”ဟု ခေါ်၏။ ဘုရားအလောင်းတော်သည်
 ပုဗ္ဗနိဝါသဥာဏ်ကို ရတော်မူပြီးသောအခါ ညစ်ကြေး မတင်
 လွန်သန့်စင်၍ ကြည်လင်နုညံ့သော စိတ်တော်ကို ဒိဗ္ဗစက္ခု၏
 အာရုံသို့ ညွတ်ပေးတော်မူ၏။ ထိုအခါ သတိတို့၏ စုတေခါနီး
 ကို၎င်း၊ ပဋိသန္ဓေနေပြီးစကို၎င်း မြင်တော်မူ၏။ အမျိုးဂုဏ်
 စသောအားဖြင့် အောက်တန်းကျသု၊ အထက်တန်း ရောက်သု
 တို့ကို၎င်း၊ လှသု-မလှသုတို့ကို၎င်း၊ သုခရောက်သု-ဒုက္ခရောက်သု
 တို့ကို၎င်း မြင်တော်မူ၏။ ထိုဥာဏ်ကို “ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်”ဟု
 (တဘိယအကြိမ်)

ခေါ်၏။ ထိုအဘိညာဉ်ရသောအချိန်မှာ ညဉ့်၏ အလယ်ပိုင်း မဇ္ဈိမယာမ် ဖြစ်သည်။ ထိုဥာဏ်ဖြင့် ငရဲကောင် ပြိတ္တာကောင် တို့ကိုလည်း မြင်တော်မူ၏။ လူအရပ်ရပ် နတ်အဖြာဖြာ ဗြဟ္မာ အမျိုးမျိုးကိုလည်း မြင်တော်မူ၏။ ထိုသို့မြင်ရ၍ ထိုသတ္တဝါတို့၏ ရှေးကံကို ဆင်ခြင်တော်မူသောအခါ လောဘ ဒေါသ မောဟ ပါသော အကုသိုလ်ကံကြောင့် ငရဲကောင် တိရစ္ဆာန်ကောင် ပြိတ္တာကောင် ဖြစ်ရပုံ၊ လူ့ဘုံမှာ ဖြစ်ရသော်လည်း ထို အကုသိုလ်ကံကြောင့် လူနဲ့ လူမဲ့ လူဆင်းရဲ ဖြစ်ရပုံကို၎င်း၊ အလောဘ အဒေါသ အမောဟ ပါသော ကုသိုလ်ကံကြောင့် လူချမ်းသာနှင့် နတ်ဗြဟ္မာ ဖြစ်ရပုံ၊ တိရစ္ဆာန်ဘဝမှာ ဖြစ်ရ သော်လည်း ထိုကုသိုလ်ကံ ပါနေသောကြောင့် လှလှပပနှင့် သုခရနေပုံကို၎င်း၊ အစုံအလင် သိမြင်တော်မူရလေသည်။

အာသဝက္ခယဉာဏ် [အာသဝ-အာသဝေါ တရား တို့၏+ခယ- ကုန်ကြောင်းဉာဏ်။] စိမ်ရည်အိုး၌ ကြာမြင့်

စွာ စိမ်ထားအပ်သော စိမ်ရည် အရက်ကို “အာသဝ”ဟု ပါဠိလိုခေါ်၏။ ခန္ဓာအစဉ်၌ ကြာမြင့်စွာပါရှိ နေသော လောဘဒိဋ္ဌိ မောဟတို့ကိုလည်း စိမ်ရည် အရက်နှင့် တူသောကြောင့် “အာသဝ=အာသဝေါ တရား”ဟု ခေါ်၏။ ထို အာသဝေါတရားတို့သည် အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ကို ရတော် မူသောအခါ ကုန်သွားသောကြောင့် အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ကိုပင် အာသဝက္ခယဉာဏ်ဟု ခေါ်ရသည်။ ဘုရားအလောင်းတော် သည် မဇ္ဈိမယာမ်လွန်ပြီးသောအခါ ညစ်ကြေးမတင် လွန်သန့် စင်၍ ကြည်လင် နုည့်သော စိတ်တော်ကို အာသဝက္ခယဉာဏ် တော်သို့ ညွတ်ပေးတော်မူ၏။

(တတိယအကြိမ်)

- ၁။ ထိုအခါ ပဌမ၌ သစ္စာ၄ပါးကို မျက်စိဖြင့်မြင်ရသကဲ့သို့ သိမြင်နိုင်သော သောတာပတ္တိ မဂ်ဉာဏ် သောတာပတ္တိ ဖိုလ်ဉာဏ်ပေါ်လာ၏။ ထိုဉာဏ်ဖြင့် ဒိဋ္ဌိ ဝိစိကိစ္ဆာကိလေ သာစုကိုပယ်၍ အယူမှားမှ ယုံမှားသံသယ ဖြစ်မှုတို့ အတွင်းဓာတ်ပါမကျန်အောင် ကင်းစင်သွားတော့၏။
- ၂။ ထို့နောက် သစ္စာ၄ပါးကို ပဌမဉာဏ်ထက်ပို၍ သိမြင် သော သကဒါဂါမိ မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်ပေါ်လာ၏။ ထို ဉာဏ်ဖြင့်ကိလေသာတစုံတခုကိုမျှမပယ်နိုင်သေး။ သို့သော် ကာမရာဂ ဓာတ်ညစ်၊ ဒေါသဓာတ်ညစ်တို့ကိုကား ပါး လှုပ်အောင် ပယ်လိုက်ပြီ။ [တရားအားထုတ်စဉ်ကလည်း ကာမစိတ် ဒေါသစိတ်များ မဖြစ်ပါ။ သို့သော် ဓာတ် သဘောကား ရှိနေသေး၏။ စျာန်ရသော အခါလည်း ဓာတ်သဘောရှိနေသေး၏။ မဂ်ဖြင့် ယခုပယ်ခြင်းကား ဓာတ်သဘောပါ မကျန်ရအောင် ပယ်ခြင်း ဖြစ်သည်။]
- ၃။ ထို့နောက်သစ္စာ၄ပါးကို ဒုတိယဉာဏ်ထက်ပင်ပို၍သိမြင် နိုင်သော အနာဂါမိမဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ပေါ်လာ၏။ ထို ဉာဏ်အစွမ်းကြောင့် ကာမရာဂဓာတ် ဒေါသဓာတ်များ လုံးလုံးကင်းပြတ်သွားတော့၏။ ရူပဘဝ အရူပဘဝတို့ကို နှစ်သက်သော ဓာတ်၊ အမှန်အတိုင်းအထင်ကြီးတတ်သော မာနဓာတ်ကလေးများ အလွန်သိမ်မွေ့စွာကျန်သေး၏။
- ၄။ ထို့နောက် သစ္စာ ၄ပါးကိုအစွမ်းကုန်သိနိုင်မြင်နိုင်သော အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်နှင့် အရဟတ္တဖိုလ်ဉာဏ် ပေါ်လာ၏။ ထိုဉာဏ်အစွမ်းကြောင့်ကျန်သေးသောအကုသိုလ်အညစ် (တတိယအကြိမ်)

အကြေးခတ်များ အလုံးစုံ ကင်းပြတ်သွားတော့၏။ ထို အညစ်အကြေးခတ်တို့ ကင်းပြတ်သွားရာတွင် အရင်းခံ ဖြစ်သော အာသဝေ ဂါတရားတို့၏ခတ်များလည်းပါဝင် သွားရကား ဤအရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ကို အာသဝက္ခယ ဉာဏ်ဟု ခေါ်ရသည်။ ဤအာသဝက္ခယဉာဏ်ရပြီးသည် နှင့်တပြိုင်နက် အာရုဏ်လည်း တက်လာတော့၏။

ဘုရား ဖြစ်တော် မူချိန် ထို အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် ရတော်မူပြီးသည်နှင့် တပြိုင်နက် သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တော်ကိုလည်း တခါတည်း ရပြီးဖြစ်တော့၏။ ထိုဉာဏ် တော်ကြောင့် “ဗုဒ္ဓ” ဟူသော အမည်တော်ကိုလည်း ရတော် မူ၏။ ဘုရားဖြစ်တော်မူချိန်သည် ကဆုန်လပြည့် ညဉ့်ကို လွန်၍ အာရုဏ် တက်မည့်ဆဲဆဲ အချိန် ဖြစ်ပါသည်။ ထို အချိန်၌ ရှင်တော်မြတ်ဘုရား၏ မျက်နှာတော်သည် အလွန်ကြည်လင် တော်မူသောကြောင့် မျက်နှာတော်ကို အကဲခတ်၍ ထူးမြတ် သောဉာဏ်တော်ကို ရတော်မူပြီဟု သိကြသော နတ်အများတို့ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်ကြလေသည်။ [သဗ္ဗ-အလုံးစုံကို+ ညုတာ - သိနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်ထူး ပုဂ္ဂိုလ်မြတ် ဖြစ်ကြောင်း ဉာဏ်တော်။]

သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တော် အစွမ်း သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်သည် (၁) သိဘွယ် ဟူသမျှတို့ကို အလုံးစုံ အကုန် အစင် သိတော်မူ၏။ ထိုသို့ သိရာ၌ တခုတလေ မျှလည်း အမှားအယွင်းမရှိ၊ (၂) သိအပ်သောတရားတိုင်းဝယ် “သူတပါး နားလည်အောင် မည်သည့်နည်းဖြင့် ဟောထိုက် သည်”ဟု တရားတမျိုးတမျိုးလျှင် ဟောနည်း(တရားဆင်နည်း) (တတိယအကြိမ်)

အမျိုးမျိုးကိုလည်း သိတော်မူ၏။ (၃) တရားနာမည့် ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း၏ အလိုဆန္ဒ (စိတ်ကြိုက်) ကိုလည်း နှိုက်နှိုက်ချွတ်ချွတ် သိတော်မူ၏။ ထိုသို့အစွမ်းသတ္တိ ၃ မျိုးရှိသော ဥာဏ်တော်ဖြင့် ချွတ်ထိုက်သော သတ္တုတို့ကို တရားဟောပြု၍ သံသရာဝဋ်မှ ကျွတ်လွှတ်အောင် ချွတ်တော်မူလေရာ မရေမတွက်နိုင်အောင် များမြောက်သော နတ်ဗြဟ္မာများနှင့် လူအတော်များများတို့ တရားထူးပေါက်ရောက်ကာ သံသရာဝဋ်ဒုက္ခမှ ကျွတ်လွှတ်ကြရပေသည်။ [ဘုရားတဆူပွင့်တော်မူရာ၌ “ကုဋေ ၄၀, ဗိုလ်ချေ တသိန်း ကျွတ်ကြသည်” ဟု ပြောစမှတ်ပြုကြ၏။ ထိုစကားသည် ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာလာ စကားမဟုတ်၊ ပါရမီ ပြည့်သူတိုင်း ကျွတ်တန်း ဝင်ရမည် ဖြစ်သောကြောင့် “ဘုရား တဆူလျှင် ကျွတ်တန်းဝင်သူ မည်မျှသာရှိသည်” ဟု အတိကျ သတ်မှတ်ခြင်းလည်း ယုတ္တိမရှိပါ။]

စဉ်းစားပါ ဤမျှသော စကားအစဉ်ဖြင့် ဘုရားရှင်၏ အကြောင်းကို ပြန်ပြောင်း၍ စဉ်းစားစေလိုပါသည်။ ပါရမီကောင်းမှုများကို ဖြည့်တော်မူစဉ်အခါဝယ် သာမန်လူများ လိုက်၍ မမှီအောင် ဒါနမှု သီလမှု စသည်ကို ပြုခဲ့သည် မဟုတ်ပါလော့၊ ထိုသို့ပြုချိန်တုန်းကလည်း လောဘ ဒေါသ မာန်မာနနှင့် ဣဿာ မစ္ဆရိယ စသော ကိလေသာ အထူအထည်သည် နည်းသည်ထက် နည်း - ပါးသည်ထက် ပါးပြီးလျှင်၊ မေတ္တာ ကရုဏာ ဉာဏ်ပညာတို့ကား ကြီးသည်ထက်ကြီး-များသည်ထက်များ၍ လာခဲ့သည် မဟုတ်ပါလော့၊ ဘုရားဖြစ်တော်မူမည့် ဘဝ၌လည်း ပါရမီတော်များ ရင့်နေပြီ ဖြစ်သောကြောင့် နတ်မင်းတမျှ စံစားရသည့် စည်းစိမ်ကိုပင် (တတိယအကြိမ်)

စွန့်ခွါနိုင်သည် မဟုတ်ပါလော့၊ ထိုသို့ စွန့်ခွါပြီးသည့်နောက် တောထဲရောက်သောအခါ အရိုးကြေကြေ အရေခြောက်ခြောက် နောက်မဆုတ်ဘဲ အားထုတ်တော်မူခဲ့သည် မဟုတ်ပါလော့၊ ထိုသို့ အားထုတ်၍ အဆင့်ဆင့် တရားတက်လာသောအခါ ခန္ဓာအစဉ်မှာ ပါရှိသော မကောင်းဓာတ်ဟူသမျှတို့ကို တစ တစ ခွါ၍ချနိုင်သော မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်တို့ဖြင့် စိတ်ဓာတ် စင်ကြယ်လွန်းမက စင်ကြယ်လှမှ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကို ရ၍ ဗုဒ္ဓအစစ် ဘုရားအဖြစ်ကို ဝန်ခံတော်မူသည် မဟုတ်ပါလော့။

ဘုရားကို ဘုန်းကြီးသည် ဘုရားရှင်၏ ပါရမီဖြည့်တော်
အာရုံပြုပါ မူခဲ့ပုံနှင့် တကွ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ဖြစ်တော်မူသည့်
တိုင်အောင် ဘုရားအဖြစ်တော်စဉ်ကို ဆင်ခြင်
သောအခါ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာအပေါ်၌ ယုံမှားသံသယ လုံးလုံးမရှိပါ
အလွန်အမင်း ယုံကြည်ပါသည်၊ ကြည်ညိုပါသည်၊ ဤစာကို
ကြည့်ရှုသူများသည် ဘုရားအဖြစ်တော်စဉ်ကို စဉ်းစားပြီးလျှင်
(၂၉ နှစ် တောထွက်၍၊ ၆ နှစ်လောက်ကျင့်ပြီးမှ ဘုရား ဖြစ်
သောကြောင့်) အရှယ်တော်အားဖြင့် ၃၅ နှစ်သာ ရှိတော်မူ
သေးသော ပွင့်သစ်စမြတ်ဘုရား၏ ဗောဓိညောင်ပင်အောက်ဝယ်
အရှေ့ဘက်သို့လှည့်သော မျက်နှာတော်ဖြင့် ထိုင်နေတော်မူပုံ
ကို၎င်း ဘုရားဖြစ်တော်မူပြီးချိန်ဝယ် အရှေ့အရပ်မှ နေအာရုဏ်
အရောင်ဟပ်နေပုံကို၎င်း၊ ကိလေသာဓာတ် ကင်းပြတ် စင်ကြယ်
သော စိတ်တော်အစဉ်ဝယ် သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တော်ဓာတ်လည်း
ကိန်းဝပ်ပါဝင်နေရကား အလွန် ကြည်လင်သော မျက်နှာ
တော်ဖြင့် သပ္ပာယ်တော်မူပုံကို၎င်း မိမိစိတ်တွင် ထင်မြင်လှာ
အောင် အာရုံယူစေလိုပါသည်၊ ဥပုသ်သီလကို စောင့်သုံးလျက်
(တတိယအကြိမ်)

ဘုရားဂုဏ်တော်ကို အာရုံပြုနေသော အချိန်သည် သူတော်စင်
များအတွက် အလွန် ကြက်သရေမင်္ဂလာရှိသော အချိန်ဖြစ်ပါ
သည်။ [နေအာရုဏ်နှင့်တော့သောအခါ ပဒုမ္မာကြာ ပွင့်သကဲ့သို့
အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်နှင့် တော့၍ သဗ္ဗညုတဉာဏ် ရတော်မူခြင်း
ကိုပင် “ဘုရားပွင့်တော်မူခြင်း”ဟု ခေါ်စမှတ် ပြုကြပါသည်။]

ပါတော ဖုလ္လံ ပဒုမံဝ, အဂ္ဂမဂ္ဂေန ဖုလ္လံတံ၊

သောဂန္ဓိကံ ဝိရောစန္တိံ, ဗုဒ္ဓံ ပဿာဟိ သာဒရံ။

ပါတော-အာရုဏ်ရောင်လင်း၊ ကပ်လာချဉ်း၍၊ ဆီးနှင်း
ရည်မော၊ နံနက်စောစော အခါ၌၊ ဖုလ္လံ-ရနံ့ကြည်၊ မွှေးပျံ့
စီ၍၊ ပတ်လည်စွင့်စွင့်၊ ကားကားပွင့်သော၊ ပဒုမံဣဝ-အထပ်
တရာ၊ ချပ်အလွှာဖြင့်၊ လွန်စွာတင့်ဆန်း၊ ပဒုမ္မာကြာပန်း
ကဲ့သို့၊ အဂ္ဂမဂ္ဂေန ကိလေသာမှောင်စက်၊ ပြောင်အောင်
ဖျက်သည့်၊ အရဟတ္တမဂ်ဂုဏ် နေအာရုဏ်ကြောင့်၊ ဖုလ္လံတံ-
သဗ္ဗညုတံ၊ ဗောဓိဉာဏ်ဖြင့်၊ ရောင်လျှံစွင့်စွင့်၊ ပွင့်တော်မူထ
သော၊ သောဂန္ဓိကံ-ကိုယ်တော်ရနံ့၊ ဂုဏ်ရနံ့ဖြင့်၊ သင်းပျံ့
မွှေးထုံ၊ ရနံ့ပေါင်း စုံတော်မူထသော၊ ဝိရောစန္တိံ-အဆင်း
တော်ရောင်၊ ဉာဏ်တော်ရောင်ဖြင့်၊ ထွန်းပြောင် မြင့်ကြယ်၊
တင့်တယ်တော်မူထသော၊ ဗုဒ္ဓံ-ဗောဓိညောင်ခြေ၊ နန်းအောင်
မြေဝယ်၊ ကြက်သရေအပေါင်း၊ ခညောင်းစုံလင်၊ ဘုရားရှင်ကို၊
သာဒရံ-လေးလေး မြတ်မြတ်၊ စိတ်ဓာတ် ကြည်ညို၊ အလွန်
ရှိသေသည် ဖြစ်၍၊ ပဿာဟိ-ကိုယ်စိတ်ရှင်လန်း၊ ကြက်သီး
ဖျန်းမျှ၊ မှန်း၍ထင်ထင်၊ ဖူးမြင်စမ်းပါတော့လော။

- ၀ -

(တတိယအကြိမ်)

၄။ သာသနာတည်စေတော်မူခဏ်း

မာရ်နတ်လာ၍ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ဘုရား ဖြစ်တော် မူပြီး လျှောက်ခြင်း သောအခါ ဗောဓိပင်၏ ပတ်ဝန်းကျင် အနီး အရပ်များ၌ ခုနစ်ရက် ခုနစ်လီ စျာန်သမာပတ် ဝင်စားတော် မူပြီးနောက် ရှစ်ကြိမ်မြောက် ခုနစ်ရက်တွင် မာရ်နတ်လာ၍ အောက်ပါစကားကို လျှောက် လေသည်။ “အို အရှင်ဘုရား....အရှင်ဘုရားသည် ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူပါတော့၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကို ရဘို့ရန် ရည်မှန်း၍ ပါရမီဖြည့်လာခဲ့သော အရှင်ဘုရားမှာ ယခုအခါ ရည်မှန်းချက် အထမြောက်ပါပြီ၊ လောက၌ လှည့်လည်နေဘို့ မလိုတော့ပါ၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူပါတော့” ဤသို့ လျှောက်လာလေသည်။ ထိုအခါ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာက ပြန်၍မိန့်တော်မူသည်မှာ—

၁။ အို မာရ်နတ်.... ငါ၏ တပည့် သာဝက ဖြစ်ကြသော ရဟန်းယောကျ်ားတို့သည် ယဉ်ယဉ်ကျေးကျေးနှင့် ထက်ထက် မြက်မြက် မရှိကြသေးသမျှ၊ တရားအရာတွင် အကြားအမြင် ဗဟဿုတများ၍ ထိုတရားအတိုင်း ကျင့်နေသူတွေ မများသေး သမျှ၊ ငါဘုရား၏အယူဝါဒကို သင်ယူတတ်မြောက်၍ သူတပါး အား မပို့ မချနိုင်သေးသမျှ၊ ဖြစ်ပေါ်လာသောဆန့်ကျင်ဘက် အယူဝါဒကို တရားသဖြင့် နှိပ်နင်း၍ အကြောင်းပြလျက် တရား ဓမ္မကို မဟောပြနိုင်သေးသမျှ၊ ငါဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံဘို့ မဖြစ် နိုင်သေးဘူး မာရ်နတ်။

၂။ အိုမာရ်နတ်.... ငါ၏ တပည့် သာဝိကာမ ဖြစ်ကြသော ဘိက္ခုနီတို့သည် ယဉ်ယဉ်ကျေးကျေးနှင့် ထက်ထက် မြက်မြက် (တတိယအကြိမ်)

မရှိကြသေးသမျှ၊ တရားအရာတွင် အကြားအမြင် ဗဟုသုတ များ၍ ထိုတရားအတိုင်း ကျင့်နေသူတွေ မမျှသေးသမျှ၊ ငါတရား၏ အယူဝါဒကို သင်ယူတတ်မြောက်၍ သူတပါးအား မပို့မချနိုင်သေးသမျှ၊ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဆန့်ကျင်ဘက်အယူဝါဒကို တရားသဖြင့်နှိပ်နင်း၍ အကြောင်းပြလျက် တရားဓမ္မကို မဟောပြောနိုင်သေးသမျှ၊ ငါတရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံဘို့ မဖြစ်နိုင်သေးဘူး မာရ်နတ်။

၃။ အို မာရ်နတ်.... ငါတရားကို ဆည်းကပ်ကိုးကွယ်ကြ၍ ဥပါသကာ (ဒါယကာ) ဖြစ်ကြသော လူဝတ်ကြောင်တို့သည် (လူ့အလိုက်) ယဉ်ယဉ်ကျေးကျေးနှင့် ထက်ထက် မြက်မြက် မရှိကြသေးသမျှ၊ တရားအရာတွင် (လူ့အလိုက်) အကြားအမြင် ဗဟုသုတများ၍ ထို လူ့တရား လူ့ကျင့်ဝတ်အတိုင်း ကျင့်နေသူတွေ မမျှသေးသမျှ၊ ငါတရား၏ အယူဝါဒကို တတ်သိနားလည်၍ သူတပါးအား တဆင့် ပြောပြနိုင်သူတွေ မမျှသေးသမျှ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဆန့်ကျင်ဘက် အယူဝါဒကို တရားသဖြင့်နှိပ်နင်း၍ အကြောင်းပြလျက် တရားဓမ္မကို (လူ့အလိုက်) မပြောနိုင်သေးသမျှ၊ ငါတရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံဘို့ မဖြစ်နိုင်သေးဘူး မာရ်နတ်။

၄။ အို မာရ်နတ်.... ငါတရားကို ဆည်းကပ် ကိုးကွယ်ကြ၍ ဥပါသိကာ (ဒါယိကာမ) ဖြစ်ကြသော လူဝတ်ကြောင် မိန်းမတို့သည် (လူ့အလိုက်) ယဉ်ယဉ်ကျေးကျေးနှင့် ထက်ထက် မြက်မြက် မရှိကြသေးသမျှ၊ တရားအရာတွင် (လူ့အလိုက်) အကြားအမြင် ဗဟုသုတများ၍ ထို လူ့တရား လူ့ကျင့်ဝတ်အတိုင်း ကျင့်နေသူတွေ မမျှသေးသမျှ၊ ငါတရား၏ အယူ
(တတိယအကြိမ်)

ဝါဒကို တတ်သိနားလည်၍ သူတပါးအား တဆင့်ပြောပြနိုင် သူတွေ မများသေးသမျှ၊ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဆန့်ကျင်ဘက် အယူဝါဒကို တရားသဖြင့် နှိပ်နင်း၍ အကြောင်းပြလျက် တရား ဓမ္မကို (လူ့အလိုက်) မပြောနိုင်သေး သမျှ ငါဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန် စံဘို့ မဖြစ်နိုင်သေးဘူး မာရ်နတ်။

၅။ အို မာရ်နတ်... ငါဘုရား၏ သီလ-သမာဓိ-ပညာ ၃ မျိုးလုံးပါနေသော သာသနာတော်သည် စည်ပင်ပြန့်ပွား၍ ပညာရှိသော နတ်လူတို့နယ်တွင် မထင်ရှားသေးသမျှ ငါဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံဘို့ မဖြစ်နိုင်သေးဘူး မာရ်နတ်... ဤသို့ ဘုရားရှင်က ပြန်၍ မိန့်တော်မူခဲ့ပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ဤနေရာ၌ ဘုရားရှင်၏ သာသနာ့လမ်းစဉ်ကို သတိပြုသင့်၏။ သာသနာတော်ခိုင်ခံ့၍ အရပ်ရပ်ပြန့်နှံ့အောင် (၁) သာသနာ့ တာဝန်ဆောင် ဘိက္ခုကောင်းများ၊ (၂) သာသနာ့တာဝန်ဆောင် ဘိက္ခုနီကောင်းများ၊ (၃) သာသနာ တော်ကို ဆည်းကပ်ကိုးကွယ်သော တာဝန်ဆောင် ဥပါသကာ (ဒါယကာ) များ၊ (၄) သာသနာတော်ကို ဆည်းကပ်ကိုးကွယ် သော တာဝန်ဆောင် ဥပါသိကာ (ဒါယိကာမ) များ၊ ဤ ၄ ရပ်ကို ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ပရိသတ် ၄ ပါးဟု ခေါ်သည်။ ထို ပရိသတ် ၄ ပါးလုံး ပြည့်ပြည့်စုံစုံရှိမှသာ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ သာသ နာတော် အရှည်ခံ၍ တည်တံ့နိုင်မည်ဖြစ်သောကြောင့် ဗုဒ္ဓ မြတ်စွာသည် ထိုပရိသတ် ၄ ပါးလုံးကို ပြည့်စုံအောင် ၄၅ ဝါ ကာလပတ်လုံး တရားဟောတော်မူခြင်းဖြင့် သာသနာတော် ပြန့်နှံ့ခိုင်မြဲအောင် ရွက်ဆောင်တော်မူခဲ့ကြောင်းကို မှတ်သား ခဲ့ပါ။

(တတိယအကြိမ်)

ရဟန်းကောင်းများ “ရဟန်းကောင်း” ဟူရာ၌ အကျင့်ကောင်းသော ရဟန်းများကို ဆိုလို ဗည်။ ဘုရားရှင် လက်ထက်တော်၌ တချို့ ရဟန်းတော်များ သည် အမျိုးအားဖြင့် အထက်တန်းကျ၍ အကျင့်သိက္ခာလည်း ကောင်းကြပေ၏။ တချို့ ရဟန်းတော်များကား အမျိုးအားဖြင့် အထက်တန်း မကျသော်လည်း အကျင့်သိက္ခာ ကောင်းကြပေ၏။ ထိုသို့ အကျင့်သိက္ခာကောင်းကြ၍ ဘုရားတရားတော်များကို ကောင်းမွန်စွာ တတ်သိထားသော ရဟန်းတော်များ သည် သာသနာတော် အရှည်ခံ၍ တည်တံ့အောင် ရွက်ဆောင်တော် မူနိုင်ကြပေသည်။

အမှာ။ ။ ဘုရား လက်ထက်တော်မှ စ၍ သံဃာတော်များ၏ သာသနာတော်ကို ဆောင်တော်မူခဲ့ပုံနှင့်တကွ အရှင်သာရိပုတြာ၊ အရှင်မဟာမောဂ္ဂလ္လာန်၊ အရှင်မဟာကဿပ စသော သာသနာပြု သံဃာတော်များ၏ အကြောင်းအရာကို အနာဂတ် သာသနာရေး ကျမ်းစာ သံဃာ့ရတနာအခန်း၌ ရေးသားခဲ့ပါပြီ။ ဤကျမ်း၌ကား ထိုကျမ်း၌ မပါသေးသော အချို့ သံဃာတော်များကိုသာ ရေးသားပါမည်။

အရှင်ဥပါလိ အရှင်ဥပါလိကထေရ်သည်လူ့ဘဝတုန်းက အမျိုးဇာတ်အောက်တန်းကျသော ဆတ္တာသည်ဖြစ်၍ ဘဒ္ဒိယမင်းသား အနုရုဒ္ဓါမင်းသား အာနန္ဒ စသော မင်းသားများ၏ ဆံပင် မုတ်ဆိပ်ကို ပြုပြင်ပေးရသူ ဖြစ်၏။ ထိုမင်းသားများ ရဟန်းပြုသောအခါ အတူလိုက်၍ ဘုရားအထံ ရောက်လျှင် မင်းသားတို့က ဥပါလိကို ရှေးဥျားစွာ ရဟန်းပြု (တတိယအကြိမ်)

ပေးတော်မူပါ။ ထိုသို့ ရှေးဦးစွာ ရဟန်းပြုမှ ဥပါလိက ရဟန်း အဖြစ် အလျင်ကျ၍ ဥပါလိကို တပည့်တော်တို့က အရိုအသေ ပေးရသဖြင့် တပည့်တော်တို့၏ မာန်မာန လျော့ကျပါလိမ့်မည်- ဟု လျှောက်ကြလေသည်။ [အလွန်စိတ်ကောင်းရှိသော မင်းသား များဖြစ်ကြပါပေသည်။] အရှင်ဥပါလိကသည် ရဟန်းပြုပြီးသော အခါ တော ကျောင်းမှာ နေလို၍ ဘုရားရှင်အထံ ခွင့်တောင်း လေသော် (နောင်အခါ သာသနာအကျိုးကို မြှော်တော်မူ၍) ဘုရားရှင်သည် ခွင့်ပြုတော် မမူဘဲ “တော ကျောင်း နေလျှင် အသင့်မှာ ဝိပဿနာ တာဝန် တမျိုးသာ တိုးပွားလိမ့်မည်၊ ငါ ဘုရား၏ အထံမှာ နေလျှင် ဝိပဿနာတာဝန်၊ ကျမ်းဂန်တာဝန် ၂ မျိုးလုံး ပြည့်စုံလိမ့်မည်” ဟု မိန့်တော်မူ၏။

အရှင်ဥပါလိသည် ဘုရားအထံတော်၌ တရားအားထုတ်၍ နေစဉ် မကြာခင် ရဟန္တာဖြစ်၏။ ထို့နောက် ဘုရားရှင်ကိုယ်တော် တိုင် ဝိနည်းတရားတော်ကို ပို့ချပေးတော်မူ၏။ အရှင်ဥပါလိ သည် စကြံနီကြရင်းလည်း ဝိနည်းအကြောင်းကို စဉ်းစား၏။ ရပ်နေရင်းလည်း ဝိနည်းအကြောင်းကို စဉ်းစား၏။ ဝိနည်း ပိဋကသည် အရှင် ဥပါလိအတွက် အမြဲ နေရာ ကျောင်းကြီး သဘွယ် ဖြစ်နေရကား “အရှင် ဥပါလိနှင့် ဝိနည်း၊ ဝိနည်းနှင့် အရှင် ဥပါလိ” ဟု ခွဲခြား၍ မရသလောက်ပင် ဖြစ်တော့၏။ ထို့ကြောင့် ဘုရားရှင်သည် “ဝိနည်းအရာ၌ ထိပ်တန်းအရောက် ဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်” ဟု အရှင် ဥပါလိကို တေဒဂ် ထားတော် မူသည်။ ဘုရား လက်ထက်တော်၌ပင် ရဟန်း အများအား ဝိနည်းပိဋက ကို ပို့ချတော်မူ၏။ ပဌမ သံဂါယနာ တင်တော်မူသော အခါ ဝိနည်းပိဋကကို ရှေ့ဆောင်၍ သံဂါယနာတင်တော်မူသည်။

(တတိယအကြိမ်)

ဝိနည်းအာသမ္ဘာ မဟုတ် ၊ ဝိနည်းသာသာ ခု ခု ခု မှ ၊
ကလေး မှ ဝိနည်း ဝါသ် ၊ ဝိနည်း မမ ခေါ် ခေါ် ၊

အကျင့်ပဓာန ဤနေရာဝယ် အရှင်ဥပါလိ၏ အမျိုးဇာတ် အားဖြင့် အထက်တန်း မကျသော်လည်း အကျင့်စာရိတ္တအားဖြင့် အထက်တန်းကျသောကြောင့် သံဃာတော်အများ၏ လေးလေးစားစား အားထား မှီခိုရာ ဖြစ်၍ သာသနတာဝန်ကို အရေးပါပါ အရာရောက်ရောက် ထမြောက်အောင်မြင်စွာ ထမ်းဆောင်တော်မူနိုင်ပုံကို သတိပြုကြပြီးလျှင်၊ မြတ်စွာဘုရား၏ ကောသလ မဟာရာဇာအား ဟောတော်မူသော အကြောင်းကို မှတ်သားထိုက်ပါသည်။

ဘုရားအရှင်။ ။ “မဟာရာဇာ.... အသင်မှာ စစ်တိုက်ဘို့ ကိစ္စကြုံနေ၍ စစ်သည် စုဆောင်းနေပြီ” ဆိုကြစို့။ ထိုအခါ ဇာတ်မြင့်သော မင်းသား တယောက်သည် စစ်မှုထမ်းဘို့ အသင့်ထံ လာရာ၏။ သို့သော် ထိုမင်းသားသည် စစ်အတတ်ကို မသင်ဘူးသေး၊ သင်ဘူးစေကာမူ အလေ့အကျင့်မရှိသေး၊ ထိုမင်းသားကို အမျိုးကောင်းသည့် အတွက်ကြောင့် စစ်မှုထမ်းဘို့ ရွေးချယ်မည်လော။

မဟာရာဇာ။ ။ မရွေးချယ်နိုင်ပါ။

ဤနည်းအတိုင်း စစ်အတတ်ကို မတတ်သေးသော အမျိုးကောင်း ပြဟ္မဏလုလင်၊ အမျိုးညံ့ ဝေဿ-လယ်သမား ကုန်သည် အမျိုးအစား လုလင်၊ အမျိုး အောက်တန်း ကျသော သုဒ္ဓ(အလုပ်ညံ့ ကို လုပ်ကိုင်သော)လုလင်များ လာရာ၌လည်း “စစ်မှုထမ်းဘို့ ရွေးချယ်မည်လော” ဟု မေးတော်မူရာ၊ မရွေးချယ်နိုင်ပါကြောင်း လျှောက်လေသည်။ ထို့နောက်....စစ်အတတ်ကို တတ်မြောက်ပြီးသော
(တတိယအကြိမ်)

လေ့ကျင့်ပြီးဖြစ်သော မင်းသား၊ ပုန်ကားသား၊ ကုန်သည်
လယ်သမားသား၊ ဆင်းရဲသားတို့ စစ်မှုထမ်းဘို့ လာရာ၌
“ရွေးချယ် မည် လား” ဟု မေးတော်မူရာ “ရွေးချယ်
မည့် အကြောင်းကို လျှောက်ထားလေသည် [ကောသလ
သံယုတ်ပါဠိတော်။]

မှတ်ချက်။ ။ ဤ ပြဿနာကို ဥပမာ သဘော အားဖြင့်
ဘုရားရှင် မေးတော် မူခြင်း ဖြစ်၏။ ဟောတော်မူလိုရင်း ကား
အလှူခံ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရွေးချယ်ရာ၌ လောဘ၊ ဒေါသ စသော
မကောင်းမှုကင်း၍ သီလ သမာဓိ စသည်နှင့် ပြည့်စုံသော
ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရွေးချယ် ရမည်ဟု ဟောတော်မူလိုရင်း ဖြစ်၏။ ထို
စကားကို အစဉ်လိုက်၍ စဉ်းစားလျှင် သာသနာ ပြုဘို့ရန်
ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရွေးချယ်ရာ၌လည်း နာမည်ကျော်ကြား၍ လူအများ
ကိုးကွယ်-မကိုးကွယ်ကို ပဓာန မထားဘဲ “သီလ သမာဓိ နှင့်
သာသနာ ပြုလိုစိတ် ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ် များ ကိုသာ ရွေးချယ်
ရမည်” ဟု ညွှန်ပြ တော် မူရာ ရောက် သည်-ဟု မှတ် ယူ သင့်
ပါသည်။

ညီတော်နှင့် သားတော်
ရှင်ရဟန်းပြုပုံ

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ကိုယ်တော်တိုင်
သိမြင်တော် မူအပ်သော တရား
တော်၏ မှန်မြတ်လှသောကြောင့်

ထိုတရားတော်ကို သတိတို့အားလည်း သိစေတော်မူလိုသော
ဆန္ဒတော် ပြင်းပြလျက် ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် လောကီ အလို
အားဖြင့် အရင်ဆုံးဟု ဆိုထိုက်သော ညီတော် နန္ဒ မင်းသားနှင့်
သားတော် ရာဟုလာတို့အား ထို တရားတော်ကို သိကြဘို့ရန်
ရှင်ရဟန်း ပြုပေးတော် မူ၏။ - ချဲ့ပါ ဥပမာ... ဘုရားရှင်သည်
(တတိယအကြိမ်)

ကပိလဝတ် နေပြည်တော်သို့ ပဌမအကြိမ် ရောက်တော်မူ၍ ၃ ရက်မြောက်နေ့၌ ညီတော် နန္ဒမင်းသားကို ရဟန်းပြုပေးတော်မူ၏။ ထိုနေ့ကား နှမတော် ဇနပဒကလျာဏီနှင့် လက်ထပ်၍ အိမ်ရှေ့နန်းအပ်ဘို့ စီစဉ်ပြီးသော နေ့တည်း။ ထိုနေ့ စောစော၌ ဘုရားရှင်သည် ခမည်းတော်၏ နန်းတော်မှ ဆွမ်းဘုန်းပေး၍ ပြန်အကြွတွင် နန္ဒမင်းသားကို သပိတ်ကိုင်စေ၍ ကျောင်းတော် ရောက်သောအခါ “ရဟန်းပြုမည်လော” ဟု မေးတော်မူလျှင် မပြုချင်သော်လည်း ငယ်စဉ်ကပင် အရိုအသေ ပေးရသော နောင်တော်ဖြစ်သောကြောင့် “ရဟန်းပြုပါမည်” ဟု လျှောက်ရတော့သည်။ နေပြည်တော်ရောက်၍ ၇ ရက်မြောက်နေ့၌ လောကီအမှု တောင်းလျက် နောက်တော်က ပါလာသော (၇ နှစ်အရွယ် ငယ်ရွာသော) သားတော်ရာဟုလာကို “လောကုတ္တရာအမှု ပေးမည်” ဟု မိန့်တော်မူကာ ရှင်သာမဏေကလေး ပြုစေတော်မူသည်။

လူ့စည်းစိမ်ထက်
ကောင်းလို့

နန္ဒမင်းသားသည် ရဟန်းမပြုလျှင် ပဌမအိမ်ရှေ့မင်းဖြစ်၍ ခမည်းတော်ကြီးနတ်ရွာစံသောအခါ ရှင်ဘုရင်ဖြစ်ဘို့ သေချာနေသော မင်းသား ပေတည်း။ သူ၏ ရုပ်လက္ခဏာ အလိုအားဖြင့် စကြာမင်း ဖြစ်ထိုက်သော ပျဉ်းကံ ပါရှိသူလည်း ဖြစ်သည်။ ရာဟုလာမင်းသားလည်း နန္ဒမင်းသား ရဟန်းပြုပြီး ဖြစ်သောကြောင့် အိမ်ရှေ့မင်းနှင့် ရှင်ဘုရင်ဖြစ်ဘို့ သေချာနေ၏။ ဘုရားသခင်နှင့် ယသော်ရောတို့၏ သွေးသား ဖြစ်သောကြောင့် ရုပ်လက္ခဏာမှာလည်း စကြာမင်းဇာတာ ပါနေသူပင် ဖြစ်သည်။ လောကီဘက်၌ ထိုမျှလောက် အေးအေးဆေးဆေးနှင့် တက်လမ်း

(တတိယအကြိမ်)

ကောင်းသူကား ယခုကမ္ဘာဝယ် တယောက်တလေမျှ မရနိုင်ပါ။ သို့ပါလျက် ရဟန်း ပြုပေးတော် မူသည်မှာ ရဟန်းဘဝက ထို အကောင်းထက် ကောင်းသောကြောင့်သာ ဖြစ်ပါသည်။

ဘုရားရှင်လည်း ထိုသာလွန်သော အကောင်းကို မြှော်မှန်း တော် မူနိုင်သော ကြောင့်သာ လက်ရှိ ထီးနန်းနှင့် ယသော်ဓရာ မိဖုရား စသော အခြေအရံများကို စွန့်လွှတ်နိုင်ပါသည်။ ထို ဘုရားရှင်ကို အတုလိုက်၍ သာကီဝင်မင်း မူးမတ် တထောင်တို့ ရဟန်းပြုကြသည်။ ထို့နောက် အနုရုဒ္ဓါ စသော မင်းသားတို့ လည်း ရဟန်းပြုကြပြန်၏။ ဤသို့ လူ့ဘောင်မှာ စည်းစိမ်နှင့် နေနိုင်သူ အများအပြားပင် ရဟန်းပြုကြခြင်းကား လူ့ စည်းစိမ် ထက် ကောင်းသော အကောင်းကို မြှော်မှန်း နိုင်ကြ ၍သာ ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ယခုအခါ ရှေးရှေးဘဝက ပါရမီ ဓာတ်ခံပါလာသော အမျိုးသားများလည်း (တရာ တယောက် တထောင် တယောက် ဖြစ်စေ) ရှိပါလိမ့်ဥးမည်။ ထို ဓာတ်ခံ ပါသူတို့သည် ဤသာသနာသို့ ဝင်ရောက်၍ သာသနာ့တာဝန်ကို ထမ်းကြစေလိုပါသည်။

အနာထပိဏ်၏ အနာထပိဏ် သဌေး၏ အဘသည် သုမန ညီနှင့်သား သဌေးတည်း။ ထို သုမန သဌေးမှာ “သုဘူ တိ” မည်သော သားတယောက်လည်း ရှိ၏။

ထို သုဘူတိသည် ဇေတဝန် ကျောင်းတော်၌ ရေစက် ချသော နောင်တော် အနာထပိဏ်နှင့်အတူ လိုက်သွား၍ တရားတော် ကို နာရ၏။ ထိုအခါ သာသနာတော်ကို ကြည်ညိုလှသဖြင့် ရဟန်းပြု၏။ ထို့နောက် တောကျောင်း၌ နေပြီးလျှင် မေတ္တာ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို အခြေခံလျက် ဝိပဿနာ တက်၍ ရဟန္တာ ဖြစ်

(တတိယအကြိမ်)

လေသည်။ ဆွမ်းခံကြသောအခါ အိမ်ပေါက်တိုင်း အိမ်ပေါက်တိုင်းဝယ် မေတ္တာစျားန်ကို ခေတ္တခဏ ဝင်စားပြီးမှ ဆွမ်းခံလေ့ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် အလှူခံ ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် ထိပ်တန်း အကျဆုံးတေဒဂ် အရာကို ရတော်မူသည်။ နောက်အခါ၌ အနာထပိဏ်သဌေး၏ သား ဖြစ်သော “သဒ္ဓ” အမည် ရှိသူလည်း ထိုဘထွေးတော် သုဘူတိ ရဟန္တာ၏ အထံဝယ် ရဟန်းပြု၍ ရဟန္တာ ဖြစ်လေသည်။ [ဤဝတ္ထုကို ရှု၍ ယခုအခါ ကျောင်းဒကာ ဘုရား ဒကာ တို့၏ ညီများ သားများလည်း အလှူဒါန ပြုရုံဖြင့် အားမရကြဘဲ သာသနာ့တာဝန်ကို ကိုယ်တိုင် ထမ်းဆောင်ဘို့ရန် ကြိုးစားသင့်ကြပါသည်။]

ဘုရားရှင်၏ ဘိက္ခုသဘဝက (ရဟန်းတော်တပည့်)များတွင် အနာဂတ်သာသနာရေးစာအုပ်၏ သံဃာ့ ရတနာခဏ်း၌ ပြခဲ့သော အရှင်သာရိပုတြာ၊ အရှင် မဟာမောဂ္ဂလ္လာန်၊ အရှင် မဟာကဿပ စသော အမျိုးလည်းကောင်း အကျင့် လည်းကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်များလည်း ပါဝင်၏။ အမျိုး အထက်တန်း မကျသော်လည်း အကျင့်စာရိတ္တနှင့် တရားတော်ကို တတ်သိသော ပညာရှိ အရှင်ဥပါလိ စသော ပုဂ္ဂိုလ်များလည်း ပါဝင်၏။ ထို ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်များ၏ သာသနာ့တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်မှုကြောင့် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ သာသနာတော်သည် လောကီ ပညာရှိ ပဏ္ဍိတ်ကြီးတွေ ထွန်းကားနေသော ဣန္ဒိယဒေသ၊ အယူဝါဒ အမျိုးအစား များပြားလှသော ဣန္ဒိယဒေသ၊ ပူရဏကဿပ၊ မာက္ခလိဂေါသာလ စသော ဘုရားအမည်ခံ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ကျက်စားရာ ဖြစ်သော ဣန္ဒိယဒေသဝယ် ထယ်ထယ်ဝါဝါနှင့် ကျယ်ပြန့်နိုင်ခဲ့ပါသည်။

(တဘိယအကြိမ်)

ဘိက္ခုနီ
သာဝိကာမ

ရဟန်းဘဝကို ယူကြသော အမျိုးသမီးများကို “ဘိက္ခုနီ သာဝိကာမ” ဟု ခေါ်ပါသည်။ ထိုဘိက္ခုနီ များတွင် အမျိုးဂုဏ်၊ အဆင်းဂုဏ်၊ ပညာဂုဏ်၊ အားလုံးစုံသော အမျိုးသမီးတွေ အများ အပြား ပါဝင်ပါသည်။ ထိုဘိက္ခုနီများနှင့် ပွန်းပွန်းတီးတီး ဆက်ဆံရခြင်းကြောင့် အမျိုးသမီးပေါင်း များစွာ လိမ္မာ ယဉ်ကျေးမှုကို ရကြပေသည်။ ထို လိမ္မာ ယဉ် ကျေးဇူး ပြီး သော အမျိုး သမီး များကြောင့် အိမ်ထောင်ဘက် အမျိုးသား များလည်း မြတ်ဘုရား သာသနာပြု ဒါယကာများ ဖြစ်လာရပေသည်။ ဤသို့ သာသနာတော်နှင့် အမျိုးဘာသာကို တိုးတက်အောင် စွမ်းဆောင်နိုင်ကြသော ဘိက္ခုနီအများတွင် အနည်းငယ် တချို့မျှကို အကျဉ်းချုပ်မျှ ထုတ်ပြပါဦးမည်။

မိတ္ထေတော်နှင့်
မင်းသွီး ငါးရာ

မာယာဒေဝီနှင့် ဂေါတမီ ဟူသော ညီမ ၂ ယောက်သည် ဒေဝဒဟမြို့ မဟာသုပ္ပဗုဒ္ဓ မင်း၏ သမီးတော်များ ဖြစ်၏။ ထိုညီမ ၂ ဦးလုံးပင် “စကြာမင်းလောင်း သားရတနာများကို ဖွားကြလိမ့်မည်” ဟု ပုန်ဏားတို့က ဟောကိန်း ထုတ်ထားကြကုန်၏။ ထို ၂ ယောက်လုံးသည်ပင် သုဒ္ဓေါဒန မဟာရာဇာ၏ မိဖုရားများ ဖြစ်ကြ၍၊ မာယာဒေဝီမှ ဘုရား အလောင်း ဖွား၏။ ဘုရား အလောင်းဖွား၍ ၇ ရက် ကြာသော အခါ မယ်တော်မာယာ နတ်ရွာစံသောကြောင့် ဂေါတမီသည် မိဖုရားကြီး ဖြစ်၏။ ထိုအချိန်မှာ နန္ဒမင်းသားကို ဖွားမြင်သည်။ ဘုရားအလောင်း၏ အဒေါ်လည်း ဖြစ် - မိထွေးလည်း ဖြစ်သော ဂေါတမီသည် (တတိယအကြိမ်)

သားရင်းနှင့် နန္ဒမင်းသားကို အထိန်းတော်များထံထား၍၊ ဘုရား
အလောင်း (တူတော်ကလေး) ကိုကား မိမိကိုယ်တိုင် နို့ချို
တိုက်ကျေး မွေးမြူခဲ့လေသည်။

သုဒ္ဓေါဒန မဟာရာဇာသည် အနာဂါမ် တည်ပြီးနောက်
ထီးဖြူအောက်မှာပင် ရဟန္တာဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်စံ၏။ ထိုအခါ
မိထွေးတော် ဂေါတမီသည် ဘုရားအထံတော်သို့လာ၍ ဘိက္ခုနီ
သာသနာ ခွင့်ပြုပါရန် အကြိမ်ကြိမ် တောင်းပန်ပြီးမှ အခွင့်ရ၍
မိမိကိုယ်တိုင် ဘိက္ခုနီပြုလျက် “ရဟန္တာမ” ဖြစ်လေသည်။ ထို
အချိန်မှစ၍ အမျိုးသမီးများစွာတို့၏ မယ်တော်ကြီးပမာ အရာ
ရာဝယ် သွန်သင် ပြသ ဩဝါဒ ပေးလေသည်။ မိထွေးတော်
ဂေါတမီနှင့်အတူ ဘိက္ခုနီပြုကြသော သာကီဝင်မင်းသမီးပေါင်း
ငါးရာရှိ၏။ ထိုငါးရာလုံးပင် နောင်အခါ၌ တရားထူးကို ရကြ
သည်။ ထို့နောက် နန္ဒမင်းသား၏ နှမတော်လည်းဖြစ်၊ လက်
ထပ်ဘို့ ကြင်ယာလောင်းလည်း ဖြစ်သော ဇနပဒကလျာဏီ
မင်းသမီးလည်း ဘိက္ခုနီပြုလုပ်၍ ရဟန္တာ ဖြစ်လေသည်။

ယသော်ဇရာ ယသော်ဇရာ မိဖုရားသည် ဘုရားရှင်ထံ လာ၍
သားတော်ရာဟုလာကို ပြန်ပေးဘို့ရန် လျှောက်
ထား၏။ မိဖုရား၏ယူဆချက်ကား “သာကီဝင်မင်းမျိုးမှ ထက်
မြက်သော မင်းသားတွေ ရဟန်းပြုသွားကြသဖြင့် သာကီဝင်
တမျိုးလုံး အောက်ကျ နောက်ကျ ဖြစ်တော့မည်။ သားတော်ကို
ပြန်တောင်း၍ ရင်ခွင်ပိုက်လျက် သာကီဝင်တမျိုးလုံး အဆင့်
အတန်း မနိမ့်အောင် ကြိုးစားမည်” ဟူသော ရည်ရွယ်ချက်
တည်း။ အလွန်ထက်မြက်၍ (လောကီအလိုအားဖြင့်) စိတ်ထား
(တတိယအကြိမ်)

မြင့်မြတ်သော မိဖုရားပေတည်း။ ထိုသို့ သားတော်ကို တောင်းသော်လည်း သားတော်မရဘဲ ဘုရားရှင်၏သြဝါဒဖြင့် မိမိသာ ဘိက္ခုနီ ဖြစ်ရလေတော့သည်။ ယသော်ဓရာ၏ ထက်မြက်သော စိတ်ဓါတ်သည် ပါရမီဖြည့်စဉ်ကပင် ပါလာသော ဓါတ်တည်း။ ထို ထက်မြက်သော စိတ်ဓါတ်ကို စိတ်အား ငယ်တတ်သော အမျိုးသမီးတို့ အားကျသင့်လှပေသည်။

နေမာမိဖုရား ခေမာမိဖုရားသည် မဒ္ဒတိုင်း သာဂလမြို့ဝယ် မင်းမျိုးဦးဖွားမြင်၍ ရှေ့အဆင်းကဲ့သို့ဝါဝင်းသော အသားအရေရှိ၏။ အရွယ်ရောက်သောအခါ ဗိမ္ဗိသာရ မဟာရာဇာ၏ မိဖုရားဖြစ်၏။ ရုပ်အဆင်းလှပသလောက် အဆင်းမာန်တက်သောကြောင့် ရုပ်အဆင်း၏အပြစ်ကို ဟောပြောလေ့ရှိသော ဘုရားအထံတော်သို့ မသွားဘဲ ရှောင်လွှဲ၍ နေသည်။ ဗိမ္ဗိသာရ မဟာရာဇာသည် မိမိက ဘုရားကျောင်း ဒါယကာ ဖြစ်ပါလျက် မိမိ မိဖုရားက ဘုရားအထံသို့ မသွားခြင်းကို မကျေနပ်သောကြောင့် ဘုရားကျောင်းတော်သို့ သွားချင်လာအောင် “ဘုရား သီတင်းသုံးတော်မူရာ ဝေဠုဝန် ဥယျာဉ်၏ သာယာကြောင်း၊ နတ်များသော်မှ ဝေဠုဝန်ဥယျာဉ်ရောက်လျှင် စိတ်ချမ်းသဖြင့် နန္ဒဝန် ဥယျာဉ်သို့ မသွားဘဲ ဝေဠုဝန် ဥယျာဉ်သို့ လာကြကြောင်းကို” အဆိုတော်တို့အား ဖွဲ့သီဆိုစေလေသည်။

ထိုအခါ ဝေဠုဝန်ဥယျာဉ်ကို ရှုစားလိုသဖြင့် မဟာရာဇာ အထံခွင့်ပန်၍ ဝေဠုဝန်ဥယျာဉ်သို့ သွားခါနီးဝယ် ဗိမ္ဗိသာရ မဟာရာဇာသည် နောက်ပါမင်းမှုထမ်းတို့အား ဘုရားကို မဖူးတော့ဘဲ မပြန်ခဲ့စေဘို့ရန် မှာလိုက်၏။ ထို့ကြောင့် ဥယျာဉ်ကို

(တတိယအကြိမ်)

လှည့်ပတ်ကြည့်ရ၍ ပြန်မည်ပြုသောအခါ မင်းမှုထမ်းတို့က မဟာရာဇာ၏အမိန့်ကို သံတော်ဥူးတင်ကြသဖြင့် ဘုရားရှိရာသို့ သွားရလေသည်။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ခေမာမိဖုရား ထက် လှသော သတို့သမီးတယောက်ကို ဖန်ဆင်းတော်မူ၍ ဘုရား ရှင်အား ယပ်ခပ်နေပုံကို ပြတော်မူ၏။ ခေမာ မိဖုရားသည် သူ့ထက် လှသော သတို့သမီးကို ကြည့်ရှုနေစဉ် ထိုသတို့သမီးသည် တဖြေးဖြေး အို၍နာ၍ သေသွားဟန်ကို ပြတော်မူ၏။ ထိုအခါ ရုပ်အဆင်း၏ နှစ်သက်ဘွယ်မရှိပုံ အနှစ်သာရမရှိပုံကို မျက်မြင် တွေ့ရ၍ ရုပ်အဆင်းအပေါ်၌ ငြီးငွေ့ စက်ဆုပ်လာသော ခေမာ မိဖုရားအား တရားဟောတော် မူလေသော် တရားထူး ရ၍၊ မဟာရာဇာထံ ခွင့်ပန်ပြီးလျှင် ဘိက္ခုနီတို့တွင် ပညာဉာဏ် အထက်ဆုံး တေဒဂ်ရ ရဟန္တာဘိက္ခုနီ ဖြစ်လေသည်။

ဥပ္ပလဝဏ် [ဥပ္ပလ-ကြာညို+ဝဏ္ဏ-အဆင်း။] ကြာညို သဋ္ဌေးသွီး ပန်း၏ အတွင်းကအဆင်းကဲ့သို့ အဖြူပေါ်တွင် အနည်းငယ် ညိုရောင်သန်းသော အဆင်းဖြင့် ထူးခြားတင့်တယ်သော အဆင်းရှိသောကြောင့် “ဥပ္ပလဝဏ်” မည်သော အမျိုးသမီးသည် သာဝတ္ထိမြို့ဝယ် သဋ္ဌေးမျိုး၌ ဖွား မြင်၏။ လှပသောအဆင်းကို သတင်းကြားသော မင်းသား သဋ္ဌေးသားတိုင်းလိုပင် ဖခင်သဋ္ဌေးကြီးထံ တောင်းရမ်းကြ ကုန်၏။ သဋ္ဌေးကြီးသည် သမီးတယောက်ထည်းဖြင့် အမျှားအလိုကို မလိုက်လျောနိုင်သောကြောင့် သမီးကို “ရဟန်းမပြုနိုင်ဘူးလား” ဟု မေးရတော့၏။ ကမ္ဘာတသိန်းမျှ ကောင်းမှုပါရမီ ဖြည့်လာ ခဲ့သူ ဖြစ်ရကား ဖခင်သဋ္ဌေးကြီး၏စကားသည် အကြိမ် တရာ လောက် အထပ်ထပ်ချက်ပြီးသောဆီကလေးကို ဥူးခေါင်းပေါ်

(တတိယအကြိမ်)

လောင်းလိုက်သကဲ့သို့ မြေသွားရကား “ရဟန်းပြုနိုင်ပါသည်”
ဟု ချစ်စဘွယ်ပြန်ပြောလေသည်။ ထို့နောက် ဘိက္ခုနီ ပြုလုပ်၍
တန်ခိုးကြီးမားသူတို့တွင် ထိပ်တန်း အရောက်ဆုံး (တေဒဂ်)
ရသော ရဟန္တာဘိက္ခုနီ ဖြစ်လေသည်။

ဘိက္ခုနီများလည်း ဗုဒ္ဓ မြတ်စွာ၏ သာဝိကာမ (တပည့်မ)
ဝန်ဆောင်ပုံ ဖြစ်ကြသော ဘိက္ခုနီတို့တွင် အမျိုးဂုဏ်
အဆင်းဂုဏ် ပစ္စည်းဂုဏ်သိရ အားဖြင့်

အထက်တန်းကျ၍ အကျင့်စာရိတ္တ ကောင်းသော အမျိုးသမီး
အများအပြား ပါဝင်ကြသကဲ့သို့ ထို ဂုဏ်အားဖြင့် အဆင့်
အတန်းမမြင့်သော်လည်း အကျင့်စာရိတ္တကောင်းသော အမျိုး
သမီးများလည်း ပါဝင်ကြပါသည်။ ထို အမျိုးသမီး ဘိက္ခုနီ
အများပင် ဘုရားတရားတော်ကိုလည်း ကိုယ်တိုင်သိ လှဝတ်
ကြောင် အမျိုးသမီးတို့အား ဟောပြောပြသ ဩဝါဒပေးခြင်း၊
ဆန့်ကျင်ဘက် အယူဝါဒများကို ဆေးချိုသာစွာ ပယ်ရှား
ခြင်းတို့ဖြင့် ဖခင်ဘုရား၏ သာသနာတော်ကြီး ထွန်းကား၍
သဘာတို့ အကျိုးများအောင် ရှက်ဆောင်ခဲ့ကြ ခြင်းကြောင့်
ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ သာသနာတော်သည် အမျိုးသမီးတို့ နယ်မှလည်း
ခံ့ထယ်ဝင့်ကြားနိုင်ခဲ့ပါပေသည်။

ဥပါသကာ ရတနာ ၃ ပါးကို ဆည်းကပ် ကိုးကွယ်သူ
ပရိသတ် သည် “ဥပါသကာ” မည်၏။ [ဥပ-ရတနာ
၃ ပါးသို့ကပ်၍ + အာသက - နေတတ်သူ။]

ဘုရား၌ မကြာခဏ စိတ်ရောက်နေသူ၊ ဘုရား ဂုဏ်တော်ကို
မကြာခဏ သတိရနေသူ၊ ဘုရားနှင့်စပ်သောကိစ္စကို မကြာခဏ
ရှက်ဆောင်နေသူကို “ဘုရားကို ဆည်းကပ်ကိုးကွယ်သူ” ဟု
(တတိယအကြိမ်)

ခေါ်သည်။ မဂ်ဖိုလ်ရသူ၊ မဂ်ဖိုလ်ရအောင်ကျင့်နေသူ၊ ဘုရား
တရားတော် ပိဋကကျမ်းစာများကို မပျောက်မကွယ်အောင်
ပူဇော်သူ၊ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်သူ၊ ဟောပြောပို့ချသူ၊
ကြားနာမှတ်သားသူကို “တရားကိုးကွယ် ဆည်းကပ်သူ” ဟု
ခေါ်သည်။ အရိယာ သံဃာတော် များကို၎င်း၊ အရိယာ
ဖြစ်အောင် ကြိုးစားနေသော ပုထုဇဉ် သူတော်ကောင်းများ
ကို၎င်း၊ အားပေးချီးမြှောက် ထောက်ပံ့လှူဒါန်းသူ၊ ထိုသံဃာ
တော်များအား ကောင်းစွာ နေနိုင်အောင် စောင့်ရှောက်သူ၊
သူတော်ကောင်း သံဃာများ တိုးပွားအောင် ကြိုးစားသူကို
“သံဃာကိုးကွယ်သူ” ဟု ခေါ်သည်။ ဘုရားလက်ထက်တော်၌
ထိုကဲ့သို့ ကိုးကွယ်ကြသော ယောကျ်ား၊ မိန်းမတို့ အများ
အပြားပင် ရှိခဲ့ပေသည်။

အနာထဝိဇ္ဇာ အနာထပိဏ် သဌေးသည် သာဝတ္ထိမြို့
သဌေး သုမနသဌေး၏ သားတည်း။ လွန်ခဲ့သော
ကမ္ဘာတသိန်း၌ ပဒုမ္မတ္တိရ် မြတ်ဘုရား
လက်ထက်တော်ဝယ် အလှူဒါန ရက်ရောသော ဥပသကာ
တယောက်ကို အားကျ၍ ဥပသကာ ဒါယကာဆုကို ပန်ခဲ့သူ
ဖြစ်၏။ အနာထပိဏ်သည် ရာဇဂြိုဟ်သို့ ကူးသန်းရောင်းဝယ်
ကိစ္စဖြင့်သွား၍ ယောက်ဖတော်သော သဌေးအိမ်ဝယ် တည်းခို
လေ့ရှိ၏။ ထိုသို့ သွားလေ့ရှိရာဝယ် တချိန်၌သော် အိမ်ရှင်
သဌေးသည် ဘုရားရှင်အား နက်ဖန် ဆွမ်းကပ်ဘို့ရန် ချက်ပြုတ်
ရးကို စီမံနေသောကြောင့် ခါတိုင်းကဲ့သို့ စကားကြာကြာ
မပြောအားချေ။ ညဉ့်အချိန်ကျမှ စကားပြောခွင့်ရကြ၍ ဗုဒ္ဓ
မြတ်စွာ ကြွရောက်တော် မူလာကြောင်းကို ပြောပြလေရာ၊
(တတိယအကြိမ်)

“ဗုဒ္ဓ” ဟူသော အသံကို ကြားလိုက်သည်နှင့် တပြိုင်နက် နှစ်သက်မှုပီတိသည် သဌေး၏ တကိုယ်လုံး လွှမ်းဖုံးသွားသဖြင့် (မေ့သလိုဖြစ်သွားရကား) “ဗုဒ္ဓလို့ ပြောလိုက်သလား” ဟု ထပ်၍ မေးရလေသည်။ ရာဇဂြိုဟ် သဌေးကလည်း “ဗုဒ္ဓလို့ ပြောပါသည်” ဟု ထပ်၍ ဖြေရလေ၏။ ဤသို့ ၃ ကြိမ်တိုင်တိုင် ဖြစ်ပြီးမှ “ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဆိုတာ ဖူးတွေ့ဘို့ကို မဆိုထားဘိ၊ ဗုဒ္ဓ-ဗုဒ္ဓ ဟူသော စကားသံကို ကြားဘို့ရန်ပင် အလွန်ခဲယဉ်းပါ သည်။ ယခုလို ညဉ့်အခါမှာ ဗုဒ္ဓကို သွား၍ မဖူးတွေ့နိုင်ဘူး လား” ဟု မေးလေသည်။ ဒီအချိန်မှာ မဖူးတွေ့နိုင်ကြောင့် ပြောသဖြင့် အိပ်ရာသို့ဝင်သော်လည်း ဗုဒ္ဓကို ဖူးတွေ့လိုသော စိတ်က ပြင်းပြနေသောကြောင့် ကောင်းကောင်း အိပ်၍မပျော် ရှာချေ။ ထို့နောက် မလင်းမီ အိပ်ရာမှထ၍ ဗုဒ္ဓ အထံတော်သို့ သွားပြီးလျှင် ပဌမအကြိမ် တရားနာ၍ အဆုံးမှာပင် သောတာ ပန် တည်လေသည်။

မှတ်ချက်။ ။ အနာထပိဏ် သဌေးသည် ကမ္ဘာတသိန်း လောက်ကပင် ဘုရားကျောင်းဒကာဆုကို ပန်ခဲ့၍ ဘုရားရှင်ကို ဖူးတွေ့လိုသောစိတ်က ကမ္ဘာတသိန်းလောက် အထုံရခဲ့သော ကြောင့် “ဗုဒ္ဓ” ဟူသော အသံကို ကြားရုံမျှဖြင့် တကိုယ်လုံး ပီတိ လွှမ်းဖုံး သွားလေသည်။ ဤ ဖြစ်ပုံကို မှတ်သင်း၍ ဗုဒ္ဓ ကြည်ညိုသူတိုင်း ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ အဆုံးအမ ဩဝါဒ သာသနာ မကွယ်မပအောင် ကြိုးစားထိုက်ကြောင်း၊ ထိုကြိုးစားမှု အထုံ ရနေပါမူ အနာဂတ်ကာလ၌ ဗုဒ္ဓနှင့်လည်း ကြုံလွယ်၍၊ ကြုံ သောအခါ၌လည်း အနာထပိဏ်သဌေးကဲ့သို့ တရားထူး ရနိုင် စရာရှိကြောင်း၊ ကောင်းကောင်းကြီး ယုံကြည်ထိုက်ကြပါသည်။

(တတိယအကြိမ်)

စိတ္တသဒ္ဓါသည် မြန်မာလို “ထူးဆန်း” ဟု အဓိပ္ပါယ် ရ၏။ ထို သတို့သား ဖွားချိန်၌ (ရှေးဆုတောင်း ပါလာ၍) ထူးထူးဆန်းဆန်း ပန်းမိုသ်း ရွာသောကြောင့် “ စိတ္တ ” ဟု မိဘတို့က နာမည်မှည့်ကြ၏။ မစ္ဆိကာသဏ္ဍမည်သော ဇနပုဒ်မြို့ငယ်၌ သဌေးမျိုးမှာ ဖြစ်၍ အဘကွယ်လွန်သောအခါ သဌေးအရာကိုရသူတည်း။ ရှေးရှေး ဘုရားလက်ထက်တော်၌ ရုပ်နာမ်သင်္ခါရ အပေါ်ဝယ် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ ဟု ရှုခဲ့သောကြောင့် ငါတို့ ဘုရား လက်ထက် တော်ဝယ် မဟာနာမ်ထေရ်၏ တရားကိုနာရ၍ အလွယ်တကူ အနာဂါမ် တည်လေသည်။ ထို စိတ္တသုကြွယ်သည် အဟော အပြောကောင်းသော ဓမ္မကထိကဖြစ်၍ သူ၏နောက်၌ ဥပါသကာ ငါးရာ အမြဲလိုက်ပါလျက်ရှိလေသည်။ တိတ္ထိတို့နှင့် တရား ဆွေးနွေး မေးမြန်းသောအခါလည်း တိတ္ထိတို့၏ အယူဝါဒကို အကြောင်းပြု၍ နှိမ့်ချ ဖျက်ဆီးနိုင်၏။ ထို့ကြောင့် လူဝတ်ကြောင့် ဓမ္မကထိကတို့တွင် တေဒဂ်ရ ထိပ်တန်းအကျဆုံး ဓမ္မကထိက ဖြစ်လေသည်။ [ယခုအခါ သာသနာပြုရာ၌ ဤ ဥပါသကာမျိုး ပေါ်ထွက်ဘို့ လိုအပ်ပါသည်။]

ဥပါသကာများ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ လက်ထက်တော် အခါဝယ်
ဝန်ဆောင်ပုံ အနာထပိဏ် သဌေးကဲ့သို့ အလှူဒါနကို ပြုသောအားဖြင့် ဖြစ်စေ၊ စိတ္တသုကြွယ်

ကဲ့သို့ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ တရားတော်ကို ကိုယ်တိုင်သင်ယူ၍ ကျင့်ခြင်း၊ သူတပါးအား ဟောပြောခြင်း၊ သာသနာတော်၏ ဆန့်ကျင်ဘက် အယူဝါဒပေါ်လာလျှင် ထိုအယူဝါဒကို တရားသဖြင့် နှိမ်ခြင်းတို့ဖြင့် ဖြစ်စေ၊ သာသနာတော်ကို အားပေးသူ၊

(တတိယအကြိမ်)

ချီးမြှောက်သူ ထောက်ပံ့သူ ဥပသကာ ဒါယကာတွေ အများ
အပြား ပေါ်ထွန်းခဲ့ပါသည်။ ထို့အပြင်- ကျယ်ဝန်းသော နယ်
ပယ်များ၏ အရှင်သခင် ဘုရင်များ ဖြစ်ကြသော ဗိမ္ဗိသာရ၊
ကောသလမဟာရာဇာတို့၏ အားပေးထောက်ပံ့မှုကြောင့်လည်း
သာသနာတော်၏ အချိန်အဝါ လွန်စွာ တောက်ပခဲ့ပါသည်။

ဥပသကာ ရတနာ ဥပပါးကို ယုံယုံကြည်ကြည် ကိုးကွယ်
ပရိသတ် ဆည်းကပ်ကြသော ဥပသကာ ဒါယကာမ
တို့သည် ဘုရားလက်ထက်တော်၌ အလွန်များ
ကုန်၏။ ဝိသာခါသည် သဌေးသွီးအဖြစ်ဖြင့် ၇ နှစ် အရွယ်က
သောတာပန်တည်၍ အိမ်ထောင်ပြုပြီးသောအခါ မိစ္ဆာအယူ
ရှိသော ယောက္ခမနှင့်တကွ ယောကျ်ားဘက် အမျိုးအားလုံး
ကို ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်သူတော်စဉ်ဖြစ်အောင် စွမ်းဆောင်နိုင်ခဲ့၏။
နောင်အခါ ပုဗ္ဗာရုံကျောင်းတိုက်ကြီးကိုတည်ဆောက်၍ ပုဗ္ဗာရုံ
ကျောင်းအမဟု ထင်ရှား၏။ ဝိသာခါ၏အိမ်၌ ရဟန်းငါးရာ
လောက် အမြဲ ဆွမ်းဘုဉ်းပေးကြရသည်။ ထို့ကြောင့် အလှူ
ဒါနဖြင့် မွေ့လျော်သူတို့တွင် ဝိသာခါသည် ထိပ်တန်း အကျဆုံး
ဖြစ်၍ တေဒဂ်ရ ဒါနရှင် ဖြစ်လေသည်။

၃၉။ ၂၈ ရာ ကောသမ္ဗိပြည် ဘောသက သဌေး၏ အိမ်၌
ကလေးထိန်းမိန်းမမှ ဖွားသော သတို့သမီးငယ်
သည် အနည်းငယ် ခါးကုန်းသောကြောင့် “ခုဇ္ဇာ”ဟု ၎င်း၊
အရာရာ၌ လိမ္မာပါးနပ် မြင့်မြတ်သောကြောင့် “ဥတ္တရာ”ဟု
၎င်း၊ အမည်ရ၍ နာမည် ၂ ခု ပေါင်းစပ်လျက် “ခုဇ္ဈတ္တရာ”ဟု
ထင်ရှား၏။ နောင်သောအခါ သာမာဝတီမိဖုရား၏ အလုပ်
အကျွေးဖြစ်၍ နေ့တိုင်း ပန်းသည်ကြီးအိမ်သို့ ပန်းဝယ်သွား
(တတိယအကြိမ်)

ရ၏။ ပန်းဖိုးရှစ်ကျပ် အမြဲပေးလိုက်ရာ ၄ ကျပ်ဖိုးသာ ဝယ်၍
 ၄ ကျပ်ကို မိမိယူထား၏။ [ခိုးထားခြင်းတည်း။] တနေ့၌ကား
 ပန်းသည်ကြီးအိမ်ဝယ် ဘုရားအမှူးရှိသော သံဃာတော်များ
 ဆွမ်းကပ်ခိုက်နှင့် ကြုံကြိုက်၍ ဘုရားရှင် မိန့်တော်မူသမျှ စကား
 တို့ကို အရကျက်ထားလိုက်၏။ ဆွမ်းဘုဉ်းပေးပြီး၍ တရားဟော
 တော်မူသောအခါ သောတာပန်တည်လေသည်။

ထိုသို့ သောတာပန်တည်သောအခါ ပန်းဖိုး ၄ ကျပ်ကို မိမိ
 မယူတော့ဘဲ ရှစ်ကျပ်ဖိုးဝယ်သွား၏။ ပန်းတွေ များနေသော
 ကြောင့် သာမာဝတီမိဖုရားက မေးသောအခါ၊ ရှေးရှေးက
 ၄ ကျပ်ဖိုးသာ ဝယ်၍ ၄ ကျပ်ကို မိမိသုံးကြောင်း၊ ယနေ့
 ဘုရားတရားတော်ကို နာရ၍ အမတကို (နိဗ္ဗာန်ကို) ရလာ
 သောကြောင့် ထိုကဲ့သို့ မတရားမလုပ်တော့ဘဲ ရှစ်ကျပ်ဖိုးပင်
 ဝယ်လာကြောင်း ပြောပြလေသော်၊ သာမာဝတီ မိဖုရားနှင့်
 တကွ အခြွေအရံအားလုံး သဘောကျသဖြင့် “အဲဒီ အမတကို
 ပေးစမ်းပါ၊ အဲဒီအမတကို ပေးစမ်းပါ” ဟု ဝိုင်း၍ တောင်းကြ
 လေသည်။ “အို....အဲဒီ အမတဆိုတာ ပေးလို့ ရကောင်းတာ
 မဟုတ်ဘူး၊ ကျုပ်က ဘုရားဟောတော်မူတဲ့အတိုင်း ဟောပြ
 မယ်၊ ရှင်မထွိုက် နေရာအနိမ့်ကနေ၍ နာယူကြ” ဟု ပြောပြီးလျှင်
 မိမိက အမြင့်ကနေ၍ ဟောပြလေသည်။ ထိုသို့ ဟောပြလျှင်
 တရားကို သဘောကျ၍ အားလုံး သောတာပန် ဖြစ်ကြလေ
 သည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ ခုဇ္ဇုတ္တရာသည် မိဖုရား၏ အစေအပါး
 မလုပ်ရတော့ဘဲ ကောသမ္မိပြည်ဝယ် ဘုရားရှင် သီတင်းသုံး
 တော်မူသမျှ ဘုရားအထံမှ တရားနာ၍ မိဖုရားနှင့် အခြွေအရံ
 တို့အား တဆင့် ဟောပြရသော ဓမ္မကထိက ဖြစ်လေသည်။

(တတိယအကြိမ်)

ဘဝိချပ်ကွပ် — ၈၈ ဖိုးမမျှ၊ မမိမိ ဟု ဟော၍၊ ၈၈ ဖိုးမိမိ
 ၈၈ ဖိုးဟော၍ နာယူဖူး။
 ဘုရားဟောရာ အာရုံစိုက်စေရန်။

သာမာဝတီ သာမာဝတီ မိဖုရားနှင့် အခြွေအရံ များသည်
 မေတ္တာဖြင့် နေလေ့ ရှိကြ၏။ ထိုသို့ မေတ္တာ
 အလေ့ အကျင့် ရနေသောကြောင့် မိမိတို့ကို အထင်လွဲ၍ မြှားဖြင့်
 ပစ်သတ်ဘို့ ကြံသော မိမိတို့၏ အရှင်သခင် ဥတေန ရှင်ဘုရင်
 သည် (ပစ်သတ်ဘို့ကို မဆိုထားဘဲ) လေးမှ မြှားတွက်သွား
 အောင်ပင် မပစ်နိုင်ဘဲ ရှိရလေသည်။ ထိုနောက် ဥတေနမင်းက
 မှားကြောင်းကို ဝန်ချသော အခါ “ဘုရား တရား သံဃာကို
 ကိုးကွယ်ပါ” ဟု တိုက်တွန်း၍ ဥပသကာ အဖြစ်သို့ ရောက်စေ
 နိုင်လေသည်။ [ဤဝတ္ထု၌ ရှင်ဘုရင်၏ ဘုရားကိုးကွယ်ခြင်းမှာ
 သာမာဝတီ၏ အရင်းခံမေတ္တာကြောင့်ဖြစ်သည်။]

ဥတ္တရာ ဥတ္တရာမည်သော သူဌေးကတော်လည်း မေတ္တာ
 ဖြင့် နေလေ့ ရှိ၏။ သူမကို မနာလို၍ ဆိပ်ဖြင့်
 ဥးခေါင်းပေါ်၌လောင်းချသော သိရိမာအပေါ်၌ မေတ္တာစိတ်
 ကားနိုင်သောကြောင့် ဆိပ်မလောင်းဘဲ ဥးခေါင်းမှ လျှောကျ
 သွားစေသည်။ သိရိမာက တောင်းပန်သောအခါ (ဘုရားကို
 ကိုးကွယ်စေလိုသောကြောင့်) “ခမည်းတော်ဘုရားကို တောင်း
 ပန်မှ ကြေနပ်မည်” ဟု ပြော၍ ဘုရား အမှူး ရှိသော သံဃာ
 တော်ကို ပင့်ပြီးလျှင် တောင်းပန်သော အခါ ဘုရားရှင်က
 “ကြေနပ်ပါသည်” ဟု မိန့်တော်မူ၏။ ထို့နောက် ဆက်လက်၍
 တရား ဟောတော်မူသောအခါ သိရိမာလည်း သောတာပန်
 တည်လေသည်။ [ဤဝတ္ထု၌ သိရိမာ၏ သောတာပန်တည်ရ
 ခြင်းမှာ ဥတ္တရာ၏မေတ္တာအရင်းခံကြောင့် ဖြစ်သည်။ တယောက်
 အပေါ်၌တယောက်က ကောင်းကျိုးလိုလား၍ ကောင်းအောင်
 ပြောဆို ဆုမွဲခြင်းကို မေတ္တာ အလုပ်ဟုမှတ်။]

(တတိယအကြိမ်)

ဘိဝံသ ဘုရား၏အမိန့်အတိုင်း အမိန့်သောဝတီ၏အမိန့်အတိုင်း
 ဤသို့ပြောဆိုသောအခါ အားသာကြွယ်ဝသောအမိန့်အတိုင်း

အခြားအမျိုးသွီးများ ရှင်သီဝလိ၏ မယ်တော်ဖြစ်သော “သုပ္ပ
ဝန်ဆောင်ပုံ” မည်သော ကောလိယမင်းသွီး
သည် သောတာပန် တည်ပြီးနောက်
ဆွမ်း ကပ်လှူသော အခါ မှန်မြတ်သော အရသာ မျိုးစုံ
ပါသော ဟင်းကောင်းဟင်းလျာတို့ဖြင့်ကပ်လှူလေ့ရှိ၏။ “သုပ္ပ
ယာ” မည်သော ဒါယိကာမကား ဂိလာန ပုဂ္ဂိုလ်အား သင့်
တော်သော အဟာရကို ချက်ပြုတ်လှူဒါန်းလေ့ရှိ၏။ ကာတိ
ယာနီ(ကစ္စာနီ)မည်သော ဥပါသိကာမသည် ရတနာ ၃ပါးကို
ဆည်းကပ်ကြည်ညိုရာ၌ လေးလေး နက်နက် ရှိလှ၏။ အခါ
တပါး၌ သူ၏ သားဖြစ်သော “သောဏ” မထေရ်သည် ညဉ့်
အခါ၌ တရားဟောနေ၏။ အမိမယ်တော် ကစ္စာနီသည် တရား
နာရင်း အိမ်သွား၍ မီးခွက်ယူဘို့ရန် အိမ်စေ့ကို ခိုင်းလိုက်၏။
အိမ်စေ့မ သွားသောအခါ သူ့ခိုးတွေက အိမ်ထည်းဝင်ဘို့ ဥမင်
(လိုက်) ဖောက်နေပုံကို မြင်၍ ပြန်ပြေးလာပြီးလျှင် အကြောင်း
ကိုပြောလေသော်၊ သူ့ခိုးတွေယူလျှင် သူတို့တွေတာလောက်သာ
ယူနိုင်မှဘဲ၊ ငါတရားနာ အပျက်မခံနိုင်ဘူး”ဟု ပြော၍တရား
နာမြဲ နာနေ၏။ ထို့ပြောသံကို စုံထောက်လုပ်နေသောသူခိုးကြီး
ကြား၍ နံနက်အခါ ယူမိသမျှပြန်ပေး၍ ကန်တော့တောင်းပန်
ကြပြီးလျှင် အရှင်သောဏ၏ အထံ၌ ရဟန်းပြုကာ ရဟန္တာ
ဖြစ်ကြ လေသည်။ [ကာတိယာနီ၏ တရားနာ လေးနက်ခြင်း
ကြောင့် ခိုးသူများ ရဟန္တာဖြစ်ကြရသည်။]

ဤသို့ စသည်ဖြင့် ဘုရားရှင် လက်ထက်တော်၌ သာသနာ
ဂေဇက်ဝင် ပါရမီရှင် အမျိုးသွီးများ၏ စိတ်ကောင်းထားမှု
ကြိုးစားမှုတို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ သာသနာတော်သည် အမျိုး
(တတိယအကြိမ်)

သွီးများနယ်၌ ဂုဏ်သိရ်မငယ်ဘဲ ထယ်ထယ်ဝါဝါ ရှိရကား မလ္လိကာမိဖုရားစသော မိဖုရားတို့နှင့် ဝိသာခါစသော သဌေးကတော် သူကြွယ်ကတော်များပင် ဘုရားတရားနှင့် အရိယာသံဃာတော်များကို လေးလေးစားစား ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်၍ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ သာသနာတော်ကို မိမိတို့ စွမ်းရာဘက်မှ အချက်ကျကျ မြှင့်တင်ခဲ့ကြပေသည်။

ပရိသတ်စုံညီ၍ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည်ဘုရားဖြစ်တော်မူပြီး
ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူခြင်း စကပင် ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူပါရန်
လျှောက်ထားလာသော မာရ်နတ်ကို
“သာသနာ့တာဝန် ဆောင်နိုင်မည့် ပရိသတ် ၄ မျိုး မစုံညီသေးသမျှ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူဉှားမည် မဟုတ်”ဟု ပယ်မြစ်တော်မူခဲ့၏။ ယခုအခါ တာဝန်ဆောင်မည့် ပရိသတ် ၄ မျိုးလည်း ပြည့်စုံ၍ အသက်တော်လည်း ရှစ်ဆယ်ပြည့်နေပြီ ဖြစ်သောကြောင့်သာ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူပါသည်။ ဤအချက်ကို စဉ်းစားလျှင် ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ကို ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုနီ၊ ဥပါသကာ၊ ဥပါသိကာ-ဟူသော ပရိသတ် ၄ ပါးတို့ကသာ အမြဲတာဝန်ဆောင်နိုင်၍ထိုပရိသတ်၄ပါးတွင် တပါးပါးလျော့လျှင် တာဝန်ဆောင်အဖွဲ့လျော့၍ သာသနာတော် အားပျော့ရပေလိမ့်မည်။ တာဝန်ဆောင် ပုဂ္ဂိုလ်များတွင်လည်း အတော်များများက စိတ်အား လျော့လိုက်လျှင် သာသနာတော် အားပျော့ရမည်မှာ ဓမ္မတာ (ထုံးစံ)ပင်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ရှေးရှေးက တာဝန်ဆောင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ အားမလျှော့ဘဲ သာသနာ့တာဝန် ထမ်းဆောင်ခဲ့ကြပုံကို ပြပါဉှားမည်။

(တတိယအကြိမ်)

၅။ ရှေးမထေရ်များ ကြိုးစားခင်း

ပဌမသံဂါယနာ ဘုရားရှင် ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူရာ ကုသိနာရုံ ပြည်၌ အရှင်မဟာကဿပသည် ၇ သိန်းသော မထေရ်ကြီးများအား မိန့်တော်မူသည်မှာ - ငါ့ရှင်တို့... ပါဝါပြည်မှ ဤ ကုသိနာရုံပြည်သို့ လာသောအခါ လမ်းခရီးအကြား၌ ဘုရားရှင် ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူကြောင်းကို ကြားရသည်။ ထိုအခါ ဘုရားကို မဖူးတွေ့ဘူးသော ရဟန်းငယ်အများ ငိုကြသော်လည်း “သုဘဒ္ဒ” တောထွက်ကြီးကား ဝမ်းသာသောမျက်နှာဖြင့် “ငါ့ရှင်တို့ မငိုကြပါနှင့် ရှေးတုန်းက ငါတို့မှာ ရှင်ဂေါတမ၏အချုပ်အချယ်ကို ခံခဲ့ကြရသည်။ ယခုတော့ သူ့လက်က လွတ်ကြပေပြီ။ ငါတို့လုပ်ချင်တာ လုပ်နိုင်၊ မလုပ်ချင်တာ မလုပ်ဘဲနေနိုင်ကြပြီ” ဟု ပြောပါသည်။ ငါ့ရှင်တို့... အဓမ္မမထွန်းကားမီ၊ အဓမ္မက ဓမ္မကို မလွှမ်းမိုးမီ၊ အဓမ္မကို အကောင်းဟု ပြောလေ့ရှိသူတို့ အားမသေးမီ၊ ဝိနည်းလမ်း၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ကို အကောင်းဟု ပြောလေ့ရှိသူတို့ မထွန်းကားမီ၊ ဝိနည်းကို အကောင်းပြောလေ့ရှိသူတို့ အားမသေးမီ ယခု နှယ်က သံဂါယနာတင်ကြပါစို့” ဟု ပြော၍ အများသဘောကျ သံဂါယနာတင် မထေရ်များကို ရွေးချယ်ပြီးလျှင် ရာဇဂြိုဟ် မြို့ဝယ် ပဌမသံဂါယနာ တင်ခဲ့ပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ အဓမ္မ-ဟူသည် အကုသိုလ် တရားတည်း။ အဓမ္မ-ဟူသည် ကုသိုလ်တရားတည်း။ အဓမ္မကိုပြုဝံ့သူတွေ နေရာတိုင်း၌ လူတူကျယ်ဖြစ်ခြင်း၊ အဓမ္မပြုသူကိုပင် ချီးကျူးခြင်း၊
(တတိယအကြိမ်)

ထိုသူတို့မှာ စီးပွားဥစ္စာတိုးတက်၍ (ရဟန်းဖြစ်လျှင် ဘုန်းကံ ကြီးမား၍) နောက်လိုက် များခြင်း၊ အဓမ္မ ပြုဝံ့သည်ကိုပင် အသားယူခြင်းသည် အဓမ္မထွန်းကားခြင်း မည်၏။ ထိုသို့ အဓမ္မ ထွန်းကားသောခေတ်၌ ဓမ္မကို ကျင့်သူ၊ ဓမ္မအတိုင်း ပစ္စည်းဥစ္စာ ရှာဖွေ နေထိုင်သူတို့ ဥျးခေါင်း မပြုဝံ့အောင် အောက်ကျ နောက်ကျဖြစ်ရခြင်းသည် အဓမ္မက ဓမ္မကို လှမ်းမိုးရာရောက်၏။ ထိုအခါ အဓမ္မဘက်သားတို့ အားကောင်း၍ ဓမ္မဘက်သား တို့ အားနည်းကြရသည်။ ထို့အတူပင် ဝိနည်းပညတ်တော်ကို အပိုဟုပင် အထင်ရှိနေသည့် ဝိနည်းတော်အတိုင်း မနေသူတို့ အားကောင်းလာသောအခါ ဝိနည်းတော်အတိုင်း နေသူတို့ အရာရာမှာ အရေးမပါ အရာမရောက်ဘဲ အားနည်းကြရသည်။ ယခု ထိုခေတ်သို့ ရောက်လုပြီလော၊ သို့မဟုတ် ရောက်နေပြီလော။

ဒုတိယ သံဂါယနာ ဒုတိယ သံဂါယနာတင်ခြင်း၏အကြောင်း ရင်းမှာ ဘုရားရှင် ပရိနိဗ္ဗာန် စံဘော်မှ

ပြီး၍ အနှစ်တရာလောက်အကြာတွင် ဝဇ္ဇီတိုင်းသား ရဟန်းတို့ ငွေအလှူခံခြင်းပင်တည်း။ [အကျယ်ကို အနာဂတ်သာသနာရေး ကျမ်းစာ၌ ပြခဲ့ပြီ။] ထို ဒုတိယ သံဂါယနာမတင်မီ ငွေအလှူ ခံသော ဝဇ္ဇီတိုင်းသားရဟန်းတို့ကို နှိမ်နင်းရာ၌ အရှင်ယသ၏ လျှောက်ထားချက်ကြောင့် ရဟန္တာကြီးများပင် ပါဝင်တော် မူကြ၏။ တမြေပြင်လုံး၏ အကြီးဆုံးဖြစ်၍ ရဟန်းဝါတော်ပင် တရားနှစ်ဆယ် ရတော်မူပြီးသော “သဗ္ဗကာမီ” မည်သော ဆရာတော်ကြီးပင် ပါဝင်တော်မူ၏။ ထို ဆရာတော်ကြီးကား အရှင်အာနန္ဒာ၏ တပည့်ကြီးဖြစ်၍ ဘုရားရှင်ကို မှီလိုက်၏။ ဤသို့လျှင် ငွေအလှူခံမှု ကိစ္စအတွက် သံဂါယနာ တင်ရသည်

(တတိယအကြိမ်)

အထိ သက်တော်ကြီး၍ ရဟန္တာ ဖြစ်ပြီးသော မထေရ်ကြီး
အများပင် ကြောင့်ကြစိုက်တော်မူကြပုံကို ယခုအခါ သူတော်စဉ်
အရှင်ကောင်းတို့ လေးလေးနက်နက် စဉ်းစားသင့်ကြပါသည်။

မထေရ်ကြီးများ၏ ဒုတိယသံဂါယနာ တင်ပြီးသော အခါ
အမြော်အမြင် နောင်ရေး နောင်တာကို တွေးတော်
မူရာ၊ နောင်အခါ အသောက မဟာ
ရာဇာ၏ လက်ထက်၌ သာသနာတော်ဝယ် ဘေးရန်ပေါ်မည်
ကို မြင်တော်မူကြ၏။ ထို ဘေးရန်ကို နှိမ်နင်းမည့် ပုဂ္ဂိုလ်ကို
လူ့ပြည်နတ်ရပ်၌ ရှာသောအခါ မတွေ့ကြရဘဲ ဗြဟ္မာ့ပြည်ကို
ကြည့်မှ တိဿဗြဟ္မာမင်းကိုတွေ့၍ လူ့ပြည်၌ဖြစ်ကာ သာသနာ
ပြုပါရန် တောင်းပန်ကြလေသည်။ [အကျယ်ကို အနာဂတ်
သာသနာရေးကျမ်းစာ၌ ရေးခဲ့ပြီ။] ဤနေရာဝယ် အရှင်မဟာ
ယသ အစ၊ အရှင်သဗ္ဗကာမိ အဆုံးရှိသော ရဟန္တာအရှင်
တို့သည် မျက်မှောက်သာသနာ၏ ဘေးရန်ကို နှိမ်နင်းရုံသာမက၊
အနာဂတ်သာသနာရေးကိုပါ ကြောင့်ကြ စိုက်တော်မူကြပုံကို
တွေးမိတော်မူကြပါလျှင် ယခုအခါ သာသနာတော်အရေးကို
ကိုယ့်အရေးမဟုတ်သလို လစ်လျူမရှုသင့်ကြတော့ပါ။

တတိယ သံဂါယနာ တိဿဗြဟ္မာ စုတေ၍ လူ့ပြည်၌ ဖြစ်ပုံ၊
ရဟန်းပြု၍ ရဟန္တာဖြစ်ပုံ၊ ဓမ္မာသောက
မင်း သာသနာကြည်ညိုပုံ၊ ညီတော် ရဟန်းပြုပုံ၊ ဓမ္မက္ခန္ဓာ
ရှစ်သောင်းလေးထောင်ကို ပူဇော်သောအားဖြင့် ဓမ္မာသောက
မင်း၏ ကျောင်း တိုက် ပေါင်း စေတီပေါင်း ရှစ်သောင်း
လေးထောင် တည်ဆောက်လှူဒါန်းပုံ၊ ထိုကျောင်းရေစက်ချ၌
(တတိယအကြိမ်)

အလွန်သဒ္ဓါဖြစ်၍ အိမ်ရှေ့မင်းလောင်းဖြစ်သော သားတော်
မဟိန္ဒ မင်းသားနှင့် သွီးတော် သံဃမိတ္တာတို့ကို ဘိက္ခု - ဘိက္ခုနီ
ပြုပေးပုံ၊ ပစ္စည်း ၄ ပါး ပေါများသော သာသနာတိုင်းသို့
ပစ္စည်း ရှားပါးသော တိတ္ထိတို့ အချောင်ဝင်လာပုံ၊ ထိုတိတ္ထိ
တို့ကြောင့် တတိယ သံဂါယနာ တင်ရပုံ၊ သားတော် အရှင်
မဟိန္ဒနှင့် သွီးတော် သံဃမိတ္တာတို့ ရဟန္တာ ဖြစ်၍ သီဟိုဠ်
ကျွန်း၌ သာသနာပြုပုံကို အနာဂတ် သာသနာရေး ကျမ်းစာ
၌ စုံစုံလင်လင် ရေးသားခဲ့ပါပြီ။

အသောကမင်း၏ ဓမ္မာသောကမင်းသည် ဘာသာသွေး
ဘာသာသွေး အလွန် ထက်သန်လှ၏။ ထိုသို့ ထက်သန်
သောကြောင့်ပင် ရှစ်သောင်း ၄ ထောင်

ကျောင်းတိုက်စေတီများကို တည်ဆောက်ပူဇော်ရရှိဖြင့် အားမရ
ဘဲ၊ အိမ်ရှေ့ မင်းလောင်း သားတော်ကို ရဟန်းပြုပေးနိုင်
လောက်အောင် သာသနာတော် ထွန်းကားစေလိုသော သဒ္ဓါ
ဆန္ဒ ပြင်းပြလေသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သည်မှ စ၍ တိုင်းပြည်
ကိုလည်း ဗုဒ္ဓတရားတော်နှင့်အညီ အုပ်ချုပ်၏။ လူနှင့် ဆိုင်သော
တရားစာ တံချို့ကိုလည်း ကျောက်စာထွင်း၍ လူမြင်ကွင်းမှာ
စိုက်ထူထား၏။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ဖြစ်၍ တိုင်းပြည်ကို သိမ်သိမ်
မွေ့မွေ့ အုပ်ချုပ်ခါမှ သာ၍ တိုင်းပြည် ငြိမ်ဝပ်ပိပြားပါသေး
သတဲ့။ ထို ဓမ္မာ သောက မင်း၏ သားတော် ဖြစ်သော အရှင်
မဟိန္ဒမထေရ်သည် သီဟိုဠ်ကျွန်းသို့ သာသနာပြု ကြွတော်
မူသောအခါ ဓမ္မာသောက မဟာရာဇာ၏ အကြည်တော်
(အဆွေတော်) ဖြစ်သော ဒေဝါနံပိယတိဿ မဟာရာဇာသည်
ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ကို လွယ်ကူစွာ လက်ခံ၍ မကြာမီပင် သီဟိုဠ်

(တတိယအကြိမ်)

တကျွန်းလုံးကို ဗုဒ္ဓသာသနာ လွှမ်းမိုးစေပါသည်။ ဤနည်းအားဖြင့် ဓမ္မာသောက မဟာရာဇာ၏ ဘာသာသွေးသည် ဒေဝါနံပိယတိဿ မဟာရာဇာသို့ ကူးစက် ပြန့်ပွားခဲ့လေသည်။

ဒုဋ္ဌဂါမဏိမင်း၏ အရှင်မဟိန္ဒ၏ ကြီးစားမှုကြောင့် သီဟိုဠ်ကျွန်း၌ သာသနာတော် ခိုင်မြဲသောအခါ ကျွန်းသူ ကျွန်းသားနှင့် ဘုရင်မိ ဖုရားတို့သည် ဘာသာသွေး ထက်သန်ကြ၏။ ဒုဋ္ဌဂါမဏိ အဘယမင်းကား ထူးထူးခြားခြား ဘာသာသွေးများသော မင်းပေတည်း။ သာသနာတော်ကို အန္တရာယ်ပြုမည့် ကျေးကုလားတို့ကို နှိပ်နင်းဘို့ စစ်ထွက်ရာ၌ပင် ရဟန်းတော်များကို ပင့်၍သွား၏။ ထိုမင်းသည် စစ်တိုက်ထွက်ခါနီး၌ အောက်ပါအတိုင်း အမိဋ္ဌာန်ပြုလေ့ရှိ၏။

“ငါ့တွက်များမြောက်၊ ချမ်းသာရောက်ဘို့၊ ခုလောက်ကြိုးကုတ်၊ အားမထုတ်ဘူး၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၊ သာသနာ၏၊ ရှည်စွာအခွန်၊ ရောင်လျှံကုန်ဘို့၊ စွန့်စွန့်စားစား၊ ငါကြိုးစားသည်၊ စိတ်ထား ငါ့မှာ အမြဲတည်း၊”

ဆိုလိုရင်းမှာ— “ငါချမ်းသာဘို့ အကျိုးငှါ စစ်တိုက်ခြင်းဖြင့် ယခုလို အပင်ပန်းခံသည် မဟုတ်၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ သာသနာတော် တာရှည်စွာတည်နိုင်ဘို့ အကျိုးငှါသာ ဗုဒ္ဓဘာသာကို အန္တရာယ်ပြုမည့်ရန်သူများကို နှိပ်နင်းရပါသည်” ဟု ဆိုလိုသည်။ ထိုမင်းသည်ပင် စုတေခါနီး၌ စစ်တိုက်စဉ်က အလွန် အားကိုးရသော ထိုအချိန်မှာ ရဟန်းပြု၍ ရဟန္တာဖြစ်သော အဘယမထေရ်၏ တရားကို နာယူရင်း စုတေ၍ တုသိတာနတ်ပြည်၌ ဖြစ်လေသည်။

•••••

(တတိယအကြိမ်)

၆။ မြန်မာနိုင်ငံ ရှေ့ပိုင်း သာသနာခဏ်း

အရှင်အရဟံနှင့် အနော်ရထာ ဣန္ဒိယ-သီဟိုဠ်ဝယ် ရှေးရှေး ရဟန္တာအရှင် မြတ်များနှင့် ရှေးရှေး သာသနာပြု မင်း အများတို့ သာသနာအရေး ဘာသာသွေး ကို နွေးခဲ့ကြ သကဲ့သို့ မြန်မာနိုင်ငံ ရဟန်းတော် အရှင်မြတ် များနှင့် မင်းတရားတို့လည်း ဘာသာသွေး မခွဲကြပါ။ အရှင် အရဟံနှင့် အနော်ရထာမင်းတို့သည် ယုတ်မာ ညစ်ညမ်းသော အရည်းကြီးခေါ် ရဟန်းတုများကို အတင်းပြုပြင်ခဲ့ကြပါသည်။ ဆက်ပါဥပမာ- အစစ်အမှန်ကို အကြောင်းပြု၍ အတု အပ အယောင်ဆောင်များ ရှိနေခြင်းမှာ ထုံးစံ ဓမ္မတာလို ဖြစ်နေ၏။ ဥပမာ-ရှေ့အစစ် စိန်အစစ်၏ အဖိုးတန်မှုကို အကြောင်းပြု၍ ရှေ့အတု စိန်အတုများ ပေါ်ပေါက်သကဲ့သို့တည်း။ အစစ်နှင့် အတု ၂ မျိုး ရှိပြန်လျှင် အသိဉာဏ်ရှိသူ သို့မဟုတ် ကံကောင်း သူတို့သာ အစစ်ကို သုံးစွဲရ၍ ဉာဏ်မရှိ ကံမရှိသူတို့မှာ အတု ကိုသာ သုံးစွဲရလေသည်။

ဤ သာသနာရေး၌လည်း ရှေးရှေးကပင် အစစ်နှင့် အတု ခွန်တုံ့ကာ ဉာဏ်ရှိသူ ကံရှိသူတို့သည် အစစ်ဘက်မှာ ပါဝင်၍၊ ဉာဏ်မရှိသူ ကံမရှိသူတို့ကား အတုဘက်၌ ရောက်ရှိနေကြလေ သည်။ ထို့ကြောင့် အရှင်အရဟံနှင့် အနော်ရထာမင်းတရားတို့ အရည်းကြီးများကို မနှိမ်ရသေးမီ အချိန်က ဉာဏ်မရှိသော- ဉာဏ်ရှိသော်လည်း ကံမရှိသော တိုင်းသူ ပြည်သား တို့သည် အရည်းကြီးတို့ ဟောပြောသမျှကို သဘောကျကျ-မကျကျ လိုက်နာ၍ နေခဲ့ကြရလေသည်။ ဘုန်းကံလည်းရှိ ဉာဏ်လည်း

(ဟတိယအကြိမ်)

ရှိသော အနော်ရထာမင်း လက်ထက်ကျမှ အရှင်အရဟံ ကြွ
လာ၍ သာသနာ အစစ်အမှန်ကို သိသဖြင့် ယုတ်မာညစ်ညမ်း
ဆိုးသွမ်းသော အရည်းကြီးတို့ကို ဖယ်ရှားလျက် အစစ်အမှန်
သာသနာကို ကိုးကွယ်ကြရပေသည်။

မြန်မာဆရာ ပုဂံခေတ်မှစ၍ ကောင်းမွန်လာသော မြန်မာ
ဒကာများ နိုင်ငံ သာသနာတော်သည် သာသနာ့ဝန်ဆောင်
ဆရာတော်များနှင့် သာသနာပြု မင်းမှူးမတ်မှူး
စ၍ ရပ်သူ ရွာသား ဒါယကာ ဒါယိကာမများ တိုင်အောင်
အရှိန်မပျက်ခဲ့ပါ။ အလွန် သဒ္ဓါတရား ကောင်းသော မင်းတုန်း
မင်း၏ လက်ထက်မှာမူ ပရိယတ် (စာပေ သင်ကြား ပို့ချမှု)
ဘက်က တိုးတက်၍ လာသကဲ့သို့ ထင်ရ၏။ မင်းတုန်းမင်းတရား
သည် သာသနာတော်ကို ကြာရှည်စွာ တည်စေလိုသဖြင့် ပိဋက
ပါဠိတော်များကို ကျောက်ပြား၌ထွင်းကာ ပဉ္စမသံဂါယနာကို
ပင် တင်ပါသေးသည်။ ပတိပတ် (အကျင့်အကြံ) ဘက်၌လည်း
ဉာဏ်မှီသမျှ အားပေးခဲ့ပါသည်။ ဓမ္မဝိနယပြန်တမ်းကို ထုတ်၍
“ရဟန်း သာမဏေတို့ ပွဲမကြည့်ရ၊ ဈေးမဝယ်ရ၊ ပိုက်ဆံ
မကိုင်ရ” စသည်ဖြင့် ထိုခေတ်အလိုက် အမြင်မတော်မှုများကို
လည်း အတင်းအကြပ် နှိပ်ကွပ် တားမြစ်ခဲ့ပါသည်။

သာသနာပြုမင်း မြန်မာ တပြည်လုံး အင်္ဂလိပ် လက်အောက်
ကင်းဝေးချိန် ရောက်သွားသော အခါ၌ လည်း မြန်မာ
ဆရာတော် ကြီး များနှင့် မှူးကြီး မတ်ကြီး
လူကြီး လူကောင်းတို့ တိုင်ပင်၍ သာသနာရေးကို ထိန်းသိမ်း
ခဲ့ကြပါသည်။ ယခုတွေ့မြင်ရသော အစိုးရ ပဌမပြန်၊ သကျသီဟ
စာပြန်ပွဲတို့သည် ထို ဆရာတော် - ထို လူကြီး လူကောင်း တို့

(တတိယအကြိမ်)

စတည်ခဲ့သော ကောင်းမှုများဖြစ်ကြပါသည်။ ထိုသို့ဆရာတော်များနှင့် လူကြီးလူကောင်းတို့ ဇာတိသွေး ဘာသာသွေးထက် သန်ခြင်းကြောင့် ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ် မတိုင်မီကာလ၌ အင်္ဂလိပ်လက်အောက်မှာ နေကြရသော်လည်း အမျိုးသားများသည် ဘာသာခြား အတု လိုက်မှုနည်းပါး၍ အမျိုးသွီးများလည်း လူမျိုးခြားနှင့် လက်ထပ်မှု နည်းပါးခဲ့သေး၏။ သာသနာတော်လည်း အတော်ကုန်ပြုရပါသေး၏။ ဤသို့မြန်မာနိုင်ငံက အစစအရာရာဝယ် အကျင့်စာရိတ္တ အပျက်အစီး နည်းပါးကြောင်း မှာလည်း သူတပါးလက်အောက်၌ နေရသော နိုင်ငံချင်းယှဉ်၍ ကြည့်မှသိသာပါသည်။ အချို့ နိုင်ငံ၌ တိုင်းရင်းသား အယူအဆနှင့် ဘာသာရေးများ ကွယ်လွန်တတ်၍၊ အချို့ နိုင်ငံ၌ကား ကွယ်ပျောက်သလောက်ပင် ရှိကြလေပြီ။

[ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်း ပညာသင်ကြားရေး မော်ကွန်း စာအုပ်မှ အောက်ပါ အချက်များကို ထုတ်ပြလိုပါသည်။]

ဆာ-အာသာဖယ်ရာနှင့် ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်း မြန်မာပြည်ကို သိမ်းယူပြီးနောက် မြန်မာ သက္ကရာဇ် ၁၂၂၅-၂၆

ခုနှစ်၌ မဟာဝန် ရှင်တော် မင်းကြီး ဖြစ်သော ဆာ အာသာဖယ်ရာသည်...ဘုန်းတော်ကြီး ကျောင်းများ၏ ကျောင်းဝိုင်း ကျယ်ပြန့်ပုံ၊ အဆောက် အဦး ကောင်းပုံ တို့ ကို ၎င်း၊ ဆရာ ဘုန်းတော်ကြီး များ၏ ဩဇာ ရှိပုံကို၎င်း၊ ဘုန်းတော်ကြီး ကျောင်းများ၌ သင်ရိုးပညာများ၏ အကျင့်စာရိတ္တကောင်းစေ နိုင်ပုံကို၎င်း သိမြင်လေသည်။ ထိုသို့သိမြင်သည် အားလျော်စွာ-

(တတိယအကြိမ်)

- (၁) တိုင်းရင်းဘာသာ ပညာ သင်ကြားရေး အတွက် ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းများကို သာ အားကိုး ထိုက်ကြောင်း၊
- (၂) ထိုဘုန်းတော်ကြီးများက ဗုဒ္ဓဘာသာ သင်ခန်းစာ အပြင် လောကီ၌ အသုံးဝင်မည့် သင်ခန်းစာများကိုလည်း တွဲဘက်ပို့ချပါရန် တောင်းပန်လျှောက်ထားသင့်ကြောင်း၊
- (၃) ထိုသို့လျှောက်ထားရာ၌လည်းဖြစ်မြောက်နိုင်လောက်သော အကြံဉာဏ်များဖြင့် မြှော်မြင် နှိုင်းဆ၍ လျှောက်ထားရန် လိုကြောင်း၊
- (၄) လိုရာ စာအုပ်များကို ဘုန်းတော်ကြီးများအား လှူဒါန်းရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊
- (၅) မြို့ငယ်များနှင့် ရွာများတွင်လည်းအိမ်ကျောင်းများ ဖွင့်လှစ်ခဲ့သော် ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းများနှင့် အပြိုင်အဆိုင်ပြုရာ ရောက်မည်ဖြစ်၍ အိမ်ကျောင်းများ မဖွင့်သင့်ကြောင်းကို ညွှန်ကြားခဲ့ဘူးလေသည်။ [လူဝတ်ကြောင်ဆရာ၏ စာသင်ကျောင်းကို “အိမ်ကျောင်း”ဟု ခေါ်ထားသည်။]

ဘုန်းတော်ကြီး ထို ညွှန်ကြားချက် အတိုင်း အစိုးရ စာသင်ကျောင်းများ အမှုတမ်း တို့၏ လျှောက်ထားချက်ကြောင့် မြန်မာ သက္ကရာဇ် ၁၂၂၉ ခုနှစ်တွင် အစိုးရ အသိအမှတ်ပြုအပ်သော ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်း ၃၁ ကျောင်း စတင်မိ၍၊ ၁၉နှစ်လောက်ကြာသော (တတိယအကြိမ်)

၁၂၄၈-ခုနှစ်၌ ဘုန်းတော်ကြီး ကျောင်းပေါင်း ၃၉၇၅ ကျောင်းအထိ အောက်နိုင်ငံ၌တည်ရှိခဲ့လေသည်။ အထက်မြန်မာ နိုင်ငံကို သိမ်းယူ ပြီးနောက်လည်း ထိုညွှန်ကြားချက် အတိုင်း ကြိုးစားဆောင်ရွက်ကြလေရာ၊ ၁၂၅၈-ခုနှစ်၌ အစိုးရ အသိ အမှတ် ပြုအပ်သော ဘုန်းတော်ကြီး စာသင်ကျောင်းပေါင်း အထက်နိုင်ငံ၌ ၂၈၉၈-ကျောင်းရှိလေသည်။ [အထက်အောက် ၂ ရပ်ပေါင်းလျှင် ၆၈၇၃ ကျောင်းဖြစ်၏။] သို့ရာတွင် ထိုနှစ် များ၏ နောက်၌ကား အသိအမှတ် ပြုအပ်သောဘုန်းတော်ကြီး စာသင်ကျောင်းများ ယုတ်လျော့၍ လာခဲ့လေရာ ၁၂၇၈-ခု နှစ်၌ အထက်အောက် ၂ ရပ်ပေါင်းမှ ဘုန်းတော်ကြီး စာသင် ကျောင်း ၃၀၉၁ ကျောင်းသာ ရှိတော့သည်။

အိမ်စာသင်ကျောင်းများ မြန်မာပြည် အစိုးရ မင်းတို့သည် တိုင်းရင်းဘာသာပညာရေးအတွက် ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းများကို အားကိုးသော်လည်း မှန်းတိုင်း မပေါက် ခရီးမရောက်သောအခါ ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းများ ကို အားပေးမှု လက်မလွှတ်စေဘဲ အိမ်ကျောင်းများကိုလည်း အားပေးခဲ့ရလေတော့သည်။ ထို့ ကြောင့် မြန်မာ သက္ကရာဇ် ၁၂၃၀ - ခုနှစ် အတွင်း၌ အိမ် ကျောင်း အလျဉ်း မရှိခဲ့သော် လည်း နှစ်ပေါင်း ၄၀ ခန့်လောက် ကျော်လွန်ရာ ၁၂၇၈-ခု နှစ်မှာ အိမ်ကျောင်းပေါင်း ၃၆၇၀ အထိ ရှိလာ လေသည်။ [ထိုနှစ်၌ ဘုန်းတော်ကြီး ကျောင်းထက် အိမ်ကျောင်းက အနည်းငယ် ပိုလွန် လာလေပြီ။] ကျောင်း အရေ အတွက် အားဖြင့် အိမ်ကျောင်းက အနည်းငယ်သာ ပိုလွန်သော်လည်း

(တတိယအကြိမ်)

ကျောင်းသား အရေအတွက်မှာ အိမ်ကျောင်း၌ ကျောင်းသား ပေါင်း ၂ သိန်းခွဲခန့်ရှိ၍၊ ဘုန်းတော်ကြီး စာသင်ကျောင်းများ ၌ ကျောင်းသားပေါင်း တသိန်းကျော်မျှသာ ရှိတော့ရကား ကျောင်းသားအရေအတွက်ချင်း များစွာကွာခြား လေသည်။

[ဤကားဘုန်းတော်ကြီး ကျောင်းပညာသင်ကြားရေး မော်ကွန်းစာအုပ်မှ ထုတ်ယူ ဖော်ပြချက်တည်း။]

စဉ်းစားဘွယ် မြန်မာနိုင်ငံဝယ် အထက်အောက် ဒေသ ၂ ရပ်၌ အစိုးရ အသိအမှတ်ပြုအပ်သော ဘုန်းတော်ကြီး စာသင်ကျောင်း (၆၈၇၃) ကျောင်း ရှိခဲ့ဘူး ပါလျက် ယခုအခါ ထိုကျောင်းအများအပြားပင်ကွယ်ပျောက် သွားရာ၌ များစွာ စဉ်းစားဘွယ် ရှိသည်ကား—

(၁) ဘုန်းတော်ကြီးများသည် ကျောင်းအုပ် အဖြစ်ဖြင့် ကျောင်းကို အုပ်ချုပ်ရုံသာ အုပ်ချုပ်၍၊ သင်ပြသော ဆရာတို့က လူဝတ်ကြောင်များ ဖြစ်သောကြောင့် အတော်ကြာလျှင်ဘုန်းကြီးဩဇာမရှိသဖြင့်ကျောင်း ပျက်ရလေသလော၊

(၂) ဘုန်းတော်ကြီးသည် ကျောင်းအုပ်ချုပ်ခံကို ယူထား သော်လည်း အစိုးရ၏ စည်းကမ်း ဥပဒေအတိုင်း လိုက်နာဘို့ရန် ခဲယဉ်းသောကြောင့် ကျောင်းပျက်ရ လေသလော၊

(တတိယအကြိမ်)

- (၃) ဘုန်းတော်ကြီးနှင့် ပညာအုပ်များ ဆက်ဆံရာဝယ် သဘာဝအားဖြင့် ဘုန်းကြီးက အထက်ကနေရသော် လည်း ဥပဒေအရ ပညာအုပ်၏ အောက်ကျနေသဖြင့် ဆက်ဆံရေး အဆင်မပြေသောကြောင့် ကျောင်း ပျက်ရလေသလော။
- (၄) တရံတခါ ဗုဒ္ဓဘာသာမဟုတ်သော ပညာအုပ်သည် ဘုန်းကြီးကျောင်းသို့ ရောက်သောအခါ သွားလာ နေထိုင် ပြောဆို လျှောက်ထားမှုမှစ၍ အဆင်မပြေ ဘွယ် ကိစ္စတွေ့ ရှိနိုင်ရကား ထိုအကြောင်းလည်း ကျောင်းပျက်ရခြင်း၏ အကြောင်းတပါး ဖြစ်လေ သလော။
- (၅) အစိုးရ လခကိုယူ၍ အုပ်ချုပ်သော ကျောင်းအုပ် ဘုန်းတော်ကြီးများကို များစွာသော အခြား ဘုန်း ကြီးများနှင့် အချို့သော လူကြီးတို့က အထင်သေး အမြင်သေး ဖြစ်ခြင်းကြောင့် တစတစနှင့် ကျောင်း ပျက်ရလေသလော။

ဤသို့ စသောအားဖြင့် စဉ်းစားဘွယ်တွေများစွာ ရှိနေပါသည်။ ထို့ပြင်-ဘုန်းတော်ကြီးက ကျောင်းကို အုပ်ချုပ်ရုံသာ အုပ်ချုပ် ၍ လူဝတ်ကြောင် ဆရာက အတန်းစာကို သင်ပြလျှင် “ထို ကျောင်းသားများသည် ဘုန်းကြီးထက် အတန်းဆရာကို ပို၍ မလေးစားပေဘူးလား” ဟု စဉ်းစားဘွယ် ရှိပြန်၏။ [ယခုအခါ သာသနာဘက်၌ စာမပို့ချနိုင်သော၊ သံဃာများကို ဆွမ်း သင်္ကန်း ဝေငှနိုင်လောက်အောင် ပုဉ်းက လည်း မရှိ၊ ရှိစေ

(တတိယအကြိမ်)

ကာမူ ဝေဠုလေ့ မရှိသော ကျောင်းထိုင် တိုက်အုပ် တိုက်ကြပ် ပုဂ္ဂိုလ်များသည် ထိုကျောင်းမှာ ထိုတိုက်မှာ စာချနေသော ဘုန်းကြီးများလောက် ဩဇာ မရှိပါ။ စာသင်သားတို့ကလည်း စာမပို့ချသော ထိုတိုက်အုပ်စသည် “ဆရာ”ဟု အသိအမှတ် မပြုကြပါ။]

ထို့ပြင်-ဘုန်းကြီးက ကျောင်းအုပ်ဖြစ်၍ လူဝတ်ကြောင် ဆရာတို့က အတန်းစာကိုပြလျက် ကြီးပွားနေရစ်သေးသော ကျန်သမျှကျောင်းများ၌ သာသနာ့ အညွန့်အတက် ရဟန်းငယ် မည်မျှ ထွက်သနည်းဟု ပြဿနာတခု ပေါ်ထိုက်ပါသည်။ အကယ်၍ သာသနာ့ အညွန့်အတက် မထွက်ဘဲ လူဝတ်ကြောင် အဆက်ဆက်သာ ထွက်နေပါလျှင် ထိုကျောင်းသည် လောကီ လူဝတ်ကြောင်များ အုပ်ချုပ်သော ကျောင်းထက် ဘာသာရေး ဘက်၌ အကြားအမြင် များရုံမှတစ်ပါး၊ ထူးခြားသော အကျိုး မထင်ပါ။ လူဝတ်ကြောင် တပည့်အဆက်ဆက် ဗုဒ္ဓဘာသာ ဝင်တွေ့ဖြစ်သောကြောင့် အကျိုးများတန်သလော့က်များသော် လည်း ကျောင်းကိုဆက်၍ အုပ်ချုပ်နိုင်သော သာသနာ့ အညွန့် အတက် ရဟန်းများ မပေါ်ထွက်လာလျှင် ထိုကျောင်းသည် ဘုန်းကြီးကျောင်းအဖြစ်မှ ရွှေ့လျောပျောက်ကွယ်ရမည် မဟုတ် ပါလော။ [ယခုအခါ] ဘုန်းကြီးများ၏ ကျောင်းအတွင်း၌ လူဝတ်ကြောင် ဆရာများ သင်ပြမည့် မူလတန်းကျောင်းကို လိုလားသော ပုဂ္ဂိုလ်များသည် အစိုးရ အသိအမှတ် ပြုအပ် သော ကျောင်းပေါင်း ခြောက်ထောင်ကျော် ပျက်ခဲ့ရပုံကို စဉ်းစားသင့်ကြပါသည်။]

(တတိယအကြိမ်)

ရှေးရှိ၊ကျောင်းများ မိမိတို့ မပွေးခင် ရှေးယခင်က အစိုးရ
အထောက်အပံ့ မခံသော ရှေးရိုး
ဘုန်းတော်ကြီး ကျောင်းများလည်းရှိ၏။ ထိုကျောင်းများဝယ်
များစွာသော ဘုန်းတော်ကြီးတို့သည် အနေအထိုင်အားဖြင့်
ကြည်ညိုစရာ ကောင်း၍၊ ကျောင်းသား သူငယ်များကိုလည်း
မင်္ဂလာသုတ် စသော လိမ္မာယဉ်ကျေးဘွယ်ရာ ဘာသာရေးစာပေ
များနှင့်တကွ ထိုအချိန်က အသုံးဝင်မည့် လောကီရေးရာ
ဂဏန်းသင်္ချာများနှင့် လက်ရေးလက်သား သတ်ပုံသတ်ညွှန်း
များကိုလည်း သင်ပြတော်မူကြ၏။ အနေအထိုင် အပြောအဆိုမှ
စ၍ ယဉ်ကျေးစေနိုင်သော ဆုမ္မစာကိုလည်း စာတွေ့လက်တွေ့
သင်ပေးတော်မူကြ၏။

ထို့ကြောင့် ဘုန်းကြီးကျောင်းမှထွက်သော ရှင်လူထွက်
တို့သည် လူလောကတွင် လူရာဝင်ခဲ့ကြလေသည်။ လူရာဝင်
သောကြောင့်လည်း ဆရာဘုန်းတော်ကြီးကို ကျေးဇူးတင်ကာ
“ အာစရိယဂုဏော အနန္တော ” ဟု စိတ်စောလျက် အိမ်
ထောင်ကျသည့်တိုင်အောင် မိဘထက်ပင် ဆရာဘုန်းတော်
ကြီးကို ရိုသေလေးစားကြသည်။ ဆရာဘုန်းတော်ကြီးကခေါ်၍
ဆုမ္မသောအခါ အများအားဖြင့် နားထောင်ကြသည်။ ထိုခေတ်
က ထိုဘုန်းတော်ကြီးများ၏ ကျောင်းသည် ရွာဥျး ရွာထိပ်၌
ရေတွင်း၊ သို့မဟုတ် ရေကန်၊ သစ်ပင်အုပ်အုပ်ဆိုင်းဆိုင်း ညိုညို
မှိုင်းမှိုင်းနှင့် ရွာသား ကလေးများ၏ လိမ္မာရေး ပညာရေး
ကျမ္မာရေးကို ရရှိစေရာလည်းဖြစ်၊ ရွာသူရွာသားတို့၏ လောက
ဓမ္မဆိုင်ရာ အသိပညာ အလိမ္မာ တိုးပွားရာလည်း ဖြစ်သော
ရွာကြက်သရေဆောင် ဌာနကြီး ဖြစ်ပါပေသည်။

(တတိယအကြိမ်)

သာသနာ ရှေးရှေးကသော် ကျေးရွာ ကျောင်း
ဆက်ခံခဲ့ကြပုံ တကျောင်း၌ ကျောင်းသား ၅၀ ခန့်
ရှိလျှင် အရွယ် ရောက်လာသူတိုင်း ရှင်

သာမဏေ တက်၍ အတော်ကြာမှ လူထွက်ကြသဖြင့် သူ့ခေတ်
အလိုက် အလိမ္မာ-စာတတ်သူလည်း မနည်းခဲ့ပါ။ ဉာဏ်ထက်သူ
ဖြစ်၍ ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့ စသော တရားစာများ တိုင်အောင်
သင်အံ့ကျက်မှတ်ရသူ တချို့ကား ထို ဇာတ်တော်ကြီးများကို
အားကျ၍ တချို့မှာ ရဟန်းဘဝအထိ ဆက်လက်နေကြသည်။
ကျောင်းသား ၅၀ ခန့်မှ ၄-၅ ယောက်လောက်က ရဟန်းဖြစ်၍
သာသနာ့ဝန်ကို ထမ်းဆောင်သောအခါ ၄၅ ယောက်လောက်
ကျောင်းသားဟောင်း များသည် သာသနာ့ ဒါယကာများ
အဖြစ်ဖြင့် ဆွမ်း သင်္ကန်း ကျောင်းများကို တာဝန်ယူကြ၏။
မိမိတို့ သားများကိုလည်း မိမိတို့ နေခဲ့သော ကျောင်းမှာပင်
ဆက်လက် ပညာသင်စေခဲ့ကြ၏။ ဤနည်းအားဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ
သို့ ရောက်လာသော သာသနာကို မြန်မာဒကာ မြန်မာဆရာတို့
အဆက်ဆက် ဆောင်ယူလာခဲ့ကြပါသည်။ ထို ကျောင်းများ
သည် ယခုအချိန်တိုင်အောင် မယုတ်မလျော့ဘဲ တည်ရှိနေသေး
ပါ။ ခေတ်အလိုက် ပြုပြင်ပြောင်းလဲကာ နိုင်ငံတော်၌ စရိတ်
ကျဉ်းကျဉ်းနှင့် အကျိုးအများဆုံး ဌာန အဖြစ်ဖြင့် ရွာ အသီး
အသီးမှာ တည်တန့်နိုင်စရာ မရှိပါလော။

လောက၏ ဤလောက၏သဘောကို စဉ်းစား
ဖြစ်တတ်သော သဘော သောအခါဖြစ်တတ်သောသဘော
တမျိုးကိုတွေ့ရ၏။ ထိုသဘောကား
နေသာထိုင်သာရှိကြသောအခါ၊ သို့မဟုတ် အထက်တန်းသို့
(တတိယအကြိမ်)

ရောက်သောအခါ ရှေ့သို့ တိုးတက်ဘို့ရန် ကြိုးစားချင်စိတ် မရှိသော သဘော၊ ဧဆေးဆေး နေလိုသော သဘော၊ စည်းစိမ် ခံချင်သော သဘောတည်း။ ထိုသဘောမျိုး ဖြစ်သော အခါ နေသာ ထိုင်သာ သဘောမှ လျော့ကျ၍ မနေသာ မထိုင်သာ ဖြစ်သွားတတ်၏။ အထက်တန်းမှ အောက်တန်းသို့ လျော့ကျ သွားတတ်၏။ မှန်၏- အသင်္ခတ နိဗ္ဗာနဓာတ်မှ တပါး ဘယ်အရာ မှ ခိုင်မြဲတည်တန့်သော သဘောမရှိ၊ ပျက်၍ ပျက်၍ နေ၏။ ထို ပျက်သမျှကို အစားထိုးမိအောင် အမြဲ ကြိုးစား၍ ကြိုးစား၍ နေရ၏။ မကြိုးစားလျှင် ပျက်သမျှကို အစားမထိုးနိုင်ဘဲ အပျက် က လွှမ်းမိုးသွားမြဲ ဖြစ်လေသည်။

ဘုန်းကြီးတို့အမျိုးတွင် ဘုန်းကြီး၏ ၂ ဘက် သော အဖိုးများသည် ရောက်ရှိသောအဆင့် အတန်းတွင် ဧဆေးဆေး နေတတ်သူများ ဖြစ်ကြ၏။ ဘုန်းကြီး မှတ်မိသမျှ ပင်ပင်ပန်းပန်း အလုပ်-လုပ်သည်ကို မတွေ့ရဘူးချေ။ ရရှိသော လယ်စု-ယာစုဖြင့်သာ ထိုက်တန် သလောက် လှူဒါန်း ပေးကမ်း၍ ချမ်းသာစွာ နေသွားကြလေသည်။ ထို အနေမျိုး နေ သွား ကြ သော ဥးကြီး ဘကြီး စ သူ တို့ လည်း ရှိ၏။ သူတို့၏ သားသမီးများလည်း အများ အားဖြင့် ဆေးကြ၏။ ထူးထူးထွေထွေလည်း အလုပ်-လုပ်တတ်ကြဟန် မတူ၊ ဝမ်းကွဲ တော်စပ်ကြသော ဆွေမျိုးတချို့ကား ရရှိသော လယ်စုယာစု အပြင်တင်ကြို၍ ငွေပေးဝယ်ထားသော စပါးလည်းများစွာ ရှိ၏။ ငွေတိုး ကြေးတိုးလည်း ပေးကြ၏။ သူတို့သားသမီး အများစု လည်း ထိုမိဘ၏ ခြေရာအတိုင်း လိုက်ကြ၏။ နောင် သားစဉ် မြေးဆက် ရောက်လာသောအခါ အဖိုးရင်းများ၏ သားသမီး

(တတိယအကြိမ်)

မြေးများသည် (အနည်းငယ်မှ တပါး) ဖိုးဖွားတို့၏ အဆင့် အတန်းကို မမှီတော့ပါ။ ဝမ်းကွဲ ဆွေမျိုးများ၏ သားစဉ်မြေး ဆက်ကား မိဘ၏ အဆင့် အတန်းကိုပင် (ခေတ်အလိုက်) လွန်တက်သွားဟန် တူပါသည်။ မြန်မာပြည် ရပ်တိုင်း ရွာတိုင်း လည်း ဤအတိုင်း ဧဇဆေးဆေး နေတတ်သူတို့ အစဉ် အဆက် တန်းလျှော၍ ဉာဏ်လည်းရှိ ဝီရိယလည်း ရှိသူတို့သာ အဆင့် ဆင့်မြင့်တက်သွားကြပါသည်။

တိုင်းပြည်များ နိုင်ငံ၏ အစိတ် အပိုင်း သာမက၊ မြန်မာ နိုင်ငံလည်း ကံ ဉာဏ် ဝီရိယ ရှိကြသော အနော်ရထာ၊ ဘုရင့်နောင်၊ ဥးအောင်ဇေယျတို့ လက်ထက်က နယ်နိမိတ် ကျယ်ပြန့်ခဲ့ပါလျက် ပုဉ်းကံနဲ့ ဉာဏ်နဲ့ ဝီရိယနဲ့သော မင်း မှူးမတ်တို့ လက်ထက်၌ နယ်နိမိတ် ကျဉ်း၍ ကျဉ်း၍ လာခဲ့ ရာမှ နောက်ဆုံးဝယ် လုံးလုံးကြီး ကျွန်သပေါက် ဘဝသို့ တမျိုး လုံး ရောက်ခဲ့ရသည် မဟုတ်ပါလော့။ မိမိတို့ မြန်မာနိုင်ငံသာ မက၊ အခြား နိုင်ငံများလည်း (အိန္ဒိယနိုင်ငံကြီးသော်မှလည်း) ဉာဏ်ပညာ အမြော်အမြင်နှင့် လုလ္လဝီရိယ နည်းပါးမှုကြောင့် အသီးသီး ကျွန်သပေါက် ဖြစ်ခဲ့ကြဘူးလေပြီ။ ယခုလည်း အချို့ နိုင်ငံကြီးတွေသည် တချိန်က စည်းစိမ်ရစ်မှု လုလ္လဝီရိယ နည်းပါးမှုကြောင့် ထိပ်တန်းအဆင့်မှ လျော့ကျစ ပြုနေလေပြီ။ အမြော် အမြင်နှင့် လုလ္လဝီရိယ ကြီးမားသော တိုင်းပြည်ကြီး များသည် ထိပ်တန်းသို့ လှမ်းနေ၍ ရောက်လည်း ရောက်နေကြ လေပြီ။ ဤသို့လျှင် ဉာဏ်အမြော် အမြင်နှင့် လုလ္လဝီရိယရှိခြင်း မရှိခြင်းကြောင့် လူတယောက် လူတမျိုးမှစ၍ တိုင်းကြီး ပြည် ကြီးများ တိုင်အောင် အကျိုးမဲ့-အကျိုးရှိ ကွဲပြားပုံကို သတိပြု (တတိယအကြိမ်)

ပြီးလျှင်၊ ဤသာသနာ့အရေးမှာလည်း (ပေါ့ပေါ့ဆဆနှင့် ဧဆေးဆေး နေခဲ့မှုကြောင့်) လျှော့ကျရပုံကို တွေးမိကြစေလိုပါသည်။ ဓမ္မပဒပါဠိတော်၌ကား ထိုကဲ့သို့ဖြစ်တတ်ပုံကို သံသရာခရီးအတွက် ဘုရားရှင် မိန့်တော်မူထားသော တရားတော်ကို တွေ့ရ၏။ ထိုတရားတော်သည် လောကီကြီးပွားရေး ဆုတ်ယုတ်ရေးနှင့်လည်း သက်ဆိုင်ပါသည်။

အပ္ပမတ္တော ပမတ္တေသု၊ သုတ္တေသု ဗဟုဇာဂရော၊

အဗလဿံ ဝ သီဃဿော၊ ဟိတော ယာတိ သုမေဓဿော။

လူအများသည်မေ့မေ့လျော့လျော့ပေါ့ပေါ့ဆဆ စေ့စပ်စက်စက် နေထိုင်ကြစဉ် မမေ့မလျော့ မပေါ့မဆ ထထကြွကြွနှင့် အမြော်အမြင် ပညာရှိသူ လူအနည်းငယ်သည် ထို မေ့လျော့ ပေါ့ဆသူများကို စီးပွားရေး တရားရေးအားဖြင့် လွန်တက်သွား၏။ လူအများသည် ပေါ့ပေါ့ဆဆနှင့် အိပ်ပျော်၍ နေကြစဉ် နှိုးကြားထကြွ လုလွှာရိယ များစွာရှိ၍ အမြော်အမြင် ပညာရှိသူ လူအနည်းငယ်သည် ထိုအိပ်ပျော်များ၍ အပျင်းအားကြီးသူ လူအပေါင်းကို စီးပွားရေး ပညာရေးအားဖြင့် လွန်တက်သွား၏။ ဥပမာ-အားအင်မဲ့၍ ချိနဲ့သောမြင်းအိုကို လျင်မြန်သွက်လက်၍ အားအင်ပြည့်သော မြင်းအာဇာနည်က လွန်တက်သွားသကဲ့သို့တည်း။

(တတိယအကြိမ်)

၇။ မြန်မာနိုင်ငံ နောက်ပိုင်း သာသနာ

ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းများ လောက၌ ဖြစ်တတ်သော
နိမ့်ကျခဲ့ရပုံ သဘောကို ရေးသားခြင်း

မှာ ဘုန်းကြီးကျောင်းများ
နိမ့်ကျရခြင်း၌ လောကသဘောနှင့် ကိုက်ညီပုံကို ပြလိုသော
ကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ မိမိသည် အစိုးရ အသိအမှတ် မပြုအပ်
သော ဘုန်းကြီးကျောင်းမှာ နေခဲ့ရသောကြောင့် ထိုဘုန်းကြီး
ကျောင်းများ၏ တဖြေးဖြေး နိမ့်ကျလာပုံကို စုံစုံလင်လင်
နားလည်ပါသည်။ မိမိငယ်စဉ်က မိမိတို့၏ ရပ်ရွာနှင့် ပတ်ဝန်း
ကျင် ရပ်ရွာများဝယ် တည်ရှိကြသော ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်း
များသည် ကျောင်းသား၊ ရှင်သာမဏေ၊ ရဟန်းငယ်များနှင့်
တကွ မန္တလေးသို့ စာသင်သွားနေကြသော ရဟန်းသာမဏေ
များပါ အတော် စည်စည်ကားကား ရှိခဲ့ကြ၏။ ယခုသော်
မိမိနေခဲ့ရာ ကျောင်း၌ ဘုန်းကြီးတပါးထည်းသာ ရှိ၏။ ရှင်
ရဟန်းကို မဆိုထားဘိ၊ ကျောင်းသား တယောက်မျှ မရှိတော့။
အခြားကျောင်းများ၌လည်း ပိန်မသာ လိန်မသာပင် ဖြစ်၏။
အနီးဆုံးကျောင်းတကျောင်း၌ကား ကျောင်းစောင့်ဘုန်းကြီး
မျှပင် မရှိရှာတော့ချေ။

ဘုကြောင့် ဘုန်းကြီးတို့ ကျောင်းမှ ဆရာတော်
ဤဆိုဖြစ်ရသနည်း နှင့် အခြားတကျောင်းမှ ဆရာတော်

ကြီးသည် သက်တော်ကြီးရင့်ပြီးဖြစ်၍
ကျောင်းတာဝန်ကို ဆောင်တော်မမူကြ။ လက်ထောက်ရဟန်း
တော်ကြီးများက တာဝန်ဆောင်နေကြသည်။ ဝါတွင်းအခါ၌

(တဘိယအကြိမ်)

မိမိတို့ရှာနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ရှာများဝယ် တသိတင်းအတွင်း၌
 ၃ ရက်မျှ ဆွမ်းလုပ်ကျွေးနှင့် ဆွမ်းကြီးခံ ရှိ၏။ ကျောင်းသား
 ကိုရင် ရဟန်းရှိသမျှ အားလုံးသွားကြ၏။ ထိုရက်များ၌ နံနက်
 ပိုင်းဝယ် စာအံစာတက်မရှိ၊ ကျောင်းသား ကိုရင်များကလည်း
 စာမအံရခြင်း၊ ဟင်းကောင်းစားရခြင်း၊ ရောက်ရာအရပ်၌
 အမျိုးမျိုး ကစားရခြင်းတို့ကြောင့် ထိုသို့ လိုက်ရ သွားရသည်
 ကိုပင် ပျော်ရွှင်ကြ၏။ ပျော်ရွှင်ရုံမက ကျောင်းသားကြီးတွေက
 ကိုရင်ဘဝကို အများဆုံးအားကျကြ၏။ မိမိလည်း ထိုအချိန်က
 အားကျမိပါလိမ့်မည်။ ဘာကြောင့်နည်း....အလှူအတန်းရှိသော
 အခါ ကိုရင်များသည် ကျောင်းသားထက် ဟင်းကောင်းစားရ
 လဘက်ရည်မို့ များပါ ရဟန်းတော်များကဲ့သို့ စားရသောက်ရ
 သောကြောင့်တည်း။

ထိုသို့ ပုံမှန်ဆွမ်းကျွေးများအပြင် ဘုရားပွဲများလည်းရှိသေး
 ၏။ စပါးရိတ်သိမ်းပြီးသောအခါ ပတ်ဝန်းကျင်ရှာများ၌ ရှင်ပြု
 ကိစ္စများလည်း (စပါးရလျှင် ရသလောက်)ရှိသေး၏။ ထိုရှင်ပြု
 ကိစ္စ၌ကား ကျောင်းသား ၄-၅ယောက်နှင့်တကွ ကျောင်းအုပ်
 ချုပ်သော လက်ထောက် ဘုန်းတော်ကြီးကိုယ်တိုင် ညနေအထိ
 သွားရောက်တတ်၏။ ကျောင်း၌ ကျန်ရစ်သော ကျောင်းသား
 များကို ကျန်ရစ်သော ဥပဉ္စင်း ကိုရင် ကျောင်းသား အချင်း
 ချင်း စာချရသည်။ ထိုကဲ့သို့ နေပျက် ရက်ပျက်နှင့် စာသင်ရ
 သည့်ပြင်-များစွာသော မိဘတို့က မကြာမကြာ ကျောင်းမှ
 နုတ်ယူ၍ လူမမယ် သားငယ်ကလေးများကို နွားကျောင်းခိုင်း
 စာချောက်ခိုင်းကြလေ၏။

(တတိယအကြိမ်)

သင်ရသော
 ၈၁ ထိုကဲ့သို့ နေပျက် ရက်ပျက်များစွာဖြင့် သင်ရသော စာကို ကြည့်ကြပါဦး.... သင်ပုန်းကြီး၊ မင်္ဂလသုတ်၊ ပရိတ်ကြီး၊ လောကနီတိ စသော သင်ရိုးစာများ ဖြစ်၏။ မင်္ဂလသုတ် လောကနီတိမှာ လူ့ဘဝ၌ အလွန် အသုံးဝင်သော စာများဖြစ်ကြပါ၏။ သို့သော်လည်း ကျောင်းသားသူငယ်များသည် နှုတ်တက်ရသည်မှတစ်ပါး စာ၏ ဆိုလိုချက်ကို နားမလည်ရှာပါ။ အမှန်အားဖြင့် စာကလည်း ကလေးနှင့်မတန်အောင် မြင့်လွန်းပါသည်။ လက်ရေးကို သင်ကြရပါ၏။ သို့သော် သတ်ပုံကို၎င်း၊ မြန်မာစကားပြင် ရေးနည်းကို၎င်း မသင်ရပါ။ အတော် အထက်တန်း ရောက်သောအခါ “ နောဧကနော ” စသော ဂဏန်း အတွက်ကို သင်ရပါ၏။ သို့သော် ထိုအခြေ ရောက်နိုင်သူကား အများအပြား မရှိပါ။ ထို့ပြင်-အကျင့်စာရိတ္တကိုလည်း မင်္ဂလသုတ် စသည်၌ ပါရှိပြီး ဖြစ်၍ အထူးမသင်ကြတော့ပါ။ ထိုသို့ စာရိတ္တ ယဉ်ကျေးမှုကို အထူးမသင်ရသောကြောင့်လားမသိ ကျောင်းပေါင်းစုံ ထမင်း စားကြရာ၌ တိုး၍ ဝှေ့၍ လုယက်၍ စားကြလေသည်။ ထို့စားရင်း ရန်ဖြစ်သူလည်း မရှားပင်တည်း။ “ ကျန်းမာရေး ” ဆိုသည်မှာ (သင်ပြဘို့ကိုမဆိုထားဘိ) ကြားမျှ မကြားရပါ။

မြို့စာသင်
 ကိုယ်တော် များ ဘုန်းကြီးတို့၏ ရွာကျောင်းမှ မန္တလေး မြို့သို့ စာသင်ထွက်ကြသောကိုယ်တော်များ မနည်းလှပါ။ ထိုကိုယ်တော်များသည် မြို့သို့ ရောက်သွားသောအခါ စာသင်တိုက်၌သင်လေ ရှိသော စာများကို သင်၍ စာမေးပွဲများကို အောင်မြင်ကြပါ၏။ စာမေးပွဲ (တတိယအကြိမ်)

အောင်ပြီးသောအခါ တချို့ လူထွက် တချို့ ပြန်တော်မူကြ၏ မိမိကျောင်းသို့ပြန်၍ ကလေးသူငယ်များကို လူတန်းစေ အောင် လူရာဝင်အောင် စာသင်ပေးဘို့ အတတ်ပညာကိုကား ထို စာမေးပွဲ အောင်မြင်ရေးတွင် မသင်ခဲ့ရသဖြင့် မိမိ၏ ဆွေမျိုး သားချင်း ကလေးသူငယ်များ၏အကျိုးကို မဆောင်နိုင်ကြပါ။ ဤနည်းအတိုင်းသာသွားရပါမူ နောင်အခါ၌လည်း မြော်လင့် ဘွယ် မရှိရုံသာမက၊ မြို့သို့ စာသင်တက်ဘို့ရာ ရှင်ရဟန်း၏ အခြေခံ ကျောင်းသားပင် မရှိတော့သော အခြေအနေသို့ရောက် နေပြီ မဟုတ်ပါလော။

ဘုန်းကြီး ကျောင်းထွက်များ ပြခဲ့သောနည်းဖြင့် နေပျက် ရက်ပျက်နှင့် အရကျက် ပညာကို နှုတ်တက်ရအောင် သင်အံ့ပြီးနောက်ကျောင်းကထွက်သော ကလေးများသည် အိမ်သို့ရောက်သောအခါ မိဘတို့၏လုပ်ငန်း ကို ကူညီလုပ်သူလည်းရှိ၏၊ ကူညီမလုပ်ဘဲ ပေါ့ပေါ့ဆဆ နေသူ လည်းရှိ၏၊ ဖဲသမား ထန်းရည်သမားလည်း ရှိ၏၊ ကျောင်းက ရခဲ့သောပညာကို အသုံးပြုနိုင်သူကား အလွန်အလွန် နည်းပါး ၏။ ရှေးရှေးကသော် “မိမိကျောင်းထွက် တယောက်တလေ မိဘစကား နားမထောင်ဘဲ ဆိုးသွမ်းနေတယ်”ဟု ဆိုလျှင် ကျောင်းကဘုန်းတော်ကြီးသည် ခေါ်၍ဆုမွန်ခိုင်း၏၊ ယခုသော် ထိုသို့ မဆုမွန်ခိုင်းတော့၊ ဆုမွန်ခိုင်း၍ ခေါ်ယူဆုမွန်ပြန်လျှင် ရှေ့တွင် တော့ “မသောက်တော့ပါ၊ မကစားတော့ပါ”ဟု တာဝန် ခံ၏၊ ရွာထည်းရောက်လျှင်ကား သောက်မြဲသောက် ကစားမြဲ ကစားသည်သာ။

(တတိယအကြိမ်)

ဘုန်းကြီးကျောင်းကို လောက၌ အကျိုးမရသော ဌာနကို
 အားမကိုးတော့ လေးလေးစားစား အားမကိုးကြခြင်း
 သည် ထုံးစံဓမ္မတာ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့်
 ယခုအခါ များသောအားဖြင့် ဘုန်းတော်ကြီးများ၏ကျောင်းမှ
 တွက်ခဲ့ကြသူတို့သည် မိမိတို့၏ သားများကို မိမိနေခဲ့သော
 ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်း၌ ထားလိုစိတ် မရှိကြတော့။ လောကီ
 လူကျောင်းသို့သာ ပို့ကြတော့၏။ လောကီ လူကျောင်း မရှိ
 သော ရွာကလေး၌သာ မလွဲသာ၍ ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းသို့
 ပို့ရတော့သည်။ မိမိတို့ ဘုန်းတော်ကြီးများသည် တချိန်က
 တနိုင်ငံလုံး၏ အားကိုးရာ ဖြစ်၍ အားလည်းကိုးလောက်ခဲ့ကြ
 ပါလျက် ယခုအခါ အားကိုးမခံရခြင်း အားမကိုးလောက်
 ခြင်းကို တွေးကာ မိမိတို့အဖြစ်ကို မိမိသနားရတော့မလို ဖြစ်
 ပါတော့သည်။

ဦးဌေးသံနှင့် မိမိတို့ရွာကဲ့သို့ များစွာသော ရွာတို့ဝယ်
 ပယ်လှန်သံ ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းများ၌ စာသင်မည့်
 ကျောင်းသားမရှိတော့ပါ။ ရှိပြန်လျှင်လည်း
 များများစားစား မရှိတော့ပါ။ ထိုသို့ ကျောင်းသားမရှိသည့်
 အတွက် ခိုင်းစရာမရှိကြသော ဘုန်းတော်ကြီးများသည် “သား
 များကို မိမိတို့ကျောင်းမထားသော မိဘများ၏ အပြစ်လိုလို
 လောကီလူကျောင်းများ ရှိသောကြောင့်လိုလို” နှင့် ကိုယ်၏
 ချို့ယွင်းချက်ကို သတိမထားဘဲ သူတပါးကို အပြစ်တင်လိုကြ
 ၏။ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဘုန်းတော်ကြီး ကျောင်းများ၌ “ခိုင်းစရာ
 ကျောင်းသား မရှိ”ဟု ကြက်သရေမင်္ဂလာမရှိသော ဦးဌေးတဲ့
 (တတိယအကြိမ်)

အသံ ဆူညံနေချိန်မှာ ဘာသာခြား သာသနာပြုကျောင်းများ
၌ကား ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ကလေးတွေကို အပြေးအလွှား အပ်နေ
ကြသဖြင့် “လက်မခံနိုင်ဘူး၊ နေစရာမရှိတော့ဘူး” ဟု ပယ်လှန်
ရလောက်အောင် (ဉာဏ် ဝီရိယအကျိုးကို ဖေါ်ပြသည့်)
ကြက်သရေမင်္ဂလာအသံများ နားမဆံ့အောင် ကြားနေရ
ပါသည်။

သတိရဘွယ် ယခုခါ အလွန် တိုးတက် နေသော
ကောင်းခဲ့သောအချိန် ဘာသာခြားကျောင်းများ၏အရင်း
အစမှာ မင်းတုန်းမင်း လက်ထက်၌
မန္တလေးနေပြည်တော်ဝယ် စ၍ပေါ်ခဲ့သော (ယခုလည်း ရှိနေ
သော) “သံတဲကျောင်း” ပင်ဖြစ်၏။ ထိုသံတဲကျောင်း၌ မင်းဆွေ
မင်းမျိုးများအပြင် ဘုရင်မင်း၏ သားတော်အချို့ပါ အခြွေ
အရံများစွာဖြင့် နေ့စဉ်သွား၍ အင်္ဂလိပ်စာကို သင်ကြပေသတဲ။
ထိုသို့ မင်းသားများ၏ ဘာသန္တရသင်ခြင်းသည် နိုင်ငံခြားနှင့်
ဆက်ဆံရာဝယ် စကားပြန်မထားဘဲ မိမိတို့ဘာသာ ဆက်ဆံ
နိုင်အောင် သင်ခြင်းဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ သို့ဖြစ်လျှင် “ဘုန်းတော်ကြီး
များထံမှရရှိသော သင်ရိုးပညာသည် နေရာတိုင်းမှာ အသုံး
ချ၍မရ” ဟူသော အဓိပ္ပာယ် သက်ရောက်နေရကား ထိုအချိန်
ကပင် ထိပ်ခေါင်းတင်ဆရာတော် အချို့လည်း ထိုအဓိပ္ပာယ်ကို
စဉ်းစားမိတော်မူကြပါလိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် ရွှေကျင်သာသနာ
ပိုင် ဆရာတော်ဘုရားသည် အင်္ဂလိပ်စာကို အတော် အတန်
လေ့လာတော်မူသည်ဟု တဆင့်စကား ကြားရဘူးပါသည်။

— x —

(တတိယအကြိမ်)

၈။ သာသနာ့အန္တရာယ်ပြခဏ်း

ကျောင်းသားမရှိပြီ ကျေးရွာ ဘုန်းတော်ကြီး ကျောင်း
 များ၌ ကျောင်းသား မရှိခြင်းသည်
 သာသနာတော်အတွက် သာမန်အန္တရာယ် မဟုတ်ပါ။ သစ်ပင်
 ကြီး၌ ရေသောက်မြစ်ပြတ်နေသည့်ပမာ ကြီးစွာသောဓမ္မန္တရာယ်
 ဖြစ်ကြောင်းကို အများပင်စဉ်းစားပြီး ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ မိမိတို့၏
 လက်ရှိ သာသနာ့ ဝန်ဆောင် များသည် ငယ်စဉ်ကစ၍
 ပိဋကပညာ အလိမ္မာတို့ကို အခြေခံရခဲ့သောကြောင့် တစတစ
 ကြီးပွားလျက် သာသနာ့တာဝန်ကို ဆောင်နိုင်ကြသည်မဟုတ်
 ပါလော့။ ဘုန်းကြီးကျောင်းသားမရှိလျှင် ရှင်သာမဏေလည်း
 ကြာရှည်စွာ ဖြစ်မည့်သူ မရှိနိုင်။ သာမဏေမှတက်၍ အဆက်
 ဆက် တာဝန်ဆောင်မည့် ရဟန်းတော်များလည်း မရှိနိုင်ပါ။

ထို့ပြင် - ဘုန်းတော်ကြီးများ၏ သွန်သင်ပြသမှုကို မခံ
 ခဲ့ကြရသော တိုင်းသူပြည်သားလည်း ဘုန်းတော်ကြီးများကို
 မိရိုးဖလာကိုးကွယ်မှုလောက်သာ ရှိတော့မည်ဖြစ်၍ “သာသနာ
 စစ်စစ်ကို ထောက်ပံ့မည့်သူများ”ဟု ကိုးစားလောက်သူများ
 မဖြစ်နိုင်တော့ပါ။ သစ်ပင်ကြီးမှာ ရေသောက်မြစ် ပြတ်နေ
 သည့်အပြင် ပတ်ဝန်းကျင် အမြစ်ကလေးများမှာလည်း အဓ
 ဓာတ် မရတော့သကဲ့သို့ အခြေခံ ကျောင်းသား မရှိသည့်ပြင်
 ထောက်ပံ့ချင်သူလည်း တစတစ နည်းပါးရာမှ လုံးဝမရှိသော
 အဖြစ်သို့ ရောက်ရတော့မည်ဖြစ်၍ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ သာသနာ
 သစ်ပင်ကြီးသည် မကြာမီပင် ချောက်သွေ့ယိုင်လဲ၍ မခိုင်မြဲ
 သော ဘဝသို့ ရောက်ရပါတော့မည်။

(တတိယအကြိမ်)

အန္တရာယ်ကို
ဘယ်လိုတားမလဲ

ဘုန်းကြီးတို့၏ ရှင်တော် ဘုရားသည် ပဋိစ္စ
သမုပ္ပါဒ် ဒေသနာတော်မှစ၍ အကြောင်း
ရှိမှ အကျိုး ဖြစ်ပုံကို ဟောပြောတော်မူလေ။
ရှိ၏။ “အကြောင်း မရှိဘဲ အကျိုး ဖြစ်သည်” ဟု တခုတလေမျှ
ဟောတော်မမူပါ။ သာသနာတော်၏ ဆုတ်ယုတ်ရာမှ ကွယ်ပ
မည့် အချက်၌လည်း ပြခဲ့သော အကြောင်း အကြောင်းတွေ
ထင်ရှားနေပြီ မဟုတ်ပါလော့၊ မကောင်းသော အကြောင်း
ကြောင့် မကောင်းသော အကျိုးကို တွေ့ရလျှင် မကောင်းသော
အကြောင်း နေရာဝယ် ကောင်းသော အကြောင်းကို လဲလှယ်
နိုင်ပါမှု ကေန့်မချ ကောင်းကျိုး ရဉ္စမည်ကိုလည်း သိနိုင်ပါ
သည်။ ယခုအခါ ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းများ၌ ကျောင်းသား
မရှိမည် အရေးအကြီးဆုံး အကြောင်းဟု ကောင်းကောင်း
သဘောပေါက်သော မိမိတို့သည် ကျောင်းသားရှိလာအောင်
ဘယ်လို ပြုပြင်ကြမည်နည်း၊ ခေတ်ဟောင်းတုန်းက ပဌမပြန်
စုံစမ်းရေး ကော်မတီ ပေါ်လာသော အခါ ထိုကော်မတီတွင်
ပါဝင်သော ကျေးဇူးရှင် အဘယာရာမ ဆရာတော်ဘုရားသည်
မူလတန်း ဂဏန်းသင်္ချာနှင့် အခြေခံပါဠိမျှကို ပဌမငယ်တန်း
မဝင်မှီ တဆင့်ထားဘို့ အကြံပေးခဲ့ဘူးကြောင်းကို ပြခဲ့ပါပြီ။

ယူနာကြိုက်
ခါတ်ခါ

ယခုအခါ သာသနာတော်ကို ပြုပြင်လိုသော
ပုဂ္ဂိုလ်များ အတော် ကလေး လှုပ်လှုပ် ရှုရှု
ဖြစ်လာကြပါပြီ။ လှုပ်လှုပ်ရှုရှု ဖြစ်လာခြင်းမှာ
လည်း “ဤအတိုင်း သွားလျှင် မြန်မာနိုင်ငံ သာသနာသည်
သိပ်မကြာတော့” ဟု အမြင် ပေါက် သူတွေ များ လာသော
ကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ သာသနာသည် တနည်း

(တတိယအကြိမ်)

အားဖြင့် ဆေးမှားမခံသော သူနာနှင့် တူပါသည်။ ဘာဆေးမျှ မကျွေးဘဲ လက်ရှိ ဓာတ်စာများနှင့် ထားလျှင် ဤသူနာသည် သူ့အလိုလို တဖြေးဖြေး သွားရရှာပါလိမ့်မည်။ ခေတ်ပေါ် ဆေးများကို တိုက်ကျွေး ကုသပါလျှင်ကား အနာနှင့် ဆေး သင့်အောင်ပေးဘို့ အရေးကြီးပါသည်။ ဆေးတချက်မှားလျှင် ဖြတ်ကနဲ သွားပါလိမ့်မည်။ ဤဥပမာဖြင့် ဘာကို ဆိုလိုပါသလဲ ဟု မေးလျှင်....လက်ရှိ စာသင်စာချ စာမေးပွဲကျင်းပ၍ ဘုရားပွဲ ကျောင်းပွဲ ကထိန်ပွဲ ရှင်ပြုပွဲ စသော ပကာသန ဒါနမှုနှင့် အပျော်အပါး ဒါနမှုတို့သည် သူနာကြိုက် ဓာတ်စာများနှင့် တူ၏။ ဘာကြောင့်နည်း!....မြော်လင့်ချက် မရှိသော လူမမာကို “စားချင်တာ စားပါစေတော့” ဟု ဆေးဆရာက ပြောသဖြင့် ဆွေမျိုး များက စားချင်တာကို ပေးနေသည်နှင့် တူသော ကြောင့်တည်း။ ဤနည်းကို “ဖြေးဖြေး သွားမည့် သူနာကြိုက် ဓာတ်စာပေးနည်း” ဟု ဆိုလိုပါသည်။

ကြိုတင်၍ တဖန် “အင်္ဂလိပ်စာ - ဂဏန်း သင်္ချာ တို့ကို စဉ်းစားဘွယ် ဆရာလုပ်ဘို့ သင်ပေး၍ ကျေးရွာ ကျောင်း များ၌ ကျောင်းသားတွေ ပြန်လည်လာစေ မည်” ဟု ရည်ရွယ်သော်လည်း တကယ် တတ်လာသော အခါ လူထွက်သူက ထွက်၊ ကျောင်းလခ ယူ၍ စာပြသူက ပြ၊ ဤသို့ လုပ်နေကြလျှင်ကား - ဆေးမှားသော သူနာလို မကြာခင် သာသနာ ကွယ်သွားပါလိမ့်မည်။ ဤအချက်သည် အမှန် ကြိုတင်၍ တွက်ရမည့် အချက်ဖြစ်ပါသည်။ ဘာကြောင့်နည်း.... အနုမြူဓာတ်ကို တွေ့ရှိအောင် ကြိုးစားသော လောကဓာတ် ဆရာတို့သည် သူတို့၏ အနုမြူကို လူသားများ အကျိုးရှိသော (တတိယအကြိမ်)

နေရာတွင် သုံးစေလိုသော်လည်း အုပ်ချုပ်သူတို့က လူသားတွေ အစုလိုက် အပြုံလိုက် သေမည့် ကိစ္စ၌ပင် အသုံးချနေသကဲ့သို့ မြော်လင့်ချက်က တခြား၊ လက်တွေ့က တခြား၊ ဖြစ်နေတတ်သောကြောင့် ဘာသန္တရ အတွက် သာသနာ ကွယ်လွယ်မည့် အချက်ကိုလည်း ကြိုတင်၍ တွက်ရပါလိမ့်မည်။

ဘာသန္တရ သင်နေကြပြီ ယခုအချိန်၌ အတော် များများ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ အင်္ဂလိပ် စာကို သင်ယူ နေကြပါပြီ။ ထို

ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် စာချတန်း အောင်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ် အများအပြား ပါဝင်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ရည်ရွယ်ချက် မှာ မူလက ကောင်းသော ရည်ရွယ်ချက်ပင် ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ သို့သော် အတော်ကြာကြာ သင်မိသောအခါ စိတ်ကူးတမျိုး အမြင်တမျိုး ပြောင်းလဲသွားကြဟန် တူ၏။ ထို့ကြောင့် တချို့ အထံမှ တဆင့် ကြားရသော စကားတို့၌ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ တရားတော်နှင့် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကို မယုံကြည်သံ ပါလာ၏။ တချို့ကား ထိုအမြင်ပြောင်းမှုကြောင့်၎င်း၊ အမြင် မပြောင်းသော်လည်း အကြောင်း အမျိုးမျိုးကြောင့်၎င်း၊ လူ့ ဘောင်သို့ ပြောင်းကြ၏။ ထိုသို့ အဖြစ်များနေပုံကို မြင်ရ ကြား ရသော ဒကာ ဒကာမတို့သည် အင်္ဂလိပ်၊ ဟိန္ဒူ၊ သက္ကတ ဟူသော ဘာသန္တရ (ဘာသာ အမျိုးမျိုး) သင်ယူခြင်းကို အားမပေးဝံ့ကြပေ။

ဆရာကင်း၍ ပျက်စီးရခြင်း ဘာသန္တရ သင်၍ ပျက်စီးရာ၌ အခြေခံကို စဉ်းစားဘို့ လိုပါသည်။ ဘာသန္တရ သင်ကြ

ရာ၌ မိမိကို ဆိုဆုမမည့် ဆရာသွားနှင့် ကင်း ကွာ၍ နေရသူက များပါသည်။ တချို့မှာလည်း လူဝတ်ကြောင် (တတိယအကြိမ်)

များနှင့် ရောနှော၍ သင်ယူရပါသည်။ အင်္ဂလိပ် စသော ဘာသာများ၌ ဘုရား ဟောတော် မူအပ်သော ပိဋက တရားတော်များကဲ့သို့ သဒ္ဒါတရား တိုးပွားစေနိုင်သော သင်ခန်းစာများမရှိပါ။ လောက ဆိုင်ရာ အတွေး အခေါ် ကြံလုံး ဖန်လုံး တို့ သာ အများအပြား ရှိပါသည်။ ဤသို့ ဆရာနှင့် ကင်းကွာနေလျှင် အင်္ဂလိပ်စာ သင်သူမဟုတ်သော်လည်း ပျက်စီးတတ်ပါသေး၏။ ဤစကားနှင့် စပ်၍ ဆက္ကအင်္ဂုတ္တိရ်၊ ဒုတိယပဏ္ဏာသ၊ မဟာဝဂ်၊ ဟတ္ထိသာရိပုတ္တသုတ်ကို ညွှန်ပြလိုပါသည်။

“ဤလောက၌ အချို့ ပုဂ္ဂိုလ်သည် မြတ်စွာဘုရားကိုသော် ၎င်း၊ အလေးပြုလောက်သော (ဆရာစသော) သီတင်းသုံးဘော်ကိုသော်၎င်း မှီ၍ နေခိုက်ဝယ် ကောင်းသော အလုပ် ကိစ္စ၌ မွေ့လျော်၏။ မိမိထက် ကြီးသူတို့ အပေါ်၌ ရိုသေစွာ မိမိကို နှိမ့်ချ၏။ အလွန် ငြိမ်ငြိမ်သက်သက် နေ၏။ မြတ်စွာဘုရားမှ၎င်း၊ အလေးပြုအပ်သော (ဆရာ စသော) သီတင်းသုံးဘော်မှ၎င်း၊ ဖဲခွါ၍ အခြား ရဟန်းများနှင့် ဖြစ်စေ၊ ဘိက္ခုနီ ဥပသကာ ဥပါသိကာမတို့နှင့်ဖြစ်စေ၊ မင်းမှူးမတ်တို့နှင့်ဖြစ်စေ၊ တိတ္ထိဆရာ တိတ္ထိတပည့်တို့နှင့် (ဘာသာခြား ဆရာ - ဘာသာခြား တပည့်တို့နှင့်) ဖြစ်စေ ရောရော နှောနှော နေသော အခါ ထိုသူတို့နှင့် စကားမျိုးစုံ ပြောလျက် နေရသောကြောင့် ကိလေသာ ရာဂ ထကြွ၍ သိက္ခာချလျက် လူထွက်တတ် လေသည်” [ထို မိစ္ဆာ အယူဝါဒကိုလည်း ယူသွားတတ်ပါသေး၏။]

ဤသို့ စသည်ဖြင့် ဆရာကင်း၍ အခြား သူ များနှင့် ရောရော နှောနှော စကားပြောလျက် နေတတ်သူမှာ စျားန်ရပြီးဖြစ်စေ
(တတိယအကြိမ်)

ကာမ လူထွက်တတ်သည်ဟု အရှင် ကောဠိက မထေရ်က အခြားရဟန်းများကို ပြောပြပါသည်။ ထို့ကြောင့် သဒ္ဓါတရား မတိုးပွားစေနိုင်သော ဘာသန္တရကို သင်သူမှာ တော်တော် တန်တန် သဒ္ဓါအခြေခံရှိရုံဖြင့် စိတ်မချရကြောင်း၊ လူမထွက် သော်လည်း ဘုရားတရားသံဃာများ၌ ယုံကြည်မှု လေးစားမှု နည်းသွားတတ်ကြောင်းကို ဤပါဠိတော် စာတို့-ယခုခေတ် လက်တွေ့အားဖြင့် ကောင်းကောင်းကြီး သဘောပေါက်ထား သင့်ကြပါသည်။

အခြေခံကောင်းလျှင် ဘာသာ အမျိုးမျိုးကို သင်ယူ တတ် မပျက် မြောက်သော်လည်း ပျက်စီး မသွားဘဲ သာသနာ့တာဝန်ကို ပို၍ ထမ်းဆောင် နိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်များကိုလည်း တွေ့နိုင်ပေသည်။ (၁) ပဌမ ရွှေကျင်ဆရာတော် ပြန်လွန်တော်မူ၍၊ ဒုတိယ ရွှေကျင်သာသနာ ပိုင် ဖြစ်တော်မူသော မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံ ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ဝေဒကျမ်းတတ် ပြာဟ္မဏတို့ကိုခေါ်၍ သက္ကတ ဘာသာကို သင်ယူတော်မူ၏။ တတ်ကျွမ်းတော်မူသောအခါ သဒ္ဓါသက်၌ အမြင်ကျယ်လာ၍ ထိုအချိန်ကပညာရှိအများ လေးစားလောက် သော ဝိသုဒ္ဓါရုံ သုတ်နက် ကျမ်းကြီးကို စီရင်တော်မူသည်။ ပရမတ္ထသရူပ-ဆိဒ္ဓပိဓာနနိ စသော ကျမ်းများကိုလည်း စီရင် တော်မူ၏။ ရွှေကျင်ဂိုဏ်းကြီးကိုလည်း အထက်အောက် ကျယ် ပြန့်စေတော်မူသည်။

(၂) ဘုန်းကြီး၏ ကျေးဇူးတော်ရှင် ဖြစ်တော်မူသော ရွှေကျင်နိကာယ ဥက္ကဋ္ဌ မဟာနာယက၊ အဂ္ဂမဟာ ပဏ္ဍိတ- သကျသီဟဓမ္မာစရိယ - အဘယာရာမ ရွှေဂူဆရာတော်သည်
(တတိယအကြိမ်)

ထို မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံ ဆရာတော်ကြီး အထံ၌ သက္ကတ ဘာသာကို လေ့လာတော်မူ၏။ ထိုနောက် ဆရာတော်ကြီး လက်ထက်၌ပင် ဣန္ဒိယသို့ကြွ၍ ပဏ္ဍိတ်ပြာဟ္မဏတို့အထံ ထပ်မံလေ့လာပြန်၏။ (အင်္ဂလိပ်စာကိုလည်း နည်းနည်းပါးပါး လေ့လာတော်မူ၏။) ထိုကဲ့သို့လေ့လာ၍ အရာရာ ဉာဏ်အမြင် ကျယ်ပြန့်လာရကား ပါဠိသက္ကတနည်းမျိုးစုံပါသော အဘိဓာန်နိဿယ၊ မောဂ္ဂလ္လာန် နိဿယ၊ အမရကောသ နိဿယ စသော ကျမ်းစာတို့ကို ရေးသားတော်မူခဲ့၏။ ထိုကျမ်းများသည် ယခုအခါ စာချ ဘုန်းတော်ကြီး ခတ်များများ၏ လက်စွဲများ ဖြစ်ကြပေသည်။

(၃) ရှေ့ကျင်နိကာယ ဥက္ကဋ္ဌ မဟာနာယက-အဂ္ဂမဟာ ပဏ္ဍိတ ဖြစ်တော်မူသော ညောင်တုန်းမြို့ ရှေ့ဟင်္သာတောရ ပဌမ ဆရာတော်သည် အင်္ဂလိပ်စာနှင့် သက္ကတ၌ ကျမ်းကျင် တော်မူ၏။ ထိုဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် မင်္ဂလာလက်စွဲစသော လူအများသုံး ကျမ်းစာ၊ (သက္ကတသုံးများစွာဖြင့်) အလင်္ကာ နိဿယ စသော သာသနာဝင် ကျမ်းစာတို့ကို စီစဉ်တော်မူခဲ့၏။ အနာဂတ် သာသနာအတွက် ရှေ့ဟင်္သာ ကျောင်းတိုက်ကြီး ကိုလည်း ခိုင်မြဲတိမ်မတ် သတ်ယပ်စေတော်မူခဲ့ပါသည်။

(၄) အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ၊ သကျသီဟ ဓမ္မာစရိယ၊ မင်းကုန်း ဝိဇ္ဇာလင်္ကာရချောင်း အရှင်သုန္ဒရာဘိဝံသ ဆရာတော်သည် ဣန္ဒိယသို့ ကြွ၍ ဟိန္ဒူ၊ သက္ကတ၊ အင်္ဂလိပ် ဘာသာ များကို လေ့လာတော်မူ၏။ မြန်မာနိုင်ငံသို့ပြန်ရောက်တော်မူသောအခါ မြောက်ပိုင်းဗုဒ္ဓဘာသာတို့၏ ဗုဒ္ဓဝင်ဟု ခေါ်ရသော လလိတ ဝိတ္ထာရသုတ္တန်ကို မြန်မာပြန်၍ ရေးသားတော်မူပါသည်။

(တတိယအကြိမ်)

(၅) ရွှေကျင်နိကာယ ဥက္ကဋ္ဌ မဟာနာယက - အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ၊ သကျသီဟ ဓမ္မာစရိယဖြစ်တော်မူသော စည်ရှင် ဆရာတော်သည် မြန်မာနိုင်ငံ၌၎င်း၊ ဣန္ဒိယ၌၎င်း၊ ဟိန္ဒူသက္ကတ အင်္ဂလိပ်ဘာသာတို့ကို သင်ယူတော်မူ၏။ ရွှေကျင်ဂိုဏ်းကြီး၏ တာဝန်ကိုလည်း အထူး ဆောင်တော်မူ၏။ မိမိ၏ လက်ရုံး တပည့်တပါးဖြစ်သော သကျသီဟ ဓမ္မာစရိယ ပဌမကျော် အရှင် အာနန္ဒပဏ္ဍိတ ကိုလည်း ဗာရာဏသီသို့ စေလွှတ်၍ ဟိန္ဒူ သက္ကတ အင်္ဂလိပ်စာတို့ကို သင်ယူစေတော်မူပါသည်။

(၆) ဘုန်းကြီး၏ ကျေးဇူးတော်ရှင် ရွှေကျင် နိကာယ (ဒုတိယ) ဥက္ကဋ္ဌ မဟာနာယက၊ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ၊ သကျသီဟ ဓမ္မာစရိယ၊ မြောင်းမြ ဆရာတော်သည် မြန်မာနိုင်ငံ၌၎င်း၊ ဣန္ဒိယ၌၎င်း၊ ဟိန္ဒူ သက္ကတ၊ အင်္ဂလိပ်ဘာသာတို့ကို သင်ယူတော်မူ၏။ ယခုအခါ ရွှေကျင်ဂိုဏ်းကြီး၏ တာဝန်ကို အထူး ဆောင်တော်မူ၏။ မြောင်းမြမြို့ ပဇ္ဇောတာရုံတိုက်၏ နာယက—ဓမ္မာစရိယ ဖြစ်သော မိမိ၏ တပည့်ရင်း အရှင် ဉာဏိကကိုလည်း ပဇ္ဇောတာရုံ ကျောင်းတိုက်ကို တိုးချဲ့ သင်ပြနိုင်ဘို့ရန် ဣန္ဒိယသို့စေလွှတ်၍ ယခုအခါ ဟိန္ဒူ သက္ကတ အင်္ဂလိပ်ဘာသာတို့ကို အထက်တန်းရောက်အောင် လေ့လာစေတော်မူ၏။

ဤကား ဘုန်းကြီး ကောင်းကောင်းသိထားသော ရွှေကျင်ဂိုဏ်းကြီး၏ ဥက္ကဋ္ဌဆရာတော်များ ဘာသန္တရ လေ့လာပုံဖြစ်၏။ ထိုဆရာတော်များကဲ့သို့ အခြားဂိုဏ်းမှလည်း ဘာသန္တရ တတ်မြောက်၍ သာသနာ့တာဝန်ကို ဆောင်နေသော ဆရာတော်ကြီးများကို ကြားဘူးပါ၏။ အသေအခြာ မဟုတ်သော
(တတိယအကြိမ်)

ကြောင့် မဖော်ပြဘဲထားပါသည်။ “ထိုဆရာတော်များသည် ဘာသန္တရကို လေ့လာတတ်မြောက်ကြပါလျက် ဘာကြောင့် ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် မရှိကြသလဲ” ဟု စဉ်းစားထိုက် မေးမြန်း ထိုက်၏။ ထိုဆရာတော်များသည် နိုင်ငံခြားသို့ ရောက်နေစေ ကာမူ ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဩဝါဒဆို နာယူမြဲ နာယူနေ ကြ၏။ ပိဋကဋ္ဌ ကျမ်းကျင်ရကား သာသနာတော်ဝယ် သဒ္ဓါ တရား အခြေစိုက်ပြီး ဖြစ်ကြ၏။ ရည်ရွယ်ရင်း ကလည်း “ဘာသန္တရကိုလေ့လာ၍ ထိုဘာသန္တရမှယူသင့်ရာကိုယူပြီးလျှင် ပါဠိဘာသာကို တန်ဆာဆင်မည်” ဟု ရည်ရွယ်ရင်းဖြစ်၏။ ထို အကြောင်းများကြောင့် ထို ဆရာတော်များ ယိမ်းယိုင်ခြင်း မရှိကြဘဲ သာသနာ့တာဝန်ဆောင်အဖြစ်ဖြင့် ခိုင်မြဲတော်မူကြ သည်-ဟု အဖြေထုတ်ပါသည်။ [ထိုကဲ့သို့ ဝန်ဆောင်ကောင်း ပုဂ္ဂိုလ်တပါးကို သာသနာတော်မှာ ရရှိခြင်း အတွက် ဝန် မဆောင်လိုသော ဘာသန္တရ တတ်ကျွမ်းသူ အများ ပျက်သွား ခြင်း၌ ဝမ်းမနဲထိုက်တော့ပါ။]

ဆရာကောင်းထံ ဆရာကင်း၍ ဘာသန္တရ သင်ယူရခြင်း၌
နည်းခံပါ ပျက်စီးဘွယ် များကြောင်းကို ပြ၍ ဆရာ
ကောင်းများ၏ ဩဝါဒ မကင်းသော
ဘာသန္တရသင် ပုဂ္ဂိုလ်များ မပျက်စီးကြောင်းကို ပြခဲ့ပါပြီ။
ထို့ကြောင့် “ဂဏန်းသင်္ချာနှင့် ဘာသန္တရတို့ကို (သာသနာ
ထိန်းသိမ်းမည်ဟူသော သမ္မာဆန္ဒဖြင့်) သင်ယူကြသော ပုဂ္ဂိုလ်
များသည် အလေးပြုလောက်သော ဆရာသမားများ အထံ၌
နည်းခံသင်ယူမှသာ ရည်ရွယ်ချက် အထမြောက်စရာရှိသည်” ဟု
မှတ်ချက်တခု ရနေပါသည်။ ထိုမှတ်ချက်သည်မှန်လှပေ၏။ မိမိ

(တတိယအကြိမ်)

သည်ပင် အလေးပြုလောက်သော ဆရာအဆက်ဆက် အထံ၌ နည်းခံသင်ယူ၍ ဆုမ္မဩဝါဒနှင့် အုပ်ချုပ်နည်းကိုပါ လက်တွေ့ ရခဲ့သောကြောင့် ယခုအခါစာရေးစာချ၍ တိုက်တာအုပ်ချုပ်မှု တာဝန်ကို ဆရာများ၏ နည်းသို့မှီး၍ သိပ်သည်းစွာ ဆောင်နိုင် ပါသည်။ ထို့ကြောင့် မိမိ၏ ဆရာသမားများထံမှ နည်းရခဲ့ ပုံကို အကျဉ်းချုပ်မျှ ပြပါဥြးမည်။

မန္တလေးနှင့် မိမိသည် ငယ်ရွယ်စဉ်ကစ၍ အနေအထိုင်
ပခုက္ကူ ကောင်းသော ဆရာသမားများနှင့် အဆင့်

ဆင့် ကြီးပွားခဲ့ရ၏။ ရွှေကျင် ဂိုဏ်းကြီး၏ ဒုတိယ သာသနာပိုင်သည် ဘေးတော်-တော်စပ်၏။ ပြခဲ့သော ဥက္ကဋ္ဌ မဟာနာယက ဆရာတော်များသည် စာသင်ပေးသော ဆရာ ဩဝါဒပေးသော ဆရာများဖြစ်ကြ၏။ စာသင်သား ဘဝဖြင့် ပခုက္ကူသို့ ရောက်သောအခါ မဟာဝိသုတာရာမတိုက် ကြီး၏ဥက္ကဋ္ဌ မဟာနာယက ဆရာတော် ၃ ပါးလုံး အထံ၌ ကိုယ်တိုင် ၃ နှစ်ခန့်မျှ စာဆိုခဲ့ရ၏။ ရဟန်း ၃ ဝါ အရတွင် စာချအဖြစ်ဖြင့် ဆရာတော်များက ချီးမြှောက်တော်မူကြ၏။ ထိုစဉ်က သံဃာ ၆ ရာကျော်ကို ၁၀ ပါးလောက်က တာဝန် ယူ၍ စာချရာတွင် အငယ်ဆုံး စာချဖြစ်ခဲ့၏။ ထိုပခုက္ကူ ဆရာ တော်များ အထံဝယ် (မန္တလေး၌ ပို့ချလေ့ မရှိသော) အထက် နိကာယ်ကြီးများကို ကိုယ်တိုင် ဆိုရစဉ်က ဘုရားရှင်နှင့် တရား တော်များကို အလွန်ကြည်ညိုခဲ့၏။ ပခုက္ကူတိုက်ကြီးဝယ် စာချ ဘုန်းကြီးအချင်းချင်း မေတ္တာအားကြီးပုံကို ကိုယ်တွေ့ သိခဲ့ရ၏။ မိမိကိုကား အငယ်ဆုံး ဖြစ်၍ အားလုံးကပင် အရေးပေးကြ ပါသည်။

(တတိယအကြိမ်)

မဟာဂန္ဓာရုံ ၁၄ နှစ်သားလောက်က စ၍ စစ်ကိုင်း
 ဆရာတော် အထံ တောင်ရိုး ပဌမ မဟာဂန္ဓာရုံ ဆရာတော်
 ဒုတိယ မဟာဂန္ဓာရုံ ချမ်းစေ ဆရာတော်
 တို့၏ အရိပ်အောက်သို့ မကြာခဏ ရောက်ခဲ့၏။ ပဌမရောက်ချိန်
 ကား မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော်ဘုရားသည် လူတွေမခံဘဲ ၃ နှစ်
 ခန့်မျှ တပါးထည်း တရားကျင့်ခိုက်ဖြစ်၏။ ဆရာတော်ကြီးသည်
 ပတ်ဝန်းကျင် ကာရံထားသော မဟာသုခချောင် အတွင်းဝယ်
 တပါးထည်း သီတင်းသုံးတော်မူ၏။ ဂနာရီလောက် ဆွမ်းပို့
 သွားသော ဆရာတော်သည် မိမိကို ခေါ်သွား၏။ ခြေသံမကြား
 စေနှင့်ဟူ သတိပေးတော်မူ၏။ ချောင်အဝသို့ ရောက်သောအခါ
 သော့ခလောက်ကို အသာဖွင့်၍ ဝင်သွားကြ၏။ ဆရာတော်
 ဆွမ်းဘုဉ်းပေးနေကျ နေရာ၌ ယူလာသောဆွမ်းချိုင့်ကို အသာ
 ချ၍ မနေ့ကထားခဲ့သော ဆေးကြောပြီးသားဆွမ်းချိုင့်ကိုယူကာ
 ပြန်ထွက်ခဲ့ကြ၏။ ဆရာတော်ကိုကား မတွေ့ခဲ့ရပေ။ ချောင်အဝ
 ပြန်ရောက်သော် (ဆွမ်းပို့ထားခဲ့ပါကြောင်း အထိမ်း အမှတ်
 ဖြင့်) ဆဲထားသောတုံးကလေးကို ၃ ချက်ခေါက်၍ တံခါးကို
 သော့ခတ်ပြီး ပြန်ခဲ့ရပါသည်။

ထိတ်ဆိတ်သော ထိုအချိန်၌ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်တကွ မဟာ
 တောကျောင်း ဂန္ဓာရုံ ချောင်ကြီးသည် တောကျောင်း
 ပီသစွာ သာယာ တိတ်ဆိတ်လှ ပါပေ၏။
 သကျသီဟ အားထုတ်ခိုက် ဖြစ်သော မြောင်းမြ ဆရာတော်
 တို့သည် တိတ်ဆိတ်စွာ စာကြည့်တော်မူကြသကဲ့သို့ မိမိလည်း
 တိုးတိုးကလေးစာအံ့ကာ လွန်စွာ ပျော်မေ့၏။ နေ့ဆွမ်းစား
 ချိန်၌ မိမိလည်း မြေဇလုံကြီးဝယ် သက်သတ်လွတ်ဟင်းများကို
 (တဘိယအကြိမ်)

ထည့်၍ သံဃာတော်များ စားသကဲ့သို့ တင်ပလွှင့်ခွင့်ရှိ စားရ၏။ ဆွမ်းလုပ် ပြင်ပုံကို အနားမှ ဒဏ်ပူစားနေသော (ဒုတိယ မဟာဂန္ဓာရုံ) ချမ်းစေဆရာတော်ဘုရားက အမြဲသင်ပြတော်မူ၏။ မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော်ဘုရားသည် မိမိ ရဟန်းဖြစ်ခါနီးအချိန် ဝယ် တပါးထည်း နေရာမှထွက်တော်မူခဲ့၍ အတော်ကြာပေပြီ။ ထိုအခါ၌ မိမိ၏ရဟန်းဖြစ်ရေးကို မဟာဂန္ဓာရုံ ဆရာတော်နှင့် ချမ်းစေ ဆရာတော်ကြီး ၂ ပါးလုံးပင် ကြောင့်ကြစိုက်တော် မူကြပါသည်။ ပဌမ မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော်ဘုရားသည် မိမိ အား နောက်ဆုံးဥပဇ္ဈာယ်ပေး၍ ထိုနှစ်မှာပင် ပြန်လွန်တော် မူပါသည်။ ဒုတိယ မဟာဂန္ဓာရုံ ချမ်းစေ ဆရာတော်ဘုရားကြီး ကား မိမိ၏ နေရာမှာပင် မိမိသံဃာများ၏ အပြုအစုကိုခံတော် မူကာ သက်တော် ၉၁ နှစ်မှာ ပြန်လွန်တော်မူပါသည်။

ဆရာများထံမှ မန္တလေး မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက်မှ အခြေခံ အကျိုးရ စာသင်နည်းနှင့် ပါဠိ အဋ္ဌကထာ သွား

လစနည်းကို ရခဲ့၍၊ ပခုက္ကူတိုက်ကြီးမှ

နိကာယ်များစွာ မဟာသမုဒြာ ကူးခတ်နည်းကို ရခဲ့ပါသည်။ ထို ပခုက္ကူတိုက်ကြီး၌ မပျင်းမရိ စာချခြင်း၊ လက်အောက် စာချ အချင်းချင်း မေတ္တာအားကြီးခြင်း အလေ့ အထကိုလည်း ဓာတ်ခံတခု အနေအားဖြင့် ရခဲ့ပါသည်။ မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက် ဝယ် သူငယ်ဘဝမှစ၍ စီမံအုပ်ချုပ်သမျှကို လိုက်နာခဲ့ခြင်း၊ ပခုက္ကူနေစဉ် အုပ်ချုပ်သော စာချပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် ကိုယ်တိုင် ပါဝင်ခဲ့ရခြင်းကြောင့် တိုက်ကြီး ၂ တိုက်မှ တိုက်တာအုပ်ချုပ် နည်းကိုလည်း ရခဲ့ပါသည်။ မဟာဂန္ဓာရုံ ဆရာတော်ကြီး၏ ယောဂီ သံဃာတော်များမှ၎င်း၊ မြောင်းမြ ဆရာတော်များ

(တတိယအကြိမ်)

အထံမှ၎င်း သင်္ကန်းသသွေးအရောင် ရင့်ရင့် ဝတ်ခြင်း၊ မတို့
မရှည် ညီညီဝတ်ခြင်း၊ အသံကျယ်ကျယ် စာမအံ့ရခြင်း၊ အသံ
ကျယ်ကျယ် မပြောဆိုရခြင်း ဟူသော အလေ့အကျင့် များကို
ဝါသနာပါအောင် ရခဲ့ပါသည်။ ထိုဆရာတော်အားလုံး အထံမှ
ဒါယကာဒါယိကာမတို့ကို မြှောက်လည်းမမြှောက် နှိပ်လည်း
မနှိပ်ဘဲ မေတ္တာ ကရုဏာ မှန်မှန်ဖြင့် ဟောပြော ဆုမ္မခြင်း
အလေ့အထကို ရခဲ့ပါသည်။ ရရှိသော ပစ္စည်းလာဘ်များကို
“မိမိဘိ” ဟု သဘောမထားဘဲ တိုက်တာသံဃာ အားလုံး၊
တိုက်တာကျေးဇူးများသူအားလုံးကို ဝေငှသုံးစွဲခြင်း အလေ့
အထကိုလည်း ထိုဆရာသွား အားလုံးအထံမှပင် ရခဲ့ပါသည်။
တိုက်တာ-ကျောင်းများကို ဆရာလုပ်၍ အုပ်ချုပ်မည့် ပုဂ္ဂိုလ်
တိုင်း ဆရာသွားများ၏အထံမှ အလားတူ နည်းကောင်းများ
ရအောင် ကြိုးစားထိုက်ကြသည် မဟုတ်ပါလော။

မိမိ၏ဆန္ဒ ဤသို့လျှင် မိမိသည် ဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာ
တော်ဘုရားများ၏ အရိပ်အာဝါသ၊ ရွှေကျင်
ဂိုဏ်း ဆရာတော်များ၏ အရိပ်အာဝါသ၊ ပရုက္ခမဟာ
ဝိသုတာရာမတိုက်ကြီး၏ အရိပ်အာဝါသဝယ် မြေပျော်ရွှင်စွာ
အကျင့်စာရိတ္တနှင့် အထက်တန်းနိကာယ်ကြီးများကို လက်တွေ့
ရခဲ့သောကြောင့် “ မိမိ အမြင်မှာ နိုင်ငံရေး သာသနာရေး
အတွက် တမျိုးကြီး ဖြစ်နေလေသလော ” ဟု မပြောတတ်ပါ။
ပြုပြင်လိုသော ဆန္ဒကား အလွန်ပြင်းပြလျက်ရှိပါသည်။ ပြုပြင်
လိုသောဆန္ဒ ပြင်းပြလှသောကြောင့်ပင် တပါးထည်း စွမ်းနိုင်
သမျှ ရေးသားပို့ချ အုပ်ချုပ်ခြင်းဖြင့် ပြုပြင်ခဲ့သည်မှာ အတော်
ကြာ၍ အတော်လည်း အရာထင်ပါပြီ။ မိမိ၏ ကျောင်းတိုက်

(တတိယအကြိမ်)

သံဃာသည် များသောအားဖြင့် (ခေတ်အလိုက်) ကြွနပ်ဘွယ် အနေအထိုင်ဖြင့် ညွှန်ပြသမျှကို လိုက်နာကြပါသည်။ မိမိ၏ ကျမ်းစာများလည်း လူရော ရှင်ပါ အတော်များစွာက လက်ခံ ကြပါသည်။ ထို့ကြောင့် “ယခုအခြေအနေထက် တိုးချဲ့၍ နိုင်ငံ အကျိုး သာသနာတော်အကျိုးကို ရှက်ဆောင်နိုင်လျှင် ကောင်း လေစွ” ဟု အကြံ ဖြစ်နေသည်မှာ ကြာခဲ့ပါပြီ။ ဘာကြောင့် နည်း၊...၄ ဘက် ၄ ဌာန ကြိုးစားကြပါလျက် သာသနာ မတိုး တက်သောကြောင့်တည်း။

ကြိုးစားပါလျက်   ယခုအခါ   စာချပုဂ္ဂိုလ်၊   စာသင်သား၊
အထင်သေး   တိုင်းသူ ပြည်သား၊   အစိုးရဟု သာသနာ့
တာဝန်ဆောင် ၄ မျိုးကို တွေ့ရ၏။ စာချ

ပုဂ္ဂိုလ်များသည် အချိန်အားလျော်စွာ စာချနေကြ၏။ တချို့ ကား အတော် ပင်ပင်ပန်းပန်း စာချတော်မူကြ၏။ စာသင်သား တို့လည်း စာမေးပွဲဝင်ဘို့ရန် အတော် ပင်ပင်ပန်းပန်း သင်ယူ လေ့ကျက်နေကြ၏။ တချို့မှာ စာသင်ရာမှ လူစဉ် မမှီအောင် ရောဂါရကြ၏။ တိုင်းသူပြည်သားတို့လည်း နေ့စဉ်ဆွမ်းလောင်း ခြင်း၊ နေ့ကြီး ရက်ကြီး များ၌ အထူး ဆက်ကပ် လှူဒါန်းခြင်း၊ သားရှင်ပြု၊ ဘုရားပွဲ၊ ဘုန်းကြီးပွဲ စသော ကိစ္စအတွက် များစွာ အကုန်အကျခံ၍ လှူဒါန်းခြင်း၊ ဤသို့အားဖြင့် သာသနာနှင့် စပ်၍ ကုန်ကျစရိတ်ကို များစွာ အသုံးပြုနေကြ၏။ အစိုးရက လည်း တိုင်းသူ ပြည်သားတို့ အထံမှ ကောက်ခံရရှိသော ဘဏ္ဍာ တော်ဖြင့် ဗုဒ္ဓသာသနာ အတွက် စာမေးပွဲ ပြုလုပ်ပေးခြင်း၊ စသည်ဖြင့် နှစ်စဉ် လစဉ် ဘဏ္ဍာတော်ကို အသုံးပြုနေ၏။ ဤသို့ ၄ ဘက် ၄ တန် သာသနာ့ အလုပ်ကို အားထုတ် နေကြပါလျက်

(တတိယအကြိမ်)

တိုင်းသူ ပြည်သားတို့က သာသနာ တိုးတက် လာသည်ကို မမြင်ရဘဲ သာသနာ ဆုတ်ယုတ်နေပြီဟု အယူရှိရုံမက၊ တချို့ကမူ သာသနာရေး၌ အထင်သေး အမြင်သေးပင် ဖြစ်နေပါသည်။

စာချပုဂ္ဂိုလ်များ စာချပုဂ္ဂိုလ်သည် စာသင်သားတို့အပေါ်၌ **ဩဇာနည်းခြင်း** ဩဇာရှိသင့်၏။ ဩဇာရှိအောင်လည်း ဆရာ ဂုဏ် အင်္ဂါနှင့် ပြည့်စုံ ရပေ လိမ့်မည်။ ယခု သော် နာမည်ကြီးသော စာချ ပုဂ္ဂိုလ် အထဲ၌ ကျောင်းတိုက် အမျိုးမျိုးမှ စာသင်သားများ လာရောက်၍ ခေတ္တ ခဏမျှ နားထောင်ကြ စာလိုက်ကြ၏။ စာလိုက်ပြီးလျှင် ဆိုင်ရာ ကျောင်း သို့ ပြန်ကြ၏။ ထို့ကြောင့် မြို့ကြီးများ၌ စာချဘုန်းကြီးသည် စက္ကရာဇ်အတိုင်း စာချရသော်လည်း စာသင်သားတို့ အပေါ် မှာ ငါ၏ ဩဇာခံ တပည့်များဟု သဘော မထားနိုင်ကြတော့ ပေ။ ဤသို့ ဆရာ တပည့် ရင်းရင်းနှီးနှီး မရှိကြသဖြင့် ဆရာ လည်း ဆရာ ဘာသာ နေ၊ တပည့်လည်း တပည့်ဘာသာ နေရ ခြင်းသည် တိုးတက် လမ်းပိတ်နေသော ဖြစ်ပုံတရပ်တည်း။

စာသင်သားများ ထို့ပြင်-စာသင်သားတို့သည် များသော **ရည်ရွယ်ချက်** အားဖြင့် စာမေးပွဲအောင်သို့ကို ရည်ရွယ် ၍ စာသင်ကြ၏။ စာမေးပွဲအောင်ခြင်း ကြောင့် ဂုဏ်ရှိခြင်း၊ ဆရာ မိဘ ဒကာ ဒကာမတို့က အရေး ပေးခြင်း၊ ဆုလာဘ်ရခြင်း ဟူသော အကျိုးများသည် များစွာ သော စာသင်သားတို့စိတ်တွင် ပေါ်ထင်နေသော အကျိုးများ ဖြစ်၏။ များစွာသော ဆရာတို့ကလည်း စာမေးပွဲကို အားပေး ကြ၏။ မိမိ ကျောင်းတိုက်မှ စာမေးပွဲ မည်မျှ အောင်သည် (တတိယအကြိမ်)

ဟု ဂုဏ်ယူလိုကြ၏။ စာတတ်အောင် စာတတ်လျှင် သာသနာ့
တာဝန် ဆောင်ရအောင် ရည်ရွယ်ရမည့် အစား စာမေးပွဲ
အောင်ဘို့ကို ရည်ရွယ်ခြင်းသည် (မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်
မူအပ်သော စာသင်နည်း သုံးမျိုးတွင်) မြေဖမ်း မတတ်ဘဲ
ဖမ်းသော အလမ္ပာယ်ဆရာ၏ မြေကိုက်ခံရသော နည်းတည်း။
ယခုအခါ စာချတန်းအောင်ပြီး ပုဂ္ဂိုလ် တော်တော် များများ
သည် ဆရာနှင့် ကင်း၍ အင်္ဂလိပ်စာကို သင်နေကြပြန်၏။ ဤသို့
ဖြစ်ခြင်းလည်း ပျက်စီးဘို့ရာ နီးကပ်လာသော အဖြစ်တရပ်
ပင်တည်း။

ဒကာများ၏ ဒကာမများ၏ အလှူဒါနပြုရာဝယ် နေ့စဉ်
ပကာသနများခြင်း ဆွမ်းလောင်း ကိစ္စမှတစ်ပါး များစွာသော
ဒါနတို့၌ အတုအပပြုခြင်း၊ ဂုဏ်ရှိအောင်
ပြုခြင်း (ဤ ပြုခြင်းကို ပကာသနဒါနဟု ဆို၏။) နောက်ဘဝ
စည်းစိမ်ကို တောင့်တ၍ ပြုခြင်းတို့ကြောင့် ငွေကုန်သလောက်
သာသနာကျိုး မသက်ရောက်ဘဲ ရှိရသည်။ သာသနာရေးနှင့်
စပ်သော ဒါနမှန်လျှင် သာသနာအကျိုး သက်ရောက်မှသာ
သာသနာပြုရာ ရောက်မည်။ မန္တလေး၌ ဒါယကာ-ဒါယိကာမ
တို့သည် သာသနာပြုဒါနကိုသာ ပြုကြမည်ဆိုလျှင် ကထိန်ခေတ်
အတွင်း ကုန်ကျစရိတ်မျှဖြင့် မန္တလေးအတွက် သာသနာ့ဝန်
ဆောင် တက္ကသိုလ်ကြီး ဖြစ်လာစရာ ရှိ၏။ ရန်ကုန်၊ မော်လမြိုင်၊
ပုသိမ် စသော မြို့ကြီးများ၌လည်း ထို့အတူတည်း။ ထို့ကြောင့်
သာသနာကို တိုးတက်စေလိုသော ဘာသာသွေးရှိသူ မှန်သမျှ
သာသနာပြုဒါနကို ပြုသင့်ကြပါသည်။

(တတိယအကြိမ်)

၉။ တာဝန်ကြေးရန် ညွှန်ပြခဏ်း

အစိုးရ၏ အစိုးရ ဆိုသည်မှာ သဘာဝ အားဖြင့် တိုင်းသူ
တာဝန် ပြည်သား၏ မိဘပင်တည်း။ မိဘသည် သားသွီး
အလိုကို လိုက်ဘို့ထက် သားသွီး ကြီးပွားရေး
ကိုသာ ဂရုစိုက်ရသကဲ့သို့ အစိုးရလည်း တိုင်းသူ ပြည်သား၏
ကြီးပွားရေးကိုသာ ကြည့်ရပေလိမ့်မည်။ မိမိတို့ သုံးစွဲနေသော
အခွန် ဘဏ္ဍာသည် (သာသနာ့ ထုံးစံ အားဖြင့်) သံသီက
အများဆိုင်ပစ္စည်းပင်ဖြစ်၏။ သံသီကပစ္စည်းမှန်လျှင် တိုက်ပိုင်
ဆရာတော်ကြီး သော်မှ ပိုင်စိုး ပိုင်နင်း မသုံးစွဲရ၊ သုံးစွဲလျှင်
ကြီးလေးသော အပြစ် ရှိ၏။ ဘဏ္ဍာစားပြန်၍ ပေးရ၏။ မပေး
ဘူးဟု ငြင်းလျှင် ပါရာဇိကအထိ အပြစ်ကြီး၏။

ထို့ကြောင့် သာသနာရေး အတွက် သုံးစွဲရာ၌ သာသနာ
အကျိုး ရှိလောက်မှသာ သုံးစွဲသင့်၏။ သာသနာ ဆုတ်ယုတ်
ကြောင်း ဖြစ်နေမှန်း သိလျက် ဆန္ဒ (ချစ်ခင်သော) ကြောင့်
ဖြစ်စေ၊ ဘယ (ကြောက်သော) ကြောင့်ဖြစ်စေ တစုံတယောက်
အသင်းအဖွဲ့အတွက် သုံးစွဲပေးလျှင် အဂတိ လိုက်ရာ ရောက်၏။
မိမိ မလိုလားသူ အတွက် သုံးစွဲသင့်လျက် မသုံးစွဲပြန်လျှင်
ဒေါသဂတိလိုက်ခြင်းပင်ဖြစ်၏။ သာသနာဆုတ်ယုတ်ကြောင်း
မသိ၍ သုံးစွဲမိပြန်လျှင် မောဟဂတိ လိုက်ရာ ရောက်ပြန်၏။
အဂတိ လိုက်လျှင် မုချ ဂုဏ်သတင်း ယုတ်လျော့ ရမည်သာ။
ထို့ကြောင့် သာသနာရေး အတွက် သုံးစွဲနေသော ဘဏ္ဍာ
တော်သည် သာသနာ၌ မည်၍ မည်မျှ အကျိုး သက်ရောက်
မသက်ရောက်ကို တာဝန်ရှိသူတိုင်း သတိပြုသင့် ကြပေသည်။

(တတိယအကြိမ်)

ဆရာဘုန်းကြီးများ တာဝန် စာသင်သားတိုင်း အခြေခံ နည်းမှန်ရဘို့ အရေးကြီးပါသည်။ အခြေခံဟူရာ၌ စာတမျိုးကိုသာဆိုလိုသည်မဟုတ်ပါ။ အနေအထိုင် အဝတ်အစား အပြောအဆိုများကို ဆိုလိုပါသည်။ စာသင်သားဘဝသည် ပဋိသန္ဓေတည်စနင့်တူ၏။ အမျိုးညွှန့် ပဋိသန္ဓေ တည်မိလျှင် တဘဝလုံး ထိုအမျိုး၏ ထုံးစံအတိုင်း အညွှန့်နည်းကိုရသကဲ့သို့၊ ထို့အတူ စည်းကမ်းမရှိသော ဆရာအထံ၌ စာသင်သားဘဝ ရောက်နေရလျှင် ထိုဆရာသမား၏ ထုံးစံအတိုင်းသာ ပြောဆို နေထိုင်နည်းကို ခံယူရပါလိမ့်မည်။ အမျိုးကောင်း၌ ပဋိသန္ဓေ တည်နေမိလျှင်ကား ထိုအမျိုးကောင်း၏ ထုံးစံကောင်းကို ရရှိနိုင်သကဲ့သို့၊ ထို့အတူ ဆရာကောင်းထံ၌ စာသင်သားဘဝ ရောက်နေလျှင် ထိုဆရာ အထံမှ ကောင်းသောနည်းများကို ခံယူရရှိပါလိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် ကျေးရွာ ဆရာသမားများသည် မိမိတပည့်ကို နည်းကောင်း ရမည့်လမ်းကိုသာ ညွှန်ပြဘို့ တာဝန်ရှိကြပါသည်။

သီလရှင်များ တာဝန် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ဘုရားဖြစ်ပြီး၍ မကြာခင် ပရိနိဗ္ဗာန် စံဘို့ တောင်းပန် လာသော မာရ်နတ်အား “ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုနီ၊ ဥပါသကာ၊ ဥပါသိကာ” ဟူသော ပရိသတ် ၄ ပါးတို့ တရားသိသိနှင့် ပြည့်ပြည့်စုံစုံ မရှိသေးသမျှ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူမည် မဟုတ်သေးဟု မိန့်တော်မူ၍ ပရိသတ် ၄ ပါး စုံညီသောကြောင့်သာ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပါသည်။ ယခုအခါဝယ် ဘိက္ခုနီ ပရိသတ် အဆက်ပြတ်နေပါပြီ။ ထိုပရိသတ်၏ နေရာ၌ သီလရှင်များ (တတိယအကြိမ်)

ဝင်ရောက် နေထိုင်လျက် ရှိပါသည်။ ဘုရားလက်ထက်တော်၌ ဘိက္ခုနီများသည် တရားကျင့်၍ များစွာသော အမျိုးသမီးများကို ယဉ်ကျေးလိမ္မာအောင် တာဝန်ယူခဲ့ကြပါသည်။ ဓမ္မာသောက မဟာရာဇာ၏ သမီးတော် သံဃမိတ္တာ ထေရီမသည် သီဟိုဠ်သို့ လာ၍ အနုဠာဒေဝီ အမူးရှိသော နန်းတော်သူများကို ဘိက္ခုနီ ပြုပေးခဲ့ပါသည်။ ယခုအခါ ဘုန်းကြီးသိကျွမ်းသော သီလရှင် များတွင် အထက်တန်း အမျိုးသမီးများ ပါရှိပါသည်။ ထိုအမျိုး သမီးများသည် မိမိတို့ ကိုယ်ကို သာသနာ့ဝန် ဆောင်ရာတွင် တိုင်းပြည် အမျိုးသမီးများအတွက် တာဝန်ယူနိုင်လောက်သော စိတ်ဓာတ်သတ္တိကို ဖြစ်စေသင့်ကြပါသည်။

ဘာသာခြား ဘုန်းကြီးသည် ဘာသာခြား သီလရှင်များ၏ သီလရှင်များ အနေအထိုင် စသည်ကို အခွင့်သင့်တိုင်း သတိ ပြုပါသည်။ သူတို့သည် ကလေးတွေကို ပညာ သင်ပေးကြ၏။ အုပ်ချုပ်ခြင်း စသော လက်မှု ပညာများကို တတ်ကျွမ်း၍ သင်ပေးကြဟန်တူ၏။ ဆေးဘက်၌ ကျွမ်းကျင်သူ တို့က ဆေးကုပေးကြ၏။ ဘုန်းကြီးသိရသော သီလရှင်ဆရာမ ကြီး၏ ဆေးကုပုံမှာ အလွန်မေတ္တာကရုဏာပါ၏။ တချို့ကား ကုဋ္ဌရောဂါသည်များကိုပင် ကုသပြုစုကြ၏။ သူတို့၏ မေတ္တာ ကရုဏာ အသက် ဝင်နေသော ဆေးကုမှုကြောင့် သူတို့ကို အားကိုးကြ၏။ မေတ္တာကရုဏာ အတုန်ပြန်ကြ၏။ သူတို့ကား မကြီးပွားဘဲမနေ၊ ကော်ကြီးပွားခွင့် ရှိပါပေသည်။ သီလရှင် ဆရာမကြီးတို့ အုပ်ချုပ်သော မန္တလေး ကွန်ဗင့်ကျောင်းကား ကျောင်းသူ အမျိုးသမီးကလေးများ(နေရာ မရလောက်အောင်) ပြည့်လျှံ၍ နေပါတော့သည်။

(တတိယအကြိမ်)

သီလရှင်များ၏ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် သီလရှင်များလဲ
 ဝန်ဆောင်ကျောင်းတိုက် ခေတ်နှင့်လျော်ညီစွာ အမျိုးသမီး
 ကလေးများကို ပညာ သင်ပေးမှု
 အကျင့်စာရိတ္တ ပြုပြင်မှုများကို ပြုစေလိုပါသည်။ ထိုသို့ ပြုပြင်
 ဘို့ရန် ရဟန်းတော်များအတွက် ဝန်ဆောင် ကျောင်းတိုက်
 လိုသကဲ့သို့ သီလရှင်များအတွက်လဲ အမှန်ပင် ဝန်ဆောင်
 ကျောင်းတိုက် လိုပါလိမ့်မည်။ ထိုသို့ ဝန်ဆောင်ကျောင်းတိုက်
 ဝယ် စနစ်ကျသောပညာကို သင်ယူကြပြီးနောက် မိမိတို့ မြို့ရွာ
 နယ်ပယ်သို့ ပြန်၍ အမျိုးသမီးများ၏ အားကိုးရာများ ဖြစ်နိုင်
 မှသာ တနည်းတလမ်းအားဖြင့် ရှေးဘိက္ခုနီ ထေရီမတို့၏
 နေရာဝင်၍ ဗုဒ္ဓသာသနာ့ဝန်ကို ထမ်းဆောင်ရာ ရောက်ကြပါ
 လိမ့်မည်။

ကျန်းမာရေး ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် သီလရှင်များကို ဘာသာ
 ပညာ သင်ပေးခြင်း သီလရှင်များကဲ့သို့ သူနာပြု ဆရာမ
 လုပ်ပါ-ဟု မတိုက်တွန်းလိုပါ။ သို့ရာတွင်
 မိမိကျောင်းအတွင်းရှိ သီလရှင်များနှင့် တပည့်မကလေးတို့၏
 ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်နိုင်ဘို့ရန် ကျန်းမာရေးပညာကိုကား
 သင်ကြားပို့ချ လိုပါသည်။ သီလရှင်များသာမက ရဟန်းတော်
 များလည်း ရဟန်းသံဃာအချင်းချင်း စောင့်ရှောက်ဘို့ရန်နှင့်
 ကျောင်းသားသူငယ်များကို စောင့်ရှောက်ဘို့ရန် ကျောင်းတွင်း
 ကျန်းမာရေးပညာကို တတ်သင့်ပါသည်။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည်
 ဘေသဇ္ဇခန္ဓကဟု ခေါ်သော ပါဠိတော်တရပ်လုံး၌ ဆေးနည်း
 များကို ဟောတော်မူ၏။ “ဆရာသည် တပည့် မကျန်းမာလျှင်
 (တတိယအကြိမ်)

ပြုစုလုပ်ကျွေးရမည်” ဟု ပညတ်တော်မူ၏။ ပဉ္စကနိပါတ် အင်္ဂုတ္တိုရ် ဂိလာနဝဂ်ဌာနကား “ဂိလာနအတွက် ဆေးစိမံတတ် (ဆေးစပ်တတ်) ရမည်၊ သင့်-မသင့်အစာကိုသိရမည်” စသည် ဖြင့် အင်္ဂါ ၅ ပါးကို ဟောတော်မူ၏။ ထို့ကြောင့် ဆရာဖြစ် သူတိုင်း ကျန်းမာရေးအတတ် ဆေးအတတ်များကို တတ်၍ တပည့်များကိုလည်း သင်ပေးထိုက်ပါသည်။ ဤသို့ အသီးသီး တာဝန်ကို ကြေပွန်စွာ ဆောင်ကြမ္မာသော ဤနိုင်ငံနှင့် ဤသာသ နာတော်ကို တိုးတက်နိုင်စရာရှိပါသည်။

တာဝန်ဆောင်ရခြင်း မိမိတို့ ယခုတွေ့ရသော ဗုဒ္ဓသာသနာ
အကျိုး တော်ကို ဝိနည်းလမ်း သုတ္တန်လမ်း
အဘိဓမ္မာလမ်းနှင့်အညီ ထမ်းဆောင်

နိုင်ကြပါမူ ထိုထမ်းဆောင်သူ ဆရာဒကာ အားလုံးပင် သာသ နာတော်နှင့် စပ်၍ သိထိုက် ရထိုက်သော မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်၏ အကြောင်းပါရမီကို ကိုယ်စီကိုယ်ငှ ရပြီး ဖြစ်ကြပါလိမ့်မည်။ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်မပြုနိုင်သေး၍ သံသရာခရီးကို သွားနေ ရစဉ်လည်း ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ အယူဝါဒနှင့် ဆန့်ကျင်သော မိစ္ဆာ အယူများကို ယူမှားနိုင်စရာ မရှိတော့ပါ။ တွေ့ရာ ကြုံရာ ဘဝ တိုင်း၌ ဒုစရိုက်အမှုကိုလည်း အများအားဖြင့် ရှောင်ရှားနိုင် စရာရှိပါသည်။ သုဝဏ္ဏသျှမ်ဇာတ်တော်၌ အရှင်မဟာကဿပ အလောင်း၊ မယ်ဘဒ္ဒါအလောင်းတို့သည် မြစ်ကမ်း ၂ ဘက်ရှိ တံငါရွာသူကြီးများ၏ သားသမီးများဖြစ်ကြသော်လည်း ငါးကို အလွန်သနား၍ မသတ်မိကြပါ။ သူတို့ ၂ဥျား လက်ထပ်ပြီးသော အခါ ဆွေမျိုးအားလုံးနှင့် စိတ်ချင်းမတူ၍ တောထွက်သွားကြ (တတိယအကြိမ်)

ပါသည်။ ဤသို့ ဒုစရိုက် သတ်ဖြတ်မှုကို မပြုနိုင်ခြင်းသည် ရှေး
ဘဝဟောင်းတို့က အထုဝါသနာကောင်း ပါလာခြင်းကြောင့်
ဖြစ်ပါသည်။

ကြံ့ခဲသော သာသနာ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ တဆူ တဆူ၏ သာသနာသည်
အလွန်ပေါ်လာဘို့ခဲယဉ်း၏။ ဘုန်းကြီးတို့၏
ဘုရားအလောင်းတော် ပါရမီ ဖြည့်ရာဝယ်
၄ အသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်း၏အတွင်းမှာ (ဘုရားအပေါင်း
၂ ကျိပ် ၄ ဆူသာ ပွင့်ခဲသောကြောင့်) ဤသာသနာမျိုးမှာ
နှစ်ဆယ့်လေးကြိမ်သာ ကြံ့ခဲရဘူးသည်။ ထိုမျှလောက် ခဲယဉ်း
သော သာသနာတော်ကြီးထွန်းပေါ်ချိန်ဝယ် မိမိက လူ့ဘဝကို
ရနေဘို့လည်း တဆင့် ခဲယဉ်းပြန်၏။ လူ့ဘဝ ရပြန်ပါလည်း
ဗုဒ္ဓသာသနာကို ယုံကြည်သော လူ့ဘဝရဘို့ကား ထပ်မံ၍
ခဲယဉ်းပြန်၏။ ဗုဒ္ဓသာသနာကိုယုံကြည်သော လူ့ဘဝကို ရပြန်
ပါလည်း သာသနာတော်ကို ပြုစုသော သဒ္ဓါဆန္ဒနှင့် သီလ
သမာဓိ ပညာ၊ ဥစ္စာဓန ဖြည့်စုံသူဖြစ်ဘို့ရန် ထပ်မံ၍ ခဲယဉ်း
ပြန်၏။ ထို့ကြောင့် တွေ့ဘို့ကြံ့ဘို့ခဲယဉ်းသမျှ အလုံးစုံ ဖြည့်စုံ
နေသော ဆရာ-ဒကာဟူသမျှသည် သဘာဝကျကျနှင့် အားရ
ဘွယ် သာသနာတော်ကို မဖြစ်မနေ အားသွန် ကြိုးပမ်း အစွမ်း
ကုန် ထမ်းကြစေလိုပါသည်။ [ဤနေရာဝယ် ဘာသာခြားပုဂ္ဂိုလ်
တို့၏ သူတို့သာသနာ တိုးပွားရေး၌ အားစိုက်ပုံကို သတိပြုစေ
လိုပါသည်။]

— x —

(တတိယအကြိမ်)

၁၀။ ခေတ်ပညာတတ်များ စဉ်းစားဘွယ်

အမျိုးကို အထင်မသေးနှင့် ခေတ်ပညာတတ် လူငယ်များသည် ခေတ်
အလိုက် သိပ္ပံဝိဇ္ဇာတို့ကို နိုင်ငံခြားမှ နည်း
ယူရသောကြောင့်၎င်း၊ ပစ္စည်း ငွေအထောက်
အပံ့ကိုလည်း နိုင်ငံခြားမှ အတော်အတန် ရသောကြောင့်၎င်း
နိုင်ငံခြား လူမျိုးများကို အထင်ကြီးကောင်း ကြီးကြပါလိမ့်
မည်။ သို့သော် လူမျိုးတမျိုးသည် ထာဝရမြင့်နေမည်မဟုတ်ပါ။
ထိုလူမျိုးမှ ခေါင်းဆောင်ကောင်းများ ဆက်ကာ ဆက်ကာ
ခေါင်းဆောင်နေခိုက် မြင့်နေ၍၊ ခေါင်းဆောင်ကောင်း မရှိ
သောအခါ တဖြည်းဖြည်း နိမ့်ကျတတ်ပါသည်။ တချိန်တုန်းက
မြန်မာလူမျိုးများ မြင့်ခဲ့ဘူးသည်ကို သတိရပြီးလျှင် တဖြည်း
ဖြည်း နိမ့်ကျလာရာမှ ချက်ချင်း ကျန်ဖြစ်ရပုံကို စဉ်းစားကြပါ။
ထို့ကြောင့် အမျိုးသားသွီးများနှင့် ဘုန်းကြီးတို့တတွေ ယခု
တကြိမ် ကြိုးစားနိုင်ကြပါလျှင် ဤပြည်ထောင်စု မြန်မာလူမျိုး
လည်း ခေတ်အလိုက် တိုးသင့်သလောက် တိုးတက်ရမည်မှာ
အမှန်ပင်ဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ မိမိလူမျိုးကို အထင်မသေးကြ
ဘဲ “ကြိုးစားလျှင် ဘုရားတောင်ဖြစ်နိုင်သေးရဲ့” ဟူသော မြန်မာ
လက်သုံး ဆောင်ပုဒ်ကို လက်ကိုင်ပြုကာ ကြိုးစား၍ တိုးတက်
နိုင်သော လမ်းကို ဖြောင့်ဖြောင့် တန်းတန်း သွားဘို့ ပြင်ကြ
ပါလော့။

ဘာသာကိုလဲ အထင်မသေးနှင့် ဘုရား ပွင့်တော် မူလာခြင်းသည် နိဗ္ဗာန်
မြင်အောင် ကျင့်နိုင်သူများအတွက် နိဗ္ဗာန်
ရောက်ကြောင်း လမ်းကောင်းလမ်းမှန်ကို
ဟောပြောသော မကပါ၊ လောကီ ကြိုးပွားချမ်းသာကြောင်း
(တတိယအကြိမ်)

နည်းလမ်းကောင်းကိုလည်း ညွှန်ပြဘို့ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့ညွှန်ပြ ရာ၌လည်းနောက်ဘဝရောက်မှ ချမ်းသာရေးကိုသာ ညွှန်ပြသည် မဟုတ်ပါ။ လက်ရှိဘဝမှာပင် ချမ်းသာဘို့ နည်းလမ်းကိုလည်း ညွှန်ပြပါသည်။ [ဥပမာ-လူမိုက်နှင့်မပေါင်းရ၊ လူလိမ္မာနှင့်သာ ပေါင်းပါ-စသော ညွှန်ပြခြင်းမျိုး၊ သမ္မဒါ ၄ ပါး စသော တရားမျိုးတည်း။] အသင် ခေတ်ပညာတတ်တို့သည် နိုင်ငံ အနှံ့အပြား၌ ဘုရားစေတီဆင်းတုတော်များ လိုသလောက်ထက် ပိုအောင်တည်ထားကြပုံ၊ အပျော်အပါး ဘုရားပွဲ ကျောင်းပွဲ လုပ်ကြပုံ၊ ဘုရားအတွင်း မသန့်မရှင်း တည်ရှိပုံကို ကြည့်၍၎င်း၊ ရဟန်း သာမဏေ တချို့၏ သွားလာ ဝတ်စားပုံကို ကြည့်၍ ၎င်း၊ ပျော်ပျော်ပါးပါး စားကြ သောက်ကြနှင့် ဥပုသ်စောင့် ပုံကို ကြည့်၍၎င်း၊ ကျွေးယူ၍ သားရှင်ပြု စသော ဒါနပြုကြပုံ၊ ရဟန်းတော်များက ဒါနအကျိုးဟော၍ ကိုယ်တိုင်က မလှူဘဲ ယူရုံသာ ယူကြပုံကိုကြည့်၍၎င်း၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ မဟာကရုဏာ ကြီးမားစွာဖြင့် တည်ထားတော် မူအပ်သော ဘာသာနှင့် သာသနာတော်ကို အထင်အမြင် သေးကြပေလိမ့်မည်။ သို့သော် ထိုအလုပ်များသည် ဘုရားရှင်၏ အလိုတော်ကျ မဟုတ်ကြပါ။ အလိုကျ မဟုတ်ကြောင်းကိုလည်း အနာဂတ် သာသနာရေး စာအုပ်၌ ရှင်းပြထားပါပြီ။

လက်တွေ့မဟုတ်လျှင်
မယုံဘူးလား

အသင် ခေတ်ပညာတတ်တို့သည် တိုး
တက်နေသော လောကဓာတ် ပညာ
ကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓဘာသာကို အထင်
သေးရုံမက၊ ဗုဒ္ဓတရားတော်တွေ လွဲမှားနေပြီ-ဟု တချို့က
ယူဆပါလိမ့်မည်။ ဤနေရာဝယ် အတော်ကျယ်ကျယ် ရေးဘို့
(တတိယအကြိမ်)

လိုသော်လည်း အနည်းငယ်မျှ ရေးပြပါမည်။ ဗုဒ္ဓတရားတော်
 ဝယ် “ဝိနည်း၊ အဘိဓမ္မာ၊ သုတ္တန်” ဟု ၃ မျိုးရှိ၏။ ဝိနည်းသည်
 ရဟန်းတော်များ၏ အနေအထိုင် အပြောအဆို ယဉ်ကျေး
 ဘို့ရန် ညွှန်ပြသော တရားတော် ဖြစ်၏။ တချို့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ
 မယဉ်ကျေးခြင်းမှာ ဝိနည်းတော်အတိုင်း မလိုက်နာလို့သာ
 ဖြစ်ပါသည်။ အဘိဓမ္မာသည် ရုပ်သဘော နာမ်သဘောကို
 အစစ်အမှန် ဟောပြသော တရားတော် ဖြစ်၏။ ထိုတရားကား
 ပဋ္ဌာန်းတရားတော် တိုင်အောင် နားလည်လေ။ သာသနာ
 ဘာသာကို လေးစားလေ ဖြစ်စေ၏။ ထိုတရား၂မျိုး၌ မကျေ
 မနပ် ဖြစ်ဘွယ် မရှိ။ လောကဓာတ်နှင့် စစ်လေ အဘိဓမ္မာက
 ကြေနပ်စေလေ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ သဘောတို့ တရားအထူးကို ရစေ
 နိုင်သော တရားတော်သည် ထိုဝိနည်း၊ ထိုအဘိဓမ္မာ မဟုတ်။
 သုတ္တန်တရားတော်သာ ဖြစ်၏။ ခုဘဝ နောင်ဘဝတို့၌ ချမ်းသာ
 သုခရအောင် ညွှန်ပြသော တရားတော်လည်း သုတ္တန် တရား
 တော်ပင် ဖြစ်၏။ ထိုသုတ္တန်တရားတော်များတွင် ဇာတ်တော်
 များလည်း ပါဝင်၏။ နေ့လတို့ လှည့်ပတ်သွားလာပုံများလည်း
 ပါဝင်၏။ ငရဲ-နတ်ပြည်တို့လည်း ပါဝင်၏။ ထို့ကြောင့် ထို
 သုတ္တန်မှ တရား တချို့ကို ခေတ်ပညာတတ်တို့က လက်တွေ့
 မဟုတ်၍ မယုံနိုင်ဘဲ ရှိကြပေလိမ့်မည်။

အစစ်အမှန်သည် ခေတ်ပညာတတ်များကို မေးလိုပါသည်။
 ပယ်စရာမဟုတ် သစ်ပင်ကြီးကို ခုတ်လှဲ၍ နတ် ဖမ်းစား
 ခြင်း၊ တစ္ဆေ သူရဲ ချောက်ခြင်း၊ စုန်းပူး
 ခြင်း၊ အစိမ်းသေကပူး၍ ပြောခြင်း၊ လူဝင်စားကရှေးဖြစ်ဟောင်း
 ကို ပြောခြင်း စသည်များ တရံတခါ ရှိတတ်သည် မဟုတ်လော။

(တတိယအကြိမ်)

ထိုနတ်တစ္ဆေစသုတို့သည် မျက်မြင်မဟုတ်ကြပါ။ လောကဓာတ်
နည်းဖြင့်လည်း မသိနိုင်ပါ။ ဗုဒ္ဓဘာသာကမူ လူနှင့်မတူသော
နတ်ဘဝ-ပြိတ္တာဘဝ တမျိုးဟု ဆိုထားလေရာ လောကဓာတ်
နှင့် တိုက်ဆိုင်၍ မရလျှင် လက်တွေ့မမြင်ရလျှင် မဟုတ်နိုင်-မရှိ
နိုင်ဟု ယူဆသင့်ပါမည်လော။ အမ္မာပုဒ်မှလောကလေး
၂ ယောက်သည် မိဘ၏ သွေးသားနှင့် ပတ်ဝန်းကျင် များက
တထပ်ထည်း တူပါလျက် စိတ်ချင်းမတူပုံ၊ ဉာဏ်ချင်းမတူပုံ၊
အကျိုးပေးခြင်း မတူပုံကို တွေ့ရ၏။ လောကဓာတ် ပညာဖြင့်
အဘယ်သို့ ဆုံးဖြတ်မည်နည်း။ ဗုဒ္ဓတရားတော်ကမူ ရှေးရှေး
ဘဝက ကံချင်းမတူသောကြောင့် ထိုကဲ့သို့ မတူဘဲ ကွဲပြားရ
သည်ဟု ဆိုထားပါသည်။ လက်တွေ့မဟုတ်၍ မယုံလျှင် အခြား
စဉ်းစားဘွယ်ကို ပြကြပါလော။

ဘုန်းကြီးကား “လောကဓာတ်ဆရာတို့၏ လက်တွေ့ စမ်း
သပ်သမျှ မြန်မြန် အထမြောက်ပါစေ”ဟု ဆုတောင်းပါသည်။
အကြောင်းကား - လက်တွေ့ လိုက်လေ ဗုဒ္ဓ တရားတော်နှင့်
ကိုက်လေ ဖြစ်ရမည်သာ ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ တချို့အရာ
ဝယ် လက်တွေ့နှင့် စာတွေ့ မတူမျှဘဲ လက်တွေ့က မှန်တာ
သေချာလျှင် “ကျမ်းစာထည်း၌ပါသော စကားသည် ရှေး
သံဂါယနာ ၃ တန်တွင် ပါဝင်ခဲ့သော တရားမဟုတ်” ဟု
ဖယ်ထုတ်လိုက်ရုံပင်ဖြစ်၏။ ဘုရားရှင်သည် ပယ်စရာ မဟုတ်။
တရားမှန်လည်း ပယ်စရာမဟုတ်ပါ။ တရားကျင့်၍ အရိယာ
ဖြစ်သော သံဃာလည်း ပယ်စရာမဟုတ်ပါ။ [ဤနေရာဝယ်
အသက်ထင်ရှား ရှိနေသေးသော ယုံကြည်လောက်သူ လူကြီး
လူကောင်းတယောက်၏ ကိုယ်တွေ့ဝတ္ထုကို ဖော်ပြလိုပါသည်။]

(တတိယအကြိမ်)

အိမ်တော်ဝန် ဥပဒေ၏

ကိုယ်တွေ့ဝတ္ထု

သမတ၏ အိမ်တော်ဝန် ဖြစ်ခဲ့သော ဒါယကာ ဥပဒေသည် ၁၉၂၅ နှစ်လောက်က သာယာဝတီခရိုင် ဇီးကုန်းမြို့၌ နယ်ပိုင်ဝန်ထောက် အဖြစ်ဖြင့် ၂ နှစ်ခွဲခန့်နေပြီးနောက် အင်းစိန်မြို့သို့ အခွန်ဝန် အဖြစ်ဖြင့် ပြောင်းရွှေ့ခဲ့ရသည်။ အင်းစိန်မြို့၌ ဝင်းကျယ် အိမ်ကောင်းကို ရှာဖွေ၍ နေထိုင်စဉ် ၃ လလောက် ကြာသောအခါ နေမကောင်းသဖြင့် ရုံးမတက်ဘဲ အိမ်မှာ အနားယူ၍ အိပ်ရာထည်း၌ လည်းလျောင်းနေရာသို့ နေလည် ၂ နာရီအချိန်လောက်ဝယ် အရပ်ပုပုဆံပင်ချ၍မိန်းမတယောက် ခတင်ခြေရင်း၌ ရပ်လာသည်။ အခွန်ဝန်ကတော်သည် ဝန်မင်းအနားမှာ ရှိသော်လည်း ထိုမိန်းမကို မမြင်ရ၊ ဝန်မင်းသာ မြင်ရသည်။

ဝန်မင်းနေမကောင်းမီ ၃ ရက်လောက်ကလည်း ညဉ့်အခါတွင် မင်းကတော်နှင့် သားငယ်တို့ ခတင်ကြီးပေါ်တွင် အိပ်နေကြစဉ် သားငယ်သည်နံရံဘက်ကအိပ်ပါလျက် ခတင်အောက်သို့ လိမ့်ကျသွားဘူး၏။ ဝန်မင်း၏ မိခင်သည် ဘုရား မီးပူဇော်၍ ဘုရားဝတ်ပြုနေစဉ် ၄ ခါလောက် မီးများအလိုလို ငြိမ်းသွားဘူး၏။ သို့သော် ထိုဖြစ်ရပ်များကို အမှတ်တရ ဂရုမစိုက်ခဲ့ကြ။ ယခုအကြိမ်ကား လူပုံသဏ္ဌာန်ဖြင့် ကိုယ်ထင်ပြသောကြောင့် ဂရုမစိုက်၍ မဖြစ်နိုင်တော့ချေ။ ထိုအတွင်းမှာပင်မိတ်ဆွေဖြစ်သူ ဥပဒေအောင်ရောက်လာ၏။ ဥပဒေအောင်ကား ဆေးဝါးကုသော ဆရာ မဟုတ်သော်လည်း ပယောဂ နိုင်သူ ဖြစ်၏။

(တဘိယအကြိမ်)

သူသည် ဝန်မင်းနှင့် တွေ့လျင် တွေ့ခြင်း “ဝန်ထောက်မင်း ဒီအိမ်မှာ မနေပါနှင့်၊ ကျွန်တော် ဒီအိမ်ကို ဝင်လာတော့ အိမ်ရှင်မ သူရဲကို တွေ့ရပါသည်။ သူက မဆိုင်တဲ့သူများ ဒီအိမ် နေတာကို မကြိုက်ပါ”ဟု ပြောလေသည်။

“အကယ်၍ ဒီအိမ်မှာ နေချင်လျှင် အိမ်ရှင်မ သူရဲကို နှင် ပေးမည်”ဟု ပြောသော်လည်း ကိုယ်ချင်းစာသော အားဖြင့် “သူက မနေစေချင်လျှင် မနေရုံပေါ့၊ နှင်တော့ မနှင်ပါနှင့်”ဟု ပြော၍ တခြားအိမ်သို့ မိသားစု ပြောင်းရွှေ့ကြရသည်။ ထို့နောက် ဝန်မင်း ရုံးတက်နိုင်သောအခါ ရုံးစာရေးတို့အား ထိုအိမ်ကြီး၏ အကြောင်းကို မေးရာ၊ ထိုအိမ်ရှင်မသည် သူက ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သော်လည်း ဘာသာမတူသော အင်္ဂလိပ်ကပြား နှင့် အကြောင်းပါ၍ လင်က အလျင်သေပြီးနောက် သူသေခါ နီဝယ် လူဒါန်းလို၍ ဘဏ်ကငွေကို ထုတ်ပေးရန် ပြောသော် လည်း ထုတ်မပေးကြသဖြင့် စိတ်မကောင်းဖြစ်ပြီး သေသွားရာ၊ ထိုအိမ်မှာ (သူရဲဖြစ်နေကြောင်း) ပြောကြ၏။ သူ၏ အရပ် လည်း ပုပုပြတ်ပြတ်ပင်ဟု ပြောပြကြလေသည်။

နိုင်ငံခြားမှာ အသင် ခေတ်ပညာတတ်တို့သည် ယခု နောက်ပိုင်း မချမ်းသာ အခါ ထိပ်တန်းရောက်နေသော နိုင်ငံ များဝယ် လောကနိဗ္ဗာန် ရနေကြပြီ ဟု တွေးကာ သွားရည်ယိုကောင်း ယိုကြပါလိမ့်မည်။ နိုင်ငံ ခြားမှပြန်လာသော ဗိုလ်မှူးတယောက်အပြောမှာ ထိုထင်သလို မဟုတ်ပါ။ အသက်အရွယ် ငယ်သူများသည် အလုပ်ကို မနား မနေ လုပ်ကြ၊ အားလပ်ချိန်ကို မရ-အရယူကာ ပျော်နိုင်သမျှ (တတိယအကြိမ်)

ပျော်ကြနှင့် ငယ်ရွယ်သော အသက်တမ်းအချိန်ကို ကျော်လွန်
စေကြ၏။ အသက် ၆၀ ကျော် အဖိုးအဖွားပိုင်းရောက်သူတို့ကား
အလုပ်လည်း လုပ်စရာ မများ၊ ကလပ်သွား၍လည်း ငယ်ရွယ်
စဉ်ကလို မပျော်၊ လူရွယ်များတူ၍ စားကြည့် သောက်ကြည့်
ကကြည့် ဆိုကြည့် ခံစားကြည့်သော်လည်း အတွင်း သွေးသား
တွေကိုက ထုံထိုင်း ညံ့ဖျင်းလာပြီ ဖြစ်သောကြောင့်၎င်း၊
စိတ်ဓာတ်ကလည်း သဘာဝအလိုက် လျော့လာပြီ ဖြစ်သော
ကြောင့်၎င်း ဘာတခုမျှ အရွယ်ကောင်းတုန်းကလို အရသာ
မရှိတော့ချေ။ ထိုသို့အရသာမရှိသောကြောင့် အလိုလို ပျင်းရိ
ငြီးငွေ့ကာ လုပ်စရာ အလုပ်ကို ရှာကြံပါသော်လည်း ဘယ်
အလုပ်မျှ စိတ်ချမ်းသာမှုကို မပေးနိုင်ကြသဖြင့် အိုခြင်း နာခြင်း
ဆင်းရဲတွင်းမှ သေခြင်း မရဏသို့ ကူးပြောင်းကြရပါသတဲ့။

တရားတော်၏ ဤ မြန်မာနိုင်ငံ၌ကား ထိုအရွယ်တိုင်အောင်
ဆုခ အသက် ရှင်နေသေးသူတို့ အတွက် (တရား
လိုက်စားဘို့ရာ) အလွန်ကောင်းသော အချိန်
အခါ ဖြစ်၏။ ငါးပါးသီလ စသည်ကို မကျိုးမပေါက်အောင်
ထိန်း၍ မိမိဝါသနာပါသော ဘာဝနာတမျိုးမျိုးကို ပွားများ
နေနိုင်လျှင် ဤဘဝ၌ စိတ်ချမ်းသာမှုကို လက်တွေ့ရနိုင်၏။ လူ
အများက တရားဖြင့်နေရခြင်းကို ပျင်းစရာဟုထင်ကြ၏။ အမှန်
အားဖြင့်ကား တရားဖြင့် နေခြင်းသည် ပျင်းစရာ မဟုတ်ပါ။
သီလကိုအခြေခံ၍ တရားအာရုံ ယူနေသောအခါ ကုသိုလ်စိတ်
ဖြစ်၏။ ထိုကုသိုလ်စိတ်၌ ပီတိသောမနဿတို့ (အများအား
ဖြင့်) ပါဝင်၏။ ပီတိ-နှစ်သက်ခြင်း၊ သောမနဿ-ဝမ်းမြောက်
(တတိယအကြိမ်)

ခြင်းတို့ကား ကြည်လင် ရှင်ပျသော တရားများ ဖြစ်၍ ထို ကုသိုလ်ဖြစ်ချိန်မှာ အမှန် ပျော်မေ့ ကြရပါသည်။ ဤသုခမျိုး ကို နိုင်ငံခြား အဖိုး အဖွားတို့ လိုချင်ကြ သော်လည်း ဒေသ ကိုယ်က ထိုသုခမျိုးကို ညွှန်ပြနိုင်သော ပဋိရူပဒေသ (သင် တော်သော အရပ်) မဟုတ်ပါ။ ဤ မြန်မာ နိုင်ငံကား ထို တရားမျိုးကို များစွာ ညွှန်ပြနိုင်သော ပဋိရူပဒေသဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် အသင် ခေတ်ပညာတတ်တို့သည် ဤနိုင်ငံ ကျော်၍ အခြားနိုင်ငံကို မြော်မည့်အစား ဤနိုင်ငံ၌ သဘာဝအတိုင်း ရရှိ နေသော အကောင်းများကိုသာ တကယ် ကောင်း-မကောင်း မြည်းစမ်းစေလိုပါသည်။

နောက်ဘဝမရှိဟု
ယူသူ ၂ ဘက်ရှုံး

ဘယ်ကိစ္စမျိုးမဆို မိမိစိတ်မှာ ၂ ခု ဖြစ်
နေလျှင် မမှားနိုင်သော လမ်းကို လိုက်
ရပါသည်။ ဘာသာခြား တချို့က

“နောက်ဘဝမရှိ”ဟု ဆို၏။ ဗုဒ္ဓဘာသာက “နောက်ဘဝရှိ၏”
ဟု ဆို၏။ “နောက် ဘဝ မရှိ” ဟု ယူသူ တို့သည် မိမိ ကိုယ်ကို
စောင့်စည်း ထိန်းသိမ်းထားဘို့ အရေးမကြီးတော့ပါ။ လူချင်း
ဆက်ဆံရာဝယ် အဆင်မပြေမည် စိုးသောကြောင့်သာ စောင့်
စည်းဘို့ လိုပါသည်။ သို့ဖြစ်လျှင် ထိုသူ မှာ ဗုဒ္ဓတရားတော်အရ
ဒုစရိုက်မကောင်းမှုများကို ရှောင်ဘို့လည်း အရေးမကြီးတော့
ပါ။ ယခု ဘဝမှာလည်း သူတပါးက ယုံကြည် စိတ်ချရသော
လူကောင်း တယောက် ဖြစ်ကောင်းမှ ဖြစ်တော့မည်။ ထိုသို့
အယူရှိသူတွေ လူများစုဖြစ်နေပါမူ ထိုသူတို့ များသော နေရာ
သည် စိတ်ချလက်ချ နေခွင့်ရတော့မည် မထင်ပါ။ တဖန် သူတို့
ယူဆသည့်အတိုင်း နောက်ဘဝမရှိတာမှန်လျှင် ခံသာပါသေး၏။

(တတိယအကြိမ်)

အကယ်၍ နောက်ဘဝရှိခဲ့လျှင် သူတို့၏ ယခုဘဝ အကုသိုလ်
ကံသည် မကောင်းကျိုးပေး၍ ကုန်နိုင်ရန် မရှိတော့ပါ။ သို့ဖြစ်
လျှင် “နောက်ဘဝမရှိ” ဟူသော အယူကြောင့် ခုဘဝလည်း ရှုံး-
နောင်ဘဝလည်း ရှုံး ၂ ဘက်ရှုံး ရှုံးဘို့သာ ရှိပါတော့သည်။

နောက်ဘဝရှိ နောက်ဘဝ ရှိ၏-ဟု ယူဆ သူကား
ယူသူ ၂ ဘက် အကျိုးရ နောက်ဘဝ ဖြစ်မည့် မကောင်းကျိုး
ကြောက်၍ ယခုဘဝ၌ စောင့်စည်း၏။
စောင့်စည်းသောကြောင့် လူကောင်း သူကောင်း ဖြစ်၏။ ယူဆ
သည့် အတိုင်း နောက်ဘဝ မရှိစေကာမူ ဤဘဝ၌ လူကောင်း
သူကောင်း ဖြစ်ရခြင်းကား အမြတ်ရပါပြီ။ အကယ်၍ နောက်
ဘဝရှိတာ မှန်လျှင်ကား ပြုထားသော သုစရိုက် ကုသိုလ်ကံ
ကြောင့် ကောင်းရာဘဝသို့သာ ရောက်ဘို့ရာ ရှိပါတော့သည်။
ထို့ကြောင့် “နောက်ဘဝရှိ၏” ဟူသော အယူသည် ယခုလည်း
ကောင်း နောင်လည်း ကောင်းသဖြင့် ၂ဘက်ကောင်း-ကောင်း
သော အယူဖြစ်ရကား စိတ်ထည်း၌ မဆုံးဖြတ်နိုင်လျှင် “နောက်
ဘဝရှိ၏” ဟူသော အယူကို ယူခြင်းသာ မမှားနိုင်သော အယူ
ဖြစ်ပါသည်။

အမျိုးသား ယခုအခါ ရှေးရှေးဘဝ များစွာက
သူတော်ကောင်းများ ပါရမီ ဖြည့်ခဲ့ဘူးသော ပညာတတ်
သူ တော် ကောင်း သည် တ ရာ
တယောက်၊ တထောင် တယောက်ဆိုသလို ရှိတတ်ပါသေး၏။ ထို
သူသည် ခေတ်အလိုက် ပညာကို သင်၍ တတ်မြောက်သော်လည်း
လူ့ ထုံးစံအတိုင်း အိမ်ထောင်ပြုလိုသော စိတ်ဆန္ဒကား နည်းပါး
ပါလိမ့်မည်။ ထိုကဲ့သို့သော အမျိုးသား ကောင်းများ ရှိလျှင် ဤ

(တတိယအကြိမ်)

သာသနာတောင်သို့ ဝင်၍ အမျိုးဘာသာ အကျိုးကို ဆောင်
လှည့်ပါလော့၊ ဘုရားလက်ထက်တော်မှစ၍ ဤသာသနာတော်
ကို များစွာသော မင်းညီ မင်းသားနှင့် အမျိုးကောင်းသားတို့
ဆောင်လာခဲ့ကြောင်း သိဘို့ရာ သာသနာဝင် အစဉ်အဆက်ကို
ရေးသားခဲ့ပါသည်။ ပြန်၍ကြည့်ကြပါ။ ခေတ်ပညာတတ်ပြီးသူ
သည် ဘုရား တရားတော် (ပိဋက) သက်သက်ကိုသာ ဆရာ
ကောင်းနှင့် သင်ပါမူ နှစ်မျိုးစွာ မကြာဘဲ အဘိဓမ္မာနှင့် တကွ
တတ်မြောက်နိုင်ပါသည်။ ထိုသို့ ပိဋကသင်ယူနေစဉ် ဘာသန္တရ
သင်လိုသော စာချ ပုဂ္ဂိုလ် များကိုလည်း ဣန္ဒြေရရနှင့် မိမိက
သင်ပြနိုင်ပါသေးသည်။ မိမိတယောက်က သာသနာ့ကြက်သရေ
ဆောင်နေတာမြင်လျှင် အလားတူ အမျိုးကောင်းသား လူငယ်
များလည်း “သာသနာ့တာဝန်ကို ဆောင်လျက် ပါရမီဖြည့်ကာ
ဤ တသက်တာ အချိန် အခါကို ကောင်းသော လွန်ခြင်းဖြင့်
လွန်သွား နိုင်သည်” ဟု သဘော ပေါက် ကြ ပါ လိမ့် မည်။
ဤနည်းအားဖြင့် သာသနာတော်သည် ခေတ်ပညာတတ် အမျိုး
သားတို့၏ ပါရမီဖြည့်၍ ပျော်မွေ့ ရာလည်းဖြစ်၊ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်
တို့၏ အားကိုးရာလည်း ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

ပညာတတ် ယခုအခါ ခေတ် ပညာ လည်း တတ် စိတ်
ထက်မြက်သူများ လည်း ထက်မြက်ကြသော အချို့ လူငယ်များ
သည် နိုင်ငံ ကောင်းစားရေးအတွက် စွန့်စား
လိုသော ဆန္ဒပြင်းပြသည်ကို တွေ့ရ၏။ “နိုင်ငံကောင်းစားရေး”
ဟူသော စကားကို သဘာဝကျကျ စဉ်းစားလိုက်လျှင် ချမ်းသာ
ပြီးသူကို မယုတ်လျော့စေဘဲ ဆင်းရဲသူ များကို မြှင့်တင် ပေးနိုင်
မှသာ နိုင်ငံ ကောင်းစား စရာ ရောက်သည်။ သို့ဖြစ်လျှင် “လော

(တတိယအကြိမ်)

ကတ္တစရိယ လောက အကျိုးကို ကျင့်ခြင်း” ဟူသော ဘုရား အလောင်းတို့ အကျင့်နှင့် ခပ်ဆင်ဆင် တူရကား ထိုသို့သော နိုင်ငံ ကောင်းစားရေးကို သာသနာတော် အတွင်း ဝင်၍ မိမိ ကိုယ်တိုင် ဗုဒ္ဓ မြတ်စွာ၏ လမ်းစဉ် ဒေသနာကို သင် ယူ ရင်း ဆင်းရဲသား ကလေးတွေကို မိမိ တတ်ပြီးသော ခေတ် ပညာ သင်ပေးရလျှင် အစစ်အမှန် သဘာဝကျသော နိုင်ငံ ကောင်း စားရေးကို ပြုကျင့်ရာ ရောက်ပါလိမ့်မည်။

လူ့ဘဝထက် အသင် ခေတ်ပညာတတ် လူငယ်များ ဆောင်နိုင်သော ဘဝ သည် ဆရာဝန် စသော ခေတ်ပညာကို တတ်ပြီးနောက် အိမ်ထောင်ပြုလိုက်ကြ

လျှင် ထိုအိမ်ထောင်အတွက် ကောင်းစားရေးကိုသာ အား စိုက် ခုန်စိုက် ဆောင်ရပါလိမ့်မည်။ သာသနာတော် ဝင်လာလိုက် လျှင်ကား မိမိကိုယ်တိုင် ဘုရား ဒေသာသနာတော်မှ သြဝါဒ အသစ်တွေကို ရ၍ ဆင်းရဲသားများအပေါ် ကရုဏာ အသစ်ဖြစ် လာပါလိမ့်မည်။ ထိုအခါ မိမိ၏ ခေတ်ပညာကို သင်ပေးရလျှင် ထိုကလေးပေါင်း မြောက်မြားစွာသည် ခေတ်ပညာကို အခမဲ့ သင်ရ၍ အသက်မွေးမှုပညာကို လွယ်လွယ်နှင့် ရကြပါလိမ့်မည်။ ထိုနောက် ထိုကလေးများသည် အထက်တန်း ပညာများကို ဆက်လက် သင်ယူ ရသော အခါ ကျန်းမာရေး ဆရာကလေး စသည်ဖြစ်၍ ကျေးလက် ရွာပေါင်း များစွာ၏ အားကိုးရာဖြစ် နိုင်ကြပါသည်။ ထို့ကြောင့် “ရဟန်းဘဝသည် လူဝတ်ကြောင့် ဘဝထက် လောက အကျိုးကို ပို၍ ဆောင်နိုင်သော ဘဝ” ဟု စဉ်းစားမိကြပါလျှင် သာသနာတော်ဘောင်ဝင်၍ ဆင်းရဲသား များကို မြှင့်တင်လှည့်ကြပါလော။

(တတိယအကြိမ်)

အမျိုးသမီး   ကဿပ ဘုရားရှင်   လက်ထက်တော်၌
သူတော်ကောင်းများ   ကံကံရှင်ဘုရင်မှာ သွီးတော်ဂုဏ်
    ရှိ၏။ သူတို့သည်   ဘိက္ခုနီ ပြုလုပ်ခွင့်
 မရသဖြင့်   လူ့ဘောင်၌ပင် ဥပုသ်သီလထိန်း၍ အနှစ် ၂ သောင်း
 မျှ ကောင်းမှု ပြုခဲ့ကြ၏။   ထို ဂုဏ်လုံးပင် ဤဘုရားရှင်
 လက်ထက်၌   ခေမာ၊ ဥပ္ပလဝဏ်၊ စသော သူတော်ကောင်း
 အဖြစ်ဖြင့် တရားထူး ရကြပါသည်။   ထို့ကြောင့် ယခုခေတ်
 အမျိုးသမီးများလည်း မိမိ၏ရှေးရှေးဘဝက ပါရမီဓာတ်ခံ ပါ
 မပါကို ယခုဘဝ အနေအထိုင်   ဘာသာရေး အလုပ်အကိုင်
 ကြည့်၍ ခန့်မှန်းရပါလိမ့်မည်။ ဘာသာခြား အမျိုးသားသမီးများ
 သည် ပညာပေးသော ဆရာမအဖြစ်   ဆရာဝန်မ အဖြစ်ဖြင့်
 သူတို့ဘာသာ၏ တိုးပွားကြောင်းကို ကြိုးစားနေကြပါသည်။

ဘုန်းကြီးတို့   ဗုဒ္ဓဘာသာ အမျိုးသမီးများလည်း တနည်း
 နည်းဖြင့် ကြိုးစားစေလိုပါသည်။ တရာတယောက်၊ တထောင်
 တယောက် ဆိုသလို ထူးခြားသော ခေတ်ပညာလည်း တတ်
 အများအကျိုးလည်းဆောင်လိုသော အမျိုးသမီး ဖြစ်လျှင်ကား
 ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ အရိပ်အောက်ဝယ် ပိဋကတ်တော်များကို သင်ပါ။
 ထိုသင်ယူနေခိုက်၌   အမျိုးသမီးကလေးများကိုလည်း မိမိက
 သင်ပြလျက် သူတို့၏စာရိတ္တကို ပြုပြင်နိုင်ပါသည်။ ပိဋကတ်တရား
 တော်ပါ တတ်မြောက်သောအခါ ဣန္ဒြေသိက္ခာရင့်သော အမျိုး
 သမီး ဆရာကြီးအဖြစ်ဖြင့်   ပါရမီဖြည့်ကာ အမျိုးသမီးကျောင်းကြီး
 များကို တည်ထောင်နိုင်ပါသည်။

- x -

(တတိယအကြိမ်)

၁၁။ သာသနာပြုဒကာများ သိဘွယ်

ဂေါပကအဖွဲ့ ကျောင်းတိုက်ဆိုင်ရာပစ္စည်းများကိုစောင့်ရှောက် ထိန်းသိမ်းသော အဖွဲ့ကို “ဂေါပကအဖွဲ့” ဟု ခေါ်၏။ ထိုဂေါပကအဖွဲ့သည် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ သာသနာတော်ကို ပြုစုရာ၌ သာသနာပြုနည်း နားလည်ဘို့ အရေးကြီးပါသည်။ “နားလည်” ဟုရာ၌ အလ္လုဒါနပစ္စည်းများသည် သာသနာ၌ အသုံးဝင်သော ပစ္စည်းဖြစ်အောင် ရွေးချယ်တတ်ဘို့ နားလည်ခြင်း၊ ငွေနှင့် စပ်၍ အပ်သောနည်း - မအပ်သောနည်းတို့ကို နားလည်ခြင်း၊ တောင်းသာ တောင်းကောင်း မပေးကောင်း စသော ပုဂ္ဂိုလ် ၄-မျိုးကို နားလည်ခြင်းများတည်း။ ထိုသို့ နားလည်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်များက တာဝန်ယူ၍ နားမလည်သေးသော အလ္လုရှင်များကို နားလည်အောင် ဟောပြောခြင်း၊ ဒါနပစ္စည်းများကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခြင်း၊ ဆရာတော် သံဃာတော်များနှင့် တိုင်ပင်၍ လိုသောနေရာဝယ် စည်းကမ်းတကျ သုံးစွဲခြင်းတို့ဖြင့် ဂေါပကအဖွဲ့သည် ကျောင်းတိုက်၏ တိုးတက်မှုကို ရှက်ဆောင်ရာ၌ အရေးပါ အရာရောက်သော အဖွဲ့ဖြစ်ပါသည်။ [ထိုဂေါပကအဖွဲ့ကို ကျောင်းတိုက်နှင့် အရင်းနှီးဆုံး ကျောင်းဒကာများနှင့် အတွင်းက ဝေယျာဝစ္စ ဆောင်ရွက်မည့် ဒါယကာ ဒါယိကာမများ စုပေါင်း၍ဖွဲ့စည်းသင့်၏။]

အသုံးဝင်သော ပစ္စည်း ယခုအခါ တချို့ ကျောင်းတိုက်များ၌ လိုသည်ထက် ပိုနေသော နာရီ၊ ခတင်၊ ကုလားထိုင်၊ ဖျာ၊ သင်ဖြူး၊ ကော်ဇော၊ စသော အသုံးအဆောင်တို့ကို တွေ့ရ၏။ တနှစ်မှတခါ အသုံးဝင်သော ပစ္စည်း (တတိယအကြိမ်)

များလည်း အများအပြားရှိတတ်၏။ သံဃာမရှိဘဲ ပိုနေသော ကျောင်းများကိုလည်း တွေ့ရ၏။ သာသနာပြု ကျောင်းတိုက်၌ ထိုပစ္စည်းမျိုး မရှိရအောင် ဂေါပကအဖွဲ့သည် အမြဲဂရုစိုက်ရ လိမ့်မည်။ ဒါနရှင်များကလည်း မိမိပစ္စည်းကို စာသင် စာချမှု တရားကျင့်မှု၌ အသုံးကျ-မကျကို ကိုယ်တိုင်လည်း စဉ်းစား၊ ထိုကျောင်း၏ ဂေါပကအဖွဲ့ကိုလည်း မေးမြန်း စုံစမ်းပြီးမှ အသုံးဝင်သောပစ္စည်းကိုသာ လှူဒါန်းသင့်ကြပါသည်။

မအပ်သောငွေ မကိုင်ကောင်း မသုံးစွဲကောင်း မစီမံ ကောင်း သောကြောင့် “ဘုန်းကြီး ရဟန်း သာမဏေ တို့အား ငွေမအပ်”ဟု ပြောစမှတ်ပြုကြသည်။ ထိုသို့ မအပ် ခြင်းမှာလည်း ဘုရားရှင်က ဝိနည်းတော်၌ မကိုင်ဘို့ရန် မသုံး ဘို့ရန် မစီမံ ဘို့ရန် တားမြစ် ထားသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ချဲ့ဥးအံ့-ရှေ့ငွေများကို ကိုင်လျှင် “အနာမာသဒုက္ကဋ္ဌ” ဟု ပညတ်တော်မူ၏။ [အနာမာသ-မသုံးသပ်ကောင်း မကိုင် ကောင်းပါဘဲ သုံးသပ်ခြင်း ကိုင်ခြင်းကြောင့် အပြစ် သင့်အပ် သော+ဒုက္ကဋ္ဌအာပတ်၊ သာမဏေများကိုင်လျှင် ဒဏ်ထိုက်၏။ သဲဒဏ် ရေဒဏ်များကို ထမ်းဆောင်ရမည်-ဟူလို။] ငွေကို ကပ္ပိယအထံ မအပ်နှံဘဲ ဘုန်းကြီး ရဟန်း သာမဏေအား တိုက်ရိုက် လှူဒါန်းသည်ကို လက်ဖြင့် (သပိတ်ဖြင့်) ခံယူမ၊ နှုတ်ဖြင့် (အင်း-ဟု) ခံယူမ၊ လက် နှုတ် မပါဘဲ စိတ်ဖြင့်သဘော ကျမ၊ တခုခုပြုလျှင် နိသဂ္ဂိယ ပါစိတ်အာပတ်ဟု ပညတ်တော် မူ၏။ [နိသဂ္ဂိယ-ထိုငွေကို ဝိနည်း ထုံးစံအတိုင်း စွန့်ရမည်၊ ပါစိတ်အာပတ်လည်း သင့်သည်-ဟု ဆိုလိုသည်။] ငွေကိုင်မှု

(တတိယအကြိမ်)

အပြစ်ထက် လှူသည်ကို လက်ခံမှုအပြစ်က သာ၍ကြီး၏။ ထို့
 ငွေဖြင့် ဆွမ်းဝယ်လျှင် ကျောင်းဆောက်လျှင် ထိုပစ္စည်းကို
 သုံးစွဲသူအားလုံး သုံးစွဲတိုင်း သုံးစွဲတိုင်း ဒုက္ခိဒ္ဓိအာပတ် ထပ်၍
 ထပ်၍သင့်၏။ လူတို့က လှူလို၍မဟုတ်ဘဲ မိမိကအလှူခံသော
 ကြောင့် လှူသည်ကို လက်ခံသာယာလျှင်လည်း ဤအာပတ်
 ပင်တည်း။ သို့သော် အလှူခံမှုကြောင့် ဒုက္ခိဒ္ဓိအာပတ် တမျိုး
 တိုးသွားသည်။ ဤသို့ ငွေနှင့်စပ်၍ မအပ်သော နည်းများကို
 သိထားပြီးလျှင် အပ်သောနည်းကိုလည်း မှတ်သားကြပါ။

• ငွေမှ ဖြစ်သော ပစ္စည်း အလှူဒါနပြုရာ၌ ငွေပါလာလျှင် “ထိုငွေကို
 ငါမသာယာ” ဟု စိတ်က ပယ်ထားပါ။ ထို
 ငွေကိုကျောင်းသားစသော ကပ္ပိယထံရောက်၍
 ကပ္ပိယလုပ်သူက (တဆယ်ဖြစ်လျှင်) “တဆယ်တန်အပ်သော
 ပစ္စည်းကို တောင်းပါ” ဟု လျှောက်လျှင် ခဲတံ စာအုပ် စသော
 ပစ္စည်းကို တောင်းယူနိုင်၏။ [“ထိုငွေဖြင့် ခဲတံ ဝယ်ပေးပါ”
 စသည်ဖြင့်ကား မစီမံကောင်း၊] တစုံတယောက်က ငွေလှူလာ
 လျှင် “ငွေမအပ်” ဟု ပယ်ပါ။ ကပ္ပိယဘယ်မှာလဲဟု လျှောက်၍
 ကပ္ပိယထံ အပ်နှံ ပြီးလျှင် “အလိုရှိသောအခါ အပ်သောပစ္စည်း
 ကို အလှူခံရစ်ပါ” ဟု လျှောက်လျှင် ထိုကပ္ပိယထံ အပ်သော
 ပစ္စည်းကိုတောင်းကောင်း၏။ လှူသူက မလျှောက်ဘဲ ကပ္ပိယက
 လျှောက်လျှင်လည်း ကပ္ပိယထံ တောင်းကောင်း၏။ “ငွေကို
 မအပ်ဘူး” ဟု ပယ်သောအခါ အလှူရှင်က ကပ္ပိယထံ မလွဲ
 တော့ဘဲ “တပည့်တော်ထံ အပ်သော ပစ္စည်းကို အလှူခံပါ”
 လျှောက်လျှင်လည်း ထိုအလှူရှင်ထံ အပ်သော ပစ္စည်းကို
 (တတိယအကြိမ်)

တောင်းယူ ကောင်း၏။ [ကပ္ပိယ အထံ လွဲအပ် ရခြင်း သည် အလှူရှင်နှင့် အလှူခံ ဘုန်းကြီးတို့က နေရပ်ချင်း မတူသဖြင့် အလိုရှိလျှင် အလှယ်တကူ မရမည် စိုးသောကြောင့် ဖြစ်၏။ တရပ်တည်းဖြစ်လျှင် “မိမိအထံတောင်းပါ” ဟု လျှောက်ခြင်းက သာ၍ စိတ်ချရသည်။]

သာသနာပြု
သတိ

ဘုရားရှင်သည် ငွေနှင့်စပ်၍ ဤမျှလောက် တင်းတင်း ကြပ်ကြပ် ပညတ်တော်မူထား ပါသည်။ သို့ပါလျက် ယခုအခါ အလှူ ဒကာတို့သည် ငွေကို ပေါ့ပေါ့ဆဆ လှူလိုက်ကြ၏။ နဂိုရ်က ကပ္ပိယထံအပ်၍ သပ်သပ်ယပ်ယပ် လှူလိုက်စေကာမူ ကပ္ပိယ လုပ်သူက မလျှောက်တတ်လျှင်လည်း မအပ်ဖြစ်ပြန်၏။ ကပ္ပိယက လျှောက်တတ်စေကာမူ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်က “ထိုငွေကို မည်သည့် နေရာ ထားလိုက်” ဟု ၎င်း၊ “ထိုငွေဖြင့် မည်သည့် ပစ္စည်းကို ဝယ်ပေးစမ်း” ဟု ၎င်း စီမံလျှင်လည်း မအပ်ဖြစ်ပြန်၏။ သာ၍ သနားဘွယ် ကောင်းသည်ကား - မိဘတို့သည် သား ရဟန်း သား ကိုရင် စာသင်သွားရာ၌ ဆင်းရဲမည်စိုး၍ သား၏ သေတ္တာ ထည်းမှာ ငွေထည့်လိုက်ရှာကြ၏။ ဘုန်းကြီး၏ ဘခမည်းတော် သည်ပင် ဘုန်းကြီး သေတ္တာထည်း၌ စာသင်သွားစဉ်က ထည့် လိုက်ရှာပါသေးသည်။ ဤနေရာကနေ၍ မိမိ၏ ဘခမည်းတော် အား မိမိ၏ သာသနာပြု ပါရမီကို အမျှပေးပါသည်။

ငွေသည် အဆိပ်

ထိုသို့ သေတ္တာထည်း၌ ထည့်လိုက်သည်က စ၍ ထိုငွေသည် အဆိပ်ပမာ လောင်ပါ တော့၏။ ထိုငွေဖြင့် ဆွမ်းဝယ်စားလျှင် အဆိပ်ကိုပင် စားရ ခြင်း ဖြစ်တော့၏။ ဘယ်နှယ်လဲ မိဘတို့ .... ချစ် လှ စွာ သော (တတိယအကြိမ်)

သားကို အဆိပ်ခပ်၍ သတ်ရာ မရောက်ပါလော၊ ထိုမျှလောက် အပြစ်များသောကြောင့်ပင် ငွေအလှူခံမှုကို အကြောင်းပြု၍ ဒုတိယ သံဃာယနာ တင်ရသည်အထိ ရှေးရှေးက ရဟန္တာများ ကြောင့်ကြများတော်မူခဲ့ကြပါသည်။ [အနာဂတ်သာသနာရေး စာအုပ်၌ ဒုတိယ သံဃာယနာ တင်ခဏ်းကို ပြန်၍ကြည့်ပါ။] ထို့ကြောင့် သာသနာ့ဝန်ဆောင် တိုက်ကြီး တည်၍ အနာဂတ် သာသနာ ပြုလိုသော ဒါယကာ၊ ဒါယိကာမတို့သည် မိမိတို့ လည်း သာသနာပြုနည်းကို နားလည်အောင်၊ ကျောင်းတိုက်၏ ဂေါပကအဖွဲ့ကိုလည်း နားလည်သူများ စုပေါင်း၍ ဖွဲ့ထားနိုင် အောင် ကြိုးစားမှသာ ဘုရားအလိုတော်ကျသော သာသနာပြု ဖြစ်နိုင်မည့် အကြောင်းကို ကောင်းကောင်း သတိပြုကြပါလေ။

ပုဂ္ဂိုလ် ၄ မျိုး သာသနာပြုမည့် ဆရာ ဒကာတို့ မုချ သိသင့် သော ပုဂ္ဂိုလ် ၄ မျိုး ရှိသေး၏။ (၁) ပေးသာ ပေးကောင်း မတောင်းကောင်း၊ (၂) တောင်းသာ တောင်း ကောင်း မပေးကောင်း၊ (၃) ပေးလည်း ပေးကောင်း တောင်း လည်း တောင်းကောင်း၊ (၄) ပေးလည်း မပေးကောင်း တောင်းလည်း မတောင်းကောင်း၊ ဤသို့ ဆရာ ဒကာ ၂ ဘက် လုံး သတိထားရမည့် ဒကာ ဒကာမ အမျိုးအစား ၄ မျိုး ရှိသည်။ ထို ၄ မျိုးတွင်....

ပေးသာပေးကောင်း   ရဟန်းများက ထမင်း ဆေး စသည်ကို
မတောင်းကောင်း   ပေးသာ ပေးကောင်း၍၊ သူတို့ အထံ
    မတောင်းကောင်းသော ဒကာ ဒကာမ

တမျိုး ရှိ၏။ ထိုသူမျိုးကား-ဖုန်းတောင်းယာစကာ အဖြစ်ဖြင့် တောင်းရမ်းလာသူ၊ ရှင်လောင်း၊ မိမိအခိုင်းအစေ ကျောင်း
    (တတိယအကြိမ်)

သား၊ ဧည့်သည်အဂ္ဃ၊ အဖြစ်ဖြင့် စားနပ်ရိက္ခာ မပါဘဲ
ကျောင်းသို့ ခေတ္တ ရောက်လာသူ၊ ဒါးပြ သူပုန်နှင့် အစိုးရတို့
တည်း။ သူတို့အား ကျောင်းရောက်သောအခါ မိမိပိုင် ဆွမ်း
စသည်ကို ပေးကောင်း၏။ မကျန်းမမာလျှင် ဆေးပေးကောင်း
၏။ သူပုန် ဒါးပြတို့မှာ ဘေးအန္တရာယ် ပြုတတ်သောကြောင့်
သံဃာပိုင်ပစ္စည်းကိုပင် ပေးကောင်း၏။ ထိုသို့ ပေးရာ၌ “ငါက
ပေးလျှင် သူက ပြန်၍ ပစ္စည်းလုလိမ့်မည်” ဟူသော မြော်လင့်
ချက်ကား မရှိစေရ။ ထိုသူတို့ထံ၌ သူတို့ပိုင် ပစ္စည်းကို (အယုတ်
သဖြင့် ရေကိုမျှ) မတောင်းကောင်းပါ။ ဤစကားကို ကြည့်၍
အရပ်ထည်းမှ ခေတ္တမျှ ကျောင်း လာသူအား ဆွမ်း စသည်ကို
မပေးကောင်း၊ လူတချို့က ကျောင်းမှာရှိသော သစ်သီး ပန်း
စသည်ကို လာ၍ တောင်းတတ်ကြ၏။ လူမမာအတွက် ဓာတ်စာ
ဖြစ်လျှင်သာ အနည်းငယ် ပေးကောင်း၏။ ဓာတ်စာ မဟုတ်လျှင်
မပေးကောင်း၊ မပေးလျှင် ကျောင်းကို ရန်ရှာမည့် သူကိုကား
ခိုးသား ဒါးပြလို သဘောထား၍ ပေးရ ပေလိမ့်မည်....
[တတိယ ပါရာဇိကနှင့် ကုလဒ္ဒသန သိက္ခာပုဒ် များ၏ အဋ္ဌ
ကထာကို မှီ၍ ရေးသားသည်။]

တောင်းသတောင်းကောင်း တောင်းသာ တောင်း ကောင်း၍
မပေးကောင်း မ ပေး ကောင်း သော ဒကာ

ဒကာမ တမျိုးလည်း ရှိသေး
၏။ ထိုသူမျိုးကား—ဆွေးမျိုး တော်စပ်သူ၊ ဆွေမျိုးမတော်သော်
လည်း “အလိုရှိရာ တောင်းပါ” ဟု ဖိတ်မံ ထား သူတည်း။
ထိုသူတို့ အထံ၌ ရဟန်းတို့နှင့် အပ်စပ်သော ဆွမ်း စသော
ပစ္စည်းကို တောင်းကောင်း၏။ ရဟန်းက ထမင်း စသည်ကို

(တတိယအကြိမ်)

မပေးကောင်း။ [ဆွေမျိုးတော်သူသည် မကျန်းမာလျှင် သူတို့ မှာလည်း ဆေးမရှိလျှင် မိမိရှိသော ဆေးကို ပေးကောင်း၏။ ဆွေမျိုးမတော်ဘဲ ဖိတ်မိထားသူကား ကျောင်းအနီးမှာ နေ၍ မိမိကို ပြုစုနေသူဖြစ်လျှင်သာ ဝေယျာဝစ္စ ပြုသူဖြစ်၍ ဆွမ်း ဆေး စသည်ကို ပေးကောင်း၏။ အိမ်မှာနေလျှင် ဘာမျှမပေး ကောင်း၊ အိမ်မှာနေခိုက် မကျန်းမာသော်လည်း ဆေးမပေး ကောင်း၊ ဆေးနည်းကိုမျှ တိုက်ရိုက် မပြောကောင်း။] ဤ စကားကို ကြည့်၍ ဆွေမျိုးမတော်သော ဒကာ ဒကာမတို့အား ရင်းနှီး ကြည်ညိုရုံ၊ ကျောင်းဒကာ ကျောင်းအမ ရဟန်း ဒကာ ရှင်အမ ဖြစ်နေရုံမျှဖြင့် ဘာမျှ မတောင်း ကောင်း ကြောင်း၊ “ကျောင်းဆောက်လိုက်ပါ၊ ရဟန်းဒကာ ရှင်ဒကာလုပ်ပါ” ဟု လည်း မခိုင်းကောင်းကြောင်း သတိပြုပါ။ မတောင်းဘဲလည်း ယူသည်ကို ကြေနပ်မည့်သူဖြစ်လျှင်ကား “ဝိဿာသဂ္ဂါဟ” ခေါ် အကျမ်းဝင်သော နည်းဖြင့် ကိုယ်တိုင်လည်း ယူကောင်း၊ တစုံ တယောက်ကို “ယူချေစမ်း” ဟုလည်း ခိုင်းကောင်း ပါသည်။

ပေးလည်းပေး   ပေးလည်း ပေးကောင်း တောင်း
 တောင်းလည်းတောင်း   လည်း တောင်းကောင်းသော ဒကာ
    ဒကာမ တမျိုးလည်းရှိ၏။ ထိုသူမျိုး
 ကား မိဘတည်း။ [မိမိတို့ ရဟန်းသာမဏေ အချင်းချင်းလည်း
 ပေးကောင်း တောင်းကောင်း၏။] မိဘတို့သည် သားရဟန်း
 အထံမှ ဘာပစ္စည်းမဆို (သား ရဟန်းပိုင် မှန်လျှင်) တောင်း
 ကောင်း၏။ သားရဟန်းကလည်း ပေးကောင်း၏။ သို့သော်
 သာသနာတော်နှင့် ဆိုင်ရာဝယ် အလွန်ရင်းနှီးသော သာသနာ
 ဒါယာဒ (သာသနာ့ ဆွေမျိုး ဖြစ်ကြနေသော) မယ်တော်
    (တတိယအကြိမ်)

ခမည်းတော်တို့သည် မိမိမှာ စားရေးသောက်ရေး ပြည့်စုံနေ
ပါလျှင် မိမိကသာ လှူတို့သင့်၏။ အခြားသူတို့က သဒ္ဓါတရား
ဖြင့်လှူထားသော ပစ္စည်းကို မတတ်သာလှမှ ယူသင့်၏။ သား
ရဟန်းကလည်း အခြားသူတို့က သဒ္ဓါတရားဖြင့် လှူထားသော
ပစ္စည်းကို မိဘပင် ဖြစ်သော်လည်း စားရုံသောက်ရုံထက် ပို၍
စီးပွားဖြစ် မပေးသင့်ပါ။

မပေးကောင်း   ပေးလည်း မပေးကောင်း တောင်း
မတောင်းကောင်း   လည်း မတောင်းကောင်းသော ဒကာ
ဒကာမတမျိုးရှိ၏။ ထိုသူကား-ဆွေမျိုး

လည်းမတော်၊ ဖိတ်မ ထားသူလည်း မဟုတ်၊ သူတောင်းစား
လည်းမဟုတ်၊ ရိက္ခာမပါဘဲ ကျောင်းသို့ ရောက်လာသော
ညွှန့်သည်၊ သူခိုးဒါးပြ၊ အစိုးရစသူလည်း မဟုတ်သော ရိုးရိုး
ဒကာ ဒကာမတည်း။ ထို့ကြောင့် ထိုကဲ့သို့ ဒကာ ဒကာမတို့ထံမှ
တစုံတရာအပ်သောပစ္စည်းကို အလိုရှိပါလျှင် ဆွမ်းရပ်သကဲ့သို့
သူတို့အနီးသို့ (အိမ်သို့) သွား၍ ရပ်ရသည်။ “ဘာအလိုရှိပါ
တုန်း” ဟု မေးမှ အလိုရှိတာကို ပြောနိုင်သည်။ “မတတ်နိုင်
သေးပါ” ဟု လျှောက်လျှင် ထပ်၍ တရားစကား ပြောမနေရ။
တရားစကားပြောမှရလျှင် ထိုပစ္စည်း မအပ်တော့။ [ဤစကား
ကိုကြည့်၍ “ယခုခေတ် အချို့ကိုယ်တော်များသည် အိမ်ပေါ်
တက်ထိုင်၍၎င်း၊ ကျောင်းသို့ ရောက်လာသော အခါ၌၎င်း
“ဘာလှူပါ၊ ညာလှူပါ” ဟု အလှူခံကြခြင်းကား ဝိနည်း
တော်နှင့်မညီ။ ထိုသို့ပြော၍ လှူအပ်သောပစ္စည်းသည် ရဟန်း
သာမဏေအားလုံးပင် မသုံးစွဲအပ်” ဟု မှတ်ပါ။]

ဘုန်းကံရှိသူမှ
သာသနာပြုနိုင်

ဘုရားလက်ထက်တော်မူစဉ် သာသနာ
ပြုကြသော ဆရာဒကာတို့သည် ဘုန်းထူး
ကံထူး ပါလာကြသူများချည်းဖြစ်ကြ၏။

အရှင်မဟာကဿပ၊ အရှင်မဟာယသ၊ အရှင်မောဂ္ဂလိပုတ္တ
တိဿ၊ အရှင်မဟိန္ဒနှင့် အရှင်အရဟံ စသော ရှေးရှေး မထေရ်
ကြီးများ၊ မင်းတုန်းမင်း လက်ထက်တိုင်အောင် ဆရာတော်
ကြီးများသည် သာသနာပြုဘို့ရန် ဘုန်းထူးပါရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်
များချည်း ဖြစ်ကြပါသည်။ ဗိမ္ဗိသာရ၊ အနာထပိဏ်၊ ဝိသာခါ၊
အသောက မဟာရာဇာ၊ ဒေဝါနံပိယတိဿ၊ ဒုဋ္ဌဂါမဏီ၊
အနော်ရထာ၊ မင်းတုန်းမင်းစသော သာသနာပြု ဒါယကာ
ဒါယိကာမတို့လည်း ဘုန်းထူးကံထူး ပါလာသူများပင် ဖြစ်ကြ
ပေသည်။

မှန်၏—သာသနာပြုခြင်း ကိစ္စသည် ပစ္စည်းဥစ္စာ ပြည့်စုံရုံ၊
တန်ခိုးအာဏာ ရှိရုံဖြင့် ပြီးနိုင်သော ကိစ္စမဟုတ်ပါ။ ပစ္စည်း
ဥစ္စာလည်း ပြည့်စုံ၊ သဒ္ဓါတရားလည်း ပြည့်စုံ၊ သာသနာ
တိုးတက်စေလိုသောဆန္ဒနှင့် ဆရာဘက်၌ သီလသမာဓိ ပညာ
ဤအားလုံးစုံသည့်ပြင်၊ သာသနာပြုနိုင်လောက်သော ရှေးဘုန်း
ရှေးကံလည်း ပါရှိဥြးမှ အထမြောက်နိုင်သော ကိစ္စ ဖြစ်ပါ
သည်။ ထို့ကြောင့် “မိမိတို့မှာ ရှေးဘုန်းရှေးကံ မည်မျှလောက်
ပါရှိသည်”ဟု ခန့်မှန်းဘို့ရန် သာသနာပြုကိစ္စ တည်းဟူသော
မှတ်ကျောက်တွင် မှတ်တင်၍ ကြည့်ကြပါလော့။ သာသနာပြု
ကိစ္စ အထမြောက်လျှင်လည်း မိမိကိုယ်ကို ပါရမီပါလာသော
ပုဂ္ဂိုလ်ဟု ဝမ်းမြောက်ပါလော့။

(တဘိယအကြိမ်)

၁၂။ သံဃာတော်များအား လျှောက်ထားခဏ်း

သာသနာကို ရှေးမြန်မာမင်းများ လက်ထက်က သာသ
 အထင် မကြီးပါ နာကို အထင်ကြီးကြသော်လည်း ယခုကား
 အထင် မကြီးတော့ပါ။ တနည်းအားဖြင့်
 ရဟန်းသာမဏေများမှာ ဂုဏ်မရှိတော့ပါ။ ဘာကြောင့် ထိုသို့
 ရှေးနှင့် ယခု ကွဲပြားရသနည်း....။ မြန်မာမင်းများခေတ်ဝယ်
 ဘုန်းတော်ကြီးများ၏ အရိပ်အာဝါသ၌ ဘုန်းတော်ကြီးများ
 အထံမှ လူရာဝင်အောင် ပညာသင်ကြရ၏။ ရပ်ရွာ လူကြီး
 လူကောင်း နေရှင်ဟူသမျှ ဘုန်းကြီးကျောင်းထွက် များချည်း
 ဖြစ်ကြ၏။ နေပြည်တော် မှူးကြီးမတ်ကြီးများနှင့်တကွ ရှင်ဘုရင့်
 သားတော် (ရှင်ဘုရင်ပါ) ဘုန်းကြီးကျောင်းသား ဖြစ်ကြ၏။
 ယခုခေတ်ကား ကျေးရွာအမတ်တွေပင် ဘုန်းကြီးကျောင်းထွက်
 မဟုတ်သူက များ၏။ ဝန်ကြီး ဝန်ကလေးဆိုသူတို့မှာ သာ၍
 ဘုန်းကြီးကျောင်းနှင့် ဝေးခဲ့ပေလိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် ရဟန်း
 သာမဏေများကို အထင်မကြီးနိုင်ကြရုံမက၊ ရှိနေသေးသော
 ကျောင်းသား အကြွင်းအကျန်ကလေးများကိုပင် “ဘုန်းကြီး
 ကျောင်းသား သူတောင်းစား” ဟု အဆိုခံနေရပြီ မဟုတ်
 ပါလော။ [အနာဂတ်သာသနာရေး စာအုပ်၌လည်း အထင်
 သေးခံရပုံကို အကျယ်ပြခဲ့ပါပြီ။]

သာသနာကို သာသနာနှင့်ဆိုင်ရာ ကျောင်းသား သူငယ်
 မြှင့်တင်ကြပါ သာမဏေ ရဟန်းတော် များ၏ အရည်
 အချင်း မြင့်လာအောင် ကြိုးစားခြင်းသည်
 သာသနာတော်ကို မြှင့်တင်ရာ ရောက်ပါသည်။ ထို့ကြောင့်
 (တတိယအကြိမ်)

ရွာသားကလေးများ အပေါ်၌ ဆရာလုပ်မည့် ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း မြင့်နေဘို့က ပဌမလိုပါသည်။ “မြင့်” ဆိုသည်မှာ “ပါသဒိ ကေန သမ္မာဒေထ” ဟု ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာက မိန့်တော်မူသည့် အတိုင်း မိမိတို့ ရဟန်းသံဃာချင်းနှင့် လူဒါယကာ ဒါယိကာမ တို့၏ ကြည်ညိုဘွယ်ကိုဆောင်နိုင်သော ကိုယ် နှုတ် စိတ်များ ပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် ကိုယ် အနေအထား အသွား အလာ ဝတ်ပုံ စားပုံ နေပုံ ထိုင်ပုံ ပြောပုံ ဆိုပုံနှင့်တကွ ယဉ်ကျေးသော စကား အသုံး အနှုန်း၊ စိတ်နေစိတ်ထား ကောင်းစွာထားမှု အစုစုကို ပဌမဆုံး ပြုပြင်ရပါလိမ့်မည်။ ထိုသို့ ပြုပြင်ရင်းပင် ကလေးသူငယ်များကို လူရာဝင်စေနိုင်သော အတတ်ပညာ များကို ပိဋကတ်ကျမ်းစာနှင့် အတူ သင်ယူကြရပါမည်။ ထိုသို့ ဆရာလုပ်မည့် ပုဂ္ဂိုလ်က မြင့်ပြီးမှသာ မိမိ၏ တပည့် သူငယ် များကို အဆင့် အတန်း မြင့်အောင် သင်ပြပေးနိုင်ပါလိမ့်မည်။ ဤသို့ မိမိလည်း မြင့်အောင် မိမိ၏ရပ်ရွာ သူငယ်များနှင့် ရပ်သူ ရွာသားတို့လည်း မြင့်အောင် ပြုပြင်သင်ပြခြင်းသည် သာသနာ တော်ကို လေးစားစေနိုင်သော နည်းဖြစ်၍ သာသနာတော်ကို မြှင့်တင်ရာရောက်ပါသည်။

ကျောင်းတိုက်များ ထို ပြခဲ့သည့်အတိုင်း စံနစ်တကျ သင်ပြ သော ကျောင်းတိုက် ကြီးတွေ လိုနေ ပါသည်။ ထိုကျောင်းတိုက်မျိုး ဖြစ်ဘို့ရန် လက်ရှိကျောင်းတိုက် များကို ပြုပြင်နိုင်လျှင် စရိတ်ကုန် သက်သာဘွယ် ရှိပါသည်။ မပြုပြင်နိုင်လျှင်လည်း အသစ် တီထွင်သင့်ပါသည်။ ထိုသို့ အများအပြား မဖြစ်နိုင်သေးမီ အထက်နိုင်ငံနှင့် အောက်နိုင်ငံ အတွက် စည်းကမ်းထကျ သင်ပြဘို့ရန် သာသနာ့ ဝန်ဆောင် (တတိယအကြိမ်)

ကျောင်းတိုက် ၂ တိုက်မျှ ပဌမဆုံး စတည်ထိုက်ပါသည်။ ထို
ကျောင်းတိုက်ကြီးများ၌ အသားကျအောင် သင်ယူပြီးသော
အခါ မိမိနေရာသို့ ပြန်၍ ကျေးရွာ၏ အားကိုးရာ သာသနာ
မြင့်ပေးနိုင်သော ကျောင်း-ကျောင်းတိုက် ဖြစ်အောင် ကိုယ်စီ
ကိုယ်ငှ ကြိုးစားကြလျှင် ၁၀ နှစ်လောက်အတွင်းမှာ သာသနာ
ရေး ဘာသာရေး တမျိုးတဖုံ ပြောင်းလဲသွားစရာ ရှိပါသည်။
ထိုသို့ ပြောင်းလဲအောင် ကြိုးစားနိုင်မှလည်း ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏
သာသနာ့ဝန်ကို အားသန့်ကြိုးပမ်း ထမ်းရာရောက်ပါလိမ့်မည်။
[ဤသို့ မပြုပြင်နိုင်လျှင်ကား အနာဂတ် ဆယ်နှစ်အတွင်းမှာ
သာသနာ့ အခြေ အနေ ယခုထက်ပင် နိမ့်ကျသွားစရာ ရှိပါ
တော့သည်။]

နှစ်တိုနှစ်ရှည် ဝန်ဆောင် ကျောင်းတိုက်ကြီး တည်ပြီးသော
စီမံကိန်း အခါ ထိုကျောင်းတိုက်၌ “နှစ်တိုသင်နည်း၊ နှစ်
ရှည်သင်နည်း” ဟု ၂ မျိုးထားဘို့လိုပါလိမ့်မည်။
“နှစ်တိုသင်နည်း” ဟူသည်ကား ကျေးရွာ ကျောင်းများမှ
ရွေးချယ်၍ လွတ်လိုက်သော သို့မဟုတ် မိမိဘာသာ ရွာသား
တို့ကို မြင့်တင်ဘို့ရန် ဆန္ဒရှိသော လက်ရှိ ကျောင်းဘုန်းကြီး
ငယ်ငယ်ဖြစ်စေ၊ ဘုန်းတော်ကြီးမှ အထူးစေလွှတ်လိုက်သော
တပည့် ရဟန်းတော်ဖြစ်စေ ရောက်လာသောအခါ နှစ်တို
သင်နည်းဖြင့် ကလေးများ သင်ပြရန် စာနှင့်တကွ ကိုယ်နှုတ်
စိတ်များကို အထူးပြုပြင်သော သင်နည်းဖြစ်ပါသည်။ “နှစ်ရှည်
သင်နည်း” ဟူသည် သာမဏေငယ် ဘဝမှစ၍ တနှစ်တတန်း
တက်နည်းဖြင့် ပိဋကသင်ရင်း ဂဏန်းသင်္ချာစသော (နောင်ခါ
ကလေးများသင်ပြရန်) စာများကို သင်ပေးခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

(တတိယအကြိမ်)

နှစ်တိုသင်နည်း၌ ၆လ၊ သို့မဟုတ် ၁ နှစ် ၂ နှစ်ခန့် သင်ရလျှင် မူလတန်းလောက်ကို ပြနိုင်စရာရှိပါသည်။ နှစ်ရှည် သင်နည်း ၌ကား ယခုခေတ်သင်နည်းတွင် တနှစ်တတန်း မှန်မှန်တက်ခြင်း ကလေးများသင်ပြဘို့ ဘာသာရပ်များ ပါဝင်စေခြင်းသာ ထူး ပါမည်။

စီမံကိန်း ၂ မျိုး၏ အကျိုးရ

နှစ်တိုစီမံကိန်း အထမြောက်ပါမူ ကျေးရွာ ကျောင်းများ၌ ဘုန်းကြီး ကျောင်းသား မရှိသေးလျှင် ရှိလာစေခြင်း၊ နဂိုရှိရှိပြီး ကိုလည်း မြန်မြန် ပြုပြင် သင်ပြရခြင်းအကျိုး ရနိုင်ပါသည်။ နှစ်ရှည် စီမံကိန်းကား ယခုသင်နည်းကို တိုးတက် စည်းကမ်း ကျစေခြင်းသာဖြစ်၍ ဆရာလုံလောက်ပါမူ အထမြောက်စရာ မရှိပါ။ အထမြောက်လျှင်လည်း တန်းကုန်အောင် မလိုက် နိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်များသည် ကျေးရွာ မြို့ငယ်၌ ဘုန်းတော်ကြီး များအဖြစ်ဖြင့် အမျိုးဘာသာ သာသနာ့ဝန်ကို ဆောင်နိုင်ပါ သည်။ တန်းကုန် လိုက်နိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်များသည် သာသနာ့ ဝန်ကို စာပေပရိယတ်ဖြင့်ဖြစ်စေ အကျင့်ပတ်ပတ်ဖြင့် ဖြစ်စေ ထမ်းဆောင်နိုင်ကြပါသည်။ စာပေပရိယတ်ဖြင့် ထမ်းဆောင် လျှင်လည်း မိမိတို့နေရာ မြို့နယ်တွင် အမျိုးဘာသာ သာသနာ တိုးတက်စေနိုင်မည့် ကျောင်းများဖြစ်အောင် ကျောင်းဟောင်း တိုက်ဟောင်းများကို ပြုပြင်၍ဖြစ်စေ ကျောင်းသစ် တိုက်သစ် တည်၍ဖြစ်စေ ရွက်ဆောင်နိုင်ပါသည်။ အကျင့်ပတ်ပတ်ဖြင့် ထမ်းဆောင်ပါမူ တပါးထည်းနေ၍ (ရပ်ရွာ၏ သုခ ဒုက္ခကို လျစ်လျူရှုကာ) ဆေးစွာ နေနိုင်ပါသည်။ သို့မဟုတ် မဟာ ဂန္ဓာရုံဆရာတော်များ ခေတ်ကကဲ့သို့ ပတ်ပတ် ရဟန်းတော် (တတိယအကြိမ်)

များချည်းသက်သက် (လူတို့နှင့်မရောယှက်ဘဲ) ဆေးစွာ နေနိုင်ပါသည်။ ထို ကမ္မဋ္ဌာန်း ကျောင်းတိုက်၌ လူဝတ်ကြောင်တို့ကား ခေတ္တ ခဏ တရားယူ၍ သင့်တော်သောနေရာ၌ သီးခြား နေသင့်ကြပါသည်။

ဖြစ်နိုင်ပါ့မလား ယခု ညွှန်ပြခဲ့သော အစီအစဉ်ကို လူရှင်အများက “ဖြစ်နိုင်ပါ့မလား” ဟု မေးစရာ ရှိပါသည်။ အဖြေမှန် ကတော့ “ဒကာ ဒကာမတို့ ဘက်က သာသနာပြုလိုသော ဆန္ဒ၊ ရဟန်း သံဃာတော်များ ဘက်က သာသနာ့တာဝန်ကို အားသွန်ကြိုးပမ်း ထမ်းလိုသော ဆန္ဒ မရှိကြလျှင် အများထင်သည့်အတိုင်း ယခု ညွှန်ပြခဲ့သော အစီအစဉ်များ ဖြစ်နိုင်စရာ မရှိပါ။ ၂ ဘက်လုံး ဆန္ဒထက်သန်မှသာ ဖြစ်နိုင်စရာရှိပါသည်။ မိမိသည် “လွတ်လပ်ရေးရတော့မည်” ဟု ကြွေးကြော်နေတုန်း အချိန်ကပင် “လွတ်လပ်ရေး ရလျှင် တိုင်းပြည်ခေါင်းဆောင်များ အကူအညီဖြင့် သာသနာရေးကို တိုင်းပြည် အကျိုးရှိအောင် သံဃာတော်များကပြုပြင်မှ တော်မည်” ဟု ကြံစည်ကာ အနာဂတ်သာသနာရေး ကျမ်းစာကို ရေးသားခဲ့ပါသည်။ ထို့နောက် လွတ်လပ်ရေး ရသောအခါ တိုင်းပြည်က ပြုပြင်ရေးအလုပ်ကို လုပ်ရမည့်အစား ဖျက်ဆီးရေးအလုပ်ကို ကြိုးစားကြသောကြောင့် “မိမိ စီစဉ်သော သာသနာရေးအလုပ်ကို မိမိပင် အားထုတ်မည်၊ အားထုတ်၍ မဖြစ်လျှင် စာရေး၍ ဧနေမည်” ဟု အဓိဋ္ဌာန်ပြုကာ မိမိ နေရာဌာနကို ပြုပြင်ခဲ့ပါသည်။ ပြုပြင်သလောက်လည်း ခေတ်အလိုက် ကြေနပ်သူတွေ အတော် များလာသောကြောင့် ဤနည်းအတိုင်းသာ များစွာသော ဆရာဒကာတို့ ပြုပြင်ကြလျှင်

(တတိယအကြိမ်)

ရဟန်း ရှင် လူ သူတော်ကောင်း အများ၏ အားပေးမှုဖြင့် အရပ်တိုင်းမှလည်း အရေးပါ၍ အရာရောက်သော သာသနာ ဖြစ်လောက်စရာရှိသည်ဟု ယူဆလျက် တိုးတက်၍ ပြုပြင်ရေးကို အများအတွက် စိတ်ဝင်စားခဲ့ပါသည်။

မိမိကျောင်းတိုက်ပြုပြင်ပုံ

- ၁။ မိမိ၏ ကျောင်းတိုက်ဝယ် ဆရာမိဘ စသော ရင်းရင်း နီးနီး ပုဂ္ဂိုလ်တို့က လိုက်ပို့ အပ်နှံသူကိုသာ၊ သို့မဟုတ် ကျောင်းတွင်း၌ နဂိုရိကသိပြီးသော အာမခံရှိသူကိုသာ လက်ခံပါသည်။ အများအားဖြင့် ပြောဆိုပြုပြင်၍ ရလောက်သော သာမဏေငယ်များကိုသာ လွယ်လွယ် ကူကူ လက်ခံပါသည်။
- ၂။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ သပိတ် သင်္ကန်းစသော အသုံးအဆောင် များကို ဝိနည်းတော်နှင့်အညီဖြစ်အောင် သာမန်မျှသာ ရှေးက သတိပေးခဲ့သော်လည်း တိုးချဲ့ပြုပြင်လိုသော ယခုအချိန်မှာ (ဂဏန်းသင်္ချာ ဘာသန္တရတို့ကို တွဲဘက် သင်ရမည် ဖြစ်သောကြောင့်) သာ၍ တင်းကြပ်စွာ စိစစ်နေပါသည်။ [ဝိနည်းနှင့်မအပ်အောင် ကိုယ်တိုင် ဝယ်လာသော ပစ္စည်းတခုသည် ကိုင်တိုင်း ကိုင်တိုင်း အာပတ်တခု ထပ်၍ သင့်စေပါသည်။]
- ၃။ အာမခံပုဂ္ဂိုလ်သည် ရောက်ခါစပုဂ္ဂိုလ်၏ သင်္ကန်းကို အရောင်ရင့်အောင်ဆိုးပေးရပါသည်။ သင်္ကန်းဝတ်ပုံ၊ စားပုံ၊ ဆရာသမားဆည်းကပ်ပုံ၊ ကိုယ်ထက်ကြီးသူကို ရိုသေလေးစားရပုံ၊ စကားပြောပုံ၊ သင်္ကန်းရုံပုံ၊ ဆွမ်းခံ (ကတိယအကြိမ်)

သွားပုံ၊ စာအံပုံနှင့်တကွ အယုတ်ဆုံး ကုဋိတက်ပုံကိုပါ တာဝန်ယူ၍ သင်ပြရပါသည်။ [ဤတိုက်၌ ကုဋိ (ကျင်ကြီးအိမ်) ဝယ် ကနုတံခေါ် ဒုတ်တံမရှိပါ။ ဆပ်ပြာနှင့် ရေကိုသာ များများ သုံးရပါသည်။]

၄။ အာမခံ ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိ တာဝန်ရှိသူ၏ ကျန်းမာရေးနှင့် စာသင်ရေးကို အထူး တာဝန်ယူရပါသည်။ [မိမိ ချပေးနိုင်လျှင် ချပေး၍၊ မချနိုင်လျှင် ချပေးမည့် ပုဂ္ဂိုလ်အထံ လိုက်နာဘို့ ညွှန်ပြသောအားဖြင့် စာသင်မှုကို တာဝန်ယူရပါသည်။]

၅။ ခရီးသွားသောအခါ သင်္ကန်းရုံဘို့၊ သပိတ်ယူသွားဘို့၊ ငွေမကိုင်ဘို့ သတိပေးပါသည်။ သို့သော် ပင်ကို သဒ္ဓါတရားကောင်းသူ တချို့သာ သတိပေးတိုင်း ပြုကျင့်၍ သဒ္ဓါတရားနည်းသော စာသင်သားတို့ကား မျက်ကွယ်ရောက်လျှင် ထိုအတိုင်း မပြုကျင့်ကြပါ။

၆။ ပွဲကြည့်ခြင်း၊ ကျောင်းတွင်း၌၎င်း၊ ကပိယရနိုင်ပါလျက် ကျောင်းပြင်၌၎င်း ငွေကိုင်ခြင်းသည် တိုက်မှ နှင်ထုတ်နိုင်သော အပြစ်များ ဖြစ်ပါသည်။ [တရံတခါ ကပိယမရနိုင်၍ ခရီးသွားရင်း ငွေကိုင်ခြင်းကို ဝိနည်းက ပညတ်ထားသော်လည်း နှင်၍ မထုတ်နိုင်သည်မှာ ငွေမကိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်က နည်းပါးသေးခြင်းကြောင့် ဖြစ်၏။]

၇။ မိမိ၏ အိပ်ရာနေရာ အဝတ်သင်္ကန်းများကို သန့်ရှင်းစွာ ထား၍ မိမိတို့ နေရာ ကျောင်း၏ အနီး ဥပစာ ကိုလည်း ထိုက်တန်သမျှ သန့်ရှင်းစေရပါသည်။ ဥပုသ်နေ့မတိုင်မီ (တတိယအကြိမ်)

အဖိတ်နေ၌ မိမိ နေရာကျောင်းကို အထူး သန့်ရှင်းစေ၍ ဥပုသ်နေ့၌ နံနက် ဆွမ်းစား အပြီးတွင် (ဆောင်းအခါ မဟုတ်လျှင်) တတိုက်လုံး ရေဖျန်း၍ တံမြက်လှည်းရ ပါသည်။

၈။ ညဉ့်အခါ နေဝင်သာသာ အချိန်၌ ဘုရားဝတ်တက်ကြ ပါသည်။ (ဘုရားရှေ့တော်၌ ဘုရားရှိခိုး၊ သုတ္တန် ပါဠိတော်၊ ပါတိမောက်၊ ပရိတ် စသည်တို့ကို အလှည့်ကျ ရွတ်ခြင်းကို ဆိုသည်။) ထို့နောက် စာပြန်ကြ ညဝါ ချတန်ချကြသည်။ ဂနာရီခွဲလောက် အချိန်၌ တုံးကလေး ခေါက်၍ စာအံတိတ်စေပြီးလျှင် ပစ္စဝေက္ခဏာ ဆင်ခြင်မှု၊ မေတ္တာပွားမှု၊ ဗုဒ္ဓါနုဿတိပွားမှု စသော အလိုရှိရာ ပွားမှုကို နာရီဝက်ခန့် ပြုကြရပါသည်။ [သဒ္ဓါတရားရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်များ မှန်မှန်ပြုကြ၍ အချောင်သွားတို့လည်း ပြုကြမည်မဟုတ်ပါ။ သို့ရာတွင် စကားမပြောရ၊ တိတ်ဆိတ်စွာ နေကြရပါသည်။] ထို့နောက် ၉-နာရီလောက် တုံးကလေးခေါက်၍ အညောင်းအညာ ဖြေပြီးလျှင် အိပ်ရာဝင်ကြရပါသည်။ နောက်ထပ် စာမအံရပါ။

၉။ နံနက်စောစော တုံးကြီးခေါက်လျှင် (အလွန်ငယ်သူမှ တပါး ကျန်းမာလျှင်) အားလုံးထကြရ၏။ ထပြီးလျှင် (လေထမည် စိုးသောကြောင့် စုပေါင်း၍ ဘုရားရှိခိုးမှု မပြုဘဲ) ပစ္စဝေက္ခဏာ ဆင်ခြင်မှု၊ မေတ္တာ ဗုဒ္ဓါနုဿတိ စသည် ပွားများမှုကို (မအိပ်မီအတိုင်း) ပြုကြရပါသည်။
(တတိယအကြိမ်)

၁၀။ အာရုံတက်သောအခါ သံချောင်းခေါက်၍ နံနက်ဆွမ်း စားကြပါသည်။ ထို့နောက် တုံးကလေးခေါက်၍ တနေ ရာ၌ အားလုံးစုပြီးသောအခါ (စာမြင်ရလောက်အောင်) မလင်းသေးခင် မိမိအနားမှာ တရားစာကို ခေတ္တရှုတ်၍ တရံတခါ ငယ်ရွယ်သူများ အတွက် စာကို အနည်းငယ် ပြောပါသည်။ တရံတခါ ကျောင်းနှင့်စပ်၍ သတိပေး စရာ၊ အပြစ်တင်စရာ၊ ချို့ယွင်းချက် စသည်များကို ပြောပါသည်။ ထို့နောက် စာမြင်ရသောအခါ ငယ်ရွယ် သူများ ဘုရားရှေ့တော် သွား၍ စာရှုတ်ကြ၊ ကျောင်း ပတ်ဝန်းကျင် သန့်ရှင်း နေကြစဉ် စာအထက်တန်း ရောက်သူများအား စာချပါသည်။

၁၁။ ထိုသို့ စာချပြီးချိန်နှင့် နေ့စာအတွက် ဆွမ်းခံချိန်သည် အံ့ကိုက်ကျစေမြဲ ဖြစ်သည်။ ဆွမ်းခံချိန်မှစ၍ မိမိသည် စာရေး စာပြင်မှုကို ပြုမဲဖြစ်၏။ ဆွမ်းခံပြန်လာသော အခါ စာချဘုန်းကြီးများ စာချကြ၏။ ၂ ကြိမ်လောက် စာချပြီးသောအခါ နေ့ဆွမ်းစားချိန်နှင့် နီးကပ်သွား လေသည်။ ဆွမ်းစားသောအခါ တတိုက်လုံးစု၍ ဆွမ်း စားကျောင်း၌ စားကြပါသည်။ [အဖိတ်နေ့ နေ့တဝက် နှင့် ဥပုသ်နေ့၌ အဝတ်ဖွတ်၊ ဥးခေါင်းရိတ်၊ သင်္ကန်းဆိုး ကိစ္စများကြောင့် စာချ-စာတက် ကိစ္စများကို ရပ်နား စေပါသည်။]

၁၂။ ထိုသံဃာ များသည် ပဲပြုတ် ချဉ်ပေါင် ဟင်းမျိုးဖြင့် နေ့စဉ် နံနက်ဆွမ်း စားကြ၏။ [ဆွမ်းကို ရှင်သာမဏေ ကြီးများ ချက်၍၊ ဟင်းကို တာဝန်ရှိသော ဥပသိကာမ (တတိယအကြိမ်)

သီလရှင်တို့ ချက်ကြ၏။ နေ့ဆွမ်း အတွက်လည်း သင့်
လျော်သော ဟင်း ၂ ခွက်ကို ချက်ပေးကြရ၏။ နေ့ဆွမ်း
စားသောအခါ သာမဏေများ ကြိုပေးသော လဘက်
ရည်ကိုလည်း သောက်ကြရ၏။ ညနေတိုင်းပင် နေ့အခါ
မန်ကျည်း ဖျော်ရည်၊ ဆောင်းအခါ မိုးဆွမ်းအခါ တို့၌
ထန်းလျက်ရည်ကို သုံးဆောင်ကြရ၏။ မကျန်းမာသော
အခါ ကော်ဖီ၊ မုန့်ကျွတ်၊ ရှလပတ်ရည်၊ ဂလူးကိုး စသည်
များကို ဆေးဆရာ၏ ညွှန်ကြားချက်အတိုင်း ရရှိကြ
ပါသည်။]

၁၃။ ယခုအခါ တာဝန် ပေါ်သည်ထက် ပေါ်သော နည်းကို
စမ်းသပ် နေပါသည်။ နံနက် ဆွမ်းစားချိန်ဝယ် တချို့
ကိုယ်တော်များကို ယာဂုပြစ်ပြစ်သောက်စေ၍ ဆွမ်းခံ
ပြန်သောအခါ (ရေချိုးလိုလျှင် ချိုးပြီး၍) ဆာသော
အချိန်ကျမှ ဆွမ်းစားစေသော နည်းဖြစ်ပါသည်။ ဆွမ်း
ပွဲနှင့်မစားရ၊ တပါးချင်း စိတန်း၍ စားရပါသည်။ မျှတ
အောင်လည်း ကျောင်းဟင်း ၂ ခွက်နှင့် လဘက်ရည်
ရပါသေးသည်။ ဤနည်းအားဖြင့် ကျန်းမာရေးလည်း
ပို၍ ရမည်ဟု မျှော်လင့်ပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ဤ ၁၃ နံပါတ် ဆွမ်းစားနည်းသည် ဘုရား
လက်ထက်တော်က နည်းလည်းဖြစ်ပါသည်။ ထိုခေတ်က တချို့
မှာ ယာဂုပင် မသောက်ကြပါ။ မဟာဂန္ဓာရုံ ဆရာတော်ဘုရား
လက်ထက်က ယောဂီ ရဟန်းတော် များလည်း ဤနည်းအတိုင်း
ဆွမ်း ဘုဉ်းပေး ကြပါသည်။ [သို့သော် ညနေ ဆာတတ်သော
(တတိယအကြိမ်)]

ပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် တာဝန်လေးမည်စိုး၍ မဆာတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်များသာ ဤနည်းအတိုင်း စားကြသူရန် ညွှန်ပြထားပါသည်။

လစဉ်စရိတ် သံဃာများအတွက် ထိုကဲ့သို့ တာဝန်ဆောင်ရသောကြောင့် လစဉ်ကုန်ကျသော ဆန်ဆီစသည်တို့၏တန်ဖိုးမှာ မနည်းလှပါ။ တခါတုန်းက တံတားဥးမြို့မှ ဒေါ်မြမေ ဆိုသူက “တလအတွက် ကုန်ကျသော ပစ္စည်းများကို လှူလိုပါသည်” ဟု လျှောက်၏။ အကုန်အကျများလွန်းမည်စိုး၍ “တလအတွက် မဟုတ်ဘဲ လှူလိုသလောက် လှူပါလား” ဟု ပြောသော်လည်း တလအတွက် လှူလိုပါသည်ဟု ထပ်၍ လျှောက်သောကြောင့် နဝကမ္မ ထိန်းသိမ်း နေသော (မြေစာရင်း အင်စပိတ် ပင်စင်စား) ဥပါသကာကြီးအား အတိအကျ မဟုတ်ဘဲ ခတ်လျှော့လျှော့ တွက်ပေးလိုက်ပါ-ဟု ပြောရပါသည်။

ထို ဥပါသကာကြီး ကလည်း လျှော့ လျှော့ ပေါ့ ပေါ့ တွက်ပေးရာ သံဃာတရာရှိခိုက် ဆန် ၆ အိပ်၊ ဆီ ၄ ပုံး၊ ပဲ ၂ အိပ် စသည်ဖြင့် ငါးပိ ငံပျာရည်၊ နေ့စဉ် ဟင်းသီး ဟင်းရွက်-ထင်းရေနှင့်၊ ချော့ချော့တာတာ ထွန်းရသော မီး စသည်များအတွက် ကုန်ကျစရိတ်ကိုတွက်၍ “၉ ရာကျော်” စာရင်းပြလိုက်ပါသည်။ [ထိုစာရင်း၌ ကော်ဖီစသည် မပါသေး၊ တရံတခါ ကုန်ကျသော ရေနံသုတ်ဆေးသုတ် ကျောင်းပြုပြင်မှုများလည်း မပါသေး၊ သို့ပါလျက် အတိကျ တွက်လျှင် သံဃာတရာရှိခိုက်၌ လစဉ် တထောင်ကျော်အောက် လျှော့မည်မဟုတ်ပါ။ ဤစာအုပ်ရိုက် နေချိန် ဝါဆိုဥး၌ သံဃာတရာလေးဆယ်ကျော် ရှိနေပါပြီ။]

(တတိယအကြိမ်)

တနိုင်ငံလုံး သံဃာ တရာအတွက် ကျောင်း - သင်္ကန်း
 ခန့်မှန်းဘွယ် မပါသေးဘဲ စားသောက်ရေးပင်ကျောင်းက
 ကုန်ကျသလောက်၊ နေဆွမ်း လောင်းလှူ
 ရသော အရပ်ထည်းမှလည်း ထိုမျှနီးနီး ကုန်ကျစရာ ရှိပါသည်။
 ဤတွက်ကိန်းသည် အသက်သာဆုံးတွက်ကိန်းသာ ဖြစ်ပါသည်။
 ဆရာသွား တာဝန်မယူဘဲ ကိုယ့်တာဝန် ကိုယ်ထမ်းရသော
 တိုက်တာများ၌ စာသင်သားများမှာလည်း ရပ်ရွာမိဘတို့က
 စားသောက်ရေးအတွက် အလားတူ ထောက်ပံ့မှုကို ပြုကြရ
 ပေမည်။ သို့ဖြစ်လျှင် သံဃာတော် ၅ သောင်းကျော်လောက်
 ရှိရာသော ဤမြန်မာနိုင်ငံဝယ် သံဃာတော်များ အတွက်
 လစဉ် ကုန်ကျစရိတ် မည်မျှရှိမည်ကို ခန့်မှန်းနိုင်လောက်ပါသည်။
 အကျိုးမရလျှင် လောက၌ ကြီးလေးစွာ ထမ်းဆောင်နေ
 ဖယ်ချခံရမည် ရသော တာဝန်တရပ်ကို “ထိုတာဝန်မှ
 မည်မျှလောက် အကျိုးပြန်၍ ရသလဲ” ဟု
 စဉ်းစားမြဲဖြစ်ပါသည်။ တခါမစဉ်းစားမိလျှင် တခါခါတော့
 စဉ်းစားမိမည်မှာ အမှန်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့စဉ်းစားသော
 အခါ တာဝန်လေးသလောက် အကျိုးမပေးပေပေမိလျှင် ထို
 တာဝန်ကို ဖယ်ချမည်မှာ ဓမ္မတာပင် ဖြစ်ပါသည်။ မိမိသည်ပင်
 “လစဉ်အကုန်အကျခံ၍ ပြောဆိုဆွဲမှု စာပို့ချနေရသော ရဟန်း
 သာမဏေများအထံမှ သာသနာတော်အတွက် ဘာအကျိုး
 ပြန်ရသလဲ” ဟု စဉ်းစားပါသည်။ ထိုသံဃာများ “ကောင်းမွန်
 စွာ နေထိုင်၍ နောင်အဆက်ဆက် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ သာသနာ့
 တာဝန်ကို ဆောင်ရွက်ကြမှသာ မိမိနှင့်တကွ စာချဘုန်းကြီး
 များ၊ မိမိ၏ ရင်းနှီးသော ဒကာ ဒကာမများ၏ ပင်ပန်းရကျိုး
 (တတိယအကြိမ်)

ကုန်ကျရကျိုး နပ်ပေလိမ့်မည်။ ထိုသို့ မဖြစ်နိုင်လျှင် အကျိုး မများ”ဟု တွက်ကိန်းချလေ့ရှိပါသည်။ ထို့ကြောင့် မိမိတို့က သံဃာများကို အထူးသိပ်သည်းစွာနေထိုင်၍ သာသနာ့တာဝန် ဆောင်ကြဘို့ မကြာခဏ ညွှန်ပြနေပါသည်။

အမဲဖမ်းသင့် တောရွာမှ မြို့သို့ ဈေးဝယ်လာသူကို မြို့က အမြတ်ကြီးစား၍ အညံ့စား ပေးလိုက်ရာ၌ “အမဲဖမ်းတာဘဲ”ဟု ခေတ်သုံးစကား တမျိုး ရှိပါသည်။ [တောထည်းက သားကောင်ကို အမဲကောင်ဟု ခေါ်၍ ထို အကောင်၏ အမဲသား စားဘို့ရန် (အဖိုးမပေးရဘဲ) ဖမ်းယူ ခြင်းကို ဥပစာတင်စား၍ ပြောသောစကားဖြစ်သည်။] ထို အဖြစ်မျိုးကို ဤသာသနာရေးမှာလည်း တချို့နေရာ၌ တွေ့နေ ရ၏။ မိမိက သီလသမာဓိ ပညာမရှိဘဲ အလှူဒါန၏အကျိုးကို ဟောပြု၍ ဒကာဒကာမတို့ အထံမှ (သာသနာ၏ အကျိုး မများဘဲ) ပကာသနဒါနပစ္စည်းများကိုအလှူခံခြင်းမျိုးတည်း၊ ထိုသို့ ဒါနအကျိုးကို အဟောများမှုကြောင့်ပင် “တမူးရလို့၊ တပဲလှူ၊ ဒွိရှမ်းတောင်သူ တူနိုင်ရိုးလား” ဟူသော သံချပ် ထိုးသံများနှင့် ရှမ်းပြည်က ဒါနအတွက် အသားယူကြလေ သည်။ ယခုအခါ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံသား အားလုံး အထံမှ ဒါနပစ္စည်းများကို ခံယူရာ၌ “အမဲဖမ်း” မဖြစ်အောင် သတိပြုထိုက်လှပါသည်။

ချစ်သနားစရာ ဖြစ်မြန်မာ ဤ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်သည် သာသနာရေးဘက် ကြည့်လျှင် ကရုဏာ မေတ္တာများစွာ ထားထိုက်သော (သနား (တတိယအကြိမ်)

စရာ ချစ်စရာကောင်းသော) နိုင်ငံတော်ဖြစ်ပါသည်။ အင်္ဂလန် တို့လိုနိုင်ငံမျိုးဝယ် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တသိန်းရှိစေကာမူ တယောက် ထည်းက သာသနာပြုကျောင်းတဆောင် ဆောက်ဘို့ခဲယဉ်း၍ ရဟန်းတော် ၁ ပါး ၂ ပါးကို အများစုပေါင်း၍ အခမဲ့ကျွေး ထားဘို့လည်း ခဲယဉ်းပါသည်။ ဤနိုင်ငံ၌ကား ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် အိမ်တရာရှိလျှင် ကျောင်းနှင့်တကွ အနည်းဆုံး သံဃာ ၁၀ ပါး လောက်ကို ဆွမ်းသင်္ကန်းပြည့်စုံအောင် ထောက်ပံ့နိုင်ကြပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဤနိုင်ငံ၌ သာသနာနှင့် စပ်ဆိုင်ရာဝယ် အမဲဖမ်း သလို မဖြစ်စေဘဲ သနားချစ်ခင်စွာဖြင့် သာသနာတော်ကို အကြောင်းပြု၍ စွမ်းဆောင်သင့်လှပါသည်။

ဂုဏ်ရှိရှိနှင့် ဤပြခဲသော အချက်များကို စဉ်းစား တည်စေမည်လား၊ ပြီးလျှင် “ဤသာသနာတော်ကို ဂုဏ်ရှိ သိရှိရှိနှင့် ဤနိုင်ငံမှာ တည်စေမည်လား၊ ဂုဏ်မဲ့ သိရ်မဲ့ ဖြစ်၍ ဤနိုင်ငံမှ ကွယ်ပျောက် သွားစေမည်လား” ဟု ဆရာဒကာ အားလုံးပင် မိမိကိုယ်ကို မေးလျှင် “ဂုဏ်ရှိ သိရှိရှိနှင့် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ သာသနာတော်ကြီး၏ တည်တန့်ခြင်းကို လိုလားပါသည်” ဟု ဖြေကြပါလိမ့်မည်။ ထိုသို့ လိုလားကြ ပါလျှင် (လိုလားနေရုံဖြင့် အကျိုး မရနိုင် သောကြောင့်) လိုလားသည့်အတိုင်း အားထုတ်ဘို့ရာ ကိုယ်စီကိုယ်ငှ ဖြစ်နိုင် လောက်သော အကြံသစ် ဉာဏ်သစ်များဖြင့် သာသနာရေးကို စဉ်းစားသင့်ကြပါကြောင်း လျှောက်ထားတောင်းပန်ပါသည်။ သံဃာတော်အရှင်မြတ်တို့ဘုရား။

— x —

(တတိယအကြိမ်)

၁၃။ ဆရာတော်များထံခွင့်ပန်ခြင်း

လျှောက်ပါရစေ ယခုအချိန်၌ ရှေးက မိမိကို ပြုစုပျိုးထောင်
လိုက်သော ဆရာတော်များတွင် ပခုက္ကူ-
မဟာဝိသုတာရာမ ဆရာတော်နှင့် ဝိသုဒ္ဓါရုံ မြောင် မြဆရာတော်
၂ ပါးသာ သက်တော်ထင်ရှား ရှိပါတော့၏။ သို့ရာတွင် မိမိကို
ငယ်စဉ်ကစ၍ အရေးပါပါနှင့် အသိအမှတ် ပြုခဲ့ကြသော ဆရာ
တော်များကား သက်တော် ရှစ်ဆယ် - ရှစ်ဆယ်ကျော် အထိ
ရှိကြပါသေးသည်။ ထိုဆရာတော်ကြီး များသည် မိမိ၏ ပြုခဲ့
သမျှသော စာရေး စာချ သာသနာ့ကိစ္စကို အားရတော်မူပြီး
ဖြစ်ကြပါသည်။ သို့သော် ယခုအခါ တိုးချဲ့၍ ပြုဘို့ရန် ကြံစည်
အပ်သော သာသနာ့ကိစ္စအတွက် ရည်ရွယ်ချက်ကို မသိရလျှင်
ကြေနပ်တော်မူကြမည် မဟုတ်သောကြောင့် တိုတိုကျဉ်းကျဉ်းနှင့်
လိုရင်းကို ဆရာတော်များအား လျှောက်ထားပါရစေ ဘုရား။

၁။ ကျေးရွာ ကျောင်းများ၌ ကျောင်းသား မရှိတော့ပါ၊
တချို့ ကျောင်းများ၌ ကျောင်းစောင့် ဘုန်းကြီးပင် မရှိ
တော့ပါ။

၂။ မြို့ငယ် မြို့ကြီးများ၌ ကလေးတွေကား အများအားဖြင့်
အင်္ဂလိပ်စာသင်ကျောင်းမှာချည်းနေကြပါသည်။ ပစ္စည်း
ဥစ္စာ တတ်နိုင်လေ အင်္ဂလိပ်ကျောင်းမှာ နေလေ ဖြစ်နေ
ပါပြီ။

၃။ ထို အင်္ဂလိပ် ကျောင်းထွက် များသည်ပင် နောင် အခါ
နိုင်ငံ၏ ခေါင်းဆောင်လည်း ဖြစ်ကြပါလိမ့်မည်။

(တတိယအကြိမ်)

- ၄။ ထို အင်္ဂလိပ် ကျောင်းထွက် များသည် သူတို့ ဆရာသမား များ၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကိုသာ သိ၍၊ ရဟန်း သံဃာတော် များ၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို သိခွင့်မရတော့ပါ။
- ၅။ ရဟန်း သံဃာတော်များ၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို မသိရလျှင် သာသနာတော်၏ အကျိုးကျေးဇူးကို မသိမမြင်နိုင်ဘဲ သာသနာတော်ကို၎င်း၊ ရဟန်းသံဃာကို၎င်း (နိုင်ငံမှတစ်ဆင့် အပိုတက်နေသော အစုအဝေး) ဟု အယူရှိစရာ ဖြစ်လာပါတော့မည်။
- ၆။ ယခုလည်း လူတို့အနီးမှာ ရှိနေကြသော တစ္ဆေ သူရဲ နှင့် ရုက္ခဇိုင်းနတ်များကိုပင် မြင်အောင် မကြည့်နိုင်သူ တို့က သူတို့ မမြင်နိုင်ရုံမျှဖြင့် မြင့်မိုရ်တောင် မရှိ၊ နတ် ပြည်မရှိ၊ ငရဲပြည်မရှိဟု ရဲရဲတင်းတင်း ပြောနေကြပါပြီ။
- ၇။ ထို့ပြင်—တပည့်တော်များ၏ ကျောင်းများ၊ ကျောင်း တိုက်များဝယ် ဆရာ - ဒကာတို့ ကြိုးစား နေခိုက်သာ ကောင်းမွန် တိုးတက်၍ မူလ ဆရာ-ဒကာတို့ ကွယ်လွန် သွားလျှင် နိမ့်ကျရ၊ ပျက်စီးကြရသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကျောင်း၊ ကျောင်းတိုက်များကိုစောင့်ရှောက် ရာဝယ် ဆရာ ဘက်က နာယက အဖွဲ့၊ ဒကာ ဘက်က ဂေါပကအဖွဲ့ဖြင့် စောင့်ရှောက်သွားမှသာ အဆက်ဆက် တည်တန့် တိုးတက်စရာ ရှိပါသည်။
- ၈။ ထို့ကြောင့် ဘုရား တပည့်တော်သည် ဂဏန်း သင်္ချာ စသော ပညာများကို သင်ပေးခြင်းအားဖြင့် တောရွာ ကျောင်းများကို ထိန်းသိမ်းနိုင်မည်ဟူ၎င်း၊ ဘာသန္တရ (တတိယအကြိမ်)

သင်ပေးခြင်းအားဖြင့် ဆရာနှင့်ခွဲ၍ ဘာသန္တရသင်နေကြသော စာချနိုင်စွမ်း ရှိသော ရဟန်းတော် များကို ပိဋက လက်မလွှတ်စေဘဲ သဒ္ဒါတရား မပျက်မစီးအောင် ထိန်းသိမ်း နိုင်မည်ဟု ၎င်း၊ ထိုသို့ ထိန်းသိမ်း ခြင်း ဖြင့် ကျောင်း-ကျောင်းတိုက် များကို အခွန်ရှည်စွာ တည်စေ နိုင်လိမ့်မည်ဟု ၎င်း၊ မြော်လင့်ပါသည်။

- ၉။ ယခုအခြေအနေမှာ အတော်များစွာသော စာချတန်း အောင် ပုဂ္ဂိုလ် တို့တွင် ဘာသန္တရ သင်သူက သင်၊ စာသင်တိုက် မဟုတ်သော နေရာ၌ ဖြစ်သလို သာမည နေသူက နေ၊ ဖြစ်ရကား သမင်မွေးရင်း ကျားစားရင်း ဆိုသလို စာချတန်းအောင်ပြီး ပုဂ္ဂိုလ်များကို တပည့် တော်များ၏ ကျောင်းတိုက်၌ ထိန်း၍ မထားနိုင်အောင် ဖြစ်နေပါသည်။ ဘာသန္တရ သင်ပေးနိုင်ပါမူ အားလုံး မဟုတ် သော်လည်း တချို့ကို ထိန်းထား နိုင်မည်ဟု ထင်ပါသည်။
- ၁၀။ ဂဏန်းသင်္ချာ ဘာသန္တရကို သင်ပေးရာ၌ သင်ချင်သူ တိုင်းကို သင်ပေးမည် မဟုတ်ပါ။ ဝိနည်း သိက္ခာကို လေးစား၍ သာသနာပြုလိုသော ဆန္ဒရှိသူများကိုသာ ရွေးချယ် လက်ခံ၍ သင်ပေးပါမည်။
- ၁၁။ ဓမ္မာစရိယ အဆင့်အတန်းရှိသူကိုသာ အင်္ဂလိပ်စာသင် ပေးရာ၌ အတန်း မထားဘဲ၊ ဗဟုသုတဖြစ်ရုံ သက်သက် သာ သင်စေပါသည်။ [အတန်းထားလျှင် အထက်တန်း ကို အစိုးရစာမေးပွဲများ၌ ဝင်ရောက်ဖြေဆို၍ အောင်မြင် (တတိယအကြိမ်)]

သောအခါ လူထွက်လိမ့်မည်-ဟု လူဒါယကာ များက သံသယဖြစ်ကြပါသည်။ ဒါယကာ အကူအညီ မပါလျှင် မဖြစ်နိုင်သော သာသနာပြုကိစ္စဝယ် လူဒါယကာတို့၏ သဒ္ဓါတရားကို မငဲ့လျှင် မဖြစ်နိုင်ပါ။]

၁၂။ အင်္ဂလိပ်စာ သင်နေစဉ် ပိဋကကျမ်းစာကို ပို့ချစေ၍၊ မသင်ရသေးသော နိကာယ်ကြီးများကို သင်ယူစေပါမည်။ ထိုသို့ ပိဋကနှင့် အဆက်မပြတ်မှသာ “သဒ္ဓါတရား ပြယ်မသွားဘဲ တိုးလာလိမ့်မည်” ဟု ယူဆပါသည်။

၁၃။ သာသနာ့ ဝန်ဆောင် ကျောင်းတိုက်၌ ထို ဓမ္မာစရိယ စာချ ပုဂ္ဂိုလ် အတော် များလာလျှင် ထို ပုဂ္ဂိုလ်များကို စာချစေ၍ တနှစ်တတန်း မှန်မှန်တက်ရသော စာသင်နည်းကို စီစဉ်နိုင်စရာ ရှိပါသည်။

၁၄။ ထိုတနှစ်တတန်း စာသင်နည်းသည် စာသင်သားများကို အရည်အချင်း ရွေးချယ်ပြီးသား ဖြစ်စေ၍ စာသင်တိုက် မဟုတ်သော နေရာ၌ အကြောင်းထူးမရှိဘဲ နေထိုင်မှုကို တားမြစ်ပြီးလည်း ဖြစ်စေနိုင်ပါသည်။

၁၅။ ထိုကဲ့သို့ တိုးချဲ့ထားသော ဝန်ဆောင်ကျောင်းတိုက်ကြီးများ၌ စားနပ်ရိက္ခာ လိုလိမ့်မည်ကို စဉ်းစားမိပါသည်။ တပည့်တော်များ၏ ကျောင်းတိုက်၌ သံဃာတရာ ရှိချိန် ဝယ် (နေဆွမ်းခံလျက်နှင့်) တလလျှင် တထောင်တန် လောက် ရိက္ခာကုန်နေပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ သံဃာ ၃၀၀၊ ၄၀၀ စသည်ရှိလျှင် ၃ထောင် ၄ထောင် စသည် အထိ စားနပ်ရိက္ခာအတွက် ကုန်ကျဘွယ် ရှိပါသည်။

(တတိယအကြိမ်)

၁၆။ ထို့ပြင်-ရဟန်းတော်များကိုယ်တိုင် ဆရာမလုပ်နိုင်သေးသောအချိန်၌ ဂဏန်းသင်္ချာ အင်္ဂလိပ်စာပြဘို့အတွက် ဆရာရဘို့တာဝန်လည်း ရှိပါသေးသည်။ ထို ဆရာလုပ်သူလည်း အထက်တန်းဆရာဖြစ်မှ စံနစ်တကျ သင်ပြနိုင်ပါလိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် ဆရာအတွက် ရိက္ခာလည်း (၄၅နှစ်အတွင်းမှာ) တော်တော်များများ ကုန်စရာ ရှိပါသည်။

၁၇။ ထိုမျှလောက် ကြီးလေးသောတာဝန်သည် (အလှူဒါန ပြုသူတို့က သာသနာပြု ဒါနကိုသာ ပြုကြလျှင်) ထမ်းဘို့ရန် ခဲယဉ်းလှမည်မထင်ပါ။ တနည်းအားဖြင့် စဉ်းစားမိသည်မှာ-ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ သာသနာတော်ကို စေတနာမှန်ဖြင့် ပြုသူတို့အပေါ် ဝယ် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏တန်ခိုးရှိန်စော်အာနုဘော်တော်လည်း သက်ရောက်နေဘွယ် ရှိ၏-ဟု စဉ်းစားမိပါသည်။

၁၈။ သို့ဖြစ်ပါ၍ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ တန်ခိုးတော် အစွမ်းကြောင့် အနာဂတ်ဘုရားရှင်များ အထံဝယ် ကျွတ်တမ်းငင်နိုင်ကြမည့် သူတော်ကောင်း အလောင်းအလျာများသည် ဆရာဘက်၌ သာသနာပြုဆရာကောင်း အဖြစ်ဖြင့်၎င်း ဒါယကာဘက်၌ အနာထပိဏ် ဝိသဘာဝလောင်း အဖြစ်ဖြင့်၎င်း စုပေါင်းမိကြလိမ့်မည်-ဟု မြော်လင့်ပါသည်။

၁၉။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ-သာသနာတော်ကို မြှင့်တင်နိုင်လောက်အောင် အကြောင်း ညီညွတ်လျှင် သာသနာတော်ကို မြှင့်တင်ရင်း ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်ကိုလည်း (တတိယအကြိမ်)

သာသနာဘက်ကနေ၍ အားပေးရာ ရောက်စေပါမည်၊
သာသနာတော်ကို မမြင့်နိုင်လျှင် မိမိလုပ်နေကျ စာရေး
စာချဖြင့် နေမြဲတိုင်းနေမည်ဟု ရည်ရွယ်ပါသည်။

၂၀။ တပည့်တော်၏ တသက်မှာ ဤသာသနာပြုအလုပ်ကို
ထမြောက်အောင်မလုပ်နိုင်စေကာမူ အနာဂတ်ကာလ၌
ဤဘဝန်ကို ဆောင်စွမ်းနိုင်သော ဘုန်းရှင် ကံရှင်
တပါးတလေ ပေါ်လာလျှင် ထိုပုဂ္ဂိုလ်က ဤသာသနာ
ပြု စာတမ်းကို ကြည့်ရှု၍ ပြုပြင်နိုင်လိမ့်မည်- ဟုလည်း
မြော်လင့်ပါသည်။

ဤမြော်လင့်သည့်အတိုင်း ယခုပြုမည့် သာသနာတိုးချဲ့ရေး
အလုပ်သည် အရင်းရှုံးမည့် အလုပ်မဟုတ်နိုင်ပါ။ အကြောင်း
ညီညွတ်လျှင် အမျိုးဘာသာ သာသနာ တိုးတက်စေနိုင်ရကား
သာသနာပြုကုသိုလ် အမြတ်သာရကြဘို့ရှိပါသည်။ ထို့ကြောင့်
တပည့်တော်၏ ဤဘဝ ရှေးဘဝတို့၌ ပြုခဲ့သောကံ၊ ဆရာတော်
ဘုရားများ၏ မေတ္တာတော် ကရုဏာတော် အရှိန် အဝါ၊
မြတ်စွာဘုရား၏ တန်ခိုးအာနုဘော်တော်များကို အားကိုး
အားထားပြု၍ ယခုကြံစည်အပ်သော သာသနာပြုရေး အချက်
အလက်များကို မပျက်မကွက် ခွင့်ပြုတော်မူပါမည့်အကြောင်း
ရှိသောစွာ ခွင့်တောင်းလျှောက်ထားပါသည် ဆရာတော် အရှင်
မြတ်တို့ဘုရား။

ဇနကာဘိဝံသ

(တတိယအကြိမ်)

၁၄။ နိဂုံးအခန်း

အတို့ချုပ် ကျေးရွာဘုန်းကြီးများကျောင်း၌ ရေသောက်မြစ်
 ပမာ ဖြစ်နေသော ကျောင်းသား သူငယ်များ
 ပြတ်နေခြင်းကို ပြန်၍ ဆက်ဘို့ရန် ကျေးရွာ ဘုန်းတော်ကြီး
 များက ကျေးရွာကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်စေလိုခြင်း၊ စာချ
 (ဓမ္မာစရိယ) ပုဂ္ဂိုလ်များက အဆုံးတိုင်အောင်သင်ယူ၍ ပိဋက
 ကျမ်းစာများကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်စေလိုခြင်း၊ မိမိတို့၏
 လက်အောက်တပည့်များကို သြဇာရှိရှိနှင့် ချီးမြှင့် မြှောက်တင်
 စေလိုခြင်း၊ ဒါယကာ ဒါယိကာမတို့က အပိုဖြစ်နေသော ဒါန
 မှုကို ရှောင်ရှား၍ သာသနာပြုဒါနမှုကိုသာပြုကြစေလိုခြင်း၊ ဤ
 အကျိုးများကို မြော်မှန်း၍ ဖြစ်သင့်သောပြုပြင်ရေး အကြောင်း
 များကိုပြခဲ့ရာ ယခု ပြီးစီးပါပြီ။

၄။ ဖျံ့သလို ဤသာသနာတော်ကြီးသည် ပြုပြင်သူ ရှိသော
 အခါ ထိပ်တန်းရောက်အောင်တက်၍ ပြုပြင်သူ
 မရှိသောအခါ တဖြေးဖြေး နိမ့်ကျ၍ တချို့ တိုင်းပြည်မှာ
 လုံးလုံးပင် ကွယ်ပျောက်ခဲ့ပါပြီ။ ထို့ကြောင့် သာသနာတော်
 ကြီးကို “ထောက်ရှာငှက်ပျံသည့်ပမာ နိမ့်ချည်မြင့်ချည်သာသနာ”
 ဟု ပြောစမှတ်ပြုခဲ့ကြပါသည်။ ဤလက်ထက် ဆရာဒကာ
 တို့သည် ဤသာသနာကို မြင့်အောင်ပြုနိုင်ပါမှ “ပါရမီဓာတ်ခံ
 ရင့်သန်သူ” ဟု မိမိကိုယ်ကို ဆုံးဖြတ်၍ နေရဲ သေရဲသူများ
 ဖြစ်ကြပါလိမ့်မည်။ ဤသာသနာကို အရာထင်အောင် ပြုပြင်၍
 မသွားနိုင်ပါလျှင် နောင်တခေတ်၌ ပြုပြင်သူ ပေါ်လာစေကာမူ
 (တတိယအကြိမ်)

အလွန်ခဲယဉ်းစွာ ပြုပြင်ရပါလိမ့်မည်။ သို့မဟုတ် လုံးလုံးမပြုနိုင်ဘဲ သာသနာတော်သာ ကစဉ့်ကရဲဖြစ်၍ ကွယ်ရစ်ပါလိမ့်မည်။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ကမ္ဘာများစွာဝယ် အသက် စည်းစိမ်များစွာကို စတေး၍ တည်ထားတော်မူအပ်သော သာသနာတော် အဆောက်အဦးကြီးသည် ဤ ၂ ထောင်ငါးရာ ကျော်ရှိမျှဖြင့် ဤမျှလောက်မဆုတ်သင့်သေးပါ။ ထို့ကြောင့် ဆရာဒကာ အချင်းချင်း စိုင်းပြင်းဆွေးနွေး၍ ဤ သာသနာတော်အရေးကို လေးလေးနက်နက် စဉ်းစားကြည့်ရန် တိုက်တွန်းပါသည်။

စစ်လိုသဘောထား၍ စစ်တိုက်သောအခါ ဆုတ်စစ် ခံစစ်ကြိုးစားပါ။ ထိုးစစ် ဟု ၃ မျိုး ရှိ၏။ မိမိဘက်က ခံနိုင်ပုံ မရလျှင် စနစ်တကျ ဆုတ်နိုင်ဘို့ ကြိုးစားရ၏။ ခံနိုင်ပုံရလျှင် ကြံ့ကြံ့ ခံရ၏။ ထိုသို့ကြံ့ကြံ့ ခံရာမှ အားရှိလာလျှင် ထိုးစစ်သို့ ပြောင်းကာ တိုးတက်စေရ၏။ ထိုအတူ ဤသာသနာတော်သည် ဆုတ်၍ဆုတ်၍လာရကား ဆုတ်စစ်နှင့်တူနေ၏။ ဆုတ်ပုံကလည်း အလှူဒါနပြုမှု၊ စာပေသင်မှု စသည်၌ စနစ်မရှိ၊ (သူတမျိုး ငါတဖုံ) လုပ်နေကြသောကြောင့် အကွပ်မရှိသော ကြမ်းကဲ့သို့ ဘရမ်းဘတာဖြစ်၍ စနစ်တကျ ဆုတ်ခြင်း မဟုတ်။ သို့ရာဝယ် ဘုရား ဥပဒေတော်နှင့်အညီ စည်းကမ်းတကျရပ်တန့်၍ ပြုပြင်နိုင်ကြပါလျှင် ခံစစ်သဘောသို့ ပြောင်းကာ အဆုတ် ရပ်တန့်မည်သာ။ ထိုအခါ တိုင်းသူပြည်သားတို့၏ အကူအညီက လမ်းမှန်ကျသဖြင့် ထိုးစစ်သဘောသို့ မကြာမီပြောင်းလဲ၍ သာသနာ့အောင်ပွဲကို နှံ့နိုင်ကြပါလိမ့်မည်။

(တတိယအကြိမ်)

တိုင်း●မင်သဘော လွန်ခဲ့သော ၂နှစ်ခန့်၌ ပုသိမ်သို့သွားသော
 ဖြစ်မှာစိုး “တိုင်းမော်” အမည်ရှိ လူစီးသဘောသည်
 ပြင်း ထန် သော မိုးသက်လေမုန်တိုင်း
 မိ၏။ ထိုအခါ သဘောအလုပ်သမားတို့သည် သဘော နှစ်မည်
 စိုး၍ ဘေးကာ ရွက်ဖျင်များကို အပေါ်သို့ လိပ်တင်ကြ၏။
 သဘောစီးများသည် မိုဗ်းပက်ဒဏ်ကိုမခံနိုင်၍ ရွက်ဖျင်များကို
 ပြန်ချကြ၏။ သဘောသားတို့က တဖန်ထပ်၍ ပင့်တင်ကြ၏။
 ရွက်ဖျင်တင်ထားသောဘက်မှ မိုဗ်းပက်ရာတွင် မိုဗ်းသီးတွေ
 ပါလာသဖြင့် တချို့က ထိုမိုဗ်းသီးများကို အလှအယက်
 ကောက်ကြ၏။ ဤသို့ မိနစ်အနည်းငယ် အချိန်ဝယ် ရွက်ဖျင်
 တင်လိုက်ချလိုက် မိုဗ်းသီးကောက်လိုက်နှင့် သဘော နှစ်ပါ
 တော့၏။ လူအများနှင့် ပစ္စည်းတွေပါ သဘော နောက်သို့
 ပါသွားရှာကြ၏။

ထို့အတူပင် ဤသာသနာတော်ကို အထင်အမြင်သေး
 သော အထင်သေးရုံတွင်မကဘဲ လုံးလုံး ဖျက်ဆီးလိုသော
 လေမုန်တိုင်းကြီးကား ကျရောက်နေပါပြီ။ ဤသာသနာတော်
 ကြီးကို နှစ်မည်စိုး၍ သာသနာတော်စည်းကမ်းအရ သာသနာ့
 ဝန်ဆောင်တို့က စည်းကမ်း ပြ၍ (ရွက်ဖျင်တင်ကြ) သည်ကို
 မလိုက်နာဘဲ မိုဗ်းသီးနှင့်တူသော ပစ္စည်း လုတ်တို့ကိုသာ
 ကောက်ယူနေကြမည်ဆိုလျှင် ကေန့်မုချ သာသနာတော်ကြီး
 နှစ်မြုပ်ရာတွင် ဝန်ဆောင်ပုဂ္ဂိုလ်များလည်း ပါဝင်သွားပါ
 လိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် သာသနာတော် စည်းကမ်းနှင့်အညီ
 အလုပ်လုပ်ကြဘို့ ညွှန်ပြချက်ကို အားလုံးလက်ခံကြပါရန် တိုက်
 တွန်း တောင်းပန်ပါသည်။

(တတိယအကြိမ်)

ကျမ်းပြီးမှတ်ထု်း၊ ကမ္မတ်ဖု်းဘို့၊ နိဂုံးအခန်း၊ ပြည်လုံးမှန်း၍၊ ခွဲခြမ်း
လှစ်ဖွေ၊ စဉ်းစားစေအံ့။.... တို့မြေဌာနီ၊ ရှေးခါဆီဝယ်၊
မထေရ်အပေါင်း၊ စံရာကျောင်းမှ၊ ငြိမ့်ညောင်းသာယာ၊ မိန့်
အာဏာကို၊ ရပ်ရွာလူများ၊ လွန်လေးစားခဲ့။

ခုကားသို့နယ်၊ မဟုတ်ကွယ်၍၊ နယ်ပယ်ပေါက်ဖွား၊ အမျိုးသားတို့၊
ဘုန်းဘုရားကျောင်းတွင်၊ စာမသင်တော့၊ ထို့ပြင်-မြို့နေ၊
ကလေးတွေကား၊ တို့မေဘာသာ၊ တို့မေစာကို၊ သင်ရာ
ကောင်းမျှ၊ မထင်ကြဘဲ၊ ပြင်ကလာပေး၊ စာ ပထွေးကို၊
အလေးဂရု၊ အရေးပြု၏။

ထိုသူ့ဘာသာ၊ ထိုသူ့စာမူ၊ ခေတ်ခါအလိုက်၊ လောကတိုက်ဝယ်၊
သိုက်မြိုက်ဘို့ရန်၊ အကြောင်းမှန်လည်း၊ နောင်သံသာတွက်၊
ကြောင်းမဖယ်၍၊ သက်သက်မျက်စိ၊ တဖက်ကြည့်တည်း။

ဤသည့် တိုင်းသာ၊ နှစ်ပေါင်းကြာလျှင်၊ မြန်မာတိုင်းဖွား၊ အမျိုး
သားတို့၊ ဘုရားကိုစွန့်၊ တရားစွန်း၍၊ စွန့်လိမ့်မှန်စွာ၊ မြတ်
သံဃာတည်း၊ ထိုခါတိုင်းဖွား၊ လူအများလည်း၊ တရား
လက်ကွာ၊ တဖက်စာကြောင့်၊ ဆက်ဘာခုထက်၊ တိုး၍
ပျက်လိမ့်။

သို့တွက် များပြား၊ ဘုန်းဘုရားတို့၊ တရားကိုယ်ကျင့်၊ လုံအောင်ကျင့်၍၊
မလင့်စေရ၊ ကိုယ်ဒေသ၌၊ သိပ္ပဝိဇ္ဇာ၊ ပြသင့်ရာကို ကောင်းစွာ
ပိုင်ပိုင်၊ ပြသနိုင်မှ၊ ဘုန်းလှိုင်ဟောပြု၊ ဩဝါဒကို၊ စိတ်က
ကြည်မြဲ၊ လိုက်နာယူလျက်၊ ကိုယ်မူနှုတ်ပြောင်း၊ စိတ်လည်း
ကောင်း၍၊ နောက်နှောင်းမြန်မာ၊ သာသနာသည်၊ ရှည်ကြာ
နေသို့ ထွန်းမည်ကို။

ဘာသာသွေး ပြီး၏။

နိဗ္ဗာန်ရည်သန် - အောင်ဆုပန်

ဦးထွန်းလှိုင်ခေ - ဦးတေဇဓမ္မကို အမှူးထား၍
အလ္လဒါယိကာမ - ဒေဝီဒေဝီသိန်း၊ သား မောင်မြင့်ရွှေ၊
သမီး မခင်သိန်းဝင်း၊ မြေး မစန္ဒာဆွေ၊ မနီလာဆွေ၊
မနှင်းနှင်းဆွေ၊ မောင်မြင့်သိန်းထွန်းတို့ ကောင်းမှု။

နတ်လူသာဓုခေဝီစေသော်

ဤ - ပွား များ ကျင့်သုံး ဘွယ်ရာ တရားစုတို့ကို
ဓမ္မဒါနအဖြစ် ရိုက်နှိပ် ရှုဒါန်းရပါသည်။

ဘာသာရေးဆိုင်ရာ စာပေခွင့်ပြုချက် အမှတ် [၉၅၄၂]

ထုတ်ဝေသူ - ဦးတေဇဓမ္မ၊ ရန်ကင်းချောင်း၊ မင်းကုန်း၊
မှတ်ပုံတင် ကင်းလွတ်ခွင့်အမှတ် [၀၃၇၂၃]။

ပုံနှိပ်သူ - ဒေါ်မြကြည် [မြ-၀၂၄၈] မြန်မာ့ယူနိုက်တက်ပုံနှိပ်တိုက်
အမှတ်-၂၆၊ ၃၅-လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။